ACTIVITĂŢI DE ÎNVĂŢARE PENTRU COPIII FOARTE MICI (de la naştere la 3 ani)

GHID PENTRU ACTIVITĂŢI ZILNICE

Betty Squibb şi Sally J. Deitz

Ilustraţii de Jean Iker

Editor: Carolyn Rutsch

Fundaţia pentru o Societate Deschisă este o reţea de fundaţii, programe şi instituţii fondată şi sprijinită de filantropul George Soros pentru a încuraja dezvoltarea societăţilor deschise din toată lumea, în special din ţările foste comuniste din centrul şi estul Europei şi din fosta Uniune Sovietică. Pentru a realiza acest scop, Fundaţia pentru o Societate Deschisă colaborează cu Children's Resources International (CRI) în dezvoltarea şi punerea în aplicare a proiectului numit Step by Step (Pas cu Pas): un program pentru copii şi familii.

CRI, organizaţie non-profit cu sediul în Washington D.C., promovează implementarea unor practici educaţionale sănătoase din Statele Unite în condiţiile menţinerii tradiţiilor culturale ale ţărilor participante.

Open Society Institute, New York
400 West 59th Street
New York, New York 10019
tel. 212.548.0600
fax 212.548.4679
E-Mail: HYPERLINK mailto:osnew@sorosy.org osnew@sorosy.org

Children's Resources International
5039 Connecticut Ave. NW, Suite One
Washington, DC 20008
tel. 202.363.9002
fax 202.363.9550
E-Mail::info@crinter.com

Library of Congress catalog Card Number 00-103042

Editarea acestei cărţi este finanţată de reprezentanţa UNICEF în România în cadrul programului „Promovarea educaţiei timpurii“.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
SQUIBB, BETTY
Activităţi de învăţare pentru copiii foarte mici: de la naştere la 3 ani / Betty Squibb, Sally J. Deitz - Bucureşti : Vanemonde, 2005
ISBN 973-87252-1-6
I. Deitz, Sally J.
159.922.7

DTP: Dan Glăvan
Layout: Victoria Dumitrescu
Editura: VANEMONDE Tel./Fax: 331.02.00

CUPRINS

Cuvânt înainte ix

Cuvinte de mulţumire x

1. Introducere în învăţarea la sugari şi copii mici 3
1.1. Scopul acestei cărţi 5
1.2. Cum învaţă sugarii şi copiii mici 6
1.3. Cum învaţă copiii de vârste diferite 8
1.4. Cum pot educatorii să sprijine învăţarea 10
1.5. Cum să folosim această carte 20
1.6. Tabel de activităţi pe capitole 21

2. Sugarul mic (naştere - 8 luni) 27
2.1. Cum este copilul din prima zi de viaţă până la opt luni? 29

Înţelegerea de sine
Uite, sunt eu! 30
Mângâieri blânde 32
Ce sunt şi ce nu sunt „eu“ 34

Să-i înţelegem pe ceilalţi
Ştiu să zâmbesc! 36
Ascult lumea din jurul meu 38
Râd şi chicotesc 40
Urmăresc lumea din jurul meu 42
Oameni şi lucruri 44
Îţi spun de ce am nevoie 46

Înţelegerea lumii
Obiectele mele preferate 48
Eu pot face lucrurile să se întâmple! 50
Învăţ forme noi 52
Texturi şi senzaţii noi 54
Trântesc şi lovesc obiectele 56

Comunicarea cu ceilalţi
Ne jucăm împreună 58
Scoatem sunete 60

Mişcare şi acţiune
Îmi ţin capul sus 62
Ne mişcăm împreună 64

Pot să-mi ridic capul 66
Privesc în jur 68

3. Sugarul mare (8 - 18 luni) 71
3.1. Cum este copilul de la 8 şi 18 luni? 73

Înţelegerea de sine
Descopăr lucruri noi 74
Sentimentele mele 76
Dansul cu eşarfe 78

Autonomie
Aşa ne spălăm pe mâini 80
Cartea cu haine 82
Torn apă 84

Să-i înţelegem pe ceilalţi
Cartea „despre mine“ 86
Tabloul prieteniei 88
Cutia noastră de colorat 90

Înţelegerea lumii
Pot să găsesc un lucru 92
Construiesc un turn 94
Pun cercuri în puşculiţă 96
Sortez formele 98
Pun cutiile una într-alta 100

Comunicarea cu ceilalţi
Vizita ursului 102
Fac ca 104
Bâzâi ca un bondar 106
Caiet cu materiale de pipăit 108
Găsesc obiectele 110
Teatrul de păpuşi 112

Mişcare şi acţiune
Împing jucăriile 114
Trag jucăriile 116
Mă târăsc pe coate şi genunchi 118
Golesc şi umplu 120
Rostogolesc mingile 122
Arunc mingile 124
Mă joc cu cârligele de rufe 126

4. Copilul mic (18 - 24 luni) 129
4.1. Cum este copilul de la 18 la 24 de luni? 131

Înţelegerea de sine
Ştiu cum mă cheamă 132
Fac singur 134

Autonomie
Fac ordine 136
Mă îmbrac singur 138

Să-i înţelegem pe ceilalţi
Îi consolez pe ceilalţi 140
Ia-mă în braţe 142
Mă joc cu prietenul meu 144

Înţelegerea lumii
Şi eu pot să scot acel sunet 146
Texturi diferite 148
Ora de pictură 150
Pot ghici ce este acest lucru 152
Am nevoie de ajutorul tău 154

Comunicarea cu ceilalţi
Spun ce vreau 156
Ora de muzică 158
Ştiu numele lucrurilor 160
Primele mele propoziţii 162
Spun ce simt 164

Mişcare şi acţiune
Îmi place să mă caţăr 166
Umblu peste tot 168
Prin labirint 170
Mişcări mari şi mici 172

5. Copilul între doi şi trei ani 175
5.1. Cum este copilul între 2 şi 3 ani? 177

Înţelegerea de sine
Un portret cu multe feţe 178
Sunt fericit, trist, speriat, furios 180

Autonomie
Potrivesc şosetele 182
Mă maschez 184

Eu spăl 186
Folosesc uneltele 188

Să-i înţelegem pe ceilalţi
Zile de sărbătoare 190
Cu ursuleţii la iarbă verde 192
Confecţionez cadouri 194
De-a trenuleţul prieteniei 196
Petrecere în pijama 198

Înţelegerea lumii
Fac plastilină 200
Colaj de hârtie ruptă 202
Adun „comori naturale“ 204
Facem cerculeţe 206
Pun păsărica în cuibul ei 208

Comunicarea cu ceilalţi
Ora poveştilor 210
Binoclul 212
Telefonul de jucărie 214
Facem o excursie 216

Mişcare şi acţiune
Puzzle 218
Facem picături de ploaie 220
Dau de mâncare la păsărele 222
Fac gimnastică 224
Popice cu sticle 226
Pictez cu periuţa 228

6. Teme pentru copiii mici şi pentru cei de la doi la trei ani 231
6.1. Planificarea temelor: copiii mici (până la 3 ani) 233
6.2. Teme model 235
6.2.1 PÂINEA 236
6.2.2. MINGILE 237
Mingile şi tuburile 238
Joc cu mingea 240
Un cântec despre rostogolirea mingii 242
Un cântec despre aruncarea mingii 244
6.2.3. FERMA DE ANIMALE 247
Animale-marionete (pe beţişoare) 248
Găsirea animalelor 250
Găsesc mama şi puiul 252
Să ne facem o fermă 254

6.2.4. BUZUNARELE .257
Pun batista în buzunar .258
Ce am în buzunare? .260
Dans cu mâinile în buzunare .262

6.2.5. APA .265
De-a ploaia .266
Fac baloane de săpun .268
Vopsesc cu apă .270
Sar peste baltă .272

7. Familii şi comunităţi .275

7.1. Implicarea familiilor şi comunităţilor .277
Cine este pe cubul cu poze? .278
Fac mărgele pentru mama .280
Am grijă de bebeluş .282
Ne facem casă .284

Zgomote de acasă şi de la bunici .286
Bunica povesteşte .288
Vine un cântăreţ în vizită .290
Urcăm pe munte .292

Haine şi ţesături de acasă .294
Cântece şi dansuri de acasă .296
Felicitări .298
Cu autobuzul .300
Ce se aude afară? .302
Ce miroase afară? .304

Facem sos de mere .306
Doctorul şi asistenta medicală .308
Meserii şi pălării .310

Bibliografie .313

Anexa A: Jaloane privind dezvoltarea copiilor de la naştere la 3 ani .314

Anexa B: Sugestii de echipament şi mobilier pentru sălile pentru copiii mici .316

Anexa C: Sugestii de materiale de joacă şi jucării pentru sălile pentru copiii mici .317

Anexa D: Listă de control cu jucării şi materiale de joacă pentru sălile pentru copiii mici .319

Anexa E: Model de obiective de dezvoltare pentru copiii mici .320

CUVÂNT ÎNAINTE

În 1994, Institutul pentru o Societate Deschisă, Fundaţia Soros şi Children's Resources International (CRI) au format un parteneriat pentru a introduce metodele de predare centrate pe copil în sistemele de educaţie din Europa centrală şi de est şi în ţările din fosta uniune Sovietică. Scopul său a fost acela de a sprijini dezvoltarea idealurilor şi principiilor democratice la copiii mici.

Step by Step, programul educaţional ce a rezultat din acest parteneriat, încurajează copiii din grădiniţe şi şcoli primare să gândească critic, să aleagă în mod eficace şi să respecte diferenţele dintre indivizi. Programul îi sprijină pe educatori şi învăţători să individualizeze instruirea bazată pe interesele copilului, pe punctele lui forte, pe nevoile lui pe de o parte, şi să includă copii din grupurile minoritare şi cei cu nevoi speciale pe de altă parte. În programul Step by Step, cel ce educă devine un moderator în învăţare mai degrabă decât un furnizor de informaţii. Cel mai important lucru este că şi familiile sunt încurajate să se implice în toate aspectele programului.

În 1998, programul Step by Step s-a extins şi pentru copiii mici. Volumul publicat de CRI, *Creating Child-Centered Programs for Infants and Toddlers (Crearea de programe centrate pe copil pentru copiii mici)* descrie modul în care se poate aborda educaţia la această vârstă, punându-se accent pe copil. Metoda a fost folosită în Statele Unite şi în alte părţi din lume pentru a le ajuta pe educatoare să dezvolte medii de învăţare sigure şi stimulative pentru copiii mici.

În timp ce efectuau cursuri de pregătire profesională cu educatorii în estul Europei, autoarele acestei cărţi, Betty Squibb şi Sally J. Deitz şi-au dat seama că educatoarele nu doreau doar o metodă pentru un plan de învăţământ, ci doreau să afle ce activităţi anume pot să facă pentru a contribui la evoluţia fizică, emoţională, socială, lingvistică şi intelectuală a copiilor mici şi că doreau ca informaţiile să fie disponibile într-un format uşor de folosit şi de găsit. Răspunsul la ceastă cerinţă este cartea *Learning Activities for Infants and Toddlers: An Easy Guide for Everyday Use (Activităţi de învăţare pentru copiii mici: Ghid pentru activităţi zilnice).*

Activităţi de învăţare pentru copiii mici: Ghid pentru activităţi zilnice cuprinde peste 125 de activităţi de învăţare bazate pe teorii şi cercetări actuale privind dezvoltarea sugarilor şi copiilor mici. Dr. Squibb este profesor de pedagogia educaţiei timpurii la Universitatea Framington, Maine, iar Dr. Deitz este specialistă în intervenţia la vârstă timpurie şi cecitate la Orbis International în oraşul New York. Amândouă au decenii de muncă la activ, încercând să sprijine pe cei ce se ocupă cu îngrijirea şi educaţia timpurie, aflaţi în medii geografice şi culturale diverse.

Această carte, împreună cu *Crearea de programe centrate pe copil pentru copiii mici* asigură o bază serioasă pentru metode şi activităţi ce se pot folosi la copiii foarte mici. Deşi sunt dedicate educatorilor, aceste publicaţii pot furniza informaţii utile şi părinţilor, care împărtăşesc şi ei această perioadă spectaculoasă de dezvoltare a copiilor lor.

Pam Coughlin
Children's Resources International

Cuvinte de mulţumire

Motivul pentru care am scris această carte şi celelalte din seria Crearea de clase centrate pe copil este dedicarea consecventă a lui George Soros faţă de ideea de societate deschisă şi crezul său că şi cei mai tineri membri ai societăţii pot să se bucure de libertăţile democratice fundamentale. Fundaţiile sale pentru o societate deschisă sunt un sprijin în efortul nostru de a împărtăşi metodele de predare şi învăţare centrate pe copil în cadrul unor programe de pregătire a educatorilor şi învăţătorilor din grădiniţe şi scoli primare din 26 de ţări şi regiuni din lume.

Cei ce lucrează la Children's Resources International sunt recunoscători Lizei Lorant şi Sarah-ei Klaus de la Institutul pentru o Societate Deschisă din New York pentru că au orientat şi sprijinit cu resurse dezvoltarea şi înflorirea programului Step by Step. Viziunea, umorul şi prietenia lor au fost o sursă continuă şi un sprijin pentru munca noastră.

Echipele şi educatorii din programul Step by Step care l-au pus în aplicare au fost primii care au recunoscut că el trebuie extins la sugari şi copiii mici. Devotamentul cu care au creat experienţe educaţionale de calitate pentru copii şi familiile lor este impresionant. Ei schimbă cu adevărat lumea şi creează un loc educativ mai plin de grijă pentru copii, prin munca lor plină de abnegaţie.

Acest volum *Activităţi de învăţare pentru copiii mici: Ghid pentru activităţi zilnice* este rezultatul contribuţiei mai multor persoane. Autorii, Betty Squibb şi Sally J. Deitz, au contribuit cu experienţa lor în teoria şi practica dezvoltării copiilor mici. Ele au scris aceste activităţi minunate din această carte. Carolyn Rutsch s-a aplecat asupra necesităţilor exprese de a publica o asemenea carte şi le-a transformat în realitate cu energie, tenacitate şi caracter vizionar. Ea a lucrat îndeaproape cu autorii pentru a face ca această carte să fie uşor de folosit şi să fie bogată în informaţii. Jean Iker a dat viaţă copertei şi ilustraţiilor, făcând ilustraţii la fel de instructive ca şi textul. Elisa Slattery a editat cartea; cu ochiul său atent şi stilul simplu ea a avut grijă ca volumul să fie mai lizibil şi a găsit greşeli pe care noi, ceilalţi, nu le-am observat.

Fotografiile reprezintă contribuţia următorilor: Krista Clapp, Therese Khan, Josie Robins, John Ordway, Zoe Bennington, Peggy Redalen, Jamie duPont, Kate Walsh, Marion Rutsch şi Diane Charnov. În plus, personalul de la Rosemount Center şi St. Patrick's Episcopal Day School ne-au permis să prindem momente minunate din programele lor pe banda magnetică. Cassie Marshall a proiectat formatul paginilor şi a realizat un document plăcut la citit şi privit. Grupul Crosbie este autorul unei coperte care sugerează fantezia şi promisiunea de la această vârstă.

Toţi cei ce lucrează la CRI au contribuit la volum. Michele Redalen, a fost fotografa grupului, editorul şi asistentul de producţie. Pam Coughlin, Julie Empson şi Ellen Daniels au revizuit cartea.

Children's Resources International

ÎNCĂ UN CUVÂNT

Preocuparea esenţială a Centrului pentru Educaţie şi Dezvoltare Profesională Step by Step este educaţia centrată pe copil. În acest cadru, din 1999 o atenţie specială este acordată programelor de educaţie timpurie care se adresează copiilor de până la 3 ani.

Începuturile programelor desfăşurate de noi s-au bucurat de susţinerea materială, morală şi tehnică a Children's Resources International precum şi a Fundaţiei pentru o Societate Deschisă. În acest sens, CRI ne-a pus în legătură directă cu experţi în domeniu, experţi care pe baza ultimelor cercetări ştiinţifice au lansat şi în România... necesitatea schimbării atitudinii faţă de copilul mic

Educaţia timpurie implică o nouă abordare în înţelegerea copilului şi a nevoilor acestuia. Printre aceste nevoi, un loc central îl are nevoia de învăţare a copilului mic. Adultul oferă copilului siguranţa care îl face pe acesta să-şi asume riscurile cunoaşterii şi ale învăţării. Copilul este înzestrat cu toate structurile pentru a învăţa, adultul trebuie numai să-l pună în situaţii de învăţare, să-l ghideze şi să-l încurajeze în demersul lui de a cunoaşte lumea şi nu în ultimul rând de a fi apoi capabil să ştie ce să schimbe în lume.

Această carte oferă profesioniştilor şi părinţilor modele de „lecţii" pentru copiii de la naştere până la 3-4 ani.

Pentru copii
Activităţile propuse sunt adecvate nivelului de dezvoltare a copilului în ceea ce el este capabil să înţeleagă şi să facă, satisfăcându-i curiozitatea şi dându-i bucuria propriilor reuşite, ceea ce contribuie esenţial la structurarea încrederii copilului în propriile capacităţi şi a stimei de sine.

Pentru adulţi
Activităţile propuse oferă adulţilor posibilitatea de a descoperi copilul, satisfacţia de a participa împreună cu copiii la procesul de învăţare a acestora într-un mod inventiv, simplu, antrenant şi nu în ultimul rând amuzant. Această carte oferă şi modalitatea concretă în care profesioniştii şi părinţii copiilor pot colabora şi împărţi bucuria contribuţiei lor la formarea copilului.

Mulţumim CRI pentru că această carte există şi pentru specialiştii români şi părinţii interesaţi de educaţia timpurie.

Mulţumim reprezentanţei UNICEF din România pentru susţinerea introducerii educaţiei timpurii în creşe, pentru suportul acordat programelor noastre de educaţie timpurie şi elaborarea unei metodologii, context în care a finanţat editarea acestei cărţi.

Mulţumim şi tuturor celor nenumiţi, care cred în ceea ce un copil este capabil să înveţe de timpuriu şi ne-au pus la dispoziţie crâmpeie din activităţile de învăţare a propriilor copii prin fotografiile expuse în această carte.

Sperăm ca utilizarea activităţilor pe care această carte vi le propune să le iniţiaţi cu copiii să vă trezească sentimente de mulţumire şi satisfacţie şi mai ales de inspiraţie care să se concretizeze într-un alt volum dedicat învăţarii copilului mic.

Carmen Anghelescu
Şef Departament Educaţie Timpurie
CEDP Step by Step

Capitolul 3

Sugarul mare
(8 - 18 luni)

3.1. Cum este copilul de la opt la optsprezece luni?

Între opt şi optsprezece luni sugarul mare:

- Începe să înţeleagă cine este
- Ştie că este diferit de alţi oameni
- Învaţă tot timpul să treacă de la târât la mers
- Poate înţelege limbajul, dar nu vorbeşte mult
- Vrea să se îmbrace şi hrănească singur, dar este neîndemânatic
- Îşi manifestă sentimentele de fericire, tristeţe şi furie (Acest copil îşi arată furia faţă de obiecte şi oameni!).

La planificarea sălii de clasă pentru sugarii mari educatoarele trebuie să-şi reamintească de nevoia de siguranţă. Sugarii mari se mişcă repede şi ating totul. Asiguraţi-vă ca în clasă să existe locuri sigure pentru târât şi căţărat. Învăţaţi-i să se joace în siguranţă. Când un copil mestecă capătul unui şerveţel spuneţi-i că „Şerveţelul este să te ştergi pe faţă şi pe mâini“. Educatoarele pot să le dezvolte limbajul punând nume obiectelor şi descriind jocurile.

Descopăr lucruri noi

Scopul activităţii: Activitatea oferă copilului posibilitatea să găsească singur acele jucării care prezintă vreun interes pentru el. La vârsta aceasta, copiii sunt deja capabili să meargă de-a buşilea şi să se mişte independent. Copilul duce deja o muncă de auto-reglare în momentul când se hotărăşte să pornească în căutarea unei jucării.

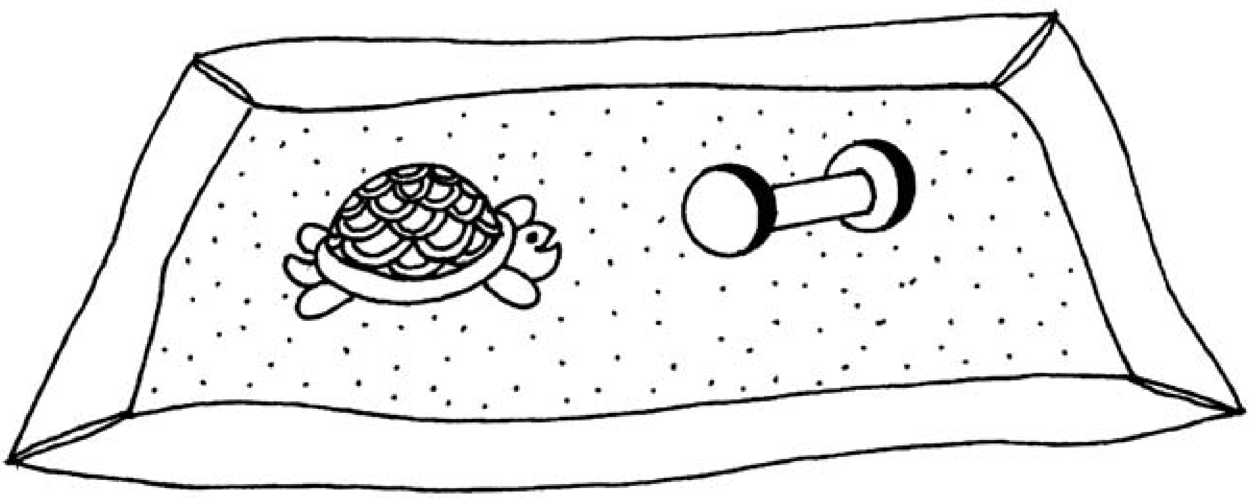
Materiale: câte două jucării preferate pentru fiecare copil

Pregătirea activităţii:

1. Observaţi cu atenţie copilul pentru a putea decide dacă este dispus să se joace (dacă este vioi, calm, dacă vă priveşte).
2. Alegeţi două jucării pe care copilul le cunoaşte şi cu care ştiţi că-i place să se joace.
3. Degajaţi o mică porţiune în zona de joacă, pe podea.
4. Puteţi să vă jucaţi cu doi sugari deodată. Aşezaţi-vă în aşa fel încât să puteţi supraveghea şi joaca celorlalţi copii din clasă.

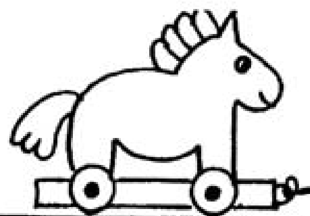
Desfăşurarea activităţii: Începeţi activitatea în momentul când copilul tocmai a sosit la locul de joacă şi se arată gata să se joace cu o nouă jucărie. Aşezaţi jucăria preferată a copilului astfel încât acesta să n-o poată ajunge direct. Întrebaţi-l: „Unde-i mingea? Caută mingea“.

Încurajaţi încercarea copilului de a porni în căutarea jucăriei. Îi puteţi spune: „Bravo, Mihai, ai găsit mingea“! sau „Uite, mergând de-a buşilea, ai reuşit să găseşti jucăria“. Stimulaţi copilul să caute jucării noi spunându-i: „Vrei o jucărie nouă, nu? Dacă vrei o jucărie nouă, trebuie s-o cauţi“. Dacă copilul vrea o altă jucărie, repetaţi activitatea cu noua jucărie.

Extinderi şi variante:

- Ca să-i menţineţi treaz interesul, adăugaţi jocului o a treia jucărie care îi place copilului şi pe care acesta trebuie s-o găsească. Aşezaţi-o astfel încât copilul să n-o poată ajunge direct din zona în care se joacă.
- Activitatea poate fi desfăşurată cu un grup mic de copii. Alegeţi câte o jucărie preferată pentru fiecare copil. Este foarte bine să aveţi mai multe jucării de acelaşi fel, de exemplu două mingi sau două jucării asemănătoare, căci la această vârstă copii sunt prea mici ca să fie de acord să-şi împartă jucăriile cu alţii.
- În locul jucăriilor din comerţ, puteţi folosi obiecte ce pot fi găsite în orice casă, ca linguri de lemn, căniţe sau capace de oală, precum şi mici recipiente cu capac.
- Folosiţi pentru această activitate jucării în culori contrastante, ca de exemplu alb şi negru, pentru copiii care au dificultăţi în a deosebi culorile.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Întrebaţi-i pe părinţi care sunt jucăriile preferate ale copiilor lor şi folosiţi la clasă jucăriile indicate. Părinţii pot repeta această activitate acasă. De asemenea, tot părinţii vă pot furniza şi obiecte casnice pentru desfăşurarea activităţii.

Sentimentele mele

Scopul activităţii: Copilul învaţă să identifice diferitele emoţii în funcţie de figura adoptată de adulţi când resimt aceste emoţii. La vârsta aceasta, un copil poate deosebi 4 tipuri de emoţii: fericire, tristeţe, surpriză şi enervare. Copilul observă cu atenţie figurile adulţilor căutând să le perceapă emoţiile.

Materiale: nici unul

Pregătirea activităţii:
1. Observaţii copilul pentru a vedea dacă este în dispoziţie pentru a învăţa.
2. Prezentaţi activitatea cu cuvintele: „Hai să ne jucăm un joc“.
3. Puteţi să vă jucaţi cu un copil sau un mic grup de 3 copii.

Desfăşurarea activităţii: Începeţi jocul spunând: „Maria, hai să ne jucăm de-a ghicitul. Ghici ce simt eu acum. Uită-te la mine“. Arătaţi o figură fericită. Încurajaţi copilul să ghicească ce anume simţiţi. Dacă aceasta răspunde: „Fericire“, încurajaţi-o, spunându-i: „Bravo, Maria, eşti foarte bună la jocul acesta. Întradevăr, voiam să arăt că sunt fericită“. Dacă, dimpotrivă, copilul răspunde cu un alt sentiment, ca de exemplu surpriză, demonstraţi-i cum arată o figură surprinsă. Repetaţi apoi figura fericită şi întrebaţi din nou copilul: „Ghici ce simt eu acum. Uită-te la mine“.

Arătaţi-i apoi o altă figură şi continuaţi până când aţi epuizat toate cele patru emoţii de bază (fericire, tristeţe, surpriză şi enervare) sau până când copilul îşi pierde interesul pentru joc.

Extinderi şi variante:

- Desenaţi figuri umane pe bucăţi de hârtie sau tăiaţi fotografii din reviste vechi cu reprezentări ale celor patru emoţii. Arătaţi pe rând bucăţile de hârtie şi întrebaţi apoi copilul: „Ghici ce simte persoana acesta. Uită-te la ea“. După ce jucaţi jocul acesta cu copilul, s-ar putea ca acesta să vrea să inversaţi rolurile.
- Mimaţi emoţiile de mai sus cu figura şi cu corpul. Copilul vă poate imita sau poate schimba nuanţele. Copiii peste 18 luni imită mai uşor diferitele emoţii.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Împărtăşiţi-le jocul acesta şi părinţilor copiilor. Urmăriţi dacă părinţii utilizează sau nu aceleaşi mimici pentru a exprima aceleaşi emoţii. Aceştia pot continua jocul acasă, folosindu-şi propriile mimici.

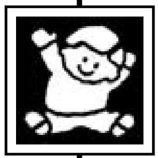
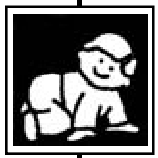
Dansul cu eşarfe

Scopul activităţii: Această activitate permite copilului să-şi exprime sentimentele prin dans. În timp ce copilul dansează, adultul poate să numească sentimentele legate de anumite comportamente. Copilul practică în timpul acesta controlul mişcărilor fizice şi începe să înţeleagă relaţia corpului său cu spaţiul. Copilul observă cum se mişcă eşarfa şi învaţă despre relaţia cauză-efect. Această activitate stimulează şi limbajul, prin folosirea de cuvinte ca sus, jos, înainte, înapoi, repede şi lent.

Materiale:
câte o eşarfă pentru fiecare copil şi adult
o cutie sau un coş în care să fie puse eşarfele
un casetofon sau un CD-player
muzică de diverse feluri - şi mai lentă şi mai ritmată
o casetă pregătită de părinţi cu cântecele preferate ale copilului
muzică clasică, marşuri, muzică instrumentală
cântece de leagăn, muzică a diferitelor culturi
propria dumneavoastră voce sau cea a unui părinte căruia îi place să cânte

Pregătirea activităţii: Această activitate se poate desfăşura şi mai bine cu grupuri de 2 - 4 copii. Aceştia vor veni singuri să se alăture în momentul când vor auzi muzica; unii vor rămân în grup mai mult decât alţii. Dacă se alătură primilor copii un număr mai mare de colegi de-ai lor, asiguraţi-vă că aveţi suficiente eşarfe.

Desfăşurarea activităţii: Puneţi muzică sau începeţi să cântaţi. Ascultaţi împreună cu copiii, apoi începeţi să dansaţi şi să unduiţi eşarfa. Folosiţi mişcări simple, ca de exemplu înainte şi înapoi sau sus şi jos. Apoi, pe muzică, daţi fiecărui copil câte o eşarfă şi arătaţi-le cum să unduiască eşarfele sus şi jos, lent sau rapid, înainte şi înapoi.

Puneţi un alt fel de muzică. Ascultaţi împreună. Începeţi să vă mişcaţi corpul în ritmul noii melodii. Cereţi copiilor să-şi mişte eşarfele în ritmul noii muzici. Vorbiţi-le apoi despre felul în care vă face să vă simţiţi muzica ce se aude. Sunetele uşoare şi rapide vă fac să vă simţiţi fericit, sunetele grele şi lente vă fac trist sau supărat, cântecele de leagăn vă fac să vă simţiţi somnoros. Subliniaţi prin cuvinte acţiunile copiilor, de exemplu: „Paul îşi mişcă eşarfa încet“. Când copiii încep să se plictisească, cântaţi sau puneţi muzică lentă, care să-i calmeze. După ce s-au liniştit, cereţi-le să aşeze eşarfele înapoi în cutie sau în coş.

Extinderi şi variante:

- Folosiţi la dans şi alte materiale, ca de exemplu prosopele, clopoţei sau panglici.
- Această activitate place şi copiilor care au împlinit deja doi ani. Aceştia pot asculta şi dansa pe trei tipuri de muzică. Activitatea poate fi desfăşurată şi cu copii mai mari, cărora le place ca activitate de grup.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Cereţi părinţilor să vină cu idei despre muzica ce se ascultă, poate chiar să vă vorbească despre cântecele preferate ale familiei lor. Încurajaţi părinţii să desfăşoare această activitate şi acasă. Radioul este o bună sursă de muzică, iar schimbând frecvenţele se pot găsi multe ritmuri muzicale diferite.

Autonomie

10 - 18 luni

Aşa ne spălăm pe mâini

Scopul activităţii: Copiii vor cânta un cântec în timp ce se prefac că se spală pe mâini, că-şi spală dinţii sau îşi piaptănă părul. Această activitate stimulează deprinderile legate de propria îngrijire şi conduce către un comportament independent. De asemenea, dezvoltă deprinderile de limbaj.

Materiale: poze care arată cum se spală mâinile
poze cu piepteni şi cu periuţe de dinţi

Pregătirea activităţii:

1. Aşezaţi pozele pe un covoraş şi chemaţi copiii din apropiere să le vadă şi să cânte.
2. Activitatea se desfăşoară cel mai bine cu grupuri de 2 - 4 copii.

Desfăşurarea activităţii: Prezentaţi cântecul, spunându-le copiilor: „Astăzi am un cântec nou pentru voi". În timp ce cântaţi, ridicaţi poza care se potriveşte cu cuvintele. Puteţi să inventaţi dumneavoastră cântecele pe acest subiect, folosindu-vă de muzica diferitelor cântecele pentru copii.

Ridicaţi poze care arată cum se spală mâinile şi cântaţi:
Uite-aşa ne spălăm pe mâni, ne spălăm pe mâini, ne spălăm pe mâini,
Uite-aşa ne spălăm pe mâini, înainte să mâncăm.

Încurajaţi copiii să cânte şi ei, spunându-le: „Alexandru, hai şi arată-ne cum te speli tu pe mânuţe". Inventaţi cuvinte corespunzătoare pentru spălarea dinţilor şi pentru pieptănat.

Extinderi şi variante:

- Cântaţi mai multe versuri, dacă se dovedeşte că micuţii au răbdare. Cu copiii mai mari, puteţi cânta şi despre cum se îmbracă sau despre cum mănâncă.
- Includeţi pe rând şi alte activităţi în cântecul dumneavoastră, ca de exemplu, despre cum se mătură casa, despre cum se aspiră covorul, cum se spală podeaua sau cum se curăţă masa.
- Întrebaţi-i pe copiii mai mari care este primul lucru ce trebuie făcut dimineaţa. Căutaţi sau desenaţi imagini care să ilustreze spălarea mâinilor, spre exemplu. Aranjaţi apoi desenele în ordinea de desfăşurare a activităţilor şi cântaţi.
- Folosiţi acelaşi cântec şi atunci când copiii se spală, se îmbracă sau mănâncă în cursul zilei.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Întrebaţi-i pe părinţi despre programul de dimineaţă al copilului când este acasă. Încurajaţi-i să folosească şi ei cântecele asemănătoare, eventual incluzând numele copilului, când îl pregătesc dimineaţa acasă pentru grădiniţă.

8 - 18 luni

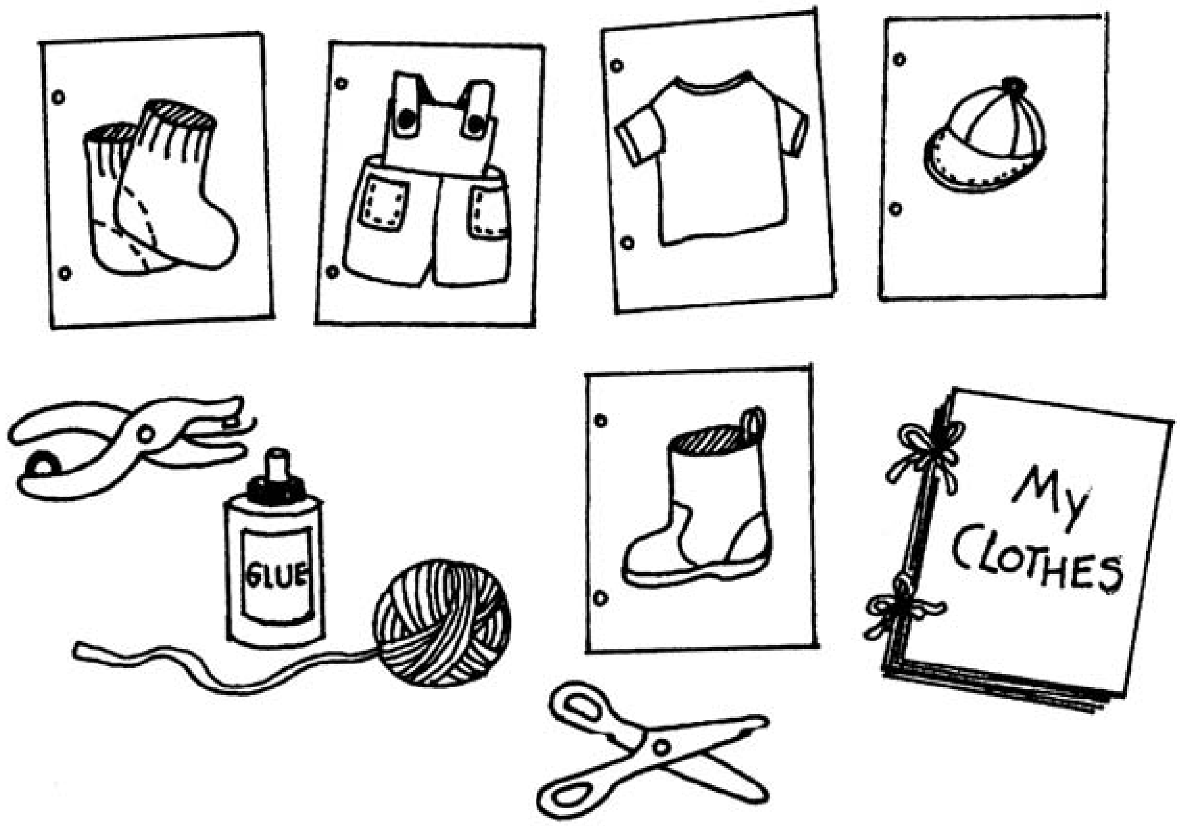
Cartea cu haine

Scopul activităţii: Adultul confecţionează o carte despre îmbrăcăminte şi i-o citeşte copilului. Activitatea aceasta este importantă pentru identificarea deprinderilor proprii în ce priveşte îmbrăcarea şi de asemenea pentru încurajarea rostirii primelor cuvinte, pe măsură ce copilul se obişnuieşte să lege cuvintele de anumite obiectele pe care le vede.

Materiale: imagini cu haine: fustă, pantaloni, jachetă, bluză, şosete, pantofi şi pălărie
un ghem de aţă
hârtie groasă
lipici

Pregătirea activităţii:

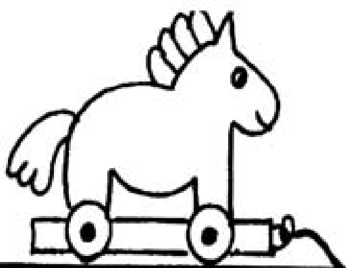
1. Desenaţi sau tăiaţi din reviste vechi imagini reprezentând diferite articole de îmbrăcăminte
2. Tăiaţi hârtie astfel încât să faceţi din ea pagini - câte o pagină pentru fiecare tip de haină. Lipiţi pe fiecare pagină câte o imagine de îmbrăcăminte. Paginile pot fi apoi acoperite cu o folie de plastic sau cu o filă transparentă, ca să fie mai rezistente.
3. Faceţi câte patru găuri pe latura stângă a fiecărei pagini pentru aţă. Legaţi paginile împreună cu ajutorul aţei, făcând câte un nod în dreptul fiecărei găuri.
4. Desfăşuraţi activitatea în zona cu cărticele, în grupuri de câte 2 sau 3 copii.

Desfăşurarea activităţii: Citiţi din carte ţinând copilul în poală sau aproape de dumneavoastră. Indicaţi diferitele obiecte de îmbrăcăminte. Apoi arătaţi îmbrăcămintea copilului. Cereţi-i acestuia să arate câte un articol de îmbrăcăminte din carte, apoi articolul corespunzător pe care îl poartă el. Discutaţi despre diferitele culori sau imprimeuri de pe haine. Unii dintre copii voi fi deja capabili să şi numească piesa de îmbrăcăminte pe care o arată.

Extinderi şi variante:

- Cereţi copiilor mai mari să arate sau să spună pe ce parte a corpului se îmbracă o anumită haină, ca de exemplu: „Unde se duc şosetele?“. După ce copilul v-a arătat, spuneţi: „Şosetele se duc la picioare“.
- Când lucraţi în grup cu 2 sau 3 copii, cereţi fiecăruia să arate pe rând articolele de îmbrăcăminte.
- Puteţi adăuga: „Iulia, tu ai o cămaşă, iar Julien are şi el o cămaşă“. Întrebaţi apoi copiii: „Unde se duc şosetuţele Cristinei“?
- Încurajaţi copiii să încerce să se îmbrace singuri în timpul programului de la creşă şi de asemenea să îşi aducă singuri hainele pentru îmbrăcat şi să vă ajute ridicându-şi braţele sau dându-şi singuri jos pantalonaşii.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Încurajaţi părinţii să-şi ajute copii să devină mai independenţi lăsându-i să încerce să se îmbrace şi să se dezbrace singuri. Copilul este capabil la această vârstă să-şi dea jos şosetele, să-şi tragă pantalonaşii pe el şi să ridice braţele pentru a fi mai uşor îmbrăcat. Participarea copilului face ca îmbrăcarea să fie mai plăcută pentru toţi şi nu doar o luptă zilnică a părinţilor.

13 - 18 luni

Torn apă

Scopul activităţii: Copilul practică turnarea apei cu ibrice şi căniţe. Activitatea dezvoltă deprinderile copilului la masă şi îl face să se simtă mândru de realizările sale.

Materiale:
câte un ibric mic pentru fiecare copil
2 căniţe din plastic pentru fiecare copil
o masă senzorială (o masă mică pentru joacă cu apă şi nisip) sau o cădiţă de plastic
sorţ pentru fiecare copil

Pregătirea activităţii:
1. Umpleţi pe jumătate ibricul cu apă.
2. Puneţi ibricul cu cele două căniţe alături pe masa senzorială sau în cădiţa de plastic.
3. Aşezaţi un şorţ în câmpul vizual al copilului.
4. Dacă mai mulţi copii aleg această activitate, aduceţi material suficient pentru toţi.
5. Activitatea este concepută pentru 2 sau 3 copii în timpul programului de voie. Adultul va sta în apropiere ca să-i supravegheze. Asiguraţi-vă că ceilalţi copii din încăpere sunt supravegheaţi de un alt adult.

Desfăşurarea activităţii: Prezentaţi activitatea copiilor: „Thomas, hai să turnăm apă. Toarnă, te rog, apă în căniţe". Copilul îşi va folosi ambele mâini pentru a putea ţine ibricul. Acest lucru îl ajută la formarea controlului gesturilor. Ajutaţi copilul dacă este nevoie. Puteţi, de exemplu, să-l ajutaţi să menţină echilibrul ibricului în timp ce toarnă apa. Descrieţi-i în cuvinte ceea ce face: „Bravo, Thomas, acum ştii să torni apă în cană". Dacă copii vor dori să bea apă, este bine să aveţi apă pregătită pentru acest scop în apropiere; indicaţi-le acea apă pentru băut.

Extinderi şi variante:

- Atunci când copilul (între un an jumate şi doi ani) este pregătit, puneţi pe masă ibrice pe mărimea copiilor şi încurajaţi-i să toarne apă sau suc. Fiţi pregătit pentru mici accidente şi încercaţi să nu certaţi copilul când acestea se produc. Dacă vreţi să evitaţi accidentele, folosiţi cantităţi mici de apă.
- Copiii mai mici vor fi dornici să studieze cănile şi linguriţele fără apă în ele. Arătaţi-le cum se folosesc fiecare dintre acestea, apoi daţi-le înapoi copiilor.
- Aduceţi la măsuţă căni şi farfurioare de dimensiuni mai mici. Copii se pot preface că toarnă ceai.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Părinţii sunt adesea îngrijoraţi că micuţii lor ar putea să verse mâncarea şi ezită să-i lase să exerseze cu mâncarea adevărată. Puteţi să le sugeraţi să-i lase să exerseze cu apă, pentru a se obişnui cu gesturile înainte de a-i lăsa să toarne sucul de exemplu. Interesaţi-vă ce părere au părinţii despre joaca cu apă. Dacă acest lucru le displace, puteţi înlocui apa cu biluţe din lemn sau alte materiale ce pot fi turnate fără a se murdări.

Cartea „despre mine”

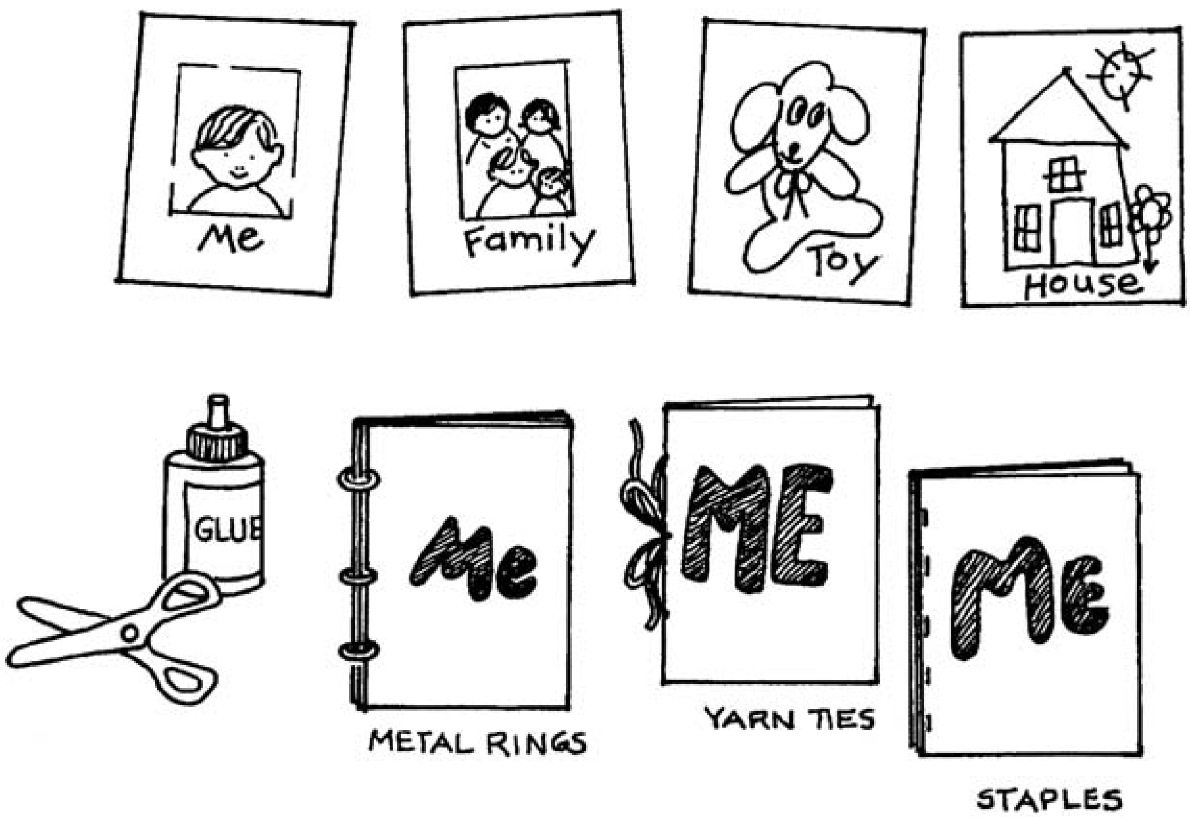
Scopul activităţii: Adultul confecţionează o carte anume pentru copil. Aceasta învaţă să se identifice ca o persoană separată.

Materiale:

fotografii ale copilului şi familiei sale
desen sau fotografie a jucăriei preferate
hârtie pentru confecţionat cartea
markere
ghem de aţă
lipici

Pregătirea activităţii:

1. Cereţi familiilor fotografii ale copilului şi ale membrilor familiei.
2. Desenaţi jucăria preferată a copilului.
3. Tăiaţi hârtie astfel încât să faceţi din ea pagini - câte o pagină pentru fiecare fotografie. Fotografiile sau paginile pot fi acoperite cu o folie din plastic sau hârtie transparentă, ca să fie mai rezistente.
4. Faceţi câte patru găuri pe latura stângă a fiecărei pagini pentru aţă. Legaţi paginile împreună cu ajutorul aţei, făcând câte un nod în dreptul fiecărei găuri.
5. Scrieţi pe prima pagină un titlu, ca de exemplu „Cartea despre Ana“.

Desfăşurarea activităţii: Luaţi copilul în poală şi citiţi-i din carte. Discutaţi despre fiecare fotografie şi întrebaţi copilul „Ce vezi aici“? Descrieţi fotografiile, arătând cine sau ce se află pe fiecare pagină. Vorbiţi despre ce face copilul. Dacă acesta are răbdare, citiţi-i povestea despre el din nou.

Extinderi şi variante:

- Adunaţi fotografii ale copilului la clasă şi confecţionaţi o carte despre o zi din viaţa copilului la creşă. Aceste poze pot fi cu copilul şi jucăria lui preferată, copilul dormind, mâncând, spălându-se sau jucându-se, cu un adult sau cu un alt copil. Cartea aceasta poate fi interesantă şi pentru familie, care ar putea dori să o împrumute. Citiţi copilului cartea înainte de a-l culca.
- Confecţionaţi o carte despre familia copilului.
- Confecţionaţi o carte despre „Prietenii mei“, făcând sau adunând fotografii ale tuturor copiilor din grupă. Citiţi cartea separat fiecărui copil sau unor grupuri mai mici. Încurajaţi-i să se identifice, pe ei înşişi sau pe colegii lor. Copiilor mai mari le puteţi pune întrebări de genul „Cine este prietenul acesta al tău“?

LEGĂTURA CU FAMILIA

Familiile pot aduce şi ele fotografii pentru albumele acestea. Apoi pot împrumuta cartea confecţionată de dumneavoastră pentru a o arăta şi citi acasă.

Tabloul prieteniei

Scopul activităţii: Această activitate este o bună ocazie pentru a realiza un tablou de grup. Copiii desenează unul lângă celălalt şi exersează joaca în paralel. Lucrând împreună, aceştia învaţă anumite desprinderi sociale; le este de asemenea încurajată coordonarea motorie şi dezvoltarea creativităţii.

Materiale:
o coală mare albă pentru desen
o cutie de creioane colorate de ceară, de dimensiuni potrivite pentru copii mici
scotch transparent care fixează coala de masă

Pregătirea activităţii:
1. Eliberaţi suficient spaţiu pe masă sau pe podea.
2. Tăiaţi o coală mare de hârtie şi lipiţi-o de masă cu două benzi de scotch.
3. Aşezaţi pe masă câteva creioane colorate la îndemâna copiilor.
4. Această activitate poate fi desfăşurată cu grupuri mici de 2 - 4 copii.

Desfăşurarea activităţii: Chemaţi copilul să vină şi să deseneze ceva. „Coala acesta şi creioanele colorate sunt pentru desenat. Toată lumea o să vină să participe la desenul acesta“. Dacă e nevoie, ajutaţi copilul să apuce bine în mână creionul. Observaţi cu atenţie cum desenează copilul. Încurajaţi-l să deseneze orice pe coală, descriindu-i ce face: „Peter, tocmai ai făcut o linie albastră. Iar acum ai desenat o linie scurtă“.

Încercaţi să îndreptaţi atenţia copilului înspre acţiunea în sine de a desena şi nu înspre rezultatul acesteia. Descrieţi-i culorile, formele şi mărimea desenelor realizate de copil.

Pe măsură ce şi ceilalţi copii i se alătură, vorbiţi-le despre cum lucrează cu toţii la acelaşi desen. Pe măsură ce copiii îşi termină partea de desen personală, scrieţi numele fiecăruia lângă desen. Dacă vreun copil vrea creionul altuia, amintiţi-i că acel creion este în prezent folosit de altcineva şi e frumos să-l lase să termine. Oferiţi-i un alt creion. La sfârşitul activităţii, găsiţi un loc în sală în care să agăţaţi desenul. Cereţi copiilor să vă ajute să puneţi desenul pe perete. Spuneţi-le: „Cu toţii am muncit cu spor. Desenul acesta l-am făcut toţi împreună“.

Extinderi şi variante:

- Pictaţi un tablou al prieteniei. Folosiţi mici borcane care nu se pot vărsa cu 2 - 3 culori. Asiguraţi-vă că există suficiente şorţuleţe pentru toată lumea. Atrageţi în această activitate de la 1 până la 3 copii.
- Folosiţi imprimeuri pentru a realiza pictura. Tăiaţi în diferite forme bucăţi de burete vechi. Puneţi două dintre culori pe tăviţe joase. Nu uitaţi să le puneţi copiilor şorţuleţele. Arătaţi-le apoi cum se înmoaie buretele în culoare şi cum se aplică apoi pe coală.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Aranjaţi pictura pe perete într-un loc în care părinţii să o poată vedea.

Cutia noastră de colorat

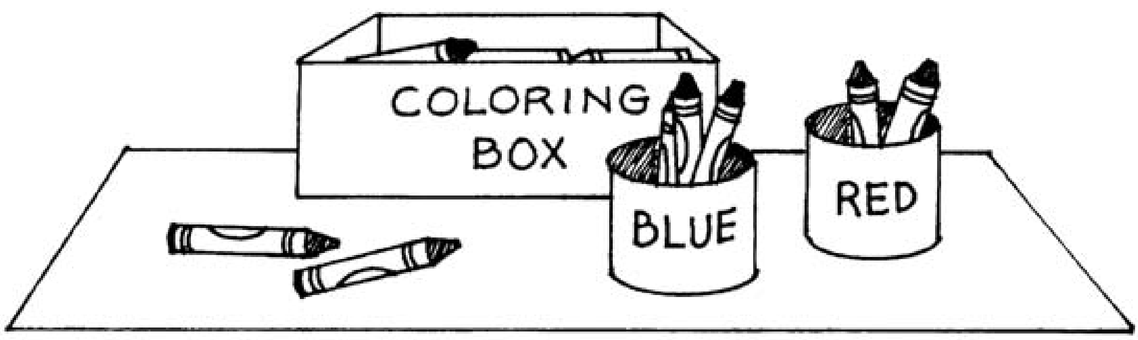
Scopul activităţii: Copii colorează în grup o cutie mare. Activitatea încurajează jocul în paralel. Colorând împreună, copiii învaţă să fie membri ai unui grup. De asemenea, activitatea încurajează creativitatea copiilor, permiţându-le să se folosească de markere.

Materiale:
o cutie mare din carton
o cutie cu markere cu vârf de fetru
2 cutii în care să fie puse markerele

Pregătirea activităţii:
1. Eliberaţi o zonă pe care o puteţi supraveghea cu uşurinţă.
2. Aşezaţi cutia în zona pregătită special şi puneţi cutiile cu markere de o parte sau de cealaltă a cutiei mari. Puneţi în fiecare dintre cutiile de culori o singură culoare de marker.
3. Cel mai potrivit este să lucraţi cu grupuri de doi sau trei copii la această activitate.

Desfăşurarea activităţii: Chemaţi copiii să coloreze cutia mare de carton. Ajutaţi-i să scoată capacele markerelor. Probabil vor avea nevoie de ajutor şi la reaşezarea capacelor acestora. Supravegheaţi-i în timp ce lucrează cu markerele. Amintiţi-le că acestea trebuie să stea lângă cutia lor şi că nu trebuie să le răspândească pretutindeni prin clasă. Vorbiţi-le despre ceea ce fac în timp ce lucrează. Primele desene ale copiilor sunt exemple importante ale creativităţii şi dezvoltării psihice ale acestora. Le puteţi vorbi copiilor despre culoarea pe care au ales-o, despre forma şi dimensiunile formei desenate, precum şi despre amplasarea desenelor pe coală. Povestiţi-le despre felul cum lucrează împreună. „Iată, Marina şi Julia lucrează deodată". Pe măsură ce fiecare copil îşi încheie partea de desen, scrieţi-i numele lângă desenul realizat de el pe cutie. La sfârşitul activităţii, spuneţi-le copiilor: „Bravo, aţi lucrat foarte bine cu toţii la colorarea cutiei".

Aşezaţi cutia pe un raft în clasă, astfel ca toată lumea să o poată admira.

Extinderi şi variante:

- Înveliţi cutia în hârtie şi lipiţi hârtia. Vor avea astfel o suprafaţă curată de lucru.
- Cereţi copiilor să lucreze pe cutii mai mici, învelite în hârtie, iar apoi aranjaţi cutiile pe rafturi.
- Folosiţi acuarele în loc de marckere.
- Copiii pot intra înăuntru pe brânci şi pot decora şi interiorul cutiei.
- Mutaţi această activitate în aer liber şi prezentaţi-o în activitate de grup.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Părinţii vă pot furniza cutiile. Cu siguranţă vor admira şi cutiile gata desenate.

8 - 10 luni

Pot să găsesc un lucru

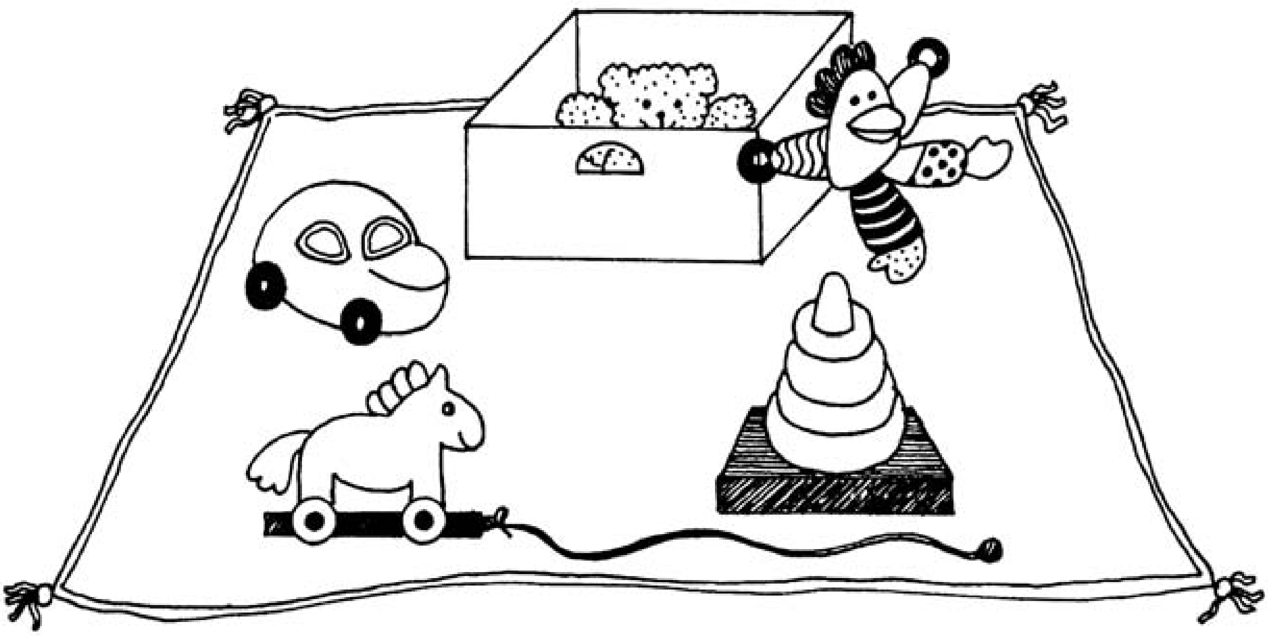
Scopul activităţii: Adultul ascunde o jucărie într-o cutie, iar copilul o găseşte. Această activitate stimulează ideea de permanenţă a obiectelor, respectiv copilul învaţă că obiectul continuă să existe chiar dacă el nu-l vede. Copilul care merge deja practică această idee şi observând obiectele.

Materiale: o cutie
materiale pentru împachetat - mici bucăţi de stofă sau de hârtie (Folosiţi materiale prea mari pentru a putea fi înghiţite)
mici jucării sau obiecte de exemplu, maşinuţe, sunători sau mingi

Pregătirea activităţii:

1. Puneţi în cutie materiale de împachetat şi apoi ascundeţi un obiect în cutie.
2. Aşezaţi-vă undeva pe podea şi jucaţi-vă.
3. Această activitate poate include mici grupuri de la 1 la 3 copii în timpul orei de joacă.

Desfăşurarea activităţii: Spuneţi copilului că vreţi să vă jucaţi un joc. Arătaţi-i cum să găsească jucăria. Cereţi apoi copilului să găsească el jucăria. Aduceţi apoi mai multe obiecte şi stimulaţi copilul să găsească mai mult dintre ele. Dacă vă jucaţi cu mai mulţi copii, puneţi mau multe obiecte de mici dimensiuni în cutie şi lăsaţi 2 sau 3 copii să caute deodată. Descrieţi-le jocul în timp ce ei caută obiectele.

Extinderi şi variante:

- Obiectele de dimensiuni mai mari fac jocul mai uşor pentru copil, mai ales pentru cei care au încă dificultăţi la apucarea obiectelor. Atunci când ascundeţi obiectul, lăsaţi copilului posibilitatea să vadă locul aproximativ. Acest lucru ajută copiii care au dificultăţi de vedere.
- Folosiţi obiecte mai mici pentru a face jocul mai dificil pentru copiii mai mari. Folosiţi mai mult material de împachetat, ca obiectele să fie mai greu de descoperit.
- Ascundeţi un obiect în palmă, apoi mutaţi-l dintr-o palmă în alta şi cereţi copilului să ghicească în care palmă ţineţi obiectul. Inversaţi apoi rolurile.
- Ascundeţi obiectul într-o cutie de pantofi fără nici un fel de material de împachetat. Aşezaţi apoi capacul cutiei pentru a ascunde obiectul.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Părinţii se pot juca jocul acesta cu o cutie de acasă. Dacă nu au acasă cutii, împrumutaţi-le una de la creşă. Încurajaţi fraţii mai mari să joace jocul acesta cu copilul.

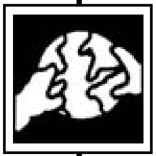
Construiesc un turn

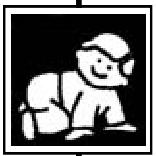
Scopul activităţii: Adultul confecţionează cuburi simple, iar copilul construieşte din ele un turn. Jocul cu cuburile este distractiv pentru copii şi este important pentru dezvoltarea capacităţii de a rezolva probleme şi pentru alte deprinderi matematice. Copiii mici învaţă astfel despre echilibru, înălţime, greutate şi dimensiuni. La vârsta acesta, copiii construiesc mai bine cu cuburi mai uşoare.

Materiale: cutii de lapte sau de suc curate - de dimensiuni mici, medii şi mari, dar cel puţin câte două din fiecare
foarfeci sau un cuţit bine ascuţit
folie sau hârtie auto-adezivă pentru învelirea cuburilor (opţional)

Pregătirea activităţii:
1. Tăiaţi partea superioară a cutiilor.
2. Luaţi două cutii şi introduceţi partea deschisă una în cealaltă pentru a obţine un cub.
3. Tăiaţi în jumătate cutiile mai mari pentru a obţine cuburi.
4. Cuburile pot fi învelite în folie sau hârtie auto-adezivă sau pot fi lăsate aşa cum sunt.
5. Construiţi un turn împreună cu unul sau doi copii.

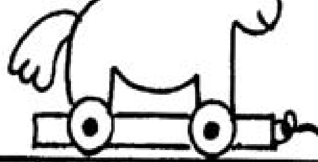

Desfăşurarea activităţii: Jucaţi-vă cu cuburile în timpul orei de joacă. Aşezaţi-vă pe podea împreună cu copilul şi începeţi să puneţi cuburile unul peste celălalt. La vârsta aceasta, copiii pot aşeza bine 3 cuburi unul peste celălalt, deci încercaţi să limitaţi turnul la 3 cuburi. Încurajaţi copilul să construiască împreună cu dumneavoastră. Cu copii mai mici, folosiţi cuburi mai mari. La început, copilul va dori probabil numai să răstoarne ce aţi construit dumneavoastră. Încurajaţi-l să aşeze singur un cub peste un altul, de exemplu spunând: „Iulian, faci acum o construcţie din cuburi. Pui cuburile unul peste celălalt. Eşti un foarte bun constructor“.

Extinderi şi variante:

- După ce copiii au învăţat cum se joacă, adăugaţi încă două cuburi.
- Este bine să aveţi 2 seturi de cuburi, aşa încât să se poată juca mai mult de 1 copil deodată.
- Aduceţi maşinuţe sau omuleţi copilului care se joacă cu cuburile. Construcţia poate deveni astfel clădiri pe lângă care trec maşinile, iar omuleţii pot locui în aceste clădiri.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Construirea de turnuri din cuburi este o bună activitate pentru întâlnirile cu părinţii şi copiii. Cereţi părinţilor să aducă cutii şi păstraţi-le şi dumneavoastră pe cele pe care le-aţi golit. Sala de la creşă poate fi un bun loc de joacă, în care se vor găsi şi foarfeci necesare confecţionării cuburilor. Părinţii pot construi cuburi şi pentru clasă, dar şi pentru acasă.

Pun cercuri în pușculiță

Scopul activităţii: Copilul pune cercuri printr-o fantă în cutie. Această activitate stimulează ideea de permanenţă a obiectelor şi îl învaţă pe copil despre forma cercurilor. De asemenea, activitatea dezvoltă controlul motrice. Copilul învaţă şi să rezolve probleme.

Materiale: cutie din carton cu o fantă (de exemplu, o cutie pentru sandviciuri)
2-3 capace de borcan sau hârtie rigidă tăiată în formă de cerc

Pregătirea activităţii:

1. Tăiaţi o fantă în partea superioară a cutiei din carton, astfel încât cercurile să poată fi introduse înăuntru cu uşurinţă.
2. Verificaţi capacele pentru a vă asigura că nu au margini tăioase.
3. Înveliţi cutia în hârtie colorată pentru a o face mai atractivă.
4. Activitatea se poate desfăşura în timpul orei de joacă, cu unul sau doi copii.

Desfăşurarea activităţii: Chemaţi copilul să se joace jocul cu cercuri. Arătaţi-i cum să introducă cercurile în cutie. Când încearcă singur, încurajaţi-l spunându-i: „Acum pui cercul prin gaură cu atenţie. Aşa, îl pui înăuntru. Bravo“! Pentru a dezvolta înţelegerea ideii de permanenţă a obiectelor, după ce toate cercurile au fost introduse în cutie, întrebaţi copilul: „Mark, unde sunt cercurile“?

Extinderi şi variante:

- Folosiţi obiecte de diferite forme, tăiate din capace de plastic sau folosiţi forme pentru prăjituri. Începeţi cu trei forme simple: cercul, pătratul şi triunghiul. Faceţi fante de diferite forme în cutie pentru a putea introduce toate obiectele. Încurajaţi copilul să folosească forme diferite. „Josef, ai acum în mână un pătrat. Vezi, are patru laturi. Caută gaura pătrată de pe cutie. Pune acum pătratul în cutie prin gaura pătrată“. Atrageţi atenţia copilului să încerce să caute fanta cu forma potrivită înainte de a introduce forma din mâna sa.
- Copilul ar putea dori să lucreze independent, fără ajutorul dumneavoastră. Activitatea acesta îi permite să lucreze singur. Confecţionaţi două cutii, astfel ca doi copii să poată lucra deodată.
- Când copilul este pregătit, adăugaţi forme noi.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Faceţi o listă cu obiectele circulare ce pot găsite într-o casă. Cereţi părinţilor să arate aceste obiecte copilului acasă (câteva exemple ar putea fi cadranul ceasului sau diversele capace din casă).

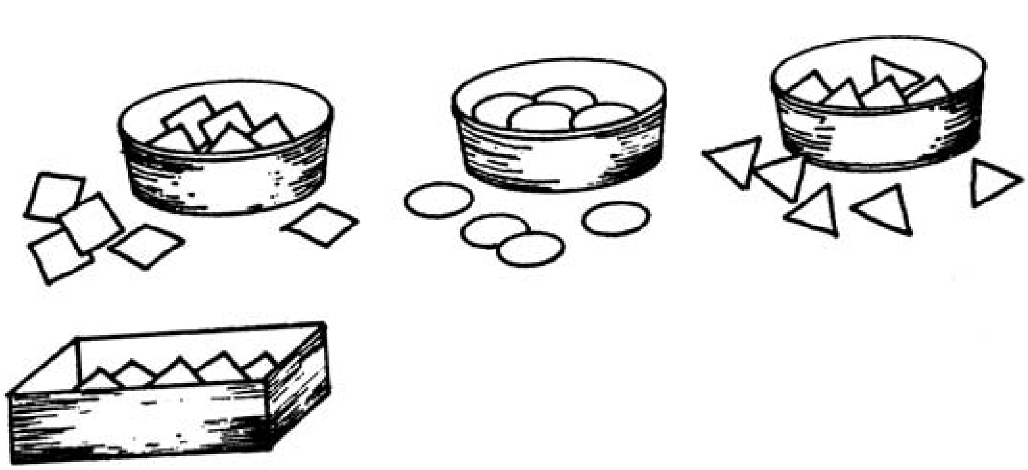
Sortez formele

Scopul activităţii: Copilul sortează diferitele forme în cutii diferite. Această activitate dezvoltă capacitatea copilului de a recunoaşte obiectele diferite şi pe cele similare. Copilul învaţă să pună în aceeaşi categorie obiectele similare. Sortarea acesta este importantă pentru capacitatea de a învăţa de mai târziu şi de asemenea pentru învăţarea formelor.

Materiale: 2 sau 3 obiecte de forme simple - cercuri, pătrate sau triunghiuri - ca de exemplu piese de puzzle, mici cuburi din lemn sau forme construite din carton sau din capace de plastic
3 cutii mici pentru sortarea formelor
o cutie mai mare pentru toate formele

Pregătirea activităţii:
1. Confecţionaţi sau strângeţi diferite forme.
2. Aşezaţi cutiile mai mici pentru sortare în jurul cutiei mari cu toate formele.
3. Faceţi loc pe măsuţa de lucru. Această activitate este stimulată în preajma altor jucării ce se manipulează. Unul sau doi copii pot fi ocupaţi cu această activitate, în timp ce alţi copii pot să se joace alături cu alte jucării pe care le-aţi aşezat acolo pentru ei, ca de exemplu jucării de acţiune, cuburi de construit sau puzzle-uri.

Desfăşurarea activităţii: Chemaţi la joacă un copil care manifestă interes pentru jocul acesta. „Nina, haide să vezi formele acestea“. Puteţi să-i descrieţi obiectele şi să-i arătaţi cercurile, pătratele şi triunghiurile. Observaţi cum copilul studiază formele. Îi puteţi sugera acum să sorteze formele în cutii. Lăsaţi copilul să aibă iniţiativele de sortare. Dacă acesta ia în mână un cerc, luaţi şi dumneavoastră un cerc şi puneţi-l într-o cutie. Spuneţi-i copilului să pună cercul în aceeaşi cutie. Îi puteţi descrie jocul: Acum punem cercurile în cutie . Urmăriţi cum copilul ia altă formă şi spuneţi-i: „Nina, hai să punem triunghiurile în cutia asta“. Apoi puneţi forma cea nouă într-o altă cutie. Încurajaţi copilul să lucreze cu dumneavoastră. Puteţi comenta în timp ce lucraţi: „Bravo, Nina, te descurci foarte bine cu sortarea formelor în cutii“.

Încurajaţi copilul, dar nu-l forţaţi. Unii copii sunt interesaţi doar de explorarea formelor, nu şi de sortarea lor. Aceştia vor dori să joace jocul acesta doar după ce se vor fi familiarizat cu formele.

Extinderi şi variante:

- Folosiţi şi alte obiecte pentru sortat, de pildă camioanele într-o cutie, iar maşinuţele în alta.
- Pentru sortarea pe culori, trebuie să aveţi obiecte de diferite culori, de exemplu 5 maşinuţe albastre şi 5 maşinuţe roşii, sau 5 cercuri roşii şi 5 cercuri albastre. Pentru a face activitatea mai uşoară, sortaţi obiectele roşii într-o cutie roşie, iar obiectele albastre într-o cutie albastră.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Vorbiţi-le părinţilor despre importanţa învăţării sortării obiectelor. Această activitate începe când copilul este încă foarte mic şi va continua până la anii de şcoală.

Pun cutiile una într-alta

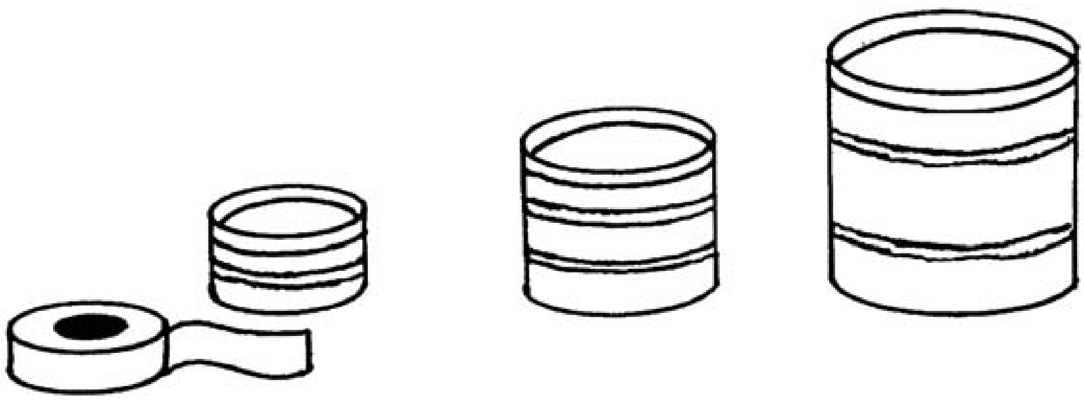
Scopul activităţii: Copilul pune cutiile mici în interiorul cutiilor mari. Această activitate dezvoltă capacitatea de sesizare a dimensiunilor şi practica micilor deprinderi motrice. Se stimulează de asemenea clasificarea în funcţie de mărime: mic, mediu şi mare.

Materiale:
cutii mici, medii şi mari
material rezistent cu care se învelesc marginile cutiilor
patent pentru turtirea marginilor ascuţite ale cutiilor metalice

Pregătirea activităţii:
1. Verificaţi cutiile. Turtiţi cu autorul patentului toate marginile ascuţite.
2. Înveliţi marginile cutiilor cu material rezistent.
3. Găsiţi un spaţiu liber în zona de joacă şi aşezaţi-vă.
4. Faceţi această activitate cu unul sau doi copii, la ora de joacă.

Desfăşurarea activităţii: Chemaţi un copil care arată interes faţă de cutii, spunându-i „Haide să punem cutia mai mică în cea mai mare“. Adultul va începe activitatea oferindu-i copilului cutia cea mai mică. Adultul pune una într-alta cutiile mai mari, iar copilul va aşeza înăuntru cutia cea mai mică. Apoi, cereţi-i copilului să pună cutia cea mică în cea mijlocie. Apoi să le aşeze pe amândouă în cutia cea mare. Puteţi să puneţi dumneavoastră prima cutie pentru a-l ajuta pe copil să înceapă. Unii dintre copii vor reuşi să pună la început una într-alta doar două cutii.

Doi copii pot aşeza cutii una într-alta împreună, cu ajutorul dumneavoastră. Fiecare dintre ei va pune o cutie în alta. Dumneavoastră veţi avea rolul de a decide cine pune prima cutie.

Extinderi şi variante:

- Construiţi un turn din cutii. La început, copilul va reuşi să pună numai cutie cea mică peste una din celelalte. Cu ajutorul dumneavoastră şi cu puţină practică, copilul va învăţa să se folosească de toate cele trei cutii.
- Faceţi jocul mai greu adăugând încă două cutii, cu mărimi între cea mai mică şi cea mai mare.
- Găsiţi un obiect care intră perfect în cutia mijlocie. Cereţi copilului să aşeze obiectul în cutie, apoi să-l scoată afară. Cereţi apoi copilului să pună obiectul în cutia cea mică. Cum nu va încăpea, spuneţi: „E prea mare“. Repetaţi jocul cu cutia cea mai mare şi spuneţi: „E prea mic“. Apoi încercaţi din nou cutia mijlocie şi explicaţi: „Se potriveşte exact“. Acest joc permite copilului să vadă relaţiile dintre dimensiuni şi îi oferă vocabularul necesar pentru descrierea diferitelor mărimi.
- Folosiţi căni sau linguri gradate pentru măsurare.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Familiile vă pot ajuta aducând la creşă seturi de căni sau de cutii de diferite mărimi. După ce vă jucaţi cu copilul la creşă de-a cutiile ce se potrivesc una într-alta, sugeraţi-le părinţilor să repete activitatea cu copilul acasă. Puteţi chiar să le împrumutaţi părinţilor un set de cutii, păstrând două la clasă. Copiii pot să exerseze în repetate rânduri această activitate.

Vizita ursului

Scopul activităţii: Copilul învaţă cuvinte jucându-se cu un animal sau o păpuşă de pluş. Această activitate dezvoltă deprinderile de limbaj şi vocabularul. Copilul va învăţa părţile corpului, precum şi cuvinte ca blană, urs, coadă, a gâdila, a mângâia sau a îmbrăţişa.

Materiale: un ursuleţ sau o păpuşă de pluş

Pregătirea activităţii:
1. Găsiţi un loc unde vă puteţi aşeza şi juca cu ursuleţul şi unul sau doi copii. Ceilalţi vor dori probabil să se alăture jocului auzindu-vă.
2. Urmăriţi-i pentru a vedea cine manifestă interes, apoi chemaţi un copil să se joace cu dumneavoastră.

Desfăşurarea activităţii: Arătaţi-i copilului ursuleţul sau păpuşa de pluş. Vorbiţi-i despre coada sau blana animalului. Spuneţi-i următoarea poezioară:

A venit un urs la mine
A crezut că-s un copac.
Mi s-a pus pe genunchi. (Arătaţi înspre genunchiul dumneavoastră)
Apoi a coborât pe picior. (Coborâţi ursuleţul pe picior în jos)
Vai, acum se uită la nasul meu! (Arătaţi înspre nasul dumneavoastră)

Spuneţi apoi aceeaşi poezie despre corpul copilului. Gâdilaţi sau îmbrăţişaţi cu ursuleţul diferite părţi ale corpului copilului. Spuneţi: „Şi acum ursul îţi gâdilă piciorușul“! şi atingeţi cu ursuleţul piciorul copilului. Treceţi apoi la alte părţi ale corpului, ca de exemplu la degeţele sau la mânuţe.

Extinderi şi variante:

- Folosiţi şi alte animale de pluş.
- Copiii mai mari vor dori să stea în grup şi să recite cu dumneavoastră. Folosiţi numele copiilor: „A venit un urs la Ana“. Puteţi recita pentru fiecare copil care doreşte acest lucru. Le puteţi arăta copiilor poze cu animalul cu care vă jucaţi, arătându-le diferitele părţi ale acestuia, ca blana, coada, penele sau ciocul.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Învăţaţi-i şi pe părinţi jocul acesta, la întâlnirile cu părinţii sau atunci când vin să ia copilul acasă. Încurajaţi-i să se joace şi acasă jocul acesta cu copilul, folosind animalele de pluş de acasă.

Fac ca...

Scopul activităţii: Adultul confecţionează sau citeşte copiilor o carte despre animale şi-i încurajează pe aceştia să reproducă sunetele diferitelor animale. Activitatea îl învaţă pe copil cuvinte şi sunete noi. Copilul învaţă de asemenea să răspundă la întrebări, interacţionând cu educatorul.

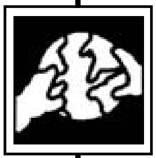
Materiale:
o carte cu animale familiare copiilor, ca de exemplu animale domestice sau animale de casă
poze cu animale - tăieturi din reviste sau desene
hârtie mai groasă pentru pagini
lipici
folie sau hârtie auto-adezivă
ghem de aţă sau sfoară

Pregătirea activităţii:
1. Tăiaţi sau desenaţi animale.
2. Pregătiţi pagini din hârtie groasă, pentru un animal pe pagină.
3. Lipiţi câte un desen pe fiecare pagină.
4. Acoperiţi paginile cu folie sau hârtie auto-adezivă pentru a le face mai rezistente.
5. Prindeţi paginile împreună, tăind 4 sau 5 găuri pe latura stângă şi legându-le cu sfoară.

Această activitate este potrivită pentru un copil sau un grup de până la patru copii.

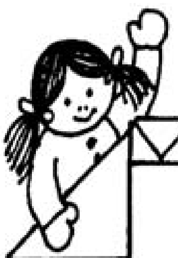

Desfăşurarea activităţii: Când cartea e gata, alegeţi un loc aproape de celelalte cărţi. Aşteptaţi până când un copil alege cartea. Oferiţi-vă atunci să-i citiţi din ea. Dacă micuţul îşi manifestă interesul dând din cap sau întinzându-vă cartea, aşezaţi-vă împreună şi începeţi să-i citiţi. Din vreme în vreme, puneţi-i întrebări legate de imaginile pe care le vede. Peter, ce animal e acesta? Dacă micuţul nu-i ştie numele, rostiţi-l dumneavoastră. Întrebaţi apoi „Cum face răţuşca“? Încurajaţi copilul, spunându-i „Da, raţa face mac-mac“. Citiţi-i cartea din nou dacă doreşte acest lucru. Citiţi-o şi celorlalţi care vi s-au alăturat între timp. Lăsaţi cartea pe jos în zona de joacă, astfel încât să o poată vedea şi ceilalţi copii.

Extinderi şi variante:

- Cântaţi un cântec cu sunetele făcute de animale (De exemplu „În căsuţa din pădure“, sau cântecul american foarte cunoscut „Moş MacDonald avea o fermă“ - vezi activitatea „Teatrul de păpuşi cu animale“, la Cap. 6).
- Aduceţi apoi o altă carte cu animale şi cereţi copiilor să identifice animalele şi să spună ce sunete produce fiecare.
- Confecţionaţi animale simple din fetru. Expuneţi-le pe masa de fetru, apoi cereţi copiilor să spună ce animal este fiecare şi ce sunete scoate. (Vezi activitatea următoare pentru instrucţiuni privind confecţionarea mesei de fetru).

LEGĂTURA CU FAMILIA

Întrebaţi familia ce fel de animale a văzut vreodată copilul. Încercaţi să includeţi aceste animale în cartea de la clasă. Spuneţi-le părinţilor despre ce animale au învăţat copii la creşă.

Bâzâi ca un bondar

Scopul activităţii: Copilul cântă despre bondari şi astfel învaţă despre ei. Activitatea stimulează copilul să înveţe noi cuvinte despre casa de albine şi să reproducă sunetele albinelor. Copilul învaţă de asemenea numele diferitelor părţi ale corpului.

Materiale:
o poză mare cu un bondar sau un bondar mare din fetru
bucăţi de fetru – mai mari şi mai mici
lipici
o bucată mare de carton

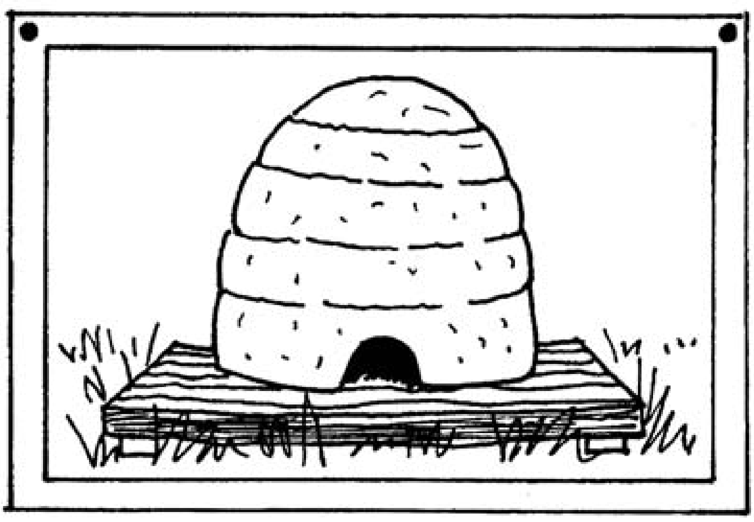
Pregătirea activităţii:
1. Confecţionaţi un bondar din fetru, desenându-l şi apoi decupându-l.
2. Confecţionaţi un stup simplu din fetru.
3. Confecţionaţi o masă de fetru lipind o bucată mare de fetru pe bucata de carton.
4. Copiii pot participa individual sau în grupuri de până la 4.

Desfăşurarea activităţii: Găsiţi un loc unde să vă puteţi aşeza împreună cu masa de fetru, de preferinţă lângă celelalte cărţi sau materiale pentru deprinderea limbajului. Cântaţi cântece simple pentru copii (puteţi inventa muzica):

Bondărelul Zup Zup Zup
A ieşit acum din stup
Şi s-a aşezat direct la tine pe obraz
Bzzzzzzzzzzzzzzz Bzzzz Bzzzz! (Gâdilaţi uşor obrăjorul copilului).

Repetaţi cântecul cu alţi copii. Folosiţi masa de fetru când cântaţi. Puneţi întâi stupul şi bondarul pe masa de fetru. Copiii vor dori probabil să pună şi ei bondarul lângă stup, pe masa de fetru în timp ce cântaţi.

Extinderi şi variante:

- Folosiţi şi alte insecte zburătoare, ca de exemplu fluturi cu flori sau păsărele.
- Schimbaţi cuvintele cântecului pentru a învăţa şi alte părţi ale corpului.
- Cu copiii mai mari, cântaţi despre diferite păsărele pentru a le dezvolta vocabularul.

LEGĂTURA CU FAMILIA

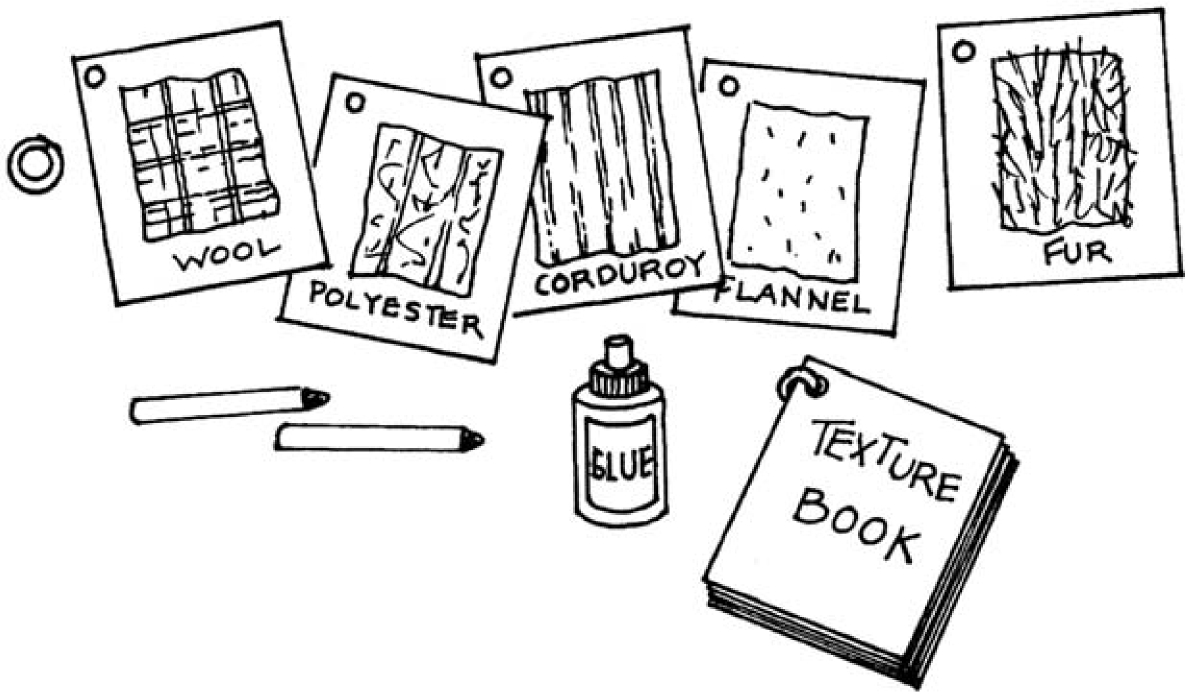
Învăţaţi-i şi pe părinţi cântecul. Li-l puteţi scrie şi pune la afişier sau îl puteţi cânta când vin ei. Întrebaţi ce fel de insecte zburătoare a văzut vreodată copilul şi includeţi-le în cântec.

Caiet cu materiale de pipăit

Scopul activităţii: Adultul aduce un caiet cu diferit texturi. Activitatea stimulează vorbire şi ajută copilul să facă legătura între cuvinte şi senzaţii.

Materiale:
pătrate din diferite materiale, ca flanelă, pânză de sac, blană artificială sau poliester
carton sau coli pentru fiecare tip de textură plus 2 coli în plus
lipici
perforator
marker
un inel de prins

Pregătirea activităţii:
1. Lipiţi fiecare pătrat de material de câte o coală.
2. Perforaţi colţul din stânga sus al fiecărei coli.
3. Scrieţi pe coală un titlu pentru cartea cu materiale de pipăit. Ultima coală poate fi ilustrată sau lăsată albă.
4. Puneţi colile în ordine, începând cu coala de titlu şi încheind cu cea albă. Prindeţi-le împreună cu ajutorul inelului petrecut prin gaura perforată.
5. Cartea poate fi citită câte unui copil în timpul programului de voie.

Desfăşurarea activităţii: Aşezaţi cartea pe raft cu celelalte cărţi sau pe podea, într-un spaţiu liber. Când un copil alege cartea aceasta, urmăriţi ce anume pipăie. Descrieţi experienţa senzorială a deferitelor texturi. „Alexandru, uite ce moale e!“ sau „Asta e foarte aspră, vezi?“

Întrebaţi copilul „Cum li se pare degetuţelor tale“? Puteţi întreba de asemenea „Cu ce mai seamănă la pipăit“? Răspundeţi cu limbajul copilului, de exemplu „Da, e foarte moale“.

Extinderi şi variante:

- Folosiţi obiecte ca şmirghel sau nisip pentru senzaţia de aspru şi lipici sau hârtie fină pentru senzaţia de neted. Ca să evitaţi accidentele, acoperiţi cu hârtie auto-adezivă.
- Adulţii pot pregăti un covoraş cu texturi diferite, folosind bucăţi de covor moale sau aspru, linoleum neted sau carton cu nisip lipit deasupra.
- Aşezaţi covoraşul pe jos şi duceţi doi copii să meargă pe el. Întrebaţi-i cum se simte covorul în şosete şi cum se simte în picioarele goale.
- Copiilor mai mici (de la 8 la 12 luni) le va plăcea să se uite în carte. Descrieţi textura materialului de pe fiecare pagină şi copiii vor învăţa cuvinte care descriu senzaţii.
- Puteţi experimenta senzaţii de materiale diferite şi cu copii care nu merg încă. Îi puteţi duce în braţe în jurul sălii şi ajuta să atingă diferite suprafeţe.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Părinţii vă pot ajuta aducând pătrate din diferite tipuri de materiale sau covoare care le-au rămas. Pot de asemenea să-i ducă pe copii la o plimbare având ca scop atingerea diferitelor texturi, de exemplu în parcul din apropierea casei. Activitatea poate avea loc chiar şi acasă.

Găsesc obiectele

Scopul activităţii: Adultul arată diferite obiecte din cameră şi copilul spune cum se numesc. Această activitate dezvoltă limbajul. Copilul învaţă să facă legătura dintre cuvinte şi obiectele desemnate.

Materiale: nici unul

Pregătirea activităţii:

1. Puteţi practica această activitate în orice parte a sălii. Vă puteţi juca stând pe podea cu 1 până la 4 copii.
2. Jocul se poate desfăşura de asemenea trecând dintr-o încăpere în alta sau afară.

Desfăşurarea activităţii: Începeţi prin a spune „În jurul nostru sunt o mulţime de obiecte, iar noi o să le arătăm şi o să vedem cum le spune". Arătaţi un obiect vizibil pentru toţi, ca de exemplu covorul sau lampa şi rostiţi-i numele. Apoi arătaţi altceva şi întrebaţi „Julia, ce este acesta?" Când copilul răspunde „Covor", confirmaţi „Acesta este un covor". Dacă micuţul arată cu degetul fără a spune ce este, spuneţi dumneavoastră numele obiectului şi adăugaţi „Acum ne-ai arătat un covor".

Arătaţi diferitele obiecte pe rând, întâi dumneavoastră, apoi copilul. Schimbaţi jocul pentru fiecare copil. În cazul copiilor care cunosc multe cuvinte, cereţi-le să numească obiectele familiare, apoi stimulaţi învăţarea de cuvinte noi indicând obiecte nefamiliare. În cazul copiilor cu un vocabular mai restrâns, arătaţi obiectul, spuneţi-i numele, iar apoi cereţi copilului să repete. Continuaţi până când copilul se plictiseşte.

Extinderi şi variante:

- Activitatea poate avea loc în timpul oricărei activităţi de rutină, ca îmbrăcarea sau servirea mesei. Este un mod bun de a menţine atenţia copiilor în timp ce trebuie să aştepte ceva.
- Cu copiii mai mari, încercaţi această activitate cu lanterne, în timpul orei de joc liber. Aduceţi două lanterne cu bateriile bine închise înăuntru. Explicaţi copiilor că lanterna poate găsi diferite obiecte. Aprindeţi lanterna, indicând un obiect familiar şi spuneţi „Iată un scaun în lumina lanternei. Acum e rândul vostru. Ce găsiţi voi cu lanterna?“ Urmăriţi copiii şi discutaţi despre obiectele pe care le luminează. Încurajaţi verbalizarea numelor obiectelor. În cazul copiilor cu un vocabular limitat, fiţi atent să numiţi obiectele pe care le luminează cu lanterna.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Sugeraţi această activitate şi părinţilor. Se pot juca astfel acasă sau în drum spre creşă.

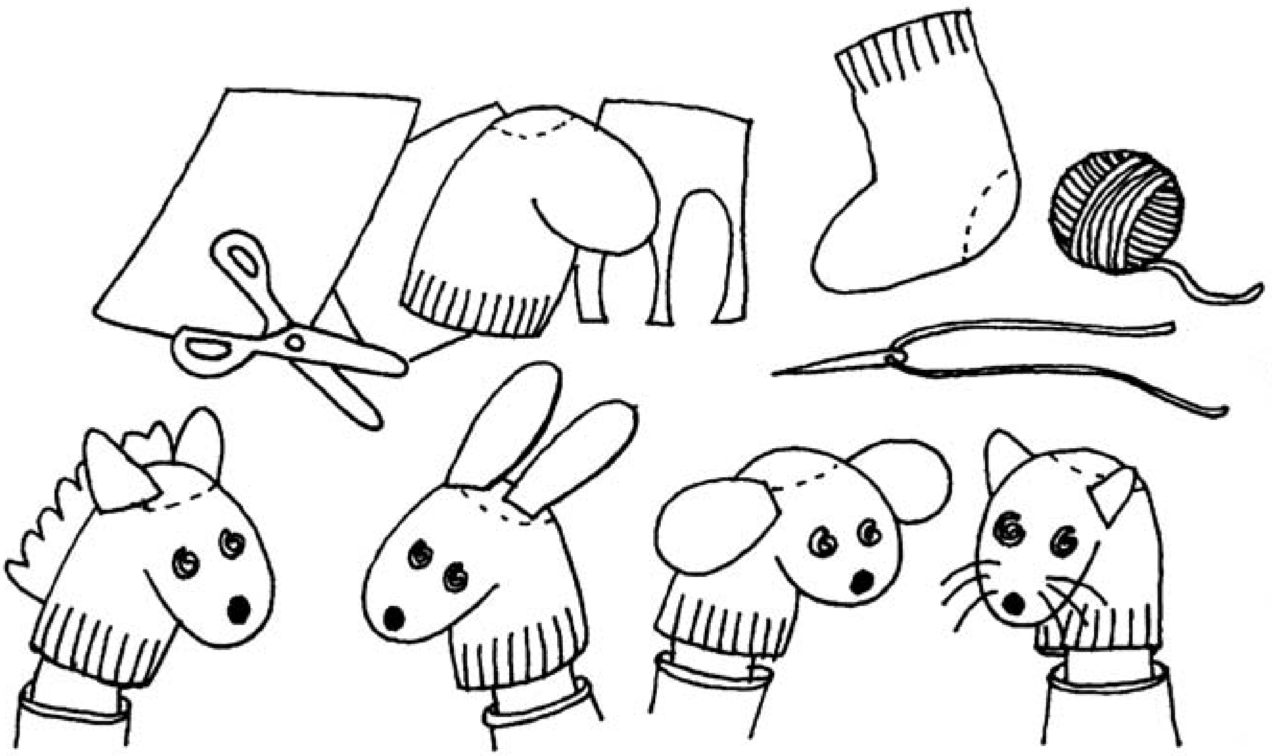
Teatrul de păpuşi

Scopul activităţii: Adultul confecţionează o păpuşă şi se joacă cu copilul. Teatrul de păpuşi este foarte potrivit pentru înţelegerea limbajului şi pentru dezvoltarea vorbirii. Păpuşile stimulează de asemenea deprinderile actoriceşti. Pentru vârsta aceasta, păpuşile trebuie să fie simple şi să reprezinte figuri familiare, ca animale sau oameni. Nu uitaţi că la vârsta acesta, copilul crede că păpuşile sunt reale.

Materiale: păpuşi reprezentând animale sau figuri umane
2 - 3 păpuşi confecţionate cu uşurinţă din şosete, markere, aţă şi ac

Pregătirea activităţii: Pentru confecţionarea unei păpuşi:

1. Luaţi o şosetă şi desenaţi ochi cu markerul.
2. Pentru păr, legaţi împreună mai multe fire şi coaseţi-le la degetele şosetei sau pe latură.
3. Desenaţi o gură sau coaseţi material pe post de gură.
4. Antrenaţi în activitate până la trei copii.

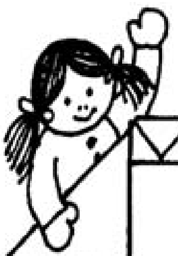
Desfăşurarea activităţii: Confecţionaţi cel puţin trei păpuşi şi găsiţi apoi un loc unde să vă puteţi aşeza. Introduceţi-vă mâna într-una dintre şosete şi transformaţi-o deodată într-o creatură vrăjită care vorbeşte. Cu şoseta pe mână, vorbiţi-i unui copil care pare mai interesat de joc. Conduceţi jocul la început şi cereţi copilului să răspundă păpuşii.

Încurajaţi apoi copilul să-şi pună şi el o păpuşă pe mână şi să-i vorbească altui copil. Va trebui să participaţi în permanenţă la joc, pentru că cei mici încă nu au suficient vocabular şi nici suficiente deprinderi actoriceşti pentru a se putea juca singuri. Conduceţi jocul, sugerând teme şi cuvinte, iar dacă micuţii arată interes pentru el, continuaţi.

Cu un grup mic de copii, sugeraţi-le să se joace împreună cu păpuşi asemănătoare, de exemplu cu 2 sau 3 animale păpuşi.

Extinderi şi variante:

- Aranjaţi păpuşile pe tuburi goale de săpun lichid. Pentru copil e mai uşor să manipuleze tubul decât să-şi introducă mâna în şosetuţă.
- Confecţionaţi păpuşi reprezentând animale cunoscute; copiilor li se vor părea mai familiare.
- În loc de păpuşi, se pot folosi animale din pluş.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Părinţii pot aduce şosete vechi sau desperecheate pentru a face păpuşi. V-ar putea aduce şi tuburi goale. Copiii mai mari ai familiilor ar putea confecţiona ei înşişi păpuşi, iar apoi s-ar putea juca cu copiii mai mici.

8 - 10 luni

Împing jucăriile

Scopul activităţii: Adultul îi arată copilului cum să împingă jucăriile. Activitatea îi dă copilului experienţa folosirii deodată a diferitelor simţuri, de exemplu vederea şi pipăitul. Copilul foloseşte deprinderile motorii mari pentru a merge după obiectul care se rostogoleşte. Deprinderile motorii mici se folosesc la apucarea obiectelor.

Materiale: o minge mică sau medie pentru fiecare copil (mingi din material textil, care se rostogolesc încet)
o maşinuţă sau un camion mic
o cutie pentru jucării

Pregătirea activităţii:
1. Găsiţi un spaţiu separat de cel pentru joc activ şi aşezaţi-vă acolo.
2. Aduceţi cutia cu jucării în acest spaţiu.
3. Jucaţi-vă cu unul până la trei copii.

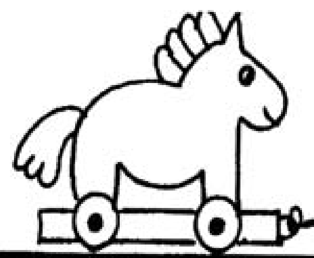
Desfăşurarea activităţii: Chemaţi copiii să se joace cu jucării. Copilul va dori probabil să exploreze întâi jucăria, atingând-o şi introducând-o în gură. Rostogoliţi apoi jucăria astfel încât copilul să n-o poată ajunge. Încurajaţi copilul să meargă după jucărie. Când o ajunge, împingeţi-o din nou puţin mai departe. Apoi învăţaţi-l pe copil să împingă jucăria singur. Spuneţi-i: „Iulia, acum tu împingi mingea".

Unii copii se pot simţi frustraţi şi nu vor vrea să împingă mingea. În cazul acesta, lăsaţi-i să prindă jucăria şi s-o studieze. Alţii vor zâmbi şi vă vor privi direct în ochi când îi invitaţi să împingă mingea. Ajutaţi-i la început să împingă jucăria. Mişcaţi-o încet, astfel ca micuţul s-o poată ajunge cu uşurinţă. Alegeţi jucării care se rostogolesc lent, de exemplu mingi din material textil sau maşinuţe cu roţi mici.

Extinderi şi variante:

- Alegeţi jucării care se rostogolesc mai repede (mingi de plastic) pentru copiii care merg deja sau care au învăţat să meargă de-a buşilea cu repeziciune. O atingere normală va face mingea să se rostogolească repede şi mai departe. Încurajaţi copilul să meargă după ea cât de repede poate.
- În cazul copiilor care au dificultăţi de mers sau de vedere, nu îndepărtaţi prea mult jucăria. Ajutaţi copilul să găsească sau să ajungă la jucărie şi felicitaţi-l când reuşeşte s-o apuce. Pentru încurajare, folosiţi jucăria preferată a copilului.
- Folosiţi o rampă gonflabilă. Copilul se va târî în sus pe rampă pentru a ajunge la jucărie, apoi va rostogoli jucăria pe rampă în jos. Încurajaţi apoi copilul să coboare după jucăria care a alunecat. Se pot juca doi copii deodată: unul rostogoleşte jucăria în jos, iar celălalt urcă de-a buşilea după ea.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Întrebaţi părinţii care sunt jucăriile preferate ale copilului. Folosiţi jucăriile preferate pentru a atrage copilul înspre acest joc. Interesaţi-vă dacă şi membrii familiei se joacă astfel cu copilul, iar dacă da, cum procedează. Întrebaţi părinţii dacă observă vreun progres, de exemplu dacă micuţul merge mai departe după jucărie sau dacă reuşeşte să o împingă mai departe.

10 - 18 luni

Trag jucăriile

Scopul activităţii: Copilul învaţă să tragă după el jucăriile. Activitatea dezvoltă coordonarea dintre mână şi ochi în timpul mersului. Pentru un copil care abia începe să meargă, a trage jucăriile după el este o chestiune dificilă, pentru că trebuie să meargă şi în acelaşi timp să ţină jucăria. Copilul învaţă despre poziţia jucăriei şi despre coordonarea corpului propriu.

Materiale:
jucării ce pot fi trase - din comerţ sau făcute de dumneavoastră
trenuleţ sau camion mic de care s-a ataşat o sfoară
cutii de pantofi sau alte cutii de dimensiuni asemănătoare
sfoară rezistentă

Pregătirea activităţii:

1. Introduceţi sfoara (mai scurtă de 33 cm) printr-o gaură făcută la capătul cutiei.
2. Pentru copiii mai mici, lăsaţi cutiile goale. Pentru copiii mai mari (18 luni sau mai mult), puteţi pune cuburi, animale de pluş sau alte jucării în cutii.
3. Găsiţi un loc liber şi aduceţi 3 sau 4 jucării ce pot fi trase. Locul poate fi şi într-o zonă în care se desfăşoară alte jocuri active. Copiii vor parcurge întregul spaţiu de joacă trăgând jucăriile după ei.

Desfăşurarea activităţii: Prezentaţi jucăria ce poate fi trasă unui copil care o priveşte. Arătaţi-i cum poate trage jucăria aşezat fiind sau stând în picioare. Pentru început, trageţi jucăria împreună cu copilul. După ce v-aţi convins că se descurcă singur, cereţi-i copilului să ducă jucăria într-un loc anume. Indicaţi la început un loc apropriat. După ce a ajuns acolo, arătaţi-i alt loc, ceva mai departe. Lăsaţi copilul să vă arate şi el un loc în care să fie dusă jucăria.

Extinderi şi variante:

- Faceţi un trenuleţ din două cutii legate una de cealaltă. Copilul poate imita sunetul trenului în timp ce trage jucăria.
- Permiteţi copilului să pună singur jucării în cutii. Aduceţi-i obiecte uşoare, ca bucăţi de burete, sau mai grele, ca de exemplu cuburi. Discutaţi despre cât e de diferit să tragă după el obiecte de diferite greutăţi.
- Jucaţi acest joc şi afară. Copiii vor descoperi diferenţa dintre diferitele suprafeţe pe care au tras jucăriile (nisip, pământ, ciment). Pot aduna frunze sau pietricele de pus în cutii. Cum suprafeţele de afară sunt mai aspre, duceţi cutiile afară numai când sunt deja destul de uzate şi ştiţi că nu le veţi mai folosi multă vreme.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Părinţii vă pot aduce cutii de carton goale. Dacă sunt părinţi care lucrează la vreun magazin de încălţăminte, aceştia vă vor putea aduce multe cutii goale.

8 - 18 luni

Mă târăsc pe coate şi genunchi

Scopul activităţii: Copilul se târăşte pe coate şi genunchi într-o cursă cu obstacole sau pe un traseu determinat. Activitatea încurajează coordonarea motorie şi dezvoltă simţul văzului şi al pipăitului. Copilul învaţă să rezolve diferite probleme, mişcându-se şi întâlnind obstacole.

Materiale: obstacole - cutii, scaune, cercuri
bandă colorată pentru definirea traseului

Pregătirea activităţii:

1. Pregătiţi experienţele pe rând. Puteţi începe cu cursa cu obstacole şi continua cu această activitate de două sau trei ori, până când copilul doreşte altceva.
2. Alegeţi un spaţiu unde se desfăşoară jocuri active. Puteţi desfăşura activitatea cu un grup de până la patru copii. Copiii care se târăsc mai repede trebuie lăsaţi primii.
3. Pregătiţi cursa cu obstacole plasând 3 obstacole diferite în şir, astfel încât copilul să trebuiască să se târască prin, peste sau pe sub ele (de exemplu, pe după scaun, prin cutie şi peste cerc).
4. Definiţi un traseu cu ajutorul benzii colorate. Traseul poate fi un cerc sau o cărare dreaptă. Începeţi cu linia dreaptă, iar traseul în cerc exersaţi-l mai târziu.

Desfăşurarea activităţii: Chemaţi copilul să meargă de-a buşilea, după ce i-aţi arătat cum să facă şi l-aţi încurajat să vă imite. Descrieţi-i activitatea în timp ce el o execută: „Josef, ocoleşte acum scaunul. Acum te târăşti către cutie. Acum treci prin cutie“.

Unii copii vor încerca doar o dată, în timp ce alţii vor dori să repete activitatea de multe ori. Dacă participă mai mulţi copii, îndemnaţi-i să se târască în aceeaşi direcţie.

Extinderi şi variante:

- Puneţi muzică sau cântaţi copiilor.
- Copiii mai mari (peste 15 luni) pot să pretindă că sunt broscuţe ţestoase şi să se târască pe mâini şi genunchi, cu o păturică pe spate pe post de carapace.
- Cereţi-le să imite alte animale - elefanţi, şerpi etc.
- Pregătiţi o cursă cu obstacole afară. Texturile şi obstacolele pot fi elemente naturale.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Unele familii au observat poate că micuţul lor se târăşte în jurul mobilelor. Sugeraţi-le să pregătească o cursă cu mici obstacole de genul perne sau scăunele, mai ales în lunile de iarnă.

Golesc şi umplu

Scopul activităţii: Copilul umple şi goleşte cutiile cu cuburi. Jocul de-a „golesc şi umplu“ îmbunătăţeşte coordonarea ochi - mână. Copilul începe să înveţe despre măsuri şi mărimi. Mişcând obiectele, învaţă noţiunile de „gol“ şi „plin“. Activitatea dezvoltă de asemenea sentimentul de sine al copilului.

Materiale: mici recipiente de bucătărie
mici bile sau cuburi din lemn sau din plastic (folosiţi totuşi obiecte suficient de mari pentru a nu putea fi înghiţite)
recipiente sau linguri gradate pentru măsurare

Pregătirea activităţii:
1. Aşezaţi recipientele pe jos, în zona jucăriilor ce pot fi manipulate.
2. Turnaţi bile sau cuburi în recipiente cam până la nivelul degetului mare al unui adult.
3. Lucraţi cu 2 sau 3 copii deodată.

Desfăşurarea activităţii: Puneţi recipientele în faţa unui copil ce pare interesat de acestea şi încurajaţi-l să le umple şi apoi să le golească. Copilul va dori probabil să exploreze mai întâi materialele. Copiii mai mici vor umple şi vor goli un singur recipient. După ce deprinde activitatea, copilul va putea umple şi goli recipientele dintr-unul în celălalt. Doi copii pot lucra faţă în faţă, fiecare cu recipientul propriu.

Extinderi şi variante:

- Pentru copii peste 15 luni, puteţi folosi nisip pentru umplerea şi golirea recipientelor. Activitatea nu este potrivită pentru copii mai mici, care vor încerca să înghită nisipul.
- Folosiţi ca material apa. Puneţi recipientele pe o faţă de masă din vinilin şi pregătiţi bureţi şi prosoape pentru cantităţi mai mari de apă vărsată. Se va vărsa multă apă, căci copilul practică prima oară turnarea şi umplerea vaselor şi încă nu are o coordonare suficientă a mişcărilor pentru a avea o bună precizie.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Părinţii pot urmări cum copiii lor se joacă cu linguri şi căni de măsură în clasă. Încurajaţi-i să se joace cu copiii jocul acesta şi acasă. Pot adăuga şi alt mici obiecte de acasă pe care copilul să le toarne şi să le golească. Amintiţi-le să folosească doar obiecte pe care copilul nu le poate înghiţi.

Rostogolesc mingile

Scopul activităţii: Copilul şi adultul rostogolesc mingea de la unul la celălalt. Copilul învaţă conceptul de rostogolire şi practică deprinderea fizică a rostogolirii mingii către o altă persoană. Copilul învaţă şi că mingea se rostogoleşte de către fiecare pe rând.

Materiale: o minge mică sau medie

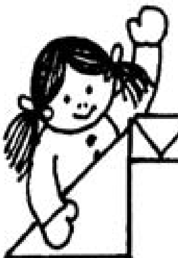
Pregătirea activităţii: Găsiţi, înăuntru sau afară, un loc unde să vă puteţi aşeza împreună cu copilul.
Aşezaţi-vă cu picioarele desfăcute în formă de V. Puneţi copilul astfel ca picioarele lui să le atingă pe ale dumneavoastră. Se formează astfel un spaţiu închis pentru jocul cu mingea.
Jucaţi jocul cu un singur copil odată.

Desfăşurarea activităţii: Rostogoliţi mingea către copil şi spuneţi: „Vine mingea. Poţi să mi-o trimiţi înapoi?". Încurajaţi copilul să rostogolească mingea înapoi încet. Puteţi să-l învăţaţi diferite cuvinte legate de rostogolirea, de exemplu încet, repede, uşor şi tare. Copilul învaţă să rostogolească mingea între picioare . Rostogoliţi mingea de la unul la celălalt până când copilul se plictiseşte.

Extinderi şi variante:

- Folosiţi mingi mai mari pentru copiii cu dificultăţi de vedere sau de mişcare a braţelor.
- Folosiţi mingi mai mici pentru copiii mai mari. Activitatea este foarte potrivită pentru copiii cărora le plac mingile dar nu pot controla încă aruncarea lor. Rostogolirea mingii este un bun exerciţiu pentru practicarea orientării acesteia în direcţia dorită.
- Încercaţi jocul cu doi copii deodată. Copiilor mai mari le place să se joace cu colegi de-ai lor. Ajutaţi-i spunându-le către cine să rostogolească mingea. La început, fiecare dintre copii va dori să o rostogolească înspre dumneavoastră. După ce se obişnuiesc cu jocul, se vor juca şi între ei. Această interacţiunea dezvoltă aptitudinile sociale.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Jocul cu mingea este unul dintre favorite. Întrebaţi ce fel de jocuri cu mingea se joacă părinţii acasă şi faceţi la fel la clasă. Chemaţi şi părinţii la aceste activităţi.

Arunc mingile

Scopul activităţii: Copilul aruncă mingea într-o cutie sau la coş. Activitatea serveşte la practicarea aruncării obiectelor şi la coordonarea mişcărilor între ochi şi mâini. Aruncarea la ţintă este o deprindere ce se dobândeşte greu, iar activitatea iniţiază copilul în această deprindere.

Materiale: 6 mingi de mărimea mingilor de tenis
o cutie sau un coş cu gura mare

Pregătirea activităţii:
1. Găsiţi o zonă degajată înăuntru sau afară. Puneţi cutia sau coşul lângă un perete.
2. Puneţi mingile pe jos, lângă cutie.
3. Activitatea este potrivită pentru grupuri de 2 până la 4 copii.

Desfăşurarea activităţii: Când copilul vine în zona respectivă, prezentaţi-i activitatea. „Daniel, uite un joc nou. Aruncă mingile în cutie". Arătaţi-i copilului cum să arunce. Când aruncă mingea, descrieţi activitatea şi lăudaţi-l pentru cum aruncă. Dacă micuţul scapă mingea înainte de a o arunca, arătaţi-i cum să dea drumul mingii la momentul potrivit. Deprinderea acesta necesită multă practică.

Extinderi şi variante:

- Folosiţi mingi mai mari pentru a exersa muşchii lungi.
- Folosiţi săculeţi de legume în loc de cutii.
- Confecţionaţi o minge din şosete. Tăiaţi degetele unei şosete de adult pe o lungime de vreo 12 cm. Înfundaţi partea tăiată înspre călcâi, împreună cu bucata tăiată, apoi coaseţi tăietura.
- Cereţi copiilor mai mari (peste 2 ani) să se întreacă la aruncarea mingii la ţintă de la distanţe mai mici.
- Pentru copiii mai mari, desenaţi figura unui animal pe fundul unei cutii mari. Tăiaţi o deschizătură pentru gură. Rezemaţi cutia de perete şi cereţi copiilor să arunce mingile în gură. Activitatea se va chema „hrănirea animalului“.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Confecţionaţi mingi din şosete la o întâlnire cu părinţii şi jucaţi cu toţii jocuri cu mingea.

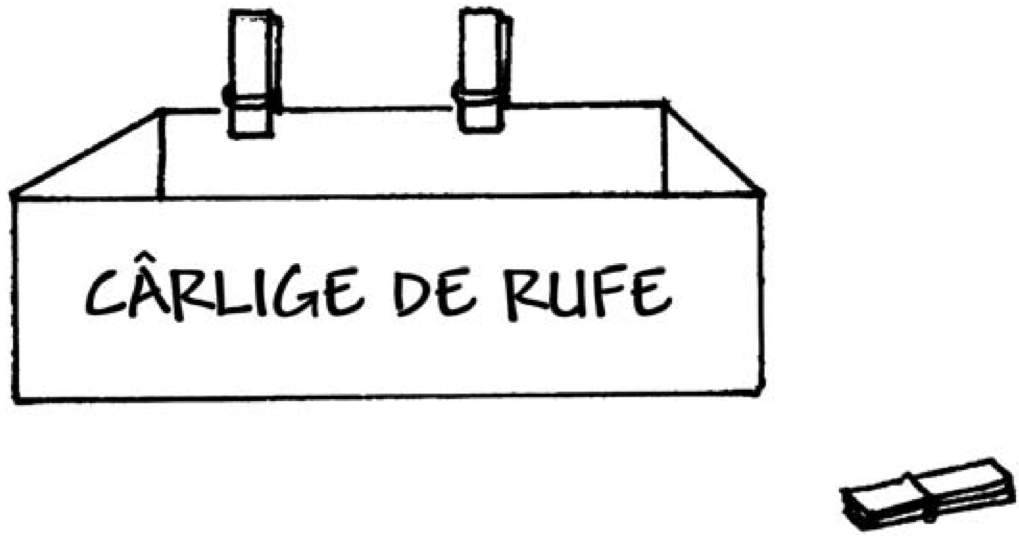
Mă joc cu cârligele de rufe

Scopul activităţii: Copilul prinde cârlige de rufe de marginea unei cutii de carton. Activitatea îmbunătăţeşte coordonarea motrice fină. Apucarea cârligului cu trei degete este un bun exerciţiu pentru gestul de apucare a creionului de mai târziu. Copilul exersează de asemenea coordonarea ochi - mână.

Materiale:
o cutie de pantofi
10 cârlige de rufe

Pregătirea activităţii:
1. Găsiţi un spaţiu liber în zona de joc activ.
2. Puneţi cârligele de rufe în cutie, cu excepţia unuia pe care îl veţi agăţa de marginea cutiei, ca în imagine.
3. Activitatea se poate desfăşura cu unul sau doi copii deodată, deci este bine să vă asiguraţi că există în zonă multe alte jucării ce pot fi manipulate şi cu care se vor juca ceilalţi.

Desfăşurarea activităţii: Când copilul se apropie, explicaţi-i activitatea astfel: „Uite, cârligele de rufe se prind pe marginea cutiei aşa. Poţi pune tu celelalte cârlige?“ Lăsaţi copilul să lucreze singur. Ajutaţi-l numai dacă are nevoie. Între timp, puteţi să-l încurajaţi: „Eşti foarte harnică, Nina“.
Puteţi număra cârligele de rufe de pe marginea cutiei, arătându-le pe rând pe fiecare. Această acţiune introduce conceptul primar de număr şi corespondenţa „unu la unu“, în acest caz. Când copilul a pus toate cârligele, încurajaţi-l să le scoată şi să le aşeze înapoi în cutie.

Extinderi şi variante:

- În loc de cutie, puteţi folosi un recipient de plastic sau o găletuşă.
- Pentru copii mai mari, puteţi folosi cârlige care se deschid mai greu. Fiţi alături de ei când încearcă, pentru că activitatea aceasta este mai dificilă.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Activitatea poate fi desfăşurată şi acasă. Interesaţi-vă dacă familiile copiilor folosesc cârlige de rufe. Dacă da, le pot folosi pe cele de acasă. Acestea pot fi ataşate de o cutie goală de cereale sau de un recipient mai mare din plastic.

Capitolul 1

Introducere în învăţarea la sugari şi copii mici

1.1. Scopul acestei cărţi

Această carte oferă educatoarelor şi părinţilor strategii de sprijinire a dezvoltării copiilor mici, pe baza ultimelor informaţii despre creşterea şi învăţarea la această vârstă. Acum ştim mai multe decât oricând înainte despre legătura dintre dezvoltarea intelectuală şi învăţare în primii ani. Cercetări recente arată că mintea sugarilor este foarte activă, de două ori mai activă decât cea a adultului. Odată cu dezvoltarea intelectuală, copiii îşi însuşesc cunoştinţe cu o viteză uluitoare. Doar în trei ani ei învaţă să umble şi să vorbească, încep să înţeleagă sentimente şi descoperă cum să se joace cu ceilalţi, aceşti primi ani fiind foarte importanţi pentru că învăţarea are loc în fiecare moment al zilei.

Adulţii sunt cei mai importanţi profesori din viaţa copilului la sugari şi copii mici. În acest interval, toţi adulţii, în special părinţii şi educatoarele influenţează ce şi cum învaţă copilul. Copiii de această vârstă depind de adulţi când mănâncă, dorm şi se îmbracă, dar şi când îi ajută să înveţe despre lume şi să-şi organizeze mediul pentru cea mai semnificativă activitate de învăţare - jocul.

Această carte este plină de activităţi ce pot fi folosite de adulţii ce se îngrijesc de sugari şi copii mici. Adulţii pot să-i îngrijească o parte din sau toată ziua în cadrul programelor sau orelor de educaţie timpurie. Ei pot fi părinţi sau membri de familie în căutare de activităţi ce sprijină învăţarea la copil. Activităţile din această carte sunt un suport pentru dezvoltarea copilului în toate domeniile: fizic, emoţional, social, lingvistic şi intelectual. Aceste activităţi se pot folosi în planul sau programul zilnic în mod special, sau pot fi încorporate în cele de rutină, cum este schimbarea scutecelor şi hrănirea. Fiecare activitate cuprinde o listă de materiale, etapele de pregătire şi sugestii pentru interacţiunea dintre copii şi adulţi.

În dezvoltarea copiilor mici dragostea şi atenţia adultului este primordială. Sperăm că această carte va oferi adulţilor un repertoriu de activităţi educative care îi vor ajuta pe copiii aflaţi în grija adulţilor să se dezvolte la maximum.

Acest capitol oferă o scurtă introducere asupra modului în care învaţă sugarii şi copiii mici, cum are loc învăţarea la diferite grupe de vârstă, cum pot educatoarele să le sprijine învăţarea, cum să se lucreze îndeaproape cu familiile şi cum să se folosească această carte.

1.2. Cum învaţă sugarii şi copii mici

Introducere

Copiii mici sunt capabili de acte de învăţare complexe şi variate. În primii ani, copilul învaţă cum să se mişte, să comunice, să facă legături între experienţe, să înţeleagă sentimente şi să coopereze cu cei din jur. Procesul de învăţare este destul de complex pentru că la această vârstă învăţarea se referă la domenii de dezvoltare diferite şi inter-relaţionate. Cel ce are grijă de copil trebuie să ţină cont de natura conexiunilor din procesul de învăţare de la copilul mic. De exemplu, un copil de 19 luni începe să folosească limbajul. Pe măsură ce face acest lucru, el îşi dezvoltă conştiinţa de sine ca vorbitor şi se mândreşte tot mai mult de realizările sale lingvistice. Astfel, se dezvoltă la copil abilităţile sale sociale, emoţionale şi lingvistice.

Învăţarea la copiii mici se realizează holistic pentru că implică toate domeniile de dezvoltare a copilului: fizic, emoţional, social, lingvistic şi intelectual. Aceste domenii de dezvoltare se modifică rapid şi uneori se suprapun pe măsură ce copilul creşte. Pentru educatoare aceasta înseamnă că o activitate poate să servească mai multor arii de dezvoltare. De exemplu, un copil de 5 luni care se joacă cu o sunătoare învaţă ce face aceasta. Copilul mai descoperă cum să prindă şi să mişte sunătoarea. El îşi foloseşte ochii şi învaţă să se uite la un obiect în mişcare. Adulţii trebuie să planifice activităţi pentru toate ariile de dezvoltare. (Vezi Anexa A pentru Jaloane în dezvoltarea copiilor de la naştere la 3 ani).

Teoriile învăţării

Teoriile despre modul în care are loc învăţarea le ajută pe educatoare să înţeleagă natura complexă a învăţării. Ele asigură şi cadrul în care se interpretează comportamentele zilnice ale copilului. De exemplu, un copil care doreşte să îşi dea singur jos şosetele începe să devină independent şi să-şi dezvolte simţul despre sine. Dacă educatoarea poate recunoaşte schemele distincte de învăţare în legătură cu grupa de vârstă şi nivelul de dezvoltare a copilului, atunci poate să sprijine atingerea unui nivel optim de realizare. Educatoarea poate să folosească noile informaţii şi teorii ale învăţării pentru a planifica cele mai adecvate activităţi pentru un copil. Cele ce urmează sunt o prezentare generală a cercetării asupra dezvoltării creierului şi temperamentului ca şi asupra învăţării.

Ştim că de la naştere, creierul copiilor continuă să crească şi să se dezvolte. În primele opt luni de viaţă creierul se maturizează şi se fac legături pentru a-l „cabla". Copilul trece prin experienţe în lumea înconjurătoare şi creierul său realizează scheme ale acestor conexiuni. De exemplu, jocul la sugari implică repetate interacţiuni şi explorări. Aceste repetate experienţe fixează permanent conexiunile de la nivelul creierului. Cunoscând importanţa jocului la sugari şi copii mici adulţii pot alege

acele activităţi care să sprijine organizarea şi dezvoltarea creierului copilului.

Teoriile învăţării pot şi ele să ghideze adulţii în planificarea activităţilor. De exemplu, unele teorii spun cum învaţă copiii despre lume şi cum îşi dezvoltă limbajul. Alte teorii explică modul în care copiii dezvoltă percepţia de sine şi de cei din jur.

Copiii mici învaţă prin simţuri. Psihologul Jean Piaget a etichetat primii doi ani de viaţă cu numele de etapă *senso-motorie*. La această vârstă copiii îşi folosesc simţurile şi capacităţile fizice pentru a înţelege lumea. Învaţă manevrând obiecte şi examinându-le forma. Copilul sub doi ani repetă de mai multe ori acţiunile pentru a înţelege ce se întâmplă. Experienţele timpurii cu obiecte sunt importante mai târziu la rezolvarea de probleme.

O evoluţie importantă la sugari în primul an este *permanenţa obiectelor*. În primele luni ei cred că există numai obiectele pe care le văd, care sunt în câmpul lor vizual. Dacă adultul ascunde o jucărie sub o cârpă, copilul nu o mai caută pentru că el crede că obiectul nu mai există, neavând formată permanenţa obiectelor. După vârsta de opt luni, copilul înţelege că obiectul există şi dacă nu este în câmpul lui vizual. El îl caută sub cârpă. Permanenţa obiectuală ajută copiii să se adapteze la lipsa părinţilor şi pune bazele învăţării ulterioare a simbolurilor din matematică şi citit.

Alte teorii folositoare oferă informaţii despre legătura dintre adulţi şi evoluţia copilului. L.S.Vygotsky şi alţi teoreticieni ai dezvoltării copilului au sugerat că adulţii au un rol major în structurarea sau etajarea/punerea pe o *schelă* învăţării. Aceasta înseamnă că adultul descrie jocul copilului şi îi face o schelă, această descriere sau schelă ajutându-l pe copil să înţeleagă şi să-şi amintească de joc. Adultul ce îndeplineşte acest rol este numit „mediator“ al învăţării. Adulţii pot fi şi „colaboratori“ la învăţare. Un bun exemplu al acestei colaborări este cel al adultului şi copilului care citesc împreună o carte. Cititul *cu* copilul şi nu *pentru* copil este o experienţă împărtăşită şi de colaborare. Adultul şi copilul vorbesc despre carte şi îşi împărtăşesc ideile, pot chiar să întoarcă paginile cărţii împreună. Experienţele de citit împreună sunt plăcute pentru copil şi îl ajută să se bucure de citit.

Un alt exemplu de etajare se poate vedea când adultul îl ajută să înveţe despre forme cu ajutorul unei jucării de sortat forme, o jucărie prin care el încearcă să treacă forme mai mici printr-o gaură de aceeaşi formă. Copilul poate lua o formă şi să încerce să o forţeze printr-o gaură cu altă formă. Adultul îl poate ajuta spunând numele formei şi orientându-i mâna spre forma corectă. După ce copilul se obişnuieşte cu această activitate, este destul ca adultul să pronunţe numele formei şi să lase copilul să găsească singur gaura potrivită. În cele din urmă copilul va fi în stare să termine activitatea fără ajutorul adultului. Astfel adultul a structurat atent procesul de învăţare şi la dus spre terminarea activităţii de unul singur, stimulându-i capacitatea de a recunoaşte şi spune numele obiectului.

Alte teorii de ajutor sunt cele privitoare la dezvoltarea *sinelui*. Sugari şi copii mici învaţă că sunt fiinţe diferite de celelalte. M.S. Mahler şi alţi teoreticieni au descris procesul prin care se învaţă despre sine. Între şapte şi nouă luni, sugarii încep să ne arate că „se recunosc“ ca fiind deosebiţi de ceilalţi. Pe la doi ani ei descoperă că sunt altceva decât adulţii. Ca să se dezvolte ca persoane separate ei au nevoie de dragostea şi confortul oferit de adulţii atenţi.

Educatoarele au de beneficiat şi din teoriile despre *temperament*. Copiii se nasc cu comportamente sau temperamente diferite. Temperamentul influenţează stilul special al fiecărui copil de a învăţa. Un exemplu asupra diferenţelor de temperamente este modul în care se apropie doi copii de o jucărie. Tara este mai nepăsătoare, iar Barbara este mai precaută cu o jucărie nouă. Tara fuge spre jucărie, în timp ce Barbara refuză să o atingă. Ca Barbara să nu se supere, este nevoie ca cei ce au grijă de ea şi părinţii să-i ofere materialele noi cu atenţie. Educatoarea Barbarei o poate încuraja să privească la joaca celorlalţi copii, dându-i astfel timp să înceapă să se joace şi ea.

Teoriile despre dezvoltarea gândirii şi percepţia sinelui pot ajuta educatoarele să înţeleagă comportamentul copiilor. De exemplu, adulţii ştiu că un copil de opt luni care se uită în oglindă face un pas spre înţelegerea modului cum se îmbracă şi hrăneşte. Teoriile pot servi şi la îndrumarea comportamentului adulţilor faţă de copii. Ştim din teoriile lui Vygotsky cum influenţează învăţarea ceea ce spune şi face adultul. Dacă, de exemplu, un copil de 16 luni se străduieşte să tragă un trenuleţ de o sfoară, adultul poate să îi descrie acest proces, copilul îl înţelege şi-şi reaminteşte situaţia dacă este pus în faţa unor noi provocări. Înţelegerea modului în care învaţă copiii ajută educatoarea să-l înţeleagă pe copil şi să perceapă mai corect ei lor în procesul de dezvoltare a copilului.

1.3. Cum învaţă copiii de diferite vârste

Copiii mici sunt copiii de la naştere la vârsta de trei ani. Unii consideră că există doar două grupe de vârstă: sugari, adică până la un an şi copii mici, de la unu la doi ani. Totuşi în această carte, vom folosi o distincţie mai funcţională, pe baza a ceea ce pot face copiii cu dezvoltare normală. Definiţia funcţională include patru grupe de vârstă: (1) de la naştere la opt luni, (2) de la opt la optsprezece luni, (3) de la optsprezece la douăzeci şi patru de luni şi (4) cei ce au doi ani. Sugarul mic până la opt luni se mişcă puţin, de aceea se numeşte şi nemobil. Sugarul mare este cel între opt şi optsprezece luni, mişcându-se şi progresând de la târât la mers. Al treilea grup este al copiilor mici de la optsprezece la douăzeci şi patru de luni, iar în al patrulea grup sunt cuprinşi copiii care au împlinit doi ani, între douăzeci şi patru şi treizeci şi şase de luni. Cartea prezintă activităţi diferite pentru cei din grupa a treia şi a patra de vârstă, pentru că astfel este mai uşor să se găsească cea mai adecvată activitate pentru fiecare grupă de vârstă. Copiii între doi şi trei ani sunt capabili să utilizeze aceleaşi

materiale ca şi copiii mai mari, dar în altă manieră.

Sugarul mic (de la naştere la 8 luni)
Învăţarea sugarul mic este foarte diferită faţă de celelalte grupe de vârstă. Sugarii mici depind de adulţi pentru a avea experienţe. În special:

- Ei învaţă să se simtă bine cu adulţii şi preferă să înveţe cu adulţi care le sunt familiari.
- Ei învaţă să aibă încredere în adulţi când sunt hrăniţi, ţinuţi în braţe sau îmbrăcaţi.
- Ei dorm mult şi învăţarea are loc când sunt treji sau *vioi*.
- Ei învaţă prin privire şi ascultare.
- Ei ating şi apucă obiecte pe măsură ce învaţă despre ele.
- Ei pun lucrurile în gură pentru a le explora.

Sugarul mare (8-18 luni)
Sugarul mare trece prin schimbări majore, inclusiv învăţarea primului cuvânt şi efectuarea primului pas. Sugarii mari învaţă cel mai bine din interacţiunea drăgăstoasă cu adultul. În special:

- Ei cunosc diferenţa dintre adulţii cu care sunt familiarizaţi şi cei cu care nu sunt şi preferă să înveţe în mediul confortabil al adulţilor cu care sunt familiarizaţi.
- Ei îi imită pe adulţi.
- Ei învaţă limbajul de la adulţi (copilul mobil înţelege multe cuvinte, dar pronunţă puţine).
- Ei se mişcă şi aleg între jucării.
- Ei explorează activ obiectele.
- Ei învaţă jucându-se cu acelaşi obiect în mod repetat, dar schimbându-şi acţiunile puţin de fiecare dată.
- Ei petrec mai puţin timp la îmbrăcat, dormit şi mâncat şi mai mult la joacă.
- Ei se socializează şi îi urmăresc atent pe ceilalţi.
- Ei învaţă jucând jocuri simple cu un singur educator; gradat, pot să se joace cu doi, trei copii jocuri simple.

Copilul mic (18-24 luni)
Ei învaţă altfel. Ei explorează şi cercetează limbajul, ideile şi oamenii. Învaţă că sunt o persoană diferită şi fac asta în timp ce se joacă cu alţii. În special:

- Ei au nenumărate conflicte cu ceilalţi copii din cauza jucăriilor; aceste conflicte sunt valoroase în învăţarea despre sine şi ceilalţi.
- Ei învaţă despre variate emoţii, observând emoţiile proprii şi ale altora.
- Ei joacă acelaşi joc cu cei de o vârstă cu ei, dar alături de ei.
- Ei încep să vorbească şi progresează de la două cuvinte la conversaţie simplă.
- Ei descoperă în continuu lucruri noi, cum funcţionează ele şi-şi folosesc toate simţurile când explorează obiectele.
- Ei îi încântă pe adulţi cu jocuri imaginare.
- Ei au o dezvoltare fizică mai puţin evidentă decât a sugarilor mari, dar îşi perfecţionează mişcarea atentă şi echilibrul.
- Ei sunt fascinaţi de propria independenţă, cum ar fi turnatul sucului şi îmbrăcatul. Mişcările lor sunt stângace şi deseori răstoarnă obiecte sau varsă lichide.

Copilul între doi şi trei ani (24-36 luni)
Copiii de peste doi ani sunt asemănători dar şi diferiţi de copiii mici. Şi ei, sunt preocupaţi de descoperire, dar sunt mai independenţi. Joaca lor este mai organizată şi poate dura mai mult. În special:

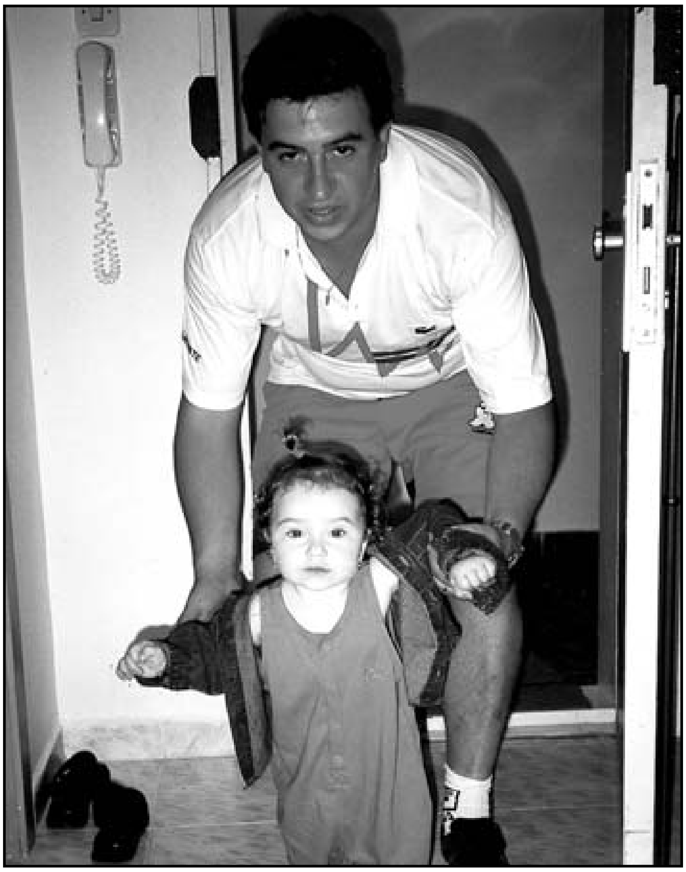
- Ei se joacă cu ceea ce îi interesează pe moment. Jocul într-o activitate poate fi foarte iute.
- Nu se împacă cu activităţi lungi şi planificate. Timpul petrecut într-o singură activitate poate fi foarte scurt.
- Învaţă din contactul cald şi personal cu adulţii.
- Se pot juca singuri fără adulţi.
- Se joacă singuri şi cu colegii. Ei se angajează frecvent în joc în paralel, iar dacă îşi aleg activitatea pot forma grupe de doi-trei în mod natural.
- Pot învăţa prin subiecte în legătură cu viaţa lor, cum ar fi animalele, apa şi mingile.

1.4. Cum pot educatoarele să sprijine învăţarea

Educatoarele copiilor foarte mici au o sarcină importantă, pentru că ceea ce învaţă acum este baza educaţiei viitoare. Ei trebuie să înţeleagă cum este fiecare grupă de vârstă şi cum învaţă mai bine aceşti copii. Adultul trebuie să planifice activităţi ce se potrivesc cu temperamentul şi interesele fiecărui copil. Acesta poate planifica activităţi pentru fiecare copil, abordând diferit situaţiile: (1) interacţionând cu copiii, (2) alegând jucării şi materiale, (3) organizând jucăriile şi materialele în clasă, (4) aranjând spaţiul sau mediul, (5) dezvoltând un program zilnic şi (6) lucrând îndeaproape cu părinţii.

Interacţiunea cu copiii

Prin discuţia şi jocul cu adulţii copiii învaţă mult. Deşi este bine ca ei să înveţe să se joace independent, ei învaţă mai mult dacă au alături un adult care îi sprijină. Cei ce îi îngrijesc pe sugari şi copii mici trebuie să fie aproape de copii. De exemplu, educatoarea poate să şadă pe podea, să ţină copilul în poală sau să îngenuncheze ca să fie la acelaşi nivel cu copilul. În grup, educatoarea trebuie să aibă unul sau doi copii foarte aproape de el şi alţii doi puţin mai departe.

Educatoarele interacţionează cu sugari şi copii mici prin vorbe. Adulţii folosesc un jargon special numit MĂMOS cu cei foarte mici. Ei vorbesc rar şi exagerează sunetele, iar când copiii încep să producă sunete, adulţii le repetă. Adulţii vorbesc pe tonalităţi diferite şi aşa copiii învaţă tonul urcător şi coborâtor.

Sugarul mare abia începe să pronunţe cuvinte. La această etapă, adulţii vorbesc despre jocul copiilor şi îi sprijină verbal astfel:

• Descriu acţiunile şi alegerile făcute de copil („Ai ridicat mingea").
• Repetă cuvintele copiilor („Da, bei mai mult lapte").
• Simplifică expresiile copilului („Mingea alunecă". Sau: „Noi mâncăm").
• Le explică ce face un alt copil pentru a-i apropia („Ana mănâncă").
• Vorbesc cu copilul şi îl încurajează pe acela care nu vorbeşte încă.

Limbajul la doi ani cuprinde mai multe. De exemplu, adulţii folosesc fraze mai complicate pentru a descrie jocul copilului. Ei se angajează în conversaţii în doi şi fac sugestii în timpul jocului. Limbajul educatoarei stimulează înţelegerea cuvintelor şi acţiunilor copilului.

Adulţii folosesc şi limbajul nonverbal în învăţarea celor mici. Suportul nonverbal este valoros pentru toate cele patru grupele de vârstă. Pentru sugarii mici, cheia este observarea atentă. Adultul urmăreşte atent copilul pentru a identifica modul în care învaţă. Întâi adultul trebuie să observe dacă acel copil este vioi şi calm. Copilul relaxat învaţă şi se concentrează mai uşor. Mai jos este prezentată o listă de indicii nonverbale transmise de sugarul mic în timp ce se joacă

Comportamentul copilului	Ce înseamnă comportamentul	Răspunsul educatorului
Faţă în faţă, se uită fix la adult	Interes pentru joc sau interacţiune	Vorbiţi cu copilul, arătaţi-i un obiect sau începeţi un joc
Faţă în faţă, zâmbeşte	Interes şi plăcere	Continuaţi cu jocul
Capul uşor întors lateral	Interes, dar ar avea nevoie ca adultul să schimbe jocul	Jucaţi-vă mai încet sau mai iute
Priveşte lateral	Interes pierdut	Variaţi jocul, adăugaţi ceva nou, vorbiţi-i despre obiectul spre care se uită
Îşi întoarce capul iute dintr-o parte în alta	Îi displace ceva	Încercaţi un nou obiect sau joc
Capul în jos	Nu este interesat sau vrea să fie lăsat în pace	Opriţi-vă, copilul este prea incitat
Plânge, desface degetele, îşi arcuieşte spatele	Suferind, nefericit, bolnav, în inconfort	Opriţi-vă şi liniştiţi copilul cu cuvinte blânde şi atingere uşoară

Educatoarele copiii trebuie să folosească aceste comportamente ca orientare pentru situaţiile în care copilul este calm şi vioi. Un sugar tensionat şi suprastimulat trimite semnale spre cel ce îl îngrijeşte şi îl cunoaşte.

Sprijinul nonverbal dat de adult copilului peste opt luni include următoarele aspecte:

- Observarea modului în care se joacă acel copil pentru a înţelege ce abilităţi are
- Arătarea unui interes faţă de jocul copilului
- Apropierea şi disponibilitatea de a ajuta
- Ascultarea şi acceptarea cuvintelor copiilor şi explicarea jocului lor.

Alegerea jucăriilor şi echipamentului

Adulţii sprijină învăţarea alegând jucăria potrivită la momentul potrivit. Educatoarea încearcă să înţeleagă interesele şi nivelul capacităţii copilului. Prezentăm mai jos o listă de criterii de selecţie a jucăriilor pentru un grup de copii:

- Jucăriile şi echipamentul trebuie să fie sigure. Cablurile care se trag trebuie să nu depăşească 32 cm lungime, iar toate obiectele de joacă trebuie să fie mai late decât deschiderea unei role de film de 35 mm sau de hârtie igienică.
- Trebuie să existe suficiente jucării ca să poată fi împărţite. Este o idee bună să ai două jucării similare, pentru că sugari şi copii mici sunt prea mici ca să înţeleagă ce înseamnă să le imparţi cu celălalt. Este uşor să oferi o jucărie similară (de exemplu încă una care se trage) unui copil care aşteaptă. Copiilor le este greu să aştepte să împartă cu ceilalţi o jucărie.
- Trebuie să existe destule jucării, dar nu prea multe. Din când în când mai scoateţi câteva din ladă.
- Adăugarea de tipuri diferite de jucării oferă noi experienţe copiilor.
- Sugari şi copii mici iubesc jocul cu lucruri obişnuite. Obiectele familiare de acasă sunt interesante. Tuturor grupelor de vârstă le place să se joace cu linguri de lemn, metal sau vase de plastic. Pentru jocurile de rol ei folosesc hăinuţe de bebeluşi pentru a îmbrăca păpuşile şi vase vechi pentru a se face că gătesc. Se maschează cu eşarfe, pălării şi haine vechi, iar copiii mici produc muzică din ghivece şi tigăi, linguri de lemn, castroane şi clopoţei obişnuiţi.

În anexele B şi C se găsesc idei de echipament, mobilă şi jucării pentru grupele de sugari şi copii mici. Anexa D este o listă de verificare pentru educatoarea care are de ales jucării şi materiale sigure şi adecvate.

Organizarea jucăriilor şi materialelor în sala de clasă

Adulţii pot sprijini învăţarea prin însuşi aranjamentul jucăriilor şi materialelor. Cele de mai jos sunt un ghid pentru aşezarea jucăriilor şi aranjarea centrelor sau locurilor de joacă pentru sugari şi copii mici. Alte informaţii se găsesc în anexa C, Sugestii de materiale de joacă şi jucării pentru sugari şi copii mici.

Sugarul mic (0-8 luni). La această vârstă organizarea jucăriilor este foarte diferită de alte vârste. Două metode uşoare ar fi: (1) organizarea după *nivelul de dezvoltare* - de exemplu, rafturi sau cutii cu jucării pentru perioada de la 0 la 4 luni, şi alte rafturi şi cutii pentru cei între 4 şi 8 luni; (2) organizarea după *acţiuni similare* - de exemplu, se grupează jucăriile care fac uz de aceleaşi deprinderi în aceleaşi cutii sau rafturi. Exemple de jucării bazate pe acţiuni similare ar fi jucăriile de stivuit, de combinat, cele muzicale, cele moi, cele ce produc zgomot, de muşcat cu dinţii, cele vizuale cum este oglinda şi cele care se rostogolesc, cum este mingea.

Sugarii mari şi copiii mici (8-24 luni). Expunerea jucăriilor este importantă la această vârstă pentru că promovează alegerea individuală. Fixarea rafturilor la nivelul copilului îl ajută să aleagă singur. Copiii din această grupă de vârstă vor să facă totul singuri. Educatoarea trebuie să limiteze numărul de jucării folosite o dată. Este mai uşor să găseşti jucăria dacă ai de ales între mai puţine. Educatoarea trebuie să aşeze jucăriile asemănătoare împreună pentru a-i ajuta pe copii să-şi organizeze jocul.

Copiii de peste doi ani (24-36 luni). La această vârstă este important ca jucăriile să fie puse pe rafturi joase. Astfel copiii pot ajuta la strângerea jucăriilor pe aceste rafturi. Şi la doi ani este nevoie de jucării similare sau în dublu exemplar. Dacă raftul are o culoare neutră copiii pot vedea mai uşor jucăriile colorate.

Expunerea de imagini ajută şi ea învăţarea. Copilul atinge şi trage de imagini, aşa că este bine să le îmbrăcăm în folii transparente şi curate. Cei ce se îngrijesc de copii pot expune la nivelul ochilor lor ce la place acestora, de exemplu imagini cu câini şi trenuleţe.

Amenajarea spaţiului

Există mai multe moduri de a amenaja sala de clasă pentru a învăţa. Una din cele mai mari provocări pentru toate grupele de vârstă este să găsească spaţiu pentru (1) activităţi de rutină cum este a mânca, a dormi, a se îmbrăca, a se spăla şi pentru (2) a se juca. O soluţie este utilizarea aceluiaşi spaţiu pentru mai multe activităţi. Se pot muta leagănele într-o parte a încăperii şi să înlocuiască spaţiul de dormit în cel de joacă. Se mai poate folosi aceeaşi masă pentru joc şi mâncare.
Se poate ca adulţii să modifice sala pentru fiecare grupă de vârstă. Camerele pentru sugarii mici trebuie să fie sigure şi calde. Acolo se găsesc leagăne, un balansoar, o masă joasă de care se prinde copilul ca să se ridice în picioare, perne pentru şezut şi cocoţat şi o carpetă pe care se târăsc.
Cei de vârstă între opt şi optsprezece luni iubesc mişcarea. Echipamentul, cum ar fi un tobogan sau perne mari moi pentru căţărat se pot pune în centru sau unul din colţuri. La organizarea spaţiului de joacă pentru această vârstă se pot face trei sau patru zone sau centre de activitate. Aceste centre cuprind:

- spaţiu pentru jocul senzorial - nisip, apă,
- zonă liniştită pentru cărţi şi formarea limbajului
- cortul de jocuri de rol
- centru pentru jucării de mânuit şi blocuri simple (Jucăriile de mânuit angajează mâinile copilului când explorează şi construieşte. Ca exemple ar fi puzzle-uri şi blocuri de construit).

Materialele se mişcă împreună cu copiii din centru în centru, ceea ce este normal. De exemplu, copiii folosesc jucării de tras după ei peste tot. Se joacă cu blocuri uşoare care se mută fără dificultate, le pun în camioane şi le transportă.

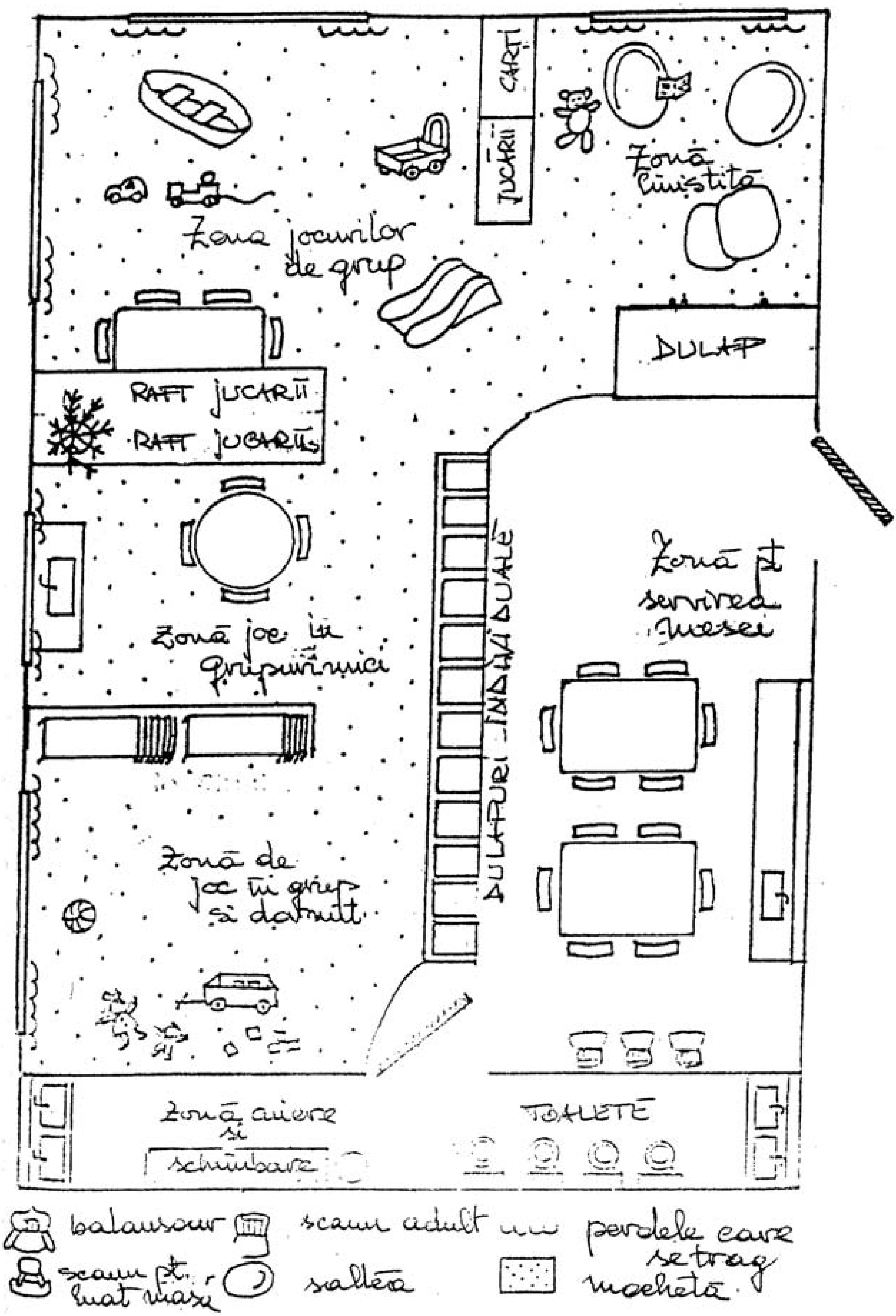
Spaţiul pentru copiii de peste 18 luni este diferit de cel pentru copiii mai mici. Zonele sau centrele trebuie să fie mai specializate. Cele mai bune amenajări au centre simple de învăţare de bază, ca la cei de la trei la cinci ani. Rafturile şi mobila sunt mai mici decât a copiilor de peste trei ani. Un exemplu este masa senzorială de mărimea copiilor mici unde ei se pot juca cu nisip, apă sau alte materiale senzoriale. Mesele senzoriale, numite şi mese cu apă şi nisip, au unul sau mai multe bazine pe o măsuţă joasă la care se joacă până la şase copii. Centrele pentru copiii între 18 şi 36 de luni includ:

- zona senzorială (cu masă de nisip şi apă şi un şevalet mic)
- spaţiu de joc de rol (inclusiv obiecte pentru a imita roluri din familie)
- cărţi într-o zonă intimă
- blocuri şi vehicule
- muzică
- jocuri de mânuit şi puzzle simple
- zonă de mişcări ample sau motorie pentru dans, stat înăuntru şi vehicule de interior.

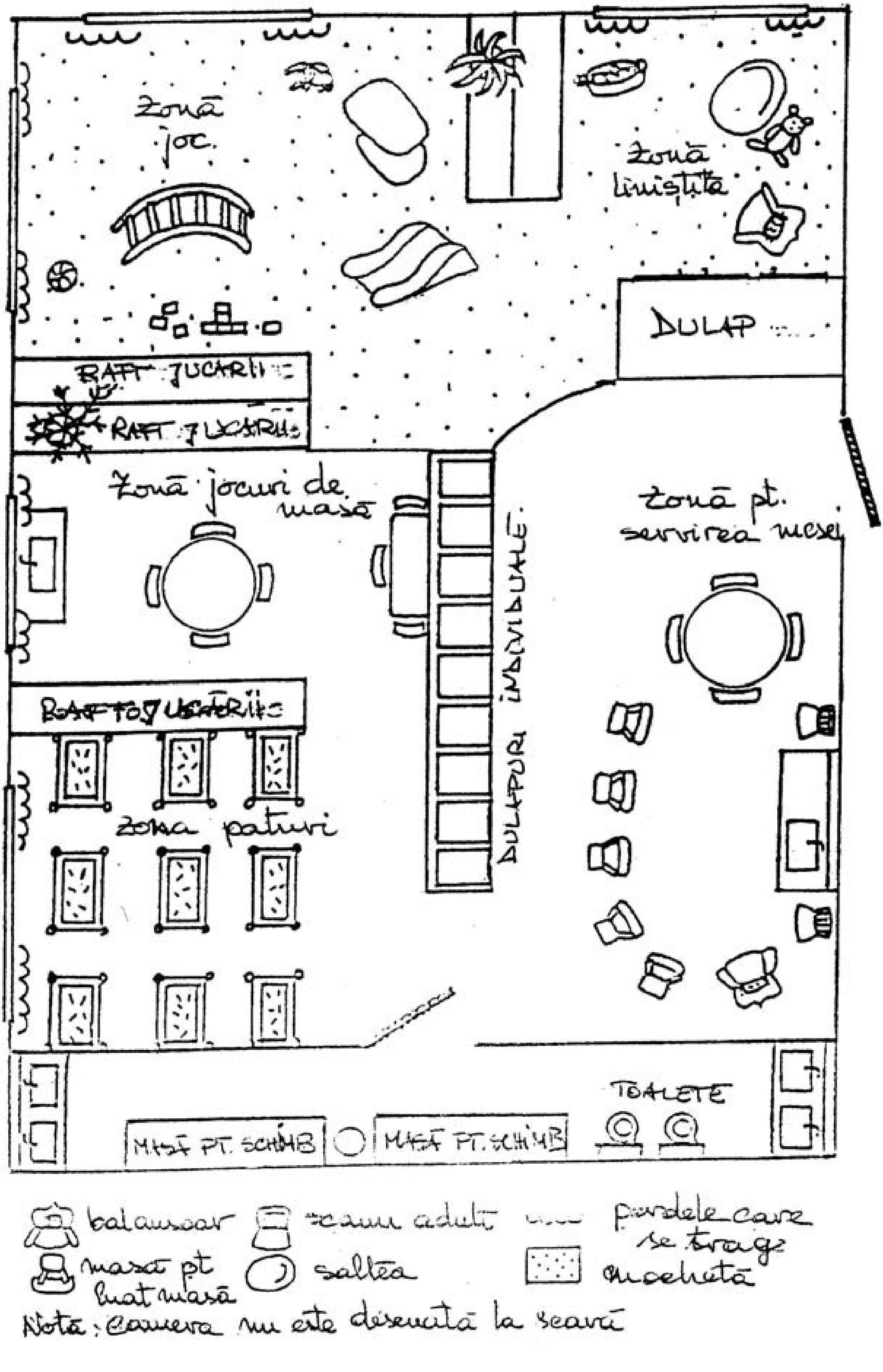
Copiii între 18 şi 36 de luni lucrează singuri sau în grupuri mici. Centrele nu trebuie să fie mari. Activităţile asemănătoare se pot pune împreună sau în apropiere una de alta. De exemplu, jucăriile de mânuit şi cărţile sunt activităţi silenţioase şi pot fi apropiate. Măsuţa sau şevaletul şi masa senzorială pentru nisip şi apă pot fi aşezate în acelaşi loc. Puneţi-le aproape de chiuvetă ca să simplificaţi spălarea copiilor. Activităţile de grup mare sunt scurte la această vârstă şi se desfăşoară de obicei în zona de mişcări ample.

Luând în considerare acest ghid adulţii pot sprijini învăţarea prin amenajarea specială a sălii. Cei ce îngrijesc copiii de vârste amestecate sunt în faţa unei provocări când amenajează încăperea pentru toată grupa. Pentru sugari este bine să se facă o zonă retrasă cu pereţi despărţitori care să-i ţină pe cei mai mare afară. Puneţi cărţile şi jocurile de mânuit în interior împreună cu perne şi covoraşe pentru şezut.

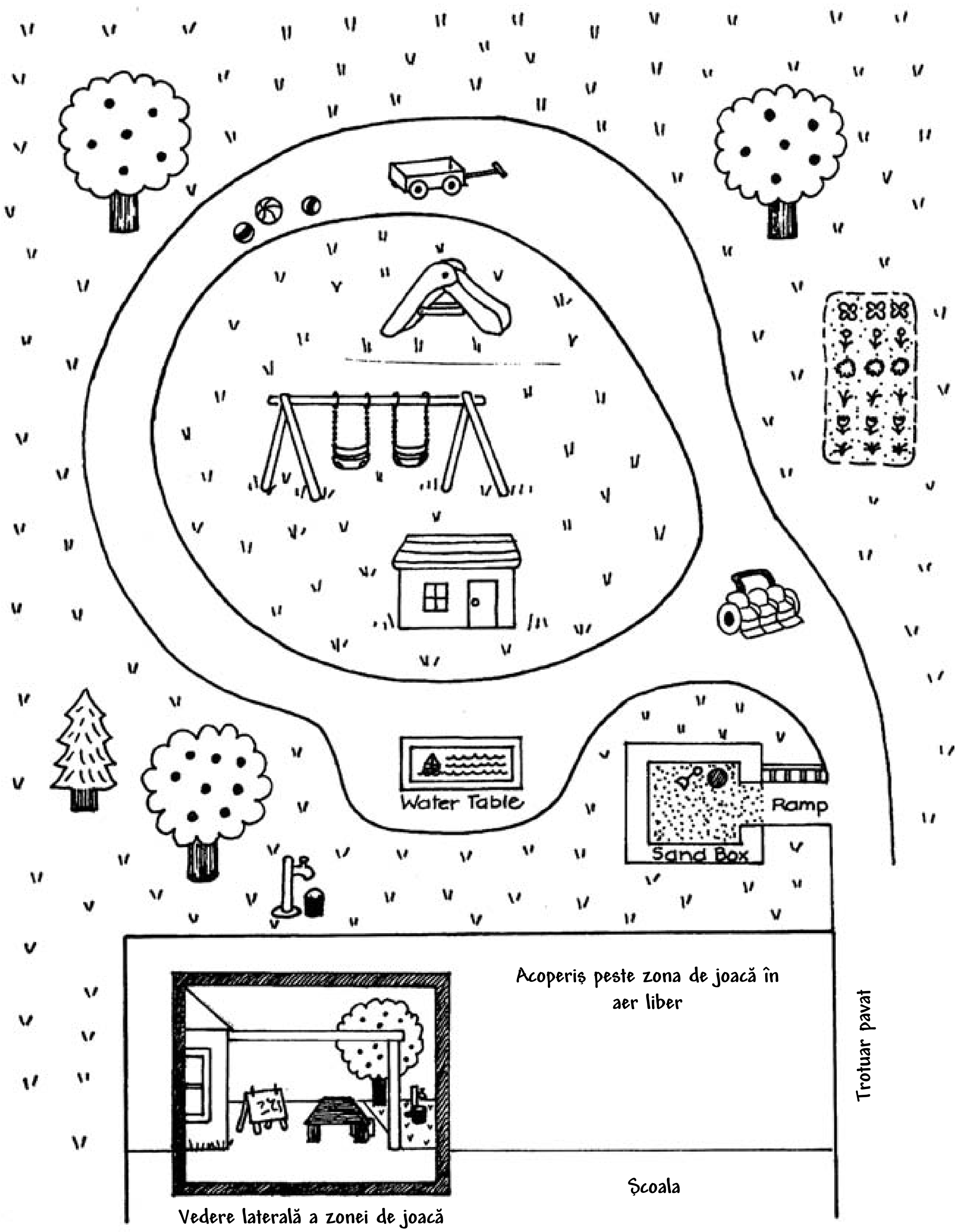
Amenajarea sălii pentru sugarii mici

Amenajarea sălii pentru sugarul mare

Zona de joc în aer liber

Tuturor grupelor de vârstă le plac aranjamentele stabile şi familiare. Copiii se simt bine atunci când îşi găsesc jucăriile preferate. Amintiţi-vă să faceţi schimbări majore în amenajarea camerei doar din când în când. Schimbările mici fac camera interesantă, dar cele mari pot frustra copiii.

Planificarea zilei

Copiii petrec mult timp mâncând, dormind, îmbrăcându-se, la schimbat scutece şi la spălare. În timpul acestor activităţi de rutină adulţii pot să sprijine învăţarea. O cale este să adauge limbajul la aceste rutine. De exemplu educatoarea îi explică copilului ce face fiecare dintre ei. Aceasta îi dă copilului o schelă pentru această experienţă. O altă cale este transformarea activităţii de rutină într-una de învăţare lăsând copilul să contribuie. De exemplu copilul poate ţine scutecul în timp ce este dezbrăcat. Programul zilnic include sosirea şi hrănirea. Aveţi mai jos câteva exemple de învăţare diferită la diferite vârste în timpul acestor activităţi:

Activitate de rutină	*Sugar mic*	*Sugar mare*	*Copil mic*	*Copil între 2 şi 3 ani*
Sosire	• zâmbeşte • atinge • gângureşte, îngână	• salută cu mâna • face vocalize • începe să îşi dea jos hainele exterioare	• salută cu cuvinte • umblă drept • ajută să i se dea hainele exterioare jos	• salută adulţii/ colegii • umblă cărând genţi • îşi dă jos hainele • îşi pune paltonul
	• plânge/se agită pentru a arăta că îi este foame • face contact vizual • zâmbeşte/face vocalize • ajunge la şi ţine sticla	• arată prin gesturi că are nevoie de ceva • mănâncă cu mână • începe să folosească ustensile	• spune că îi este foame • se urcă pe scaun • mănâncă singur • arată că mai vrea • arată că a terminat • se spală şi se şterge pe mâini	• întreabă ce este la cină • şade lângă coleg • toarnă lapte • etichetează mâncarea • spune „gata“ • îşi curăţă mâinile

Alte exemple se găsesc în anexa E: Model de obiective de dezvoltare pentru sugari şi copii mici.

Activităţile de rutină implică şi grupe mici. Orele de masă, îmbrăcarea pentru ieşitul afară şi părăsirea încăperii sunt momente în care grupa se formează natural. Îngrijitorii pot să le transforme în experienţă de învăţare distractivă. Cântecul şi jocul cu degetele oferă copiilor mici un motiv pentru activităţi şi adulţii pot inventa cântece despre acestea.

Copiii mici învaţă să aibă grijă de materialele de joacă atunci când ajută la strânsul lucrurilor. Lor le place să ajute şi să strângă lucrurile la sfârşitul perioadei de joacă. Un sugar mare poate aduna şi pune jucăriile în găleată iar copiii mici pot ajuta adulţii să strângă jucăriile şi să le pună pe raft.

Un program consistent zilnic are importanţă pentru copii mici pentru că dacă sugarii au program individual ceilalţi până la trei ani pot să aibă în program mai comun în care toţi mănâncă, dorm şi se joacă deodată. Un program pentru aceşti copii include timp de joacă singuri şi cu colegii, înăuntru şi afară şi timp pentru activităţi de rutină. Cel mai bun moment de învăţare este cel al jocului de o oră sau mai mult. Toate grupele de vârstă sunt iubitoare de programe regulate şi orare pentru că ei învaţă să anticipeze ce activitate urmează şi aceasta le dă senzaţia de siguranţă.

Programa analitică pentru sugari şi copii foarte mici este diferită de cea a copiilor mai mari, incluzând planificarea de interacţiuni zilnice cu materiale, îngrijitori şi cu ceilalţi. Cel ce îngrijeşte se concentrează asupra modului cum copilul intră în relaţie cu oamenii şi materialele şi nu asupra ceea ce face copilul. Multe activităţi din carte descriu planificări de activitate zilnică cu materiale din sala de clasă.

Cea mai mare parte a educatoarelor copiilor mici planifică o activitate zilnică diferită de ofertele obişnuite în timpul orei de joacă. Copii pot alege această activitate, se pot uita sau juca în alt colţ. Această activitate este iniţiată de educator şi pretinde mai multă supraveghere decât altele. În carte sunt oferite câteva exemple de asemenea activităţi printre care „Texturi şi senzaţii noi“ în Capitolul 2, „ Fac ca ...“ (Producerea de sunete de animale) în Capitolul 3 şi „Facem cerculeţe“ în Capitolul 5.

Relaţia cu părinţii

Educatorii sprijină învăţarea şi lucrând îndeaproape cu părinţii copiilor. Părinţii reprezintă primii şi cei mai importanţi educatori şi au o influenţă covârşitoare asupra dezvoltării copilului lor. De aceea, parteneriatul între educatori şi părinţi este benefic pentru dezvoltarea sănătoasă a copilului. Educatorii pot să împărtăşească părinţilor ceea ce au făcut în clasă, iar aceştia pot să repete activităţile acasă. Părinţii pot spune care este jucăria preferată a copilului sau activităţile favorite, iar îngrijitorii pot să le continue la clasă. Acest fel de relaţie oferă copilului şansa de a repeta acţiuni şi-i ajută să înţeleagă.

Familiile pot fi implicate în clasă şi în alte moduri. Ei pot ajuta, pot fi cei care iau decizii în comitetele de părinţi. Părinţii care lucrează au timp limitat pentru ajutor la clasă şi şedinţe, dar pot contribui în una din modalităţile listate mai jos:

- Părinţii pot furniza materiale. Educatorii pot da părinţilor o listă de materiale cum ar fi vase pentru jocuri simbolice sau bucăţi de textile care să servească drept pături. Lista se poate afişa pe afişier sau se poate tipări în buletinul clasei.
- Părinţii pot oferi cântece şi poveşti. Membrii unei familii au deseori cântece preferate sau poveşti ce se pot împărtăşi clasei.

1.5. Cum să folosim această carte

În această carte se găsesc numeroase activităţi de învăţare ce se pot folosi cu sugarii şi copiii mici. Activităţile de învăţare includ activităţile de rutină de îmbrăcare, somn şi jocul cu materiale. Activităţile sunt organizate în şapte capitole. Capitolul 1 este introducerea. Capitolele 2 până la 5 prezintă o largă paletă de activităţi de învăţare grupate pe cele patru grupe de vârstă. Capitolul 6 sugerează o metodă de planificare a activităţilor de învăţare pentru copiii între 18 şi 36 de luni. Capitolul 7 cuprinde activităţi proiectate să implice familiile în sala de clasă. Împreună, aceste activităţi şi metode oferă o paletă largă de experienţe de sprijinire a învăţării în toate domeniile de dezvoltare a copilului.

Formatul activităţilor

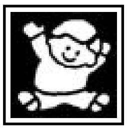
Fiecare activitate are un scop, sugestii de materiale, instrucţiuni de pregătire, instrucţiuni pentru activitate, sugestii de extindere sau variere a activităţii şi o legătură cu familia/casa părintească. „Scopul“ activităţii clarifică asupra conţinutului şi intenţiei activităţii. Instrucţiunile indică modul de pregătire a activităţii şi materialele necesare efectuării ei. La fiecare activitate sunt cuprinse vârstele recomandate, ceea ce înseamnă că cei mai mulţi dintre copiii de acea vârstă vor fi provocaţi corespunzător. Ideile de variere a activităţii sunt incluse în „Extinderi şi variante“, aici fiind date sugestii de modificare a activităţii pentru a fi adecvată atât copiilor mai mici cât şi celor mai mari. Această secţiune le va fi de folos celor care lucrează cu grupe mixte. În sfârşit, există şi idei pentru implicarea părinţilor şi a altor membri ai familiei în capitolul „Legătura cu familia“.

Simboluri

Simbolurile ilustrate identifică uşor auditoriul principal al activităţii şi scopul/scopurile pentru dezvoltarea copilului. Toate activităţile sunt proiectate pentru copiii între naştere şi 3 ani. Totuşi, fiecare activitate are un simbol în colţul stânga sus, arătând grupa de vârstă ţintită, specifică. De exemplu:

De la naştere la 6 luni

Fiecare activitate are şi simboluri picturale care identifică aria de dezvoltare sprijinită de acea activitate. Aceste simboluri picturale sunt puse în colţul din dreapta sus al activităţii. Pentru a selecta activităţile care promovează diferite arii de dezvoltare educatorul poate folosi simbolurile picturale, fiecare fiind diferit pentru fiecare arie de dezvoltare. Ariile pentru simboluri sunt următoarele: activităţile de promovare a dezvoltării emoţionale sunt cuprinse sub titlurile „Înţelegerea de sine“ şi „Grija de sine“; pentru promovarea dezvoltării sociale titlurile sunt „Să-i înţelegem pe ceilalţi“; dezvoltarea intelectuală este sub titlul „Înţelegerea lumii“; dezvoltarea lingvistică sub numele „Comunicarea cu ceilalţi“, iar cea fizică la „Mişcare şi acţiune“, conform modelelor de mai jos:

 Înţelegerea de sine (dezvoltarea emoţională)

 Grija de sine (dezvoltarea emoţională)

 Să-i înţelegem pe ceilalţi (dezvoltarea socială)

 Înţelegerea lumii (dezvoltarea intelectuală)

 Comunicarea cu ceilalţi (dezvoltarea lingvistică)

 Mişcarea şi acţiune (dezvoltarea fizică)

1.6. Tabel de activităţi pe capitole

Tabelul de la sfârşitul acestui capitol este un ghid în alegerea activităţilor pentru ariile de dezvoltare. El include toate activităţile din carte, astfel aranjate încât educatorii să poată selecta anumite activităţi pentru anumite arii de dezvoltare. De exemplu, pentru a alege o activitate ce dezvoltă limbajul la un copil, educatoarea se uită la titlul „Comunicarea cu ceilalţi“ din tabel. Unele dintre activităţi sunt bune pentru mai multe arii de învăţare. Acolo, unde este cazul, tabelul identifică un al doilea sau al treilea domeniu de învăţare sau dezvoltare promovat de acea activitate.

Graficul dezvoltării şi învăţării

Graficul dezvoltării şi învăţării copiilor de la naştere la vârsta de trei ani îi ajută pe educatori să identifice la ce vârstă efectuează în mod normal copiii diferite sarcini de lucru (Vezi Anexa A). Graficul face şi o listă a capacităţilor copiilor la o anumită vârstă. De exemplu, dacă educatoarea vrea să ştie ce pot face fizic copiii mici, se uită la harta dezvoltării fizice, care îi dă informaţii despre activităţile adecvate pentru a stimula copilul. De exemplu, copilul mic ar putea să înveţe să lovească mingea. În consecinţă, adultul ştie să pregătească o activitate în care un grup mic de copii exersează lovirea mingii cu piciorul.
Graficul prezintă informaţii despre dezvoltarea copilului în anumite bareme. Unii copii pot să rămână în urmă, dar o mică întârziere nu este motiv de îngrijorare. Întârzierile în mai multe arii sunt un semnal pentru adult să observe mai atent copilul. Dacă întârzierile continuă în timp, specialiştii îl pot evalua pentru a-i oferi o educaţie adecvată. Îngrijitorii pot folosi harta pentru a verifica progresul copilului şi a planifica activităţi de învăţare adecvate.

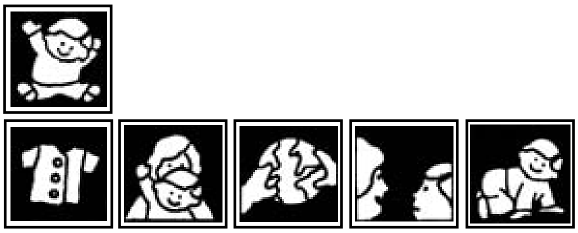
Activitate	Vârsta în luni						Nr. pag.

CAPITOLUL 2

Uite-mă!	3-5.5	X					
Mângâieri blânde	naştere-6	X					
Ce sunt şi nu sunt „eu“	naştere-6	X		X			
Ştiu să zâmbesc!	1-5.5		X		X		
Ascultând lumea din jur	naştere -6		X	X			
Râd şi chicotesc	1-6		X				
Urmăresc lumea din jur	naştere -3		X				
Oameni şi lucruri	2-6		X	X			
Îţi spun de ce am nevoie	naştere -3		X				
Obiectele mele preferate	1-3			X			
Eu fac lucrurile să se întâmple!	3-6			X			
Învăţ forme noi	3-6			X			
Texturi şi senzaţii noi	2-6			X			
Trântesc şi lovesc obiectele	6-9	X		X			
Ne jucăm împreună	2-6		X		X		
Scoatem sunete	naştere -2.5		X		X		
Îmi ţin capul sus	2-4					X	
Ne mişcăm împreună	naştere -6					X	
Pot să-mi ridic capul!	3-5					X	
Privesc în jur	naştere -3					X	

CAPITOLUL 3

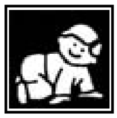
Descopăr lucruri noi	8-10	X					
Sentimentele mele	13-18	X					
Dansul cu eşarfe	13-18	X				X	
Aşa ne spălăm pe mâini	10-18	X			X		
Cartea cu haine	8-18	X					
Torn apă	13-18	X			X	X	
Cartea despre mine	8-12		X				
Tabloul prieteniei	13-18		X			X	
Cutia noastră de colorat	13-18		X	X			
Pot să găsesc un lucru	8-10			X			
Construiesc un turn	10-12			X		X	
Pun cercuri în puşculiţă	10-18			X		X	
Sortez forme	16-18			X			
Pun cutiile una într-alta	10-18			X		X	

Activitate	Vârsta în luni						Nr. pag.
Vizita ursului	8-12				X		
Fac ca ...	10-12			X	X		
Bâzâi ca un bondar	13-18				X		
Caiet cu materiale de pipăit	13-18			X	X		
Găsesc obiectele	13-18			X	X		
Teatrul de păpuşi	10-18				X		
Împing jucăriile	8-10					X	
Trag jucăriile	10-18					X	
Mă târăsc pe coate şi genunchi	8-18			X		X	
Golesc şi umplu	10-18					X	
Rostogolesc mingile	8-12					X	
Arunc mingile	13-18					X	
Mă joc cu cârligele de rufe	16-18					X	

CAPITOLUL 4

Activitate	Vârsta în luni						Nr. pag.
Ştiu cum mă cheamă	18-24	X					
Fac singur	18-24	X					
Fac ordine	18-24	X					
Mă îmbrac singur	18-24	X				X	
Îi consolez pe ceilalţi	22-24	X	X				
Ia-mă în braţe	18-20		X				
Mă joc cu prietenul meu	18-24		X				
Şi eu pot să scot acel sunet	18-21			X	X		
Texturi diferite	18-24			X		X	
Ora de pictură	18-24			X			
Pot ghici ce este acest lucru	18-24			X			
Am nevoie de ajutorul tău	18-24		X	X			
Spun ce vreau	14-20				X		
Ora de muzică	18-23				X		
Ştiu cum se numeşte	19-24			X	X		
Primele mele propoziţii	18-24				X		
Îţi spun ce simt	18-24	X			X		
Îmi place să mă caţăr	18-24		X			X	
Umblu peste tot	18-24					X	
Prin labirint	18-24			X		X	
Mişcări mari şi mici	16-24					X	

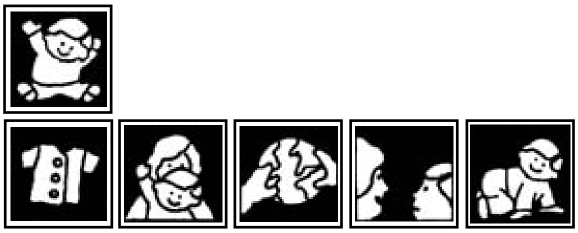
Activitate	Vârsta în luni	 					Nr. pag.

CAPITOLUL 5

Activitate	Vârsta în luni						Nr. pag.
Un portret cu multe feţe	24-36	X				X	
Sunt fericit, trist, speriat, furios	24-36	X					
Potrivesc şosetele	24-36	X		X			
Mă maschez	24-36	X		X			
Eu spăl	24-36	X				X	
Folosesc uneltele	24-36	X				X	
Zile de sărbătoare	24-36		X				
Cu ursuleţii la iarbă verde	24-36		X				
Confecţionez cadouri	24-36		X	X		X	
De-a trenuleţul prieteniei	24-36		X			X	
Petrecere în pijama	24-36		X	X			
Fac plastilină	18-36			X			
Colaj de hârtie ruptă	24-36			X	X		
Adun „comori naturale“	24-36			X		X	
Facem cerculeţe	24-36			X		X	
Pun păsărica în cuibul ei	18-36			X		X	
Ora poveştilor	18-36		X		X		
Binoclul	24-36			X	X		
Telefonul de jucărie	24-36		X		X		
Facem o excursie	24-36			X	X		
Puzzle	18-36			X		X	
Facem picături de ploaie	24-36			X		X	
Dau de mâncare la păsărele	18-36			X		X	
Fac gimnastică	18-36					X	
Bowling cu sticle	24-36		X			X	
Pictez cu periuţa	24-36			X		X	

CAPITOLUL 6

Activitate	Vârsta în luni						Nr. pag.
Mingile şi tuburile	18-36			X			
Joc cu mingea	18-36		X			X	
Un cântec despre rostogolirea mingii	18-36			X	X	X	
Un cântec despre aruncarea mingii	18-36			X	X	X	
Animale-marionete	18-36			X	X		
Găsesc animale	18-36			X		X	
Găsesc mama şi puiul	24-36			X	X		

Activitate	Vârsta în luni						Nr. pag.
Să ne facem o fermă	24-36		X	X			
Pun batista în buzunar	24-36			X	X		
Ce am în buzunar?	24-36			X		X	
Dans cu mâinile în buzunar	24-36						
Cum facem ploaia	18-36			X			
Fac baloane de săpun	18-36			X			
Vopsesc cu apă	24-36			X			

CAPITOLUL 7

Activitate	Vârsta în luni						Nr. pag.
Cine este pe cubul cu poze?	6-36	X	X		X		
Fac mărgele pentru mama	18-36		X			X	
Am grijă de bebeluş	8-36		X	X			
Ne facem casă	8-36	X	X				
Zgomote de acasă de la bunicul	8-36		X	X	X		
Bunica povesteşte	8-36		X	X	X		
Vine un cântăreţ în vizită	12-36		X		X		
Urcăm pe munte	18-36		X	X		X	
Haine şi ţesături de acasă	18-36		X				
Cântece şi dansuri de acasă	0-36		X		X	X	
Felicitări	18-36		X	X	X	X	
Cu autobuzul	15-36			X		X	
Ce se aude afară?	8-36			X	X		
Ce miroase afară?	12-36			X			
Facem sos de mere	18-36			X		X	
Doctorul şi asistenta medicală	18-36	X		X			
Meserii şi pălării	12-36			X			

Capitolul 4

Copilul mic
(18 - 24 luni)

4.1. Cum este copilul de la optsprezece la douăzeci şi patru de luni?

La această vârstă copilul începe să exploreze lumea şi fie mai activ pentru a înţelege cum merg lucrurile. Învaţă să comunice cu adulţii şi cu alţi copii, arată o nouă independenţă, îi place să facă mişcări diferite cu corpul său, cu mâinile şi degetele, este activ şi energic, curios despre lumea din jur şi pune multe întrebări. Îi place să se mişte pe muzică şi să înveţe numele lucrurilor.

Câteva trăsături ale copilul de la optsprezece la douăzeci şi patru de luni sunt prezentate mai jos. Ele sunt:

- Refuză deseori unele mâncăruri, să meargă la culcare sau să facă ceea ce i se cere
- Se recunoaşte în oglindă şi începe să utilizeze cuvintele „eu“ şi „mie“
- Merge, fuge şi se caţără pe scaune
- Începe să arate interes pentru folosirea veceului în locul scutecului
- Se joacă alături de alţi copii dar nu cu ei
- Foloseşte multe cuvinte pentru a vorbi despre oameni, activităţi şi lucruri formând propoziţii simple cum ar fi „Mama tai“ şi „Eu papa“.

La planificarea sălii pentru copiii de această vârstă, lăsaţi loc pentru mişcare, jucării şi puzzle-uri de forme. Puneţi puzzle şi alte lucruri interesante în încăpere ca să aibă ce explora. Fiecare copil trebuie să aibă locul lui, o cutie pentru jucării sau un cui la cuierul de haine. Lăsaţi copiii să aleagă de câte ori pot, oferindu-le sugestii alternative de genul „Vrei mingea roşie sau cea albastră“? sau „Vrei să mănânci supa cu lingura mare sau cu cea mică“? Puneţi instrumente muzicale, cum sunt sunătorile, tobele şi clopoţeii în sală. Plimbaţi-vă afară şi povestiţi-le despre ceea ce văd. Spuneţi pe nume la mâncăruri, jucării, haine şi oameni.

Știu cum mă cheamă

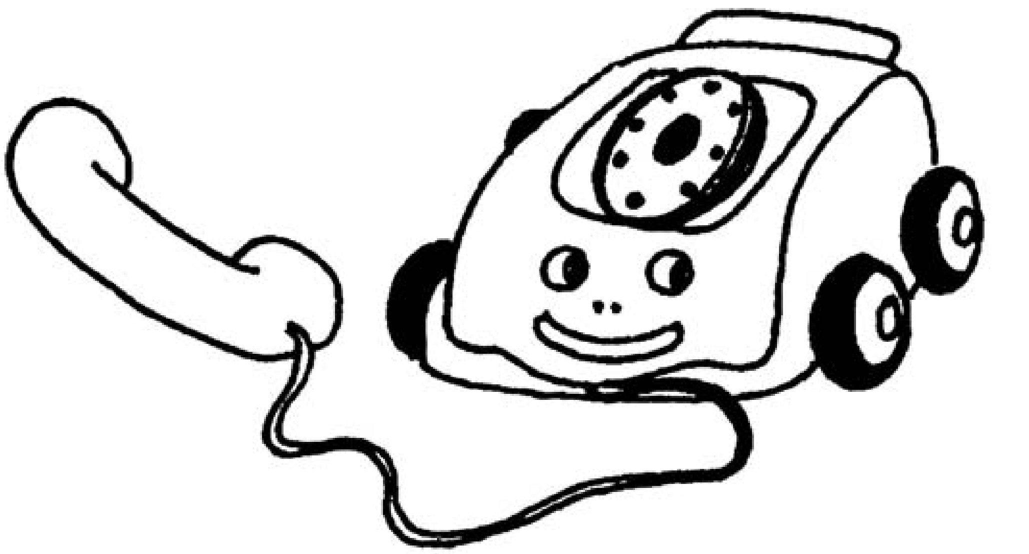
Scopul activităţii: Copilul îşi va rosti numele fie când este întrebat „Cum te cheamă“? fie în mod spontan, când se referă la el însuşi.

Materiale: 2 telefoane de jucărie

Pregătirea activităţii: Această activitate se poate desfăşura în timpul oricăreia dintre activităţile zilnice, dar se pot folosi şi două telefoane de jucărie.

Desfăşurarea activităţii: Folosind un telefon de jucărie, simulaţi un apel către copil astfel încât el să răspundă la cel de-al doilea telefon. Întrebaţi „Cu cine vorbesc?“ sau „Tu eşti, Alex?“. Încurajaţi copilul să îşi spună numele la telefon spunând, sub forma unui joc: „Parcă eşti bunicul - eşti sigur că eşti Alex?“.

Rostiţi numele copilului în mod repetat pe parcursul zilei. Spuneţi, de exemplu, copilului: „Acum îl încălţăm pe Peter!“ sau „Acum îi dăm să mănânce lui Peter!“. Atunci când copilul foloseşte un cuvânt sau anumite gesturi, cum ar fi indicarea cu degetul a unui obiect, plecând de la gestul lui, spuneţi: „Marina vrea cartea cea nouă“ sau „Eva vrea să vină cu mine în grădină“. Puneţi copilului întrebări pentru ca acesta să îşi spună numele, ca de exemplu: „Cine poartă aceste mănuşi?“, „Cine stă în braţe la bunica?“ sau „Cine mănâncă supa caldă din farfurie?“. Întrebaţi-l pe copil „Cine este acela?“ atunci când se uită în oglindă sau când se uită la o fotografie care îl reprezintă.

Extinderi şi variante:

- Spuneţi, la telefonul de jucărie: „Alo, pot vorbi cu bunica?“, „Pot vorbi cu tata?“, „Cu cine vorbesc?“
- Dacă copilul nu îşi spune numele, provocaţi-l spunându-i „Vorbesc cu Alex!“, apoi repetaţi jocul.
- Continuaţi să rostiţi numele copilului dacă el nu îl spune singur în timpul acestor jocuri pe roluri.
- Atunci când intră în joc copii mai mari sau mai mici, rostiţi numele lor şi încurajaţi grupul de copii să rostească fiecare nume în parte.
- După fiecare întrebare aşteptaţi, pentru a-i da timp copilului să răspundă rostindu-şi numele, înainte de a spune dumneavoastră numele în locul copilului.
- Jucaţi-vă, inventaţi un nume simpatic şi întrebaţi dacă acesta este numele lui: „Te cheamă Biizybuu? Nu? Timinini? Nu? Te cheamă Julio? Da! Cred că te cheamă Julio! Cum te cheamă?“.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Rugaţi familia copilului să continue acest joc al numelor şi acasă, prin folosirea numelor celorlalţi membri ai familiei. De exemplu, familia poate folosi numele copilului pe parcursul întregii zile ca în exemplul de mai sus. Poate de asemenea să facă jocuri simpatice întrebând „Eşti mama? Tata? Alexander? A! Eşti Alexander! Tu eşti, Alexander!“.

Fac singur

Scopul activităţii: Această activitate arată dorinţa copilului de a deveni o persoană independentă faţă de îngrijitor, precum şi dorinţa de a face de unul singur lucrurile pe care înainte le-a făcut cineva în locul lui.

Materiale: orice obiect sau material cu care se joacă copilul

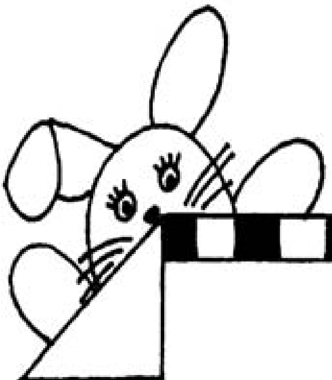
Pregătirea activităţii: Atunci când copilul se joacă cu o jucărie pe care o cunoaşte, când foloseşte lingura, când se îmbracă, sau când face o activitate cunoscută, observaţi când copilul îşi arată dorinţa de a face el însuşi respectiva activitate dându-vă mâna la o parte. Copilul poate, de asemenea, să se îndepărteze de dumneavoastră pentru a se juca sau pentru a-şi duce jucăria în altă parte a camerei.

Desfăşurarea activităţii: Puteţi spune: „Eşti pregătit să faci asta de unul singur“! sau „Eşti fetiţă mare acum!“. Dacă copilul vrea să continue activitatea de unul singur, vă puteţi oferi ajutorul sau puteţi asista din apropiere. Atunci când copilul îşi arată dorinţa de a face o activitate fără ajutorul dumneavoastră, trebuie să înţelegeţi că respectivul copil este pregătit să facă din ce în ce mai multe lucruri de unul singur, şi să încurajaţi această independenţă.

Extinderi şi variante:

- Când începeţi o activitate pe care copilul s-ar putea să vrea să o facă singur, ca de exemplu îmbrăcarea unei haine, spălarea mâinilor sau rezolvarea unui joc puzzle, întrebaţi copilul dacă vrea să facă singur acea activitate sau dacă vrea să îl ajutaţi dumneavoastră.
- Atunci când un copil mai mare duce singur la bun sfârşit o activitate, arătaţi acest lucru copilului de care aveţi grijă spunându-i că, în curând, şi el va putea să facă singur acelaşi lucru.
- Atunci când copilul duce singur la bun sfârşit o activitate, spuneţi-i „Te-ai descurcat foarte bine!“.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Încurajaţi familia să-i permită copilului să facă singur activităţi acasă dacă vrea acest lucru. De multe ori acest lucru ia timp atunci când copilul îşi dă silinţa să facă o activitate care ar fi mult mai uşoară dacă cineva ar face-o în locul lui. Astfel de exemple sunt îmbrăcarea unei haine sau a mănuşilor, hrănirea cu lingura, sau spălarea mâinilor. Deşi aceste eforturi pot lua mult timp şi pot face chiar murdărie, încurajaţi familia să permită copilului să facă aceste lucruri de unul singur atunci când îşi exprimă o astfel de dorinţă.

Fac ordine

Scopul activităţii: Copilul învaţă că există lucruri care îi aparţin şi că poate să aibă grijă de ele. Prin această activitate copilul înţelege că este capabil să controleze lucrurile din lumea sa şi să fie responsabil pentru ele.

Materiale: orice materiale pe care le folosiţi în timpul unei activităţi, fie în timpul mesei, al jocurilor sau după o oră de muzică

Pregătirea activităţii: Atunci când terminaţi o activitate cu un copil, nu strângeţi dumneavoastră toate obiectele. Încurajaţi copilul să vă ajute şi să aranjeze obiectele la locul lor.

Desfăşurarea activităţii: La sfârşitul unei activităţi, rugaţi-i pe copii să vă ajute să aranjaţi jucăriile la locul lor pe rafturi sau să pună instrumentele muzicale la locul lor (în cutii sau în coşuri). Numiţi obiectele şi spuneţi copiilor unde să le pună, ca de exemplu: „Nina, te rog să pui clopoţeii înapoi în cutie“, sau „Josef, te rog să pui jocul puzzle înapoi pe raft“. După gustări sau după mese, rugaţi-i pe copii să arunce şerveţelele la coşul de gunoi sau să pună cănile în chiuvetă pentru a fi spălate.

Extinderi şi variante:

- Copiii pot avea în clasă un loc al lor pentru lucrurile personale.
- Ei pot astfel să-şi ţină în acel loc hainele, pantofii, sau alte obiecte de îmbrăcăminte, precum şi mici amintiri dintr-o plimbare în parc, o jucărie adusă de acasă sau un obiect pe care vrea să îl ducă acasă pentru a-l arăta familiei.
- Încurajaţi copiii mai mari să-i ajute pe cei mai mici să strângă lucrurile şi să participe la activităţile de aranjare la locul lor a materialelor.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Încurajaţi familia să îl pună pe copil să participe la aranjarea lucrurilor la locul lor, după ce au fost folosite. De exemplu, familia poate avea un coş sau o cutie pentru a ţine jucăriile copilului şi îl pot încuraja să-şi ţină lucrurile în acel loc. De asemenea, familia poate încuraja copilul să efectueze mici sarcini cum ar fi să pună lingurile în chiuvetă, să pună cărţile înapoi pe raft sau să aranjeze cănile pe masă.

Mă îmbrac singur

Scopul activităţii: Prin această activitate copilul începe să se îmbrace singur şi să îşi aleagă hainele.

Materiale: hainele pe care le poartă copilul în mod normal pe cursul unei zile

Pregătirea activităţii: Efectuaţi această activitate în momentul tipic al îmbrăcării şi al dezbrăcării copilului. De exemplu, puteţi face acest lucru când se trezeşte copilul, înainte de schimbarea scutecelor, înaintea somnului de amiază, înainte de a-i face baie şi înainte de a-l culca. Această activitate poate fi efectuată de fiecare dată când copiii se pregătesc să iasă afară pe o vreme răcoroasă.

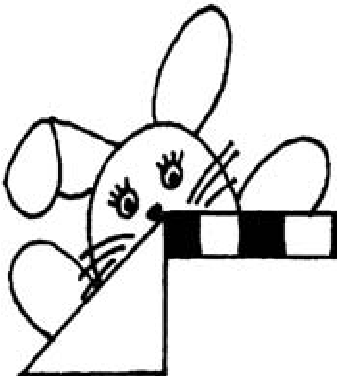
Desfăşurarea activităţii: Când dezbrăcaţi copilul, încurajaţi-l să vă ajute cât mai mult. Rugaţi-l, de exemplu, să îşi dea jos pantofii, şosetele, cămaşa sau maieul ş.a.m.d. La întoarcerea dintr-o plimbare în aer liber, încurajaţi copilul să îşi dea jos singur mănuşile, căciula sau haina.

Când îmbrăcaţi copilul, încurajaţi-l să îşi pună singur şosetele, lenjeria, cămaşa sau pantalonii. Aceste deprinderi se formează mai târziu decât cele legate de dezbrăcare. În timp ce asistaţi copilul care se îmbracă, arătaţi-i cum să încheie nasturii, capsele sau fermoarele. Lăudaţi-l pentru că vă ajută şi continuaţi să îi arătaţi cum să facă acest lucru până când va putea să se descurce singur la o vârstă mai mare.

Extinderi şi variante:

- Procuraţi-vă pentru clasă jucării precum păpuşi mari cu haine care pot fi dezbrăcate şi îmbrăcate.
- Procuraţi-vă de asemenea jucării cu nasturi, fermoare, capse sau închizători cu care copiii se pot juca şi antrena. Dacă doriţi, puteţi confecţiona dumneavoastră aceste jucării.
- Vorbiţi despre cum se îmbracă hainele şi cum se dezbracă. „Sunt trei nasturi mari! Haina aceasta îţi va ţine de cald“! „Pantalonii aceştia au elastic în talie. Este uşor să îi îmbraci“.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Discutaţi cu familia despre deprinderile pe care le învaţă copilul la creşă în ceea ce priveşte îmbrăcarea şi dezbrăcarea şi rugaţi membrii familiei să le continue acasă. Copilul poate, de exemplu, să se dezbrace şi să se pregătească pentru a face baie acasă la fel cum la creşă se pregăteşte pentru somn. Încurajaţi familia să laude încercările copilului de a se îmbrăca şi dezbrăca singur.

Îi consolez pe ceilalţi

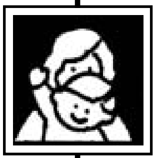
Scopul activităţii: Această activitate îi ajută pe copii să înveţe să aibă sentimente de empatie şi să consoleze. Această deprindere reprezintă începutul capacităţii copilului de a vedea lumea aşa cum este ea văzută de alţi oameni şi să înţeleagă sentimentele şi punctul de vedere al unei alte persoane. Aceste deprinderi sunt importante pentru toate interacţiunile viitoare cu semenii săi.

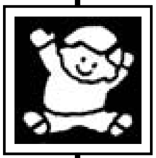
Materiale: nici un material

Pregătirea activităţii: Puteţi folosi această activitate atunci când un alt copil plânge, când un adult din apropiere este supărat sau când vă jucaţi cu o păpuşă.

Desfăşurarea activităţii: Atunci când copilul plânge sau scânceşte pentru că un alt copil de lângă el este supărat, consolaţi-l ţinându-l în braţe, dezmierdându-l la piept sau îmbrăţişându-l în timp ce îi spuneţi: „Eşti supărat pentru că Peter plânge. Este prietenul tău şi eşti trist pentru că el este trist. Hai să te îmbrăţişez ca să te simţi mai bine“. Sau îi puteţi spune: „Vrei ca Peter să se simtă mai bine pentru că acum este supărat. Hai să mergem să-l îmbrăţişăm şi să încercăm să îl înveselim. Atunci nu va mai fi atât de supărat“.

Atunci când plânge un alt copil, arătaţi-i copilului pe care îl aveţi în grijă cum să îl îmbrăţişeze, să îl consoleze şi să îl încurajeze pe copilul care plânge.

Jucându-vă cu o păpuşă, simulaţi că păpuşa este rănită şi supărată, apoi arătaţi copilului cum să consoleze păpuşa. Întrebaţi copilul cum se simte păpuşa acum. Prefaceţi-vă că sunteţi păpuşa şi mulţumiţi copilului spunându-i că v-a consolat cu succes.

Atunci când un copil este supărat din cauza emoţiilor celorlalţi, calmaţi-l şi consolaţi-l oferindu-i atenţie, afecţiune şi îmbrăţişându-l.

Extinderi şi variante:

- Organizaţi un joc de rol cu copilul şi cu o păpuşă, vorbind dumneavoastră în locul păpuşii. Spuneţi cum se simte păpuşa tristă sau supărată.
- Arătaţi copilului cum să consoleze păpuşa în timp ce continuaţi să spuneţi cum se simte păpuşa, de ce are nevoie pentru a se simţi mai bine şi alte astfel de discuţii despre sentimentele respective.
- Faceţi păpuşa să îl întrebe pe copil: „Tu eşti trist vreodată? Ce te face să te simţi mai bine atunci când eşti trist? Ce faci atunci când cei pe care îi iubeşti sunt trişti? Ce crezi că îi face pe oameni să se simtă mai bine atunci când sunt trişti?"

LEGĂTURA CU FAMILIA

Spuneţi familiilor cum să continue această activitate acasă. Încurajaţi membrii familiei să îi arate copilului cum să-i consoleze pe ceilalţi când sunt trişti şi arătaţi-le cum să se joace cu păpuşi pentru această activitate.

Ia-mă în braţe

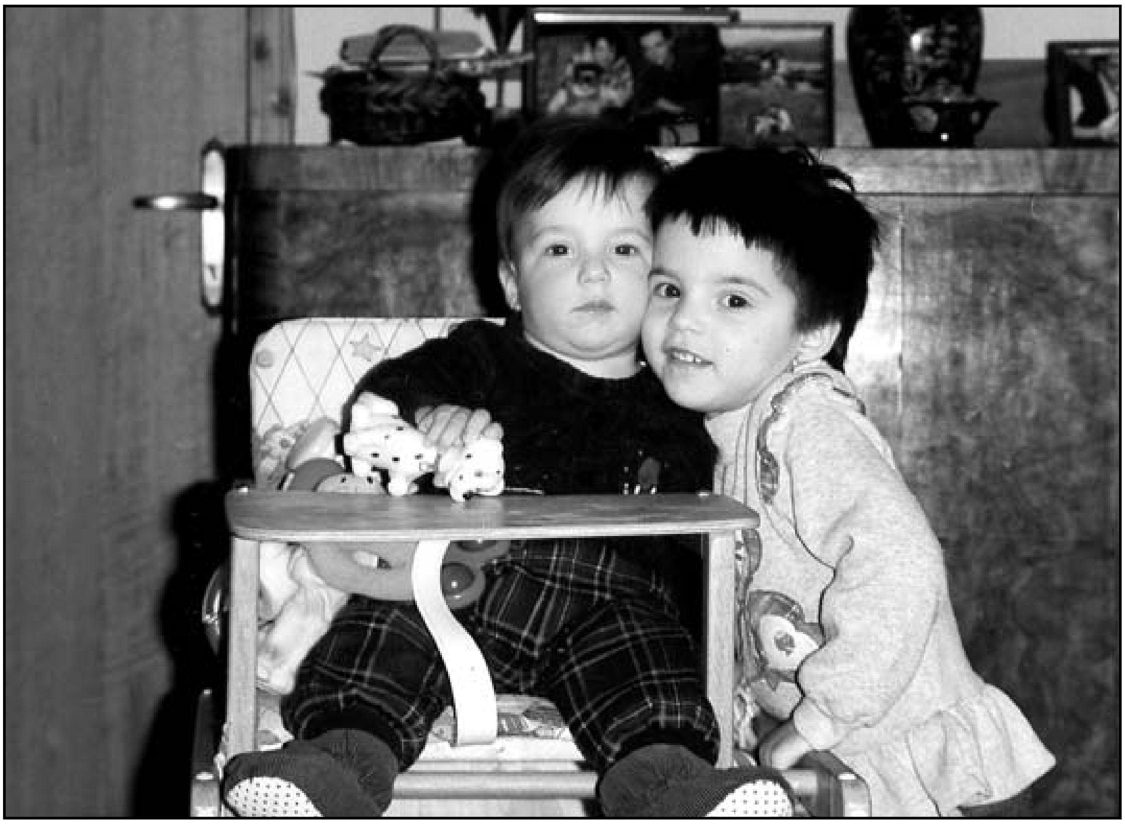
Scopul activităţii: Prin această activitate se stimulează dezvoltarea emoţională a copilului învăţându-l că este capabil să exprime apropiere şi afecţiune. Această activitate îl mai învaţă pe copil că poate primi afecţiune, sub multe forme, de la oamenii din jurul său, care simt afecţiune faţă de el. Atunci când unui copil i se arată foarte multă afecţiune, acesta învaţă, la rândul lui, cum să exprime aceste sentimente faţă de ceilalţi.

Materiale: o păpuşă sau un animal de jucărie din material moale

Pregătirea activităţii: Această activitate se poate desfăşura în orice moment atunci când copilul şi educatoarea sunt împreună. Ea poate avea loc atunci când copilul este receptiv şi relaxat, dar nu atunci când desfăşoară cu pasiune o altă activitate. Alegeţi momentele când copilul nu este întrerupt în timp ce face o altă activitate.

Desfăşurarea activităţii: Arătaţi copilului cum să mângâie cu afecţiune păpuşa sau animalul de jucărie din material moale, apoi arătaţi-i cum să îl îmbrăţişeze şi să îl dezmierde la piept. Încurajaţi copilul să facă acest lucru, la fel de uşor, cu animalele de companie preferate sau cu alţi copii.

Asiguraţi un contact direct cu copilul ţinându-l în braţe, îmbrăţişându-l şi fiind aproape de el cât mai mult posibil.

Extinderi şi variante:

- Jucându-vă pe roluri cu păpuşi sau cu animale de jucărie din materiale moi, faceţi-le să se îmbrăţişeze şi spuneţi ce buni prieteni sunt.
- Folosiţi o păpuşă, un animal de jucărie din material moale sau puteţi face acest lucru chiar dumneavoastră, îmbrăţişând sau sărutând copilul, şi puneţi copilul să facă la fel.
- Atunci când participă şi alţi copii la această activitate, încurajaţi-i să îşi arate afecţiune unii altora.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Încurajaţi membrii familiei să arate afecţiune copiilor lor şi unii altora. Unele familii ar putea crede că prea multă afecţiune îl va răsfăţa pe copil. Explicaţi familiilor că, dimpotrivă, această afecţiune este sănătoasă şi reprezintă o parte importantă pentru dezvoltarea emoţională a copilului.

Mă joc cu prietenul meu

Scopul activităţii: La această vârstă copiii pot fi agresivi unii faţă de ceilalţi. Se pot împinge, pot smulge jucăriile, trag obiectele sau îi ignoră pe ceilalţi copii. Această activitate îi pregăteşte pe copii să se joace împreună când vor mai creşte. În timpul acestei activităţi cu jocul în grupe paralele, copiii se joacă unii lângă alţii fără însă a interacţiona întotdeauna unii cu alţii.

Materiale: o cutie mare cu margini joase, cu un strat de orez sau de macaroane
un pahar de carton sau de plastic pentru fiecare copil

Pregătirea activităţii: Alegeţi un loc liniştit şi retras pentru ca doi copii să se joace împreună.

Desfăşurarea activităţii: Puneţi cutia cu orez/macaroane pe podea şi ajutaţi copiii să se joace în ea cu paharele de carton sau de plastic.

Aşezaţi copiii într-un loc cu 3 sau 4 jucării cunoscute lor. Trebuie să vă aşteptaţi ca ei să se observe unul pe altul şi să îşi ia unul altuia jucăriile. Ajutaţi fiecare copil în parte să îşi găsească o jucărie numai pentru el şi să se joace cu ea.

Extinderi şi variante:

- Ori de câte ori este posibil, vizitaţi un parc sau un alt loc în aer liber unde se joacă alţi copii.
- Lăsaţi copilul să privească fără să intre în joc până când vrea el însuşi să se alăture grupului.
- Atunci când se alătură grupului, probabil că va dori să se joace lângă ceilalţi copii mai degrabă decât să facă parte din grup.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Încurajaţi familia să invite alţi copii acasă dacă copilul nu are fraţi sau surori cu care să se joace. La această vârstă, copilul tolerează mai uşor să fie cu un singur copil decât cu un grup de copii.

Şi eu pot să scot acel sunet

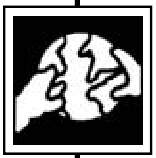
Scopul activităţii: Când copiii ating vârsta de aproximativ 18 până la 21 luni, ei încep de obicei să imite sunete din mediul înconjurător de acasă sau de la creşă, ca de exemplu sunetele scoase de animalele de companie sau animalele domestice, sunetele de maşini sau cele din natură. Copiii pot de asemenea să numească un obiect prin sunetul său specific în loc să îl numească direct cu numele, spunând, de exemplu „Uu-Uu“ pentru un tren, „Tiit-Tiit“ pentru o maşină sau „Ham-Ham“ pentru un câine. Scoaterea acestor sunete reprezintă o formă precoce de imitare, care se manifestă înaintea imitării de către copil a limbajului şi a intonaţiei vocale a celorlalte persoane.

Materiale: nici un material, cu excepţia sunetelor care se manifestă în mod natural în timpul activităţilor zilnice la care participă copilul

Pregătirea activităţii: Această activitate poate fi desfăşurată atunci când se manifestă orice sunete din mediul înconjurător.

Desfăşurarea activităţii: Atunci când sunteţi cu copilul şi auziţi un sunet tipic, menţionaţi-l şi imitaţi-l. Încurajaţi copilul să vă imite. De exemplu, atunci când sunteţi lângă un ceas care ticăie, spuneţi „Tic-Tac-Tic-Tac“ şi încurajaţi copilul să vă imite. Sau, atunci când auziţi claxonul unei biciclete de pe stradă sau de pe terenul de joacă, imitaţi sunetul „Cling-Cling“. Puteţi face la fel şi pentru sunetele scoase de animalele domestice, de un autobuz, de un tren, de un claxon de maşină şi pentru cele scoase de animalele de companie.

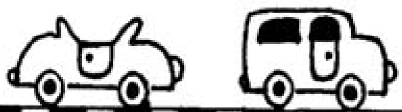

Atunci când vă jucaţi cu copilul cu jucării cum sunt maşinuţele, camioanele sau autobuzele, puteţi reproduce în joacă sunetul pe care îl poate scoate obiectul respectiv în mod real. De exemplu, atunci când vă jucaţi cu camioane de jucărie, puteţi reproduce sunete precum „Tiit-Tiit-Tiit" şi sunetul motorului.

Atunci când vă jucaţi cu instrumente muzicale cum ar fi clopoţeii sau tobele, scoateţi sunetul instrumentului, ca de exemplu „Bum-Bum-Bum" pentru tobă sau „Cling-Cling" pentru clopoţei.

Extinderi şi variante:

- Atunci când mergeţi la plimbare cu copilul, atrageţi-i atenţia asupra sunetului scos de vânt în copaci, cel scos de ploaie, de tunet sau de apa curgătoare a unui mic pârâu.
- Imitaţi sunetul ploii sau al vântului şi încurajaţi copilul să vă imite.
- În timpul furtunilor sau în zilele cu vânt puternic, vorbiţi despre diferenţa dintre sunete şi imitaţi-le împreună cu copilul.
- Dacă aveţi un casetofon, înregistraţi o casetă cu sunetele din mediul înconjurător al copilului şi apoi puneţi caseta şi identificaţi împreună obiectele care au scos sunetele respective.
- Atunci când mergeţi la plimbare, arătaţi-i păsări şi ajutaţi copilul să asculte sunetele scoase de aceste păsări. Imitaţi aceste sunete.

LEGĂTURA CU FAMILIA

În clasă, faceţi copiii să vorbească despre sunetele pe care le aud acasă, dar pe care nu le aud la creşă. De exemplu, copiii pot avea acasă animale de companie care scot sunetele specifice pisicii sau câinelui, un frate mai mic care plânge sau care râde într-un anume fel, sau un ceas care scoate un ticăit sau bătăi neobişnuite. Încurajaţi familiile să joace jocul imitării sunetelor acasă, punând copilul să folosească sunetele din mediul înconjurător pentru a comunica în mod jucăuş cu familia.

Texturi diferite

Scopul activităţii: Această activitate îl ajută pe copil să înveţe cum să facă diferenţa între materiale cu diferite texturi şi cum să-şi folosească mâinile în moduri complexe.

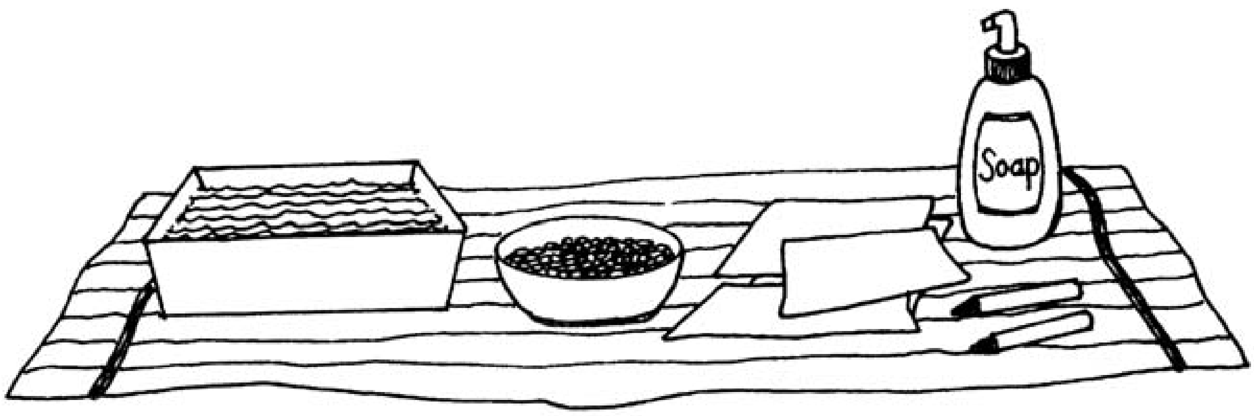
Materiale:
un vas mic plin cu apă
obiecte care plutesc: bureţi, dopuri de plută, jucării din cauciuc, pietre, bucăţi mici de lemn, pahare din plastic sau linguri din plastic
orez sau alt material sub formă de boabe
hârtie
creioane colorate sau carioca

Pregătirea activităţii: Folosiţi unul sau două dintre obiectele care plutesc menţionate mai sus. Copilul sau grupul mic de copii poate fi aşezat la o masă joasă, pe podea sau poate sta în picioare la o masă.

Desfăşurarea activităţii: Puneţi vasul cu apă pe o măsuţă joasă şi supravegheaţi fiecare copil în timp ce acesta pune în apă diferite obiecte, dintre cele sugerate mai sus, pentru a vedea dacă acestea plutesc sau nu.

Oferiţi fiecărui copil posibilitatea de a amesteca orez cu apă, sau orice alt material sub formă de boabe sau paste făinoase cu apă pentru a vedea rezultatul.

Puneţi o coală de hârtie pe o masă joasă în timp ce copiii sunt aşezaţi la masă. Daţi fiecărui copil un creion colorat sau o carioca şi încurajaţi-i să deseneze, să mâzgălească şi să facă desene.

Extinderi şi variante:

- Ieşiţi cu copilul la plimbare şi arătaţi-i materiale cu diferite texturi. Vorbiţi, de exemplu, despre scoarţa unui copac, despre petalele moi ale unei flori, despre frăgezimea unei frunze sau despre textura unui fruct sau a unei legume.
- Dacă aveţi la îndemână o groapă cu nisip sau o plajă, încurajaţi copiii să se joace în nisip. Dacă îi puteţi duce pe plajă, încurajaţi-i să caute pe plajă scoici, pietricele şi alte obiecte naturale de dimensiuni reduse şi să le simtă textura.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Arătaţi familiilor cât de uşor este să facă acasă acest joc al materialelor cu diferite texturi. Când i se face baie copilului, acesta se poate juca cu baloanele de săpun, cu şamponul sau cu apa. În timpul pregătirii mesei, copiii se pot juca cu coca nefolosită sau rămasă, cu orez sau cu paste făinoase. Copiii pot de asemenea să înveţe despre materialele cu diferite texturi din grădina familiei jucându-se cu pământul, udând florile sau ajutând la culesul legumelor mici, cum ar fi ridichile sau morcovii.

Ora de pictură

Scopul activităţii: Această simplă activitate introductivă încurajează creativitatea. Copiii învaţă despre relaţiile de tip cauză-efect atunci când aplică vopseaua pe hârtie. Ei învaţă şi despre obiectele pe care le foloseşte un pictor.

Materiale: vopsea în două culori primare în două tuburi care nu se varsă, cu capace
pensule mari pentru copiii mici
burete şi un vas mic cu apă pentru a absorbi vopseaua vărsată
un şorţ pentru fiecare copil

Pregătirea activităţii:

1. Copiii pot picta pe coli diferite de hârtie, de dimensiuni mari, aşezate pe un şevalet adaptat dimensiunilor copiilor mici sau pe o coală foarte mare de hârtie aşezată pe o masă. Dacă foaia este aşezată pe şevalet, asiguraţi-vă că sfoara sau suportul pentru uscarea desenelor este în apropiere.
2. Agăţaţi şorţul de şevalet sau puneţi-l pe masă, lângă vopsea.
3. După ce copilul şi-a pus şorţul, puneţi-i la îndemână un tub de vopsea. Pentru început este de ajuns o singură culoare.
4. Fiecare copil va avea nevoie de mult ajutor din partea adulţilor pentru această activitate. Se recomandă deci să se lucreze cu maximum doi copii în acelaşi timp.

Desfăşurarea activităţii: Acest tip de activitate îi atrage pe copii imediat. Dacă doi copii vor să picteze, ajutaţi-i să îşi pună şorţurile. Dacă se pictează la masă, pot picta trei sau patru copii în acelaşi timp. De îndată ce copiii se familiarizează cu tehnica picturii, este mai uşor să lucraţi în grupe mici. În timp ce puneţi copilului şorţul, spuneţi-i cum să înceapă să picteze: „Întâi punem şorţuleţul, apoi pictăm". De îndată ce i-aţi pus şorţul, oferiţi-i un tub de vopsea, spunându-i: „Ai aici vopseaua roşie".

Observaţi modul cum copilul foloseşte pensula şi mişcările pe care le face. S-ar putea să fie nevoie să îl ajutaţi pe copil să înveţe să ţină pensula şi să mai adauge vopsea pe pensulă. Descrieţi mişcările de aplicare a vopselei prin mărime, lungime şi culoare. Încurajaţi încercările şi realizările copilului. Lăsaţi copilul să picteze atâta timp cât îşi arată interesul în acest sens. Dacă un copil vrea o altă culoare, arătaţi-i cum să pună pensula la loc în cutie înainte de a-i oferi o altă culoare şi o altă pensulă. La vârsta aceasta copiii nu înţeleg că trebuie să schimbe pensulele pentru diferite culori; va trebui să le explicaţi acest lucru şi să le demonstraţi.

La vârsta aceasta, copiii au nevoie de ajutor pentru a găsi un loc al lor pe hârtie pentru a picta, pentru că s-ar putea să picteze peste desenul unui alt copil. Unii copii se vor bucura să picteze unii lângă alţii, în timp ce alţii vor dori un loc numai al lor. Supravegheaţi copiii pentru a vedea care dintre ei are nevoie să i se arate un loc pe hârtie pentru a picta şi care dintre ei pot picta alături de alţi copii. După ce fiecare copil îşi termină pictura, scrieţi numele pe lucrarea fiecăruia, ajutaţi-i să îşi dea jos şorţurile şi ştergeţi-i pe mâini.

Extinderi şi variante:

- Faceţi o pictură murală pe o coală mare de hârtie. Daţi-i un titlu şi puneţi-o pe perete.
- Adăugaţi o a treia culoare după ce copiii au pictat într-una sau în două culori timp de câteva luni.
- Pictaţi cutii (fie mici, fie mari). Puneţi sub ele o bucată mare de pânză sau de hârtie.
- Agăţaţi coli mari de hârtie pe un gard din curte şi astfel copiii pot picta în aer liber.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Părinţii pot ajuta la confecţionarea şorţurilor sau pot dona tricouri vechi pentru a le folosi ca şorţuri. Aceştia mai pot dona şi cutii pe care să picteze copiii.

Pot ghici ce este acest lucru

Scopul activităţii: Această activitate este precursoarea abilităţii cognitive a permanenţei obiectului, prin care copilul ştie că un obiect există chiar dacă nu îl mai vede. Prin această activitate copilul învaţă (1) să recunoască obiectele pipăindu-le atunci când nu le vede, (2) să recunoască obiecte pe care le vede în contexte diferite şi (3) să recunoască o clasă de obiecte care se aseamănă, ca de exemplu frunze, cuburi sau mărgele rotunde.

Materiale: alegeţi unele dintre următoarele materiale: cuburi din lemn, mici jucării din plastic, animale sau căni, clopoţei, mărgele, mingi, chei, linguri, burete de baie, şosetă
prosop
pungă de hârtie

Pregătirea activităţii: Această activitate se desfăşoară cel mai bine în clasă, fie aşezaţi pe podea, fie la o masă joasă.

Desfăşurarea activităţii: După ce aţi arătat copilului 2 sau 3 dintre obiectele care îi sunt cunoscute, ascundeţi-le sub un prosop şi cereţi-i să pipăie obiectele respective. Apoi îi cereţi să vă dea unul dintre obiecte fără a se uita la el.

Puneţi 2 sau 3 dintre obiectele de mai sus într-o pungă de hârtie şi cereţi copilului să vă dea un obiect fără a se uita în pungă.

Confecţionaţi o pungă mică din pânză care se leagă prin strângere cu un şnur şi puneţi în ea diferite obiecte, pe rând, câte unul. Cereţi copilului să ghicească ce este în pungă fără să se uite. Puteţi folosi de exemplu o frunză, un fruct, o şosetă, o perie de păr sau alte obiecte cunoscute.

Extinderi şi variante:

- Atunci când ieşiţi la plimbare cu copilul, adunaţi lucruri pe care să le aduceţi la întoarcere, ca de exemplu pietricele, crenguţe, frunze sau conuri de brad. Mai târziu, puneţi copilul să le identifice prin metodele descrise mai sus.
- Cu ocazia sărbătorilor de sezon, includeţi obiecte legate de aceste sărbători, ca de exemplu obiecte speciale care au o semnificaţie pentru sărbătoarea respectivă. Printre acestea se numără lumânările, clopoţeii, păpuşile costumate sau animalele de jucărie.
- Puneţi într-un coş sau într-o cutie mai multe obiecte în faţa copilului. Ajutaţi-l să găsească toate obiectele care se aseamănă, ca de exemplu toate cuburile, toate mărgelele, toate cănile ş.a.m.d.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Arătaţi familiilor cum să facă această activitate folosind obiectele din casă. S-ar putea să dorească să aibă o cutie sau un coş mic pentru lucruşoarele copilului şi pot astfel să adauge sau să înlăture obiecte în funcţie de ceea ce îl interesează pe copil. Cu ajutorul acestei cutii, copilul poate să desfăşoare activităţile de căutare, de identificare şi de sortare pe categorii prezentate în această activitate.

Am nevoie de ajutorul tău

Scopul activităţii: Prin această activitate se dezvoltă capacitatea copilului mic de a înţelege lumea înconjurătoare, încurajându-l să găsească în adulţi surse de informare. Copilul învaţă astfel să pună întrebări pentru a obţine răspunsuri care să îi satisfacă curiozitatea despre modul cum funcţionează lumea din jurul lui.

Materiale: nici un material, cu excepţia materialelor şi a experienţelor prin care trece copilul mic în mod normal

Pregătirea activităţii: Staţi cu copilul sau în apropierea lui atunci când participă la această activitate.

Desfăşurarea activităţii: Atunci când copilul îşi concentrează atenţia asupra unui lucru nou, ca de exemplu o jucărie sau o persoană, descrieţi acest lucru şi vorbiţi-i despre el.

Dacă observaţi copilul pierzându-şi răbdarea în timp ce desfăşoară o activitate sau devenind frustrat în faţa provocării de a folosi o anumită jucărie, oferiţi-i informaţii pentru a-l ajuta. De exemplu, dacă potriveşte cele 3 până la 5 piese ale unui joc puzzle şi acestea nu se potrivesc, îi puteţi spune „Încearcă să potriveşti piesa roşie întâi. Încearcă să o potriveşti în alt fel - uite, ai reuşit!"

Atunci când un copil mic pune întrebări despre un obiect nou, cum ar fi mobila sau un aparat electrocasnic, explicaţi-i cum şi în ce scop se foloseşte. De exemplu, atunci când un copil vede un recipient mare pentru lapte, explicaţi-i că acel recipient este folosit pentru a duce laptele de la vacă la magazie sau acasă. Dacă vă pune întrebări despre un camion, explicaţi-i că aceste camioane duc alimentele de la locul unde se produc spre alte regiuni din ţară.

Arătaţi-vă interesaţi de jocurile copiilor, spunând: „Ce culori frumoase ai folosit în pictura ta!“ sau „Stropiţi în jur cu apă şi o faceţi să sune!“

Când nu sunteţi siguri de un răspuns, spuneţi copilului că nu ştiţi sigur, dar că puteţi afla răspunsul. De exemplu, dacă un copil vă pune întrebări despre clădirea cea nouă care se construieşte în apropierea creşei, îi puteţi spune că s-ar putea să fie o clădire pentru birouri sau pentru apartamente în care să locuiască oameni, dar puteţi afla despre ce este vorba întrebându-i pe oamenii care lucrează acolo.

Extinderi şi variante:

- Când vă plimbaţi prin cartier, răspundeţi la întrebările copilului şi încurajaţi-l să vă pună alte întrebări. De exemplu, dacă sunteţi întrebat unde duce un drum sau de ce un copac are o anumită culoare, îi puteţi explica că există probabil mai multe motive.
- Întrebaţi-l pe copil care ar putea fi unele dintre aceste motive.
- În timpul unei plimbări, treceţi neapărat printr-o piaţă sau vizitaţi un stand de produse proaspete. Încurajaţi-l pe copil să pună întrebări despre ceea ce vede.
- Aceste întrebări se pot referi la locul de unde vin produsele, de ce sunt aduse în camioane, cum sunt folosite şi de ce este posibil să fie disponibile doar în anumite perioade ale anului.
- Când sunteţi cu un grup mic de copii de diferite vârste, rugaţi-i pe copiii mai mari să ofere informaţii celor mici atunci când aceştia pun întrebări. De exemplu, cei mari pot să numească obiecte sau culori.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Spuneţi părinţilor să se aştepte la întrebările copilului privind lumea înconjurătoare şi să îl încurajeze să pună astfel de întrebări. Familiile pot să aleagă centre de interes pentru copil şi să îi ofere informaţii mai detaliate. De exemplu, dacă un copil se arată foarte interesat de animale şi de felul cum trăiesc acestea, familia ar putea să viziteze o fermă sau casa de la ţară a unei rude pentru a-i arăta copilului animalele pe care altfel nu le-ar vedea acasă.

Spun ce vreau

Scopul activităţii: Prin această activitate se dezvoltă capacitatea copilului de a înţelege puterea limbajului şi îi arată că încercările de a comunica au ca rezultat răspunsuri din partea oamenilor din jur. Această activitate subliniază capacitatea copilului de a crea un limbaj mai articulat şi mai clar, ceea ce duce la o interacţiune mai mare cu cei din jur.

Materiale: nici un material

Pregătirea activităţii: Nici o pregătire, cu excepţia observării şi a răspunsurilor pe care le daţi la exprimarea orală şi la gesturile copilului

Desfăşurarea activităţii: Atunci când copilul emite sunete neclare pentru a-şi exprima nevoile, încurajaţi-l să arate cu degetul ceea ce vrea. De exemplu, dacă atunci când stă la masă scânceşte sau loveşte în masă, îi puteţi spune: „Arată-mi ceea ce vrei. Arată cu degetul ceea ce vrei - vrei suc? Vrei sticla?“. Atunci când vă răspunde printr-un gest sau arătându-vă cu degetul, răspundeţi-i imediat şi lăudaţi-l pentru capacitatea sa de a comunica spunându-i: „Mulţumesc pentru că mi-ai spus ceea ce doreai! Vroiai sticla!“.

Atunci când copilul arată cu degetul sau printr-un gest înspre un lucru pe care îl vrea, cum ar fi o jucărie preferată sau mâncarea, prefaceţi-vă că aveţi nevoie de mai multe informaţii până când rosteşte un sunet. De exemplu, dacă ţineţi copilul în poală şi el arată spre o căniţă cu suc, îi puteţi spune: „Se pare că vrei ceva! Oare ce ar putea fi? Ajută-mă să ştiu ce vrei! A! Ai spus suc? Poftim - sucul pe care îl vroiai! Tu mi-ai spus că vrei suc!“.

Atunci când copilul foloseşte propoziţii simple sau sunete şi gesturi, interpretaţi-le exprimându-le verbal. De exemplu, atunci când copilul se exprimă printr-un sunet care seamănă cu „lapte“ şi apoi arată înspre cană sau sticlă, spuneţi: „A! îmi ceri să-ţi dau laptele! Vrei să bei lapte? Poftim!“.

Atunci când puneţi copilului întrebări, în timpul unei activităţi la creşă, faceţi o pauză şi priviţi-l aşteptând un răspuns. De exemplu, dacă ieşiţi la plimbare, puteţi întreba: „Vrei să porţi mănuşi sau astăzi nu purtăm mănuşile?“ Aşteptaţi să vă dea răspunsul. Dacă îi daţi să mănânce ceva uşor, puteţi întreba: „Vrei un biscuit sărat sau un biscuit dulce?“ apoi aşteptaţi să vă răspundă. Lăudaţi-l de fiecare dată când vă răspunde la aceste întrebări.

Profitaţi de ora mesei pentru a obţine de la copil informaţii cu privire la ce ar dori să mănânce. În loc să îi aduceţi mâncarea şi băutura dintr-o dată, încurajaţi-l să ceară ceea ce vrea. De exemplu, în loc să îi umpleţi automat paharul cu lapte sau cu suc, întrebaţi-l dacă mai vrea. Încurajaţi-l să mai ceară lapte sau suc. Încurajaţi-l de asemenea să ceară o furculiţă sau o lingură arătând înspre ele sau numindu-le prin cuvinte.

Extinderi şi variante:

- Oferiţi copilului posibilităţi din ce în ce mai complexe de a face alegeri. De exemplu, în loc să îl puneţi să aleagă între apă şi suc la masă, lăsaţi-l să aleagă între apă, suc şi o altă băutură cum ar fi laptele.
- Atunci când copilul vă indică un lucru nou pentru el, ca de exemplu o jucărie nouă sau un aparat electrocasnic pentru care nu ştie încă denumirea, spuneţi-i cum se numeşte şi încurajaţi-l să repete după dumneavoastră. De exemplu, dacă vede o bicicletă pentru prima oară, spuneţi: „Asta este o bicicletă! Bicicletă. Poţi spune şi tu?“. S-ar putea să reproducă doar aproximativ prin „Cletă“ sau „Bi-etă“, dar încurajaţi încercările copilului de a rosti acest cuvânt nou.
- Încercaţi să vă jucaţi cu un telefon de jucărie şi să purtaţi o conversaţie despre ce face copilul. Această activitate încurajează exprimarea orală în locul gesturilor pentru că vă puteţi preface că nu vă vedeţi la telefon. Daţi copilului timp suficient pentru a se obişnui să vorbească la telefon şi răspundeţi cu entuziasm atunci când se exprimă oral.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Încurajaţi familiile să încerce să înţeleagă sunetele copilului şi spuneţi-le ce cuvinte şi sunete scoate copilul la creşă pentru a-şi exprima nevoile şi dorinţele. De asemenea, întrebaţi familia ce cuvinte şi sunete scoate copilul acasă pentru a-şi comunica nevoile. De exemplu, mulţi copii folosesc cuvinte diferite acasă pentru a denumi mâncarea şi activităţile. Comunicaţi cu familia despre aceste cuvinte astfel încât semnalele şi încercările copilului de a se face înţeles să fie clare.

Ora de muzică

Scopul activităţii: Ascultarea cântecelor este o activitate foarte instructivă pentru copil, pentru că îi place ritmul, repetiţia şi diferitele intonaţii. Atunci când copilul cântă în timp ce ascultă cuvintele din cântec, el învaţă deprinderile de a intona şi de a imita, dar învaţă şi să se distreze. Deşi primele experienţe ale copilului în ceea ce priveşte cântecele sunt simple încercări de a spune şi de a repeta ceea ce aude, capacitatea sa de a cânta devine din ce în ce mai clară în timp şi cuvintele pot fi înţelese. De multe ori copilul reţine câteva cântece pe care le cântă cu plăcere în mod repetat şi astfel ajunge să folosească cuvintele respective şi în afara cântecului propriuzis.

Materiale: un tub simplu din hârtie rulată

Pregătirea activităţii: Nici o pregătire, cu excepţia simplelor activităţi zilnice în timpul cărora puteţi cânta.

Desfăşurarea activităţii: Cântaţi cântece simple şi ritmate cu versuri scurte de tipul cântecelor cu 2 sau 3 versuri pentru copii. Dacă puteţi cânta un cântec cu o poveste cunoscută copiilor, experienţa pe care o are copilul este cu atât mai instructivă.

În timpul activităţilor de rutină precum hrănirea, îmbăierea, strângerea jucăriilor sau culcarea, cântaţi cântece simple pe care copilul le cunoaşte sau pe care le inventaţi în joacă pentru activitatea respectivă.

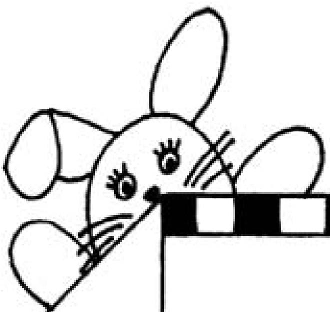
Fredonaţi şi fluieraţi melodii adăugând în joacă silabe fără înţeles. Atunci când copilul cântă în joacă un cântec, imitaţi-l. Cântaţi împreună şi dansaţi sau faceţi gesturi simple cu mâinile.

Folosiţi un tub din hârtie rulată şi arătaţi-i cum se schimbă sunetele când acestea sunt cântate prin tub. Cântaţi cântece prin acest tub şi apoi pe rând, dumneavoastră şi copilul, scoateţi sunete şi cântaţi cântece prin tub.

Atunci când cântaţi împreună cu copilul un cântec pe care acesta îl cunoaşte, opriţi-vă din când în când şi lăsaţi-l pe copil să completeze cuvintele lipsă. Cuvintele copilului pot fi diferite de cele ale cântecului, dar încurajaţi-l să participe şi să interacţioneze.

Extinderi şi variante:

- Atunci când cântaţi împreună cu copilul, folosiţi cutii de metal goale, beţişoare sau borcane pentru a bate ritmul.
- Punând câteva bobiţe într-o cutie de metal goală pe care o închideţi, puteţi obţine uşor nişte shakere. Agitaţi-le în ritmul cântecelor pe care le cântaţi.
- Inventaţi cântece despre evenimente care urmează să aibă loc pentru a-l ajuta pe copil să se pregătească pentru eveniment şi să înveţe cuvinte pentru el. De exemplu, atunci când copilul urmează să meargă cu familia în vizită la rude sau în vacanţă, inventaţi cântece nostime despre locul unde va merge copilul, despre lucrurile pe care le va vedea, despre oamenii cu care se va întâlni acolo şi despre mâncarea pe care o va mânca.
- Această activitate este distractivă când se desfăşoară cu un grup mic de 2 sau 3 copii.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Încurajaţi familiile să asiste la programul dumneavoastră pentru a vedea aceste jocuri muzicale cu copiii. Încurajaţi familiile să continue aceste jocuri acasă, inventând cântece despre activităţile zilnice din familie. Pot include versuri despre activităţile familiei, cum ar fi vizita la o fermă, prepararea mâncărurilor preferate şi celebrarea sărbătorilor.

Știu numele lucrurilor

Scopul activităţii: Această activitate îl ajută pe copil să denumească imagini care reprezintă simboluri ale obiectelor cunoscute lui. Deşi copilul a învăţat deja să arate imaginea unui obiect cunoscut atunci când îngrijitorul îi cere acest lucru, pentru numirea obiectelor este nevoie de o mai mare capacitate de înţelegere a reprezentării simbolice. Cu alte cuvinte, această deprindere demonstrează capacitatea copilului de a înţelege că imaginile şi cuvintele sunt simboluri pentru evenimente şi obiecte. Această deprindere este un element important al capacităţii precoce de citire şi al deprinderilor viitoare de citire.

Materiale: imagini ale obiectelor cunoscute din cărţi cu poveşti, reviste, albume de fotografii sau din orice altă sursă

Pregătirea activităţii: Găsiţi un moment liniştit în care să staţi cu copilul arătându-i imaginile.

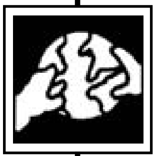
Desfăşurarea activităţii: Atunci când vedeţi o imagine reprezentând un obiect cunoscut copilului, întrebaţi-l: „Ce este asta“? apoi lăsaţi copilului timp să răspundă.

Dacă vedeţi mai multe imagini pe o pagină, cereţi copilului să vă spună unde este una dintre ele. De exemplu, dacă pe pagină există imagini reprezentând mâncare, puteţi întreba: „Unde este mărul?“ sau „Unde este pâinea?“. Mai târziu, întrebaţi copilul ce reprezintă imaginea pe care o indicaţi.

Atunci când copilul arată înspre o imagine reprezentând un obiect pe care nu îl cunoaşte, încurajaţi cu entuziasm curiozitatea sa şi explicaţi-i: „Fructul acela se numeşte cireaşă. Câteodată avem cireşe primăvara după ce vremea se încălzeşte!“. Confecţionaţi pentru copil o carte cu poze reprezentând persoanele şi obiectele cunoscute preferate, apoi răsfoiţi cartea în mod repetat întrebând „Cine este acesta?“ sau „Cum se numeşte asta?“

Extinderi şi variante:

- Dezvoltaţi răspunsul copilului atunci când acesta numeşte un obiect sau o persoană. De exemplu, dacă copilul spune „Bunica“, dumneavoastră puteţi adăuga „Da, este bunica care poartă jerseul ei roşu şi este acasă“.
- La fel, atunci când copilul spune „Mănuşi“, dumneavoastră puteţi adăuga „Da, acestea sunt nişte mănuşi călduroase din lână. Le purtăm atunci când este frig afară şi când ninge“.
- Atunci când confecţionaţi o carte pentru copil, cu obiectele cunoscute preferate, folosiţi la început imagini reprezentând obiecte aşa cum apar ele în realitate, ca de exemplu o fotografie sau o poză a unui obiect.
- Încurajaţi apoi copilul să găsească o imagine colorată a obiectului. De exemplu, dacă copilul are un animal de pluş preferat şi îi place să îl recunoască în cartea sa, arătaţi-i o pagină dintr-o altă carte pentru copii reprezentând un animal de pluş similar şi cereţi-i să îl găsească.
- Mai târziu, încercaţi să vedeţi dacă copilul poate identifica o poză sau un desen în alb şi negru reprezentând acelaşi obiect.
- O dată ce copilul stăpâneşte tehnica identificării, încercaţi să vedeţi dacă poate identifica desene simple reprezentând lucruri cunoscute, ca de exemplu o maşină, o casă sau un animal.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Încurajaţi familiile să utilizeze cărţile confecţionate pentru copil la creşă, cele pe care le-au confecţionat acasă, fotografii de familie şi cărţi cu poveşti pentru copii cerându-i copilului să numească două sau trei obiecte cunoscute. Comunicaţi cu familia despre cuvintele pe care le ştie copilul şi pe care le poate spune prin recunoaşterea obiectelor astfel încât să poată fi repetate şi acasă.

Primele mele propoziţii

Scopul activităţii: Copilul începe să folosească propoziţii pentru a se face înţeles. Până acum copilul a folosit câteva cuvinte pentru a exprima dorinţe şi nevoi, dar în acest stadiu el învaţă să combine numele lucrurilor (substantive) cu numele acţiunilor (verbe) pentru a descrie evenimente. De exemplu, copilul poate să spună „Mama merge“ atunci când mama îl lasă la creşă sau poate să spună: „Yuri papă“ atunci când ia o mică gustare. Aceste propoziţii scurte formează fundamentul pentru exprimarea de mai târziu a unor descrieri complexe ale acţiunilor.

Materiale: nici un material, cu excepţia celor existente atunci când se joacă copilul sau când participă la o activitate

Pregătirea activităţii: Nici o pregătire.

Desfăşurarea activităţii: În timp ce priviţi o carte simplă cu poze sau o carte cu poveşti, cereţi copilului să descrie ceea ce se întâmplă. De exemplu, îi puteţi indica o poză şi puteţi spune: „Ce se întâmplă?“ Copilul poate răspunde în felul următor: „Maşină merge“, „Copil plânge“, „Băiat fuge“, „Cal mănâncă“ sau „Kitty doarme“.

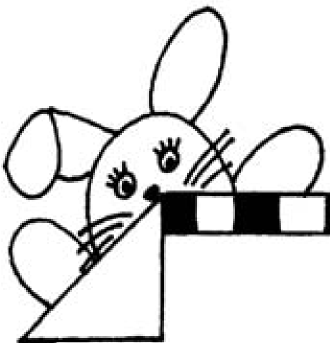
Atunci când copilul desfăşoară o activitate, întrebaţi-l ce face. El poate răspunde: „Josef acum mănâncă“, „Alexander acum sare“ sau „Max spală mâini“.

Atunci când desfăşuraţi activităţi simple cu copilul, spuneţi-i ce se întâmplă. De exemplu, îi puteţi spune: „Eva îmbrăţişează păpuşa“, „Anna răsfoieşte paginile din carte“ sau „Julia se odihneşte“.

Extinderi şi variante:

- Atunci când sunteţi la plimbare şi vedeţi maşini sau construcţii, explicaţi copilului ce se întâmplă astfel: „Se construieşte o şosea nouă. Acum nivelează pământul pentru a face şoseaua".
- Puteţi adăuga de exemplu „Se construieşte un bloc pentru ca oamenii să locuiască în el. Blocul va avea camere pentru fiecare familie aşa cum are şi casa ta. Acum construiesc pereţii camerelor".
- În timp ce vă plimbaţi în aer liber, încurajaţi copiii să vă spună ce fac alţi oameni. Ei pot să spună: „Nenea udă grădină", „Tanti primeşte scrisoare", „Nenea face cumpărături" sau „Băiat se dă cu bicicleta".

LEGĂTURA CU FAMILIA

Spuneţi familiei cuvintele şi propoziţiile pe care le foloseşte copilul şi întrebaţi ce cuvinte şi propoziţii au auzit acasă. Încurajaţi membrii familiei să spună deseori copilului ceea ce face fiecare membru în timpul activităţilor, astfel: „Sora mai mare coase", „Tata se bărbiereşte" sau „Mătuşa Nina citeşte". Sugeraţi-le să ceară copilului să le spună ce face el. Acesta ar putea spune „Josef acum mănâncă" sau „Peter acum se spală".

Spun ce simt

Scopul activităţii: Copilul învaţă să îşi exprime emoţiile, să recunoască sentimente şi să descrie evenimente care se petrec în jurul lui. Prin această activitate, copilul dezvoltă structura primară cu ajutorul căreia formează limbajul şi dă o formă experienţelor din lumea înconjurătoare.

Materiale: nici un material, cu excepţia celor cu care copilul vine în contact în orice moment

Pregătirea activităţii: Nici o pregătire, trebuind doar să fiţi cu copilul sau în apropierea lui.

Desfăşurarea activităţii: Atunci când îi arătaţi copilului o carte simplă cu poveşti, explicaţi cum se simt copiii sau oamenii din poveste astfel: „A fost foarte surprins să vadă căţelul acolo!“ sau „A fost tristă pentru că şi-a vărsat laptele“.

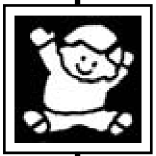
Atunci când copilul resimte o emoţie simplă, spuneţi-i cum se simte: „Eşti bucuros pentru că te joci în apă!“, „Îţi pare bine când ne vizitează bunica şi când se joacă cu tine!“, „Eşti trist când mami pleacă acasă şi tu eşti la creşă.“, „Eşti supărat când trebuie să-ţi aştepţi rândul“.

Atunci când copilul are sentimentele descrise mai sus, cereţi-i să vă spună în cuvinte cum se simte.

Atunci când copilul se joacă cu diferite obiecte sau desfăşoară diferite activităţi, întrebaţi-l ce face şi încurajaţi un răspuns elaborat. Cum va arăta? Unde îl va pune când va termina? Ce este distractiv la obiectul respectiv?

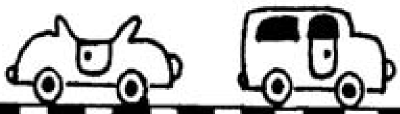

Extinderi şi variante:

- Atunci când un copil spune pe scurt, în câteva cuvinte, ce se întâmplă, dezvoltaţi răspunsul lui elaborându-l.
- De exemplu, dacă copilul spune: „Minge merge repede“, dumneavoastră puteţi răspunde: „Da, mingea se rostogoleşte foarte repede. Eşti puternic dacă o rostogoleşti atât de repede!“
- Sau dacă copilul spune: „Supa gata“, dumneavoastră puteţi răspunde: „Da, ai mâncat toată supa din farfurie. Supa este caldă în zilele reci, nu-i aşa? Mai vrei puţină supă?“
- Atunci când copilul foloseşte expresii care aduc mai degrabă a sunete decât a cuvinte, dezvoltaţi-le spunând cuvintele respective.
- De exemplu, dacă copilul spune: „Ham-Ham merge repede“, dumneavoastră puteţi răspunde: „Da, câinele este acum afară. Va veni înăuntru mai târziu“.
- La fel, dacă copilul spune: „Uu-Uu vine“, dumneavoastră puteţi răspunde: „Da, trenul soseşte în gară. Va ajunge în curând!“

LEGĂTURA CU FAMILIA

Vorbiţi părinţilor despre modalităţile de a dezvolta şi de a clarifica cuvintele pe care le foloseşte copilul precum şi despre cum să identifice emoţiile şi experienţele. Spuneţi familiei cuvintele pe care le foloseşte copilul şi noile concepte care pot apărea în curând. De exemplu, dacă ieşiţi la plimbare prin cartier la începutul primăverii, spuneţi familiei că s-ar putea să audă copilul spunând cuvintele noi pe care le-a învăţat în timpul acestor plimbări, ca de exemplu noroios, cărare, beţişoare, frunze sau floare.

Îmi place să mă caţăr

Scopul activităţii: Copilul învaţă deprinderi sociale, consumă energie, explorează noi moduri de a se căţăra şi de a se mişca şi experimentează diferite moduri în care corpul său se poate mişca în spaţiu. Prin aceste activităţi copilul învaţă să se echilibreze, să se coordoneze şi să stăpânească fizic mişcarea cu o amplitudine mare a muşchilor.

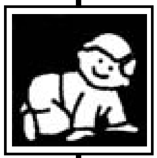
Materiale:
spaţiu deschis în clasă
echipamente de interior cu trepte şi tobogane
triciclete pentru copii mici
cutii cu nisip
bare de care se pot agăţa copiii

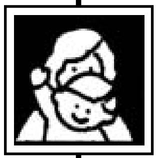
Pregătirea activităţii: Asiguraţi-vă că spaţiul pentru acest joc este deschis, fără obiecte care i-ar putea răni pe copii, cu o suprafaţă moale şi cu loc suficient pentru a permite copiilor să alerge sau să facă tumbe.

Desfăşurarea activităţii: Jucaţi-vă cu copilul în diferite moduri. Puteţi să îl duceţi în spinare, să îl ridicaţi pentru a atinge tavanul, să îl ajutaţi să se dea peste cap şi să stea în cap. Copilul poate să stea agăţat de o bară sau de o creangă, poate să sară pe o saltea sau pe o trambulină mică şi să alerge după ceilalţi copii.

Copiilor le place să se dea cu triciclete mici, să se joace cu jucării de tipul camioanelor, să stea în jucării plate pe roţi şi să se joace pe scări joase care se continuă cu tobogane pe care pot aluneca.

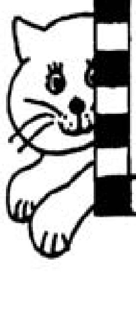
Folosirea muzicii îi încurajează pe copii să se mişte asemenea animalelor preferate. De exemplu, pe un fond muzical lin, puneţi-i să se mişte ca un elefant sau, pe un fond muzical vivace, puneţi-i să imite mersul la trap al unui cal. Puneţi-i să se întindă ca o pisică sau să se strângă ca o minge asemenea unui câine care doarme.

Suspendaţi un hamac într-un colţ al zonei de joacă fie în clasă, fie afară. Arătaţi copiilor cum să folosească hamacul şi cum să se legene uşor unii pe alţii în hamacul respectiv.

Rezervaţi un moment de linişte înainte şi după aceste activităţi pentru a-i ajuta pe copii să facă tranziţia înspre şi dinspre aceste activităţi în mod calm. De exemplu, înaintea acestor activităţi, puteţi spune poveşti, puteţi să rotiţi în cerc cântând, puteţi face o activitate artistică sau o altă activitate asemănătoare, şi pot fi urmate de o activitate asemănătoare precum pictura, ascultarea muzicii sau somnul de amiază.

Extinderi şi variante:

- Atunci când ieşiţi afară, fie pe un teren de joacă, fie în spaţiul de joacă al creşei, încurajaţi acest tip de activităţi.
- Încurajaţi copiii să exploreze copacii şi ajutaţi-i să se urce sau să se agaţe de crengi.
- Dacă aveţi acces la un teren de joacă, învăţaţi-i pe copii cum să se legene, cum să se caţere pe echipamentul creat în acest scop şi cum să folosească alte echipamente pe care le au la dispoziţie.
- În cazul grupelor de vârstă mixte, asiguraţi-vă că fiecare copil participă într-un mod care îi oferă siguranţă şi care este potrivit vârstei sale.
- Organizaţi activităţi diferite pentru copiii mai mici şi pentru cei mai mari, despărţind copiii mai activi de cei care încă nu umblă.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Arătaţi familiilor cum să exploreze mişcarea fizică împreună cu copiii lor. Copilul poate sări pe un pat în timp ce un adult îl ţine de mână, poate să se dea peste cap pe o podea moale şi să fie legănat în timp ce îl ţine în braţe un adult.

Umblu peste tot

Scopul activităţii: Copilul învaţă sentimentul fizic al mişcării corpului în diferite direcţii împotriva gravităţii. Aceasta se numeşte mişcare proprioceptivă şi reprezintă fundamentul unor mişcări mai coordonate pe măsură ce copilul se maturizează şi pentru dezvoltarea echilibrului complex şi a coordonării motorii de mai târziu.

Materiale:
scări şi tobogane adaptate mărimii copiilor
perne mari
material alunecos
un tunel din scaune şi cearceaf sau pătură

Pregătirea activităţii: Trebuie să vă aflaţi într-un spaţiu deschis cu materialele listate mai sus şi adaptate mărimii copiilor.

Desfăşurarea activităţii: Ajutaţi copilul să înveţe cum să coboare pe scări târându-se cu spatele pe mâini şi pe picioare. După coborârea fiecărei trepte, aduceţi-i genunchii şi picioarele pe treapta de mai jos pentru a-i arăta cum să coboare în siguranţă.

Mai târziu copilul va coborî scările cu faţa ţinându-se de mâna dumneavoastră şi coborând fiecare treaptă. În acest timp, copilul îşi va pune ambele picioare pe aceeaşi treaptă înainte de a coborî la următoarea treaptă.

Ridicaţi copilul în aer şi spuneţi: „Ne mişcăm în sus!“ sau faceţi un cântec despre acest lucru. Când îl puneţi jos, spuneţi: „Acum ne mişcăm în jos“. Faceţi astfel un joc, ridicând copilul încet în sus şi apoi în jos şi spunându-i ce faceţi astfel: „Ne mişcăm în sus, sus, sus! Uite ce sus suntem! Acum ne mişcăm în jos, jos, jos!“ Repetaţi de câte ori doriţi.

Oferiţi copilului posibilitatea să se dea pe tobogan. Dacă nu aveţi un astfel de tobogan, aranjaţi nişte perne mari astfel încât să obţineţi forma unui tobogan jos, apoi puneţi peste ele un material alunecos. Ţineţi copilul în timp ce alunecă pe acest tobogan. Folosiţi cuvintele „sus“ şi „jos“ în timp ce faceţi acest lucru.

Faceţi un tunel prin care copilul să se târască folosind nişte scaune şi un cearceaf sau o pătură. Faceţi o cursă distractivă cu obstacole în care copilul se târăşte prin tunel, apoi se urcă şi coboară toboganul şi apoi se întoarce la tunel.

Extinderi şi variante:

- Dezvoltaţi ideea cursei cu obstacole incluzând o bucată lungă şi lată de lemn peste care să treacă copilul, un alt scaun pe sub care să treacă, o altă grămadă de perne peste care să treacă sau un tunel mai mare, sub o masă, prin care să treacă copilul.
- Înălţarea unui zmeu împreună cu un copil este o activitate minunată. Copilul are ocazia să alerge şi să tragă zmeul şi îi dă senzaţia unei realizări.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Arătaţi familiei tipul de mişcări fizice pe care le realizaţi cu copilul şi încurajaţi-i să facă acelaşi lucru acasă. De exemplu, dacă familia are o fermă, îl pot pune pe copil să strângă ouăle, căutându-le sus sau jos în coteţ. Dacă familia are animale mari, copilul poate călări un cal în timp ce un adult îl ţine, pentru siguranţă. Aceste tipuri de activităţi pot include şi căţărarea pe o scară sau alunecarea pe un mal ud al unei ape curgătoare din apropiere. Toate activităţile trebuie să se desfăşoare sub supravegherea atentă a adulţilor.

Prin labirint

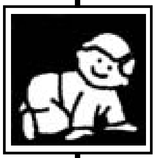
Scopul activităţii: Copiii se mişcă printr-un labirint construit cu diferite obstacole şi echipamente. Prin jocul labirintului copiii îşi dezvoltă abilităţile motorii cu amplitudini mari. Ei rezolvă probleme prin deciziile pe care le iau cu privire la modul de a se mişca prin pasajele de diferite mărimi.

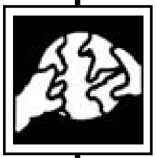
Materiale:
scânduri pe care se poate umbla (4 cm x 30 cm x 1 m până la 2 m)
saltele pe care se pot trânti copiii
covoraşe pătrate
cuburi de dimensiuni mari
cearceafuri sau pături
tuneluri

Pregătirea activităţii:

1. Construiţi labirintul cu ajutorul echipamentului care încurajează mişcarea în clasă. De exemplu, acest tip de echipament poate include cuburi din lemn de dimensiuni mari sau un tobogan. Construiţi tuneluri din cearceafuri sau pături pe care le puneţi peste mobilă. Puteţi cumpăra jucării sub formă de tuneluri de dimensiuni mari pentru copii. Includeţi pasaje de trecere, scânduri în balans şi materiale cu diferite texturi cum ar fi placaje sau covoraşe pătrate pe care copiii pot păşi.
2. Construiţi labirintul astfel încât copiii să îl străbată folosind mai multe tipuri de mişcări ca de exemplu prin târâre, prin trecerea peste un cub mare, prin mers pe o scândură în balans şi prin săritura peste o saltea.
3. Construiţi labirintul cu mai mult de o intrare şi ieşire şi cu mai multe trasee în interior.
4. Asiguraţi-vă că labirintul este sigur pentru copii şi că obiectele nu pot fi deplasate sau nu se pot răsturna.
5. Desfăşuraţi această activitate pe parcursul întregii zile şi continuaţi să o diversificaţi atâta vreme cât copiii sunt interesaţi.
6. Începeţi cu 2 copii în labirint şi alţi 2 care stau şi se uită.

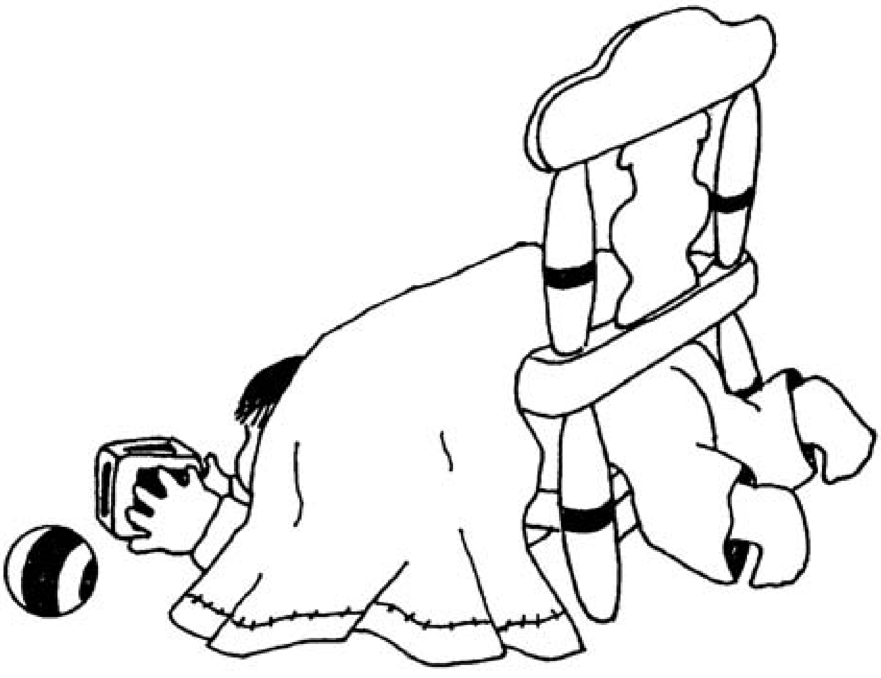
Desfăşurarea activităţii: Observaţi cum descoperă copiii labirintul. La început, labirintul îi va atrage pe toţi copiii. Fiţi pregătiţi să limitaţi la început numărul copiilor dintr-un grup. Dacă numărul copiilor care vor să intre în labirint este mai mare de patru, spuneţi-le că va veni rândul lor după primii patru copii. Încurajaţi-i să îi privească pe ceilalţi în timp ce aceştia apar sau dispar. Vorbiţi-le despre labirint în timp ce îl străbat. „Josef, acum treci peste covor. Acum eşti la perete. Ce faci în continuare?". Încurajaţi copiii să traverseze tunelurile aşezându-vă la ieşire. Încercaţi să nu îi grăbiţi pe copii. Lăsaţi-i să exploreze până termină.

Extinderi şi variante:

- Bebeluşilor care merg în patru labe le plac tunelurile. Lor le este foarte greu să aştepte să le vină rândul; le puteţi oferi un tunel în apropiere confecţionat din 2 scaune şi o pătură.
- Copiii vă pot fi de ajutor la planificarea şi construirea labirintului.
- Adăugaţi elemente în plus labirintului în fiecare zi.
- Când terminaţi activitatea, înlăturaţi în fiecare zi câte un element din labirint.
- Construiţi un labirint în aer liber.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Invitaţi familia în clasă pentru a vedea labirintul. Copiilor li se va părea distractiv dacă părinţii încearcă să treacă prin labirint.

Mişcări mari şi mici

Scopul activităţii: Copilul explorează atât mişcarea musculară cu amplitudine mare (mişcări globale) din timpul săriturilor sau al alergărilor, cât şi mişcarea musculară cu amplitudine mică (mişcări precise) atunci când îşi foloseşte mâinile pentru a se juca cu obiecte. Prin această activitate copilul învaţă să îşi coordoneze mişcările cu amplitudine mare sau mică şi pe cele rapide sau lente.

Materiale:
instrumente muzicale
eşarfe colorate sau fâşii de materiale viu colorate
stegulețe din hârtie
scândură în balans
mingi de diferite mărimi

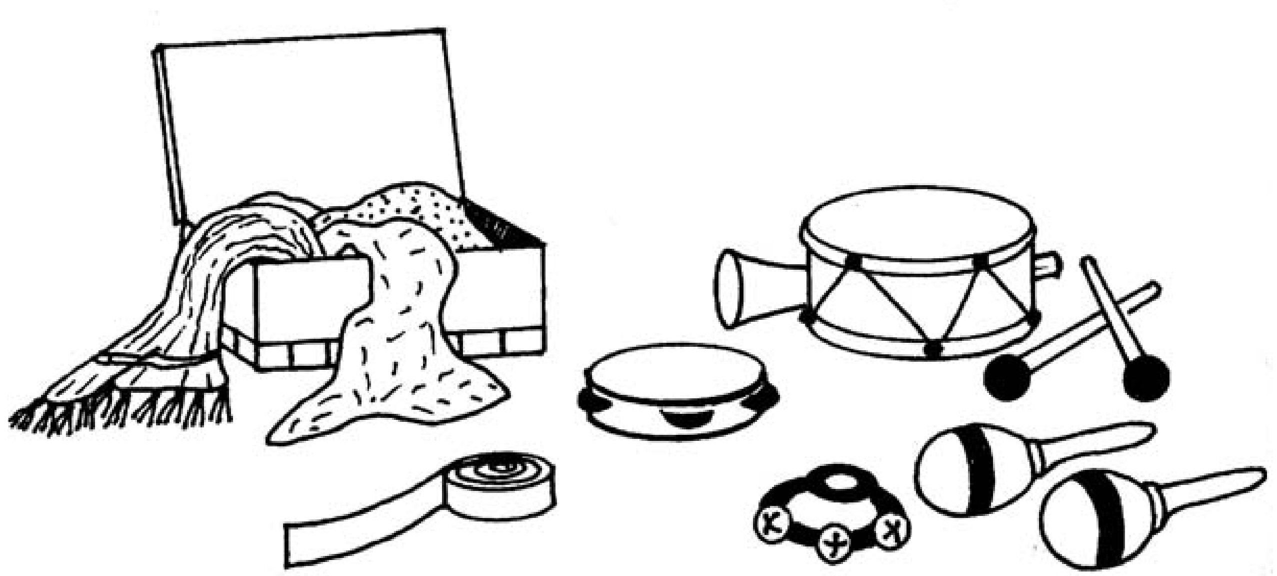
Pregătirea activităţii: Găsiţi suficient spaţiu deschis în care copiii să se mişte liber.

Desfăşurarea activităţii: Puneţi muzică cu ritmuri diferite şi încurajaţi copiii să se mişte în ritmul muzicii şi să danseze. Puneţi copiii să se mişte în ritmul muzicii în timp ce ţin în mână o eşarfă, un steguleţ din hârtie sau o panglică.

Bateţi din palme şi din picioare după ritmuri simple lente sau rapide. Încurajaţi copiii să le imite. Apoi bateţi din palme anumite secvenţe încurajând copilul să vă imite, ca de exemplu 2 bătăi rapide, pauză, 2 bătăi rapide ş.a.m.d.

Jucaţi jocuri simple cum ar fi cântece cu gesturi din mâini, cu bătăi din palme, cu mişcări legănate, cu bătăi din picioare şi puneţi copiii să vă imite mişcările.

Săriţi cu copilul în timp ce îl ţineţi de mâini.

Faceţi o bârnă de gimnastică dintr-o scândură dreaptă şi puneţi copilul să meargă pe ea în timp ce vă ţine de mână. Încurajaţi-l să sară de pe scândură ţinându-vă în continuare de mână, apoi încurajaţi-l să meargă singur pe ea.

Jucaţi jocuri cu mingi rostogolindu-le înainte şi înapoi în timp ce sunteţi aşezaţi pe podea. Începeţi cu o minge foarte mare, apoi, treptat, faceţi acelaşi lucru cu mingi din ce în ce mai mici. Dacă nu aveţi astfel de mingi, puteţi să le confecţionaţi din hârtie pe care o faceţi ghemotoc.

Jucaţi-vă de-a alergatul şi încurajaţi copilul să vă urmărească.

Extinderi şi variante:

- Prezentaţi un joc numit „Veniţi după mine“, prin care vă mişcaţi încurajând în acelaşi timp copilul să vă imite acţiunile. De exemplu, îl puteţi pune să vă imite în timp ce alergaţi, în timp ce vă târâţi, în timp ce vă daţi peste cap, în timp ce vă rostogoliţi, în timp ce mergeţi cu spatele sau în timp ce vă rotiţi în cerc.
- Atunci când sunteţi afară, încurajaţi copiii să se joace liber în parc sau într-un alt loc în aer liber. Se pot juca „Veniţi după mine“ pe o pajişte mare, se pot rostogoli pe un deal, pot rostogoli mingi de la unii la alţii sau pot cânta stând în cerc.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Aduceţi familiile să participe la program ori de câte ori este posibil pentru a vedea aceste jocuri şi activităţi şi pentru a încuraja membrii familiei să desfăşoare aceste tipuri de activităţi atunci când familia iese în aer liber. De exemplu, dacă familia organizează picnicuri sau mese în aer liber, încurajaţi membrii familiei să prevadă un loc unde copiii să se poată juca.

Capitolul 5

Copilul între doi și trei ani

5.1. Cum este copilul între doi şi trei ani?

Copilul între doi şi trei ani explorează totul. Se mişcă repede şi constant. Începe să-şi stăpânească sentimentele şi corpul şi învaţă să fie independent. Se poate îmbrăca şi hrăni singur. Îi place să se prefacă, să simuleze, dar nu la fel de complicat ca şi copiii mai mari. Vrea să înveţe să se joace cu cei de o vârstă cu el, dar are nevoie de mult sprijin din partea adultului ca să facă acest lucru.

Alte caracteristici ale vârstei sunt:

- Îi place să exerseze de unul singur
- Poate turna dintr-un vas mic, poate să prindă haine cu capse, nasturi mari şi fermoar
- Îşi înţelege lucrurile din perspectivă personală şi mai puţin sentimentele şi gândurile celorlalţi
- Îşi schimbă des starea de spirit
- Este interesat de colegi şi ajutat de adult poate să se joace simplu cu alţii
- Înţelege ce efect are asupra celorlalţi dacă apucă, loveşte sau împinge
- Înţelege şi răspunde la cererile celorlalţi
- Numeşte cele mai familiare lucruri
- Poate potrivi şi sorta după culoare şi formă
- Foloseşte 300-1.000 de cuvinte, dar nu poate descrie sentimente
- Îi lipseşte coordonarea şi varsă sau răstoarnă lucruri
- Poate merge/pedala pe o bicicletă mică.

La planificarea sălii de clasă, consideraţi că un copil de 2-3 ani se aseamănă atât cu copilul mic cât şi cu preşcolarul.
Ca şi copilul mic, se joacă repede cu ceea ce îl interesează în acel moment. Cel mai bine este să facă activităţi în ritmul lui. Cei între doi şi trei ani au o înţelegere limitată a noţiunii de timp. Câteva minute pot să li se pară foarte lungi. Activităţile de grup trebuie să fie limitate. Cei mai mulţi dintre ei învaţă cel mai bine din activităţi de rutină sau din cele pe care le aleg singuri.

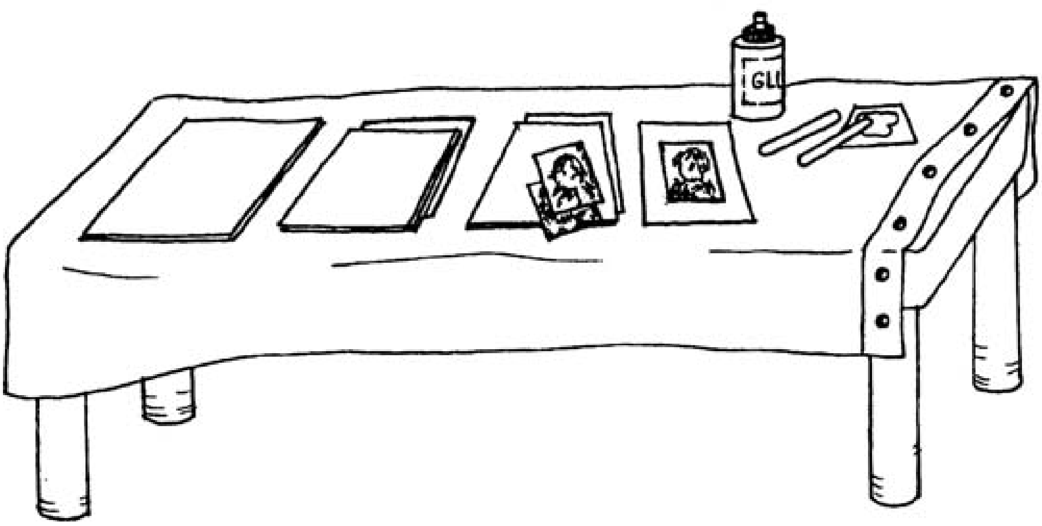
Un portret cu multe feţe

Scopul activităţii: Prin această activitate de lipit cu lipici lichid şi sub formă de pastă, copilul confecţionează un portret, folosind poze decupate reprezentând chipuri de copii. Copilul foloseşte figuri reprezentând copii cu păr şi cu ochi de diferite culori, copii de diferite rase, cu sau fără ochelari. Această experienţă îl ajută pe copilul în vârstă de doi ani să comenteze asemănările şi diferenţele şi să înţeleagă „cine sunt eu". Copilul îşi foloseşte muşchii responsabili pentru mişcări mici şi explorează creativitatea.

Materiale:
poze cu copii şi chipuri (de diferite culori, cu ochelari etc.) din reviste vechi
o perdea veche de duş pentru a acoperi masa
hârtie pe care să lipească pozele
cârpă udă
lipici lichid sau sub formă de pastă
beţişoare pentru a întinde lipiciul

Pregătirea activităţii:
1. Acoperiţi masa cu perdeaua sau cu altceva în caz că se varsă lipiciul.
2. Puneţi pozele pe masă, fie în coşuleţe, fie direct pe masă.
3. Pentru această activitate numărul optim de copii este 4, însoţiţi de un adult.

Desfăşurarea activităţii: Permiteţi fiecărui copil să-şi aleagă o foaie de hârtie pe care să lipească pozele. Puneţi lângă copil lipici lichid sau sub formă de pastă, într-un vas mic, şi beţişoare. Permiteţi copiilor să aleagă dintre un număr mare de poze decupate. Observaţi şi răspundeţi la comentariile copiilor despre pozele respective. Aceştia pot face comentarii cu privire la culoarea ochilor sau a părului, sau pot pune întrebări despre feţele respective. Răspundeţi la aceste întrebări în mod clar şi simplu. De exemplu: „Da, pielea acestei fetiţe este deschisă la culoare iar a celeilalte fetiţe este mai închisă". Sau „Aceştia sunt nişte ochelari, îi poartă pentru a vedea mai bine. Tăticul tău poartă şi el ochelari". Ajutaţi copiii să folosească lipiciul. Unii dintre ei se vor murdări cu mult lipici pe degete şi nu vor mai putea să ia pozele. Trebuie să aveţi la îndemână o cârpă udă pentru a şterge copiii pe mâini în timp ce aceştia lucrează.

Extinderi şi variante:

- Folosiţi poze cu fetiţe şi băieţi pentru a-i ajuta pe copii să se gândească la diferenţele de gen.
- Folosiţi fotografii cu bebeluşi. La această vârstă, copiii sunt foarte interesaţi de bebeluşi.
- Unii dintre copii vor fi fascinaţi de lipiciul lichid sau sub formă de pastă. Faceţi şi alte activităţi cu aceste materiale, cum ar fi colajul de hârtie ruptă, confecţionarea unor cărţi simple şi prepararea pastei de lipit pentru copii.
- Faceţi un tablou al întregului grup folosind o bucată mare de hârtie.

Pastă de lipit (ciriz) pentru copiii mici

80 ml sau 1/3 cană de făină de grâu (fără agent de dospire)
2 linguri mari de zahăr
250 ml sau 1 cană de apă

Se amestecă făina cu zahărul într-o cratiţă. Se adaugă încet apă, amestecând continuu. Amestecaţi până dispar cocoloşii. Se fierbe la foc mic până când amestecul devine transparent, amestecând continuu. Pasta se lasă să se răcească la temperatura camerei înainte de folosire. Se poate păstra într-un recipient închis timp de mai multe săptămâni.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Aşteptaţi-vă din partea copiilor la comentarii negative despre figurile respective. S-ar putea să observe diferenţe sau să reacţioneze la stereotipuri. Puteţi discuta cu părinţii despre stereotipuri. Părinţii ar putea să-şi exprime părerile cu privire la diferenţele dintre oameni de diferite rase şi religii.

Sunt fericit, trist, speriat, furios

Scopul activităţii: Copilul învaţă cuvinte pentru a-şi exprima sentimentele. Educatorul îşi arată sentimentele şi îi spune copilului cuvintele care exprimă aceste sentimente. Copilul exersează apoi, exprimând aceste sentimente.

Materiale: nici un material

Pregătirea activităţii: Această activitate poate fi făcută cu 1 până la 4 copii.

Desfăşurarea activităţii: Prezentaţi această activitate unui singur copil sau unui grup mic de copii spunând că veţi imita feţe fericite şi triste. Cereţi unuia dintre copii să vă arate o faţă fericită. Arătaţi şi dumneavoastră copilului o faţă fericită. Repetaţi acest joc folosind diferite sentimente de tristeţe, de teamă şi de supărare. Dacă copilul nu ştie încă să imite faţa pe care i-o cereţi, imitaţi dumneavoastră faţa respectivă ca exemplu sau cereţi unui alt copil să imite faţa respectivă. Puteţi spune: „Aşa arăt când îmi este frică. Poţi face o faţă ca a mea?“ Jucaţi acest joc până când copiii se plictisesc de el şi vă cer să faceţi altceva.

Extinderi şi variante:

- Cereţi copiilor mai mici să denumească sentimentul pe care îl imitaţi. (Vezi „Sentimentele mele“).
- Folosiţi o oglindă. Cereţi copilului să se privească în oglindă şi să imite feţele.
- Inventaţi o poveste folosind aceste sentimente de bucurie, tristeţe, teamă şi supărare. Cereţi copiilor să imite sentimentele din poveste.
- Atunci când copiii pot imita feţele, adăugaţi voci. Vedeţi dacă copiii pot face ca feţele şi vocile lor să exprime sentimente de bucurie sau de tristeţe.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Încurajaţi părinţii să exerseze acest joc cu copilul. Amintiţi-le despre încercarea copilului de a face legătura dintre expresia facială şi cuvântul care exprimă sentimentul respectiv.

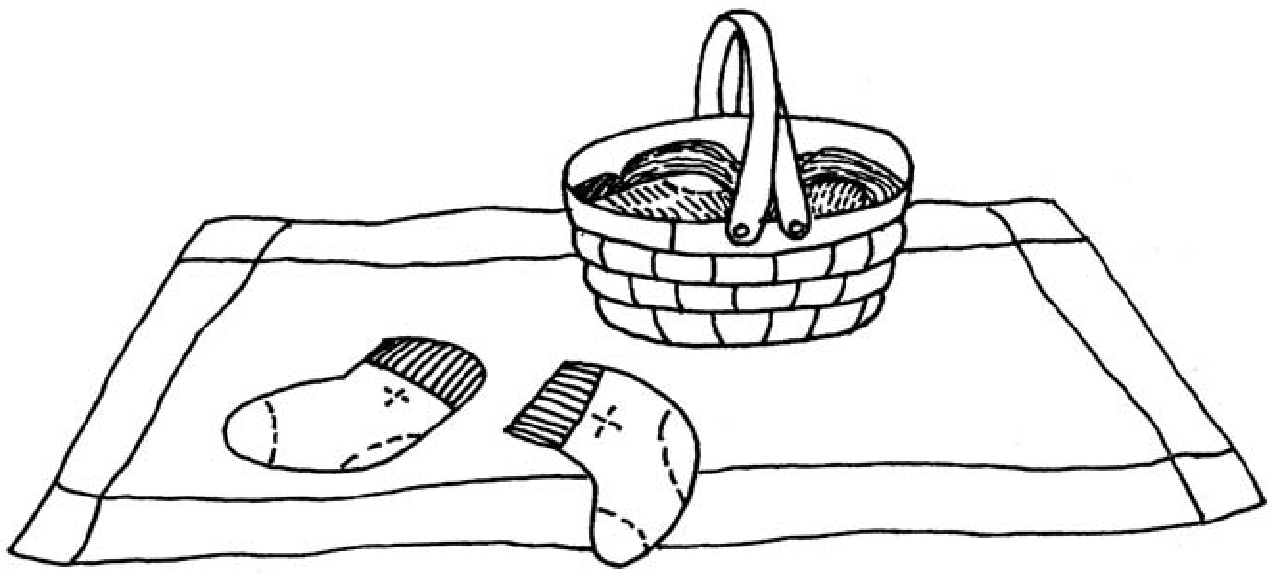
Potrivesc şosetele

Scopul activităţii: Potrivirea lucrurilor cunoscute de tipul şosetelor este un pas important prin care copilul învaţă să se îmbrace. Prin această activitate, copiii învaţă cum să grupeze împreună obiecte asemănătoare şi îşi dezvoltă abilitatea de a sorta obiecte.

Materiale: 4 până la 6 perechi de şosete de diferite culori
coş pentru şosete

Pregătirea activităţii:
1. Amestecaţi şosetele în coş.
2. Puneţi coşul pe o măsuţă sau pe podea.
3. La această activitate pot participa până la 3 copii.

Desfăşurarea activităţii: Observaţi copilul care alege această activitate. Priviţi cum copilul studiază şosetele. Unora dintre copii le place să încerce şosetele. Încurajaţi activitatea copilului spunând: „Ana, poţi să pui împreună două şosete verzi. Aşa potriveşti şosetele“. Dacă copilul nu cunoaşte încă culorile, învăţaţi-l. Spuneţi culoarea şosetei pe care o ţine copilul în mână: „Ana, în mâna asta ţii o şosetă neagră. Mai poţi găsi încă o şosetă neagră“? Dacă este nesigur, ajutaţi copilul să găsească perechea şosetei. Încercaţi cu o altă pereche. Continuaţi să îl încurajaţi pe copil să potrivească şosete atâta timp cât manifestă interes. Dacă copilul vrea să mai continue după potrivirea tuturor perechilor, amestecaţi şosetele şi începeţi din nou. Copiilor de doi ani le place foarte mult să amestecaţi din nou şosetele.

Extinderi şi variante:

- Pentru copiii mai mici, amestecaţi perechea de şosete cunoscută cu o altă pereche. Copilului îi va face plăcere să sorteze şosetele şi apoi să le ia în picioare.
- Sortaţi şi alte obiecte de îmbrăcăminte cum ar fi mănuşi, tricouri sau pantofi.
- Folosiţi şosete mici şi mari. Vedeţi dacă copilul le poate sorta după mărime. Cereţi copiilor mai mari să le sorteze după culoare şi după mărime.
- Puneţi coşul în spaţiul pentru jocuri de rol. Copiii pot exersa sortarea rufelor în timp ce se joacă în casa de jucărie.
- Confecţionaţi perechi de şosete sau mănuşi din hârtie. Acoperiţi-le cu folie de plastic şi păstraţi-le într-o cutie de pantofi. Copilul poate folosi cârlige de rufe pentru a grupa perechile. Puteţi lăsa acest joc împreună cu alte jucării de mânuit, pentru a-i da posibilitatea să îl exploreze în continuare.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Cereţi părinţilor să încerce această activitate acasă. Copilul îi poate ajuta să sorteze şosetele pentru fiecare membru al familiei. Familiile ar putea dona şosete care au rămas mici membrilor familiei.

24 - 36 luni

Mă maschez

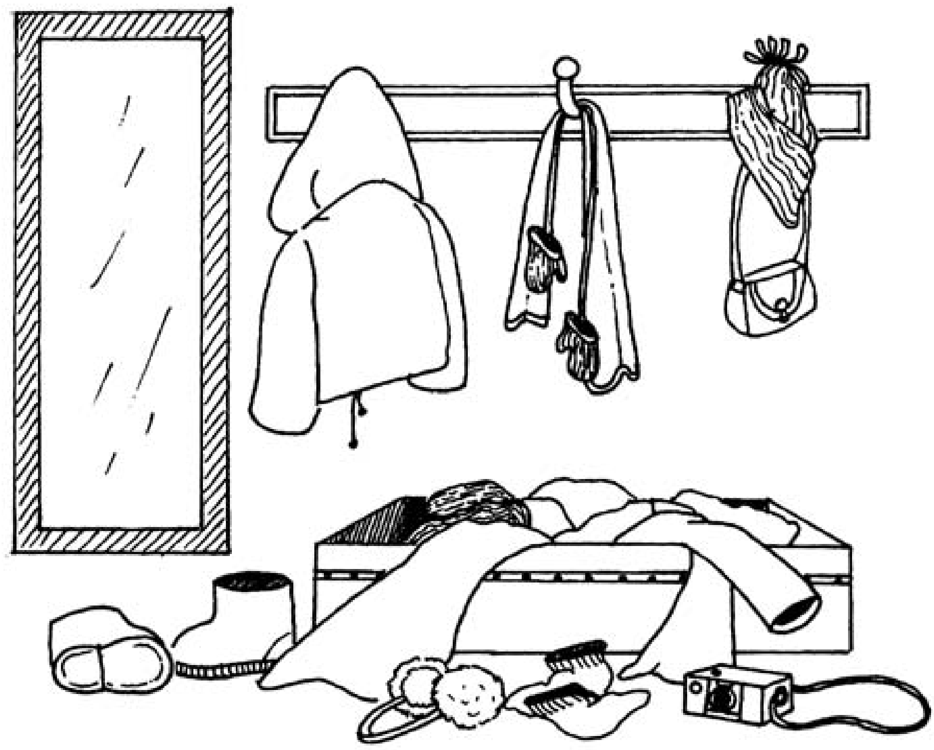
Scopul activităţii: Copiii de doi ani exersează cum să se îmbrace pentru vreme rece. Ei învaţă astfel despre legătura dintre hainele călduroase şi vremea rece de afară. Prin această activitate copiii îşi folosesc foarte bine imaginaţia.

Materiale: haine de iarnă - şepci, blăniţe pentru urechi, jachete, cizme, fulare, şosete groase
oglindă
un aparat de fotografiat vechi

Pregătirea activităţii:

1. Adunaţi hainele. Agăţaţi-le în spaţiul destinat jocurilor de punere în situaţie pentru o explorare liberă din partea copiilor. Puteţi de asemenea să folosiţi hainele într-o activitate separată, punându-le într-un coş mare în mijlocul camerei.
2. La această activitate pot participa până la 4 copii.

Desfăşurarea activităţii: Încurajaţi copiii să se îmbrace ca pentru vreme rece. Îmbrăcaţi şi dumneavoastră nişte haine pentru a le arăta. Sugeraţi-le copiilor să se uite în oglindă. Puteţi folosi aparatul de fotografiat pentru a le face poze. Vorbiţi cu copiii despre diferitele articole de îmbrăcăminte. Spuneţi cum se numeşte articolul respectiv, ce culoare şi ce textură are.

Extinderi şi variante:

- Adunaţi poze cu oameni îmbrăcaţi în haine de iarnă. Priviţi pozele şi spuneţi numele articolelor de îmbrăcăminte.
- Organizaţi o „zi a şepcuţelor călduroase“ în care fiecare poartă o şapcă de iarnă adusă de acasă.
- Căutaţi cărţi cu poveşti de iarnă pentru copii şi citiţi-le. Un astfel de exemplu este *The Snowy Day*, de E.J. Keats.
- Faceţi un colaj mural de grup prin decuparea, din reviste şi cataloage vechi, şi lipirea unor poze cu oameni îmbrăcaţi în haine de iarnă.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Cereţi părinţilor să vă dea idei despre hainele de iarnă. Ei ar putea să vă sugereze alte articole de îmbrăcăminte. De exemplu, unele familii folosesc anumite tipuri de mănuşi sau şepcuţe.

Eu spăl

Scopul activităţii: Copiii ajută la spălatul mobilierului şi al jucăriilor. Ei învaţă astfel despre activitatea spălării şi exersează deprinderi valoroase prin folosirea mâinilor şi a ochilor. Cel mai important este faptul că sunt mândri pentru că ajută la îngrijirea clasei lor.

Materiale:

lighean pentru spălatul veselei
detergent neutru pentru veselă
bureţi
cârpe mici
şorţuri
prosoape şi suport pentru uscarea veselei

Pregătirea activităţii:

1. Adunaţi câteva jucării pe care să le spălaţi.
2. Puneţi o cantitate mică de apă în ligheanul pentru veselă. Acesta poate fi aşezat pe podea, pe o măsuţă joasă sau fixat pe masa pentru nisip şi apă.
3. Puneţi o cantitate mică de detergent pentru vase pe bureţi, pe cârpe şi în apă.
4. Această activitate este potrivită pentru 2 copii la fiecare lighean.

Desfăşurarea activităţii: Spuneţi copiilor că vă pot ajuta să spălaţi jucăriile. Ajutaţi-i să îşi pună şorţurile. Puneţi jucării în lighene, pentru a fi spălate. Vorbiţi cu copiii de doi ani despre cum să cureţe obiectele murdare. După spălare, puneţi obiectele pe suportul pentru uscare sau ştergeţi-le cu un prosop.

Extinderi şi variante:

- În zilele următoare spălaţi jucăriile din clasă adăugând în fiecare zi alte jucării în ligheanul pentru veselă. Permiteţi copiilor să sugereze ce jucării să spălaţi.
- Copiilor de doi ani le place să spele mobilierul. Permiteţi-le să vă ajute să spălaţi scaunele (activitatea preferată). Dacă afară este cald, această activitate se poate desfăşura foarte bine afară.
- Spălaţi hainele păpuşilor. Întindeţi o sfoară pentru haine şi lăsaţi copiii să pună hainele la uscat şi să le prindă cu cârlige.
- Folosiţi sticle spray cu apă pentru a spăla afară. Copiilor de doi ani le face plăcere să înveţe cum să folosească aceste sticle.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Întrebaţi fiecare familie cum face curăţenie acasă. Încercaţi să folosiţi aceleaşi materiale (perii, cârpe) pentru curăţenia din clasă. Aflaţi care sunt obiceiurile familiei în ceea ce priveşte curăţenia de acasă. Dacă se desfăşoară dimineaţa sau după-masă. Dacă spală rufele acasă sau altundeva. Dacă cântă în timp ce fac curăţenie. Încercaţi să imitaţi aceste obiceiuri şi vorbiţi despre ele în timp ce copiii fac curăţenie în clasă.

Folosesc uneltele

Scopul activităţii: Copilul exersează deprinderile prin care foloseşte de unul singur instrumentele cu care se hrăneşte şi cele cu care se îngrijeşte. Această activitate încurajează copilul să îşi folosească simţurile şi coordonarea motorie cu amplitudine mică.

Materiale:
lighene mici
obiecte mici, ca de exemplu cuburi, fructe artificiale
instrumente variate precum:
- spatulă
- cleşti (mici şi mari)
- lingură
- pensete
- linguri găurite
- cleşti patent

Pregătirea activităţii:
1. Puneţi obiectele în lighene mici. Începeţi cu obiecte similare, de exemplu linguri şi spatule. Acestea sunt cele mai uşor de folosit. Folosiţi cleştii, pensetele şi cleştii patent într-un alt lighean sau atunci când copiii sunt pregătiţi. Copiii fac astfel o acţiune similară cu instrumente diferite.
2. Această activitate se poate desfăşura în timpul activităţilor la alegere desfăşurate la masa pentru activităţi senzoriale.
3. Cu ligheanul pot lucra 2 copii, în timp ce la masa pentru activităţi senzoriale pot lucra până la 6 copii.

Desfăşurarea activităţii: Observaţi copiii în timp ce explorează obiectele şi instrumentele. Îşi pot folosi mâinile pentru a găsi obiecte şi apoi lingurile pentru a le deplasa. Încurajaţi-i şi arătaţi-le cum să deplaseze obiectele cu ajutorul lingurilor. Vorbiţi-le despre ce altceva mai pot mişca cu ajutorul instrumentelor, de exemplu diferitele tipuri de mâncare. Când copiii sunt pregătiţi, includeţi şi alte instrumente, mai complexe cum ar fi cleştii, pensetele şi cleştii patent.

Extinderi şi variante:

- Puteţi avea două lighene, punând obiectele într-unul din ele. Încurajaţi copilul să mute obiectele dintr-un lighean în celălalt cu ajutorul instrumentelor.
- Adăugaţi o cantitate mică de nisip. Copilul poate scoate obiectele din nisip cu ajutorul instrumentului respectiv.
- Folosiţi lingurile afară, împreună cu o grămăjoară de pietre strânse de copii. Aceştia pot exersa, mutând pietrele dintr-o grămăjoară în alta.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Explicaţi această activitate părinţilor când vă întâlniţi cu ei sau în scrisoarea de informare. Aceştia ar putea să doneze unelte vechi sau să ofere idei cu privire la unelte.

Zile de sărbătoare

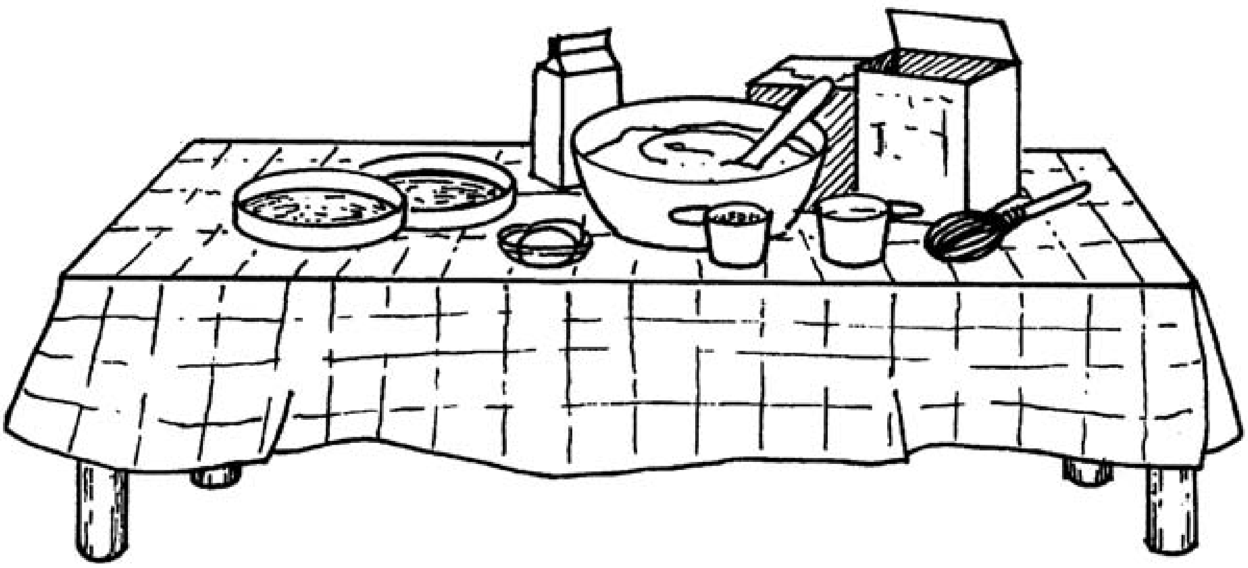
Scopul activităţii: Copiii discută despre sărbătorirea diferitelor sărbători şi învaţă despre diferenţele individuale.

Materiale: nici un material

Pregătirea activităţii:

1. Aflaţi cum sărbătoresc familiile zilele de naştere.
2. Activitatea se poate desfăşura ca o conversaţie într-un grup de până la şase copii. Puteţi vorbi în timpul unei activităţi de rutină, ca de exemplu în timpul mesei de prânz, când copiii sunt în grup sau când copiii stau în grup la un moment dat.

Desfăşurarea activităţii: Vorbiţi pe scurt cu copiii despre o sărbătoare, ca de exemplu o zi de naştere, o nuntă sau un eveniment religios. Lăsaţi copiii să vă dea idei despre cum sărbătoresc ei sărbătoarea respectivă, ca de exemplu mâncarea specială sau activităţile membrilor familiei.

Extinderi şi variante:

- Adunaţi diferite obiecte pentru gătit prăjituri, ca de exemplu tăvi pentru blat, teluri, boluri, linguri pentru măsurat, recipiente goale de condimente, şorţuri şi mănuşi pentru a prinde tăvile fierbinţi. Încurajaţi copiii să gătească torturi unul altuia. Arătaţi-le cum să folosească obiectele. Puneţi aceste obiecte în spaţiul destinat jocurilor de punere în situaţie sau pe masa destinată unei activităţi speciale.
- Povestiţi copiilor despre cum sărbătoriţi dumneavoastră sărbătorile. Copiilor le place să le vorbiţi despre dumneavoastră.
- Găsiţi postere sau poze cu sărbători, pe care să le agăţaţi pe pereţi.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Cereţi familiilor reţetele preferate gătite cu ocazia sărbătorilor. Invitaţi un părinte să gătească o reţetă simplă împreună cu copiii.

Cu ursuleţii la iarbă verde

Scopul activităţii: Copiii îşi duc ursuleţii la iarbă verde şi învaţă despre sentimentele speciale la sărbătorirea, în această zi, a ursuleţului preferat al fiecărui copil. Pentru organizarea acestei activităţi aveţi nevoie de mai mult de o zi. Copiii vă ajută să alegeţi locul pentru picnic şi ce veţi mânca. Ei învaţă astfel să organizeze din timp şi să anticipeze ieşirea la iarbă verde.

Materiale: ursuleţ de pluş pentru fiecare copil, din clasă sau adus de acasă
pătură
mâncare pentru picnic (sandvişuri cu gem sau alimente de ronţăit, ca de exemplu morcovi sau fructe)

Pregătirea activităţii:

1. Trimiteţi acasă un bilet pentru a comunica părinţilor organizarea picnicului. Invitaţi la picnic animalul preferat al copilului, păpuşa sau ursuleţul de pluş.
2. Copiii s-ar putea să nu aibă acasă un ursuleţ preferat şi să prefere să ia un ursuleţ din clasă. Strângeţi aceşti ursuleţi împreună cu câţiva de rezervă pentru picnic.
3. Stabiliţi cu copiii locul în aer liber unde se va ţine picnicul şi asiguraţi-vă că există şi un loc acoperit în caz de vreme rea.
4. Aceasta este o activitate în grup mare. Asiguraţi-vă că participă destui adulţi, inclusiv părinţi voluntari.

Desfăşurarea activităţii: În ziua picnicului, copiii pot ajuta la pregătirea mâncării şi împachetarea păturii. Vorbiţi cu fiecare copil despre ursuleţul sau animalul preferat, despre numele, culoarea, sau ochii jucăriei. Cereţi voie în mod politicos să ţineţi în braţe ursuleţul. Veţi da astfel un exemplu copilului despre cum să facă atunci când cere voie să ţină ursuleţul unui alt copil. Strângeţi la un loc mâncarea şi pătura. Duceţi copiii, ursuleţii şi proviziile pentru picnic la locul stabilit pentru ieşirea la iarbă verde.

În timpul picnicului, mâncaţi gustările şi cântaţi cântecele despre ursuleţi.

Extinderi şi variante:

- Găsiţi sau confecţionaţi cărţi despre ursuleţi pentru a le citi înainte de somnul de după-amiază.
- Construiţi o peşteră a ursuleţului de pluş. Aşezaţi un covor gros pe podea şi agăţaţi un cearceaf pentru a face o peşteră. Puneţi diferiţi ursuleţi în peşteră. Încurajaţi copiii să se joace cu ursuleţii şi să le dea de mâncare. Includeţi borcane de dulceaţă sau de miere goale în loc de mâncare.
- Faceţi sandvişuri în formă de ursuleţi de pluş. Copiii pot unge pâine cu dulceaţă, cu ajutorul unor cuţite fără tăiş şi pot lipi două felii de pâine pentru a face sandvişuri. Tăiaţi apoi forme de ursuleţi cu ajutorul formelor pentru biscuiţi pentru a face sandvişuri în formă de ursuleţi.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Părinţii ar putea dori să se ofere voluntari pentru ieşirea la iarbă verde. Asiguraţi-vă că părinţii ştiu că, dacă copilul nu are un animal de pluş preferat, acesta poate aduce orice jucărie sau animal de jucărie.

Confecţionez cadouri

Scopul activităţii: Copiii confecţionează cadouri unul altuia punând jucăriile din clasă în cutii şi împachetându-le. Ei învaţă astfel despre sentimentele legate de oferirea unui cadou şi exersează motricitatea fină împachetând cadourile. Împachetarea cadourilor încurajează şi creativitatea.

Materiale: cutii (trimiteţi un bilet părinţilor pentru a vă ajuta să strângeţi cutii)
hârtie de împachetat folosită (cereţi părinţilor să vă ajute)
bandă adezivă (tăiaţi fâşii mici pentru copii)
panglică sau şnur folosit

Pregătirea activităţii:
1. Strângeţi toate materialele.
2. Activitatea se poate desfăşura pe o măsuţă.
3. Lucraţi pe rând cu până la 4 copii.

Desfăşurarea activităţii: Observaţi copiii în timp ce studiază cutiile. Sugeraţi unui copil să împacheteze o jucărie pentru un prieten cu care să se joace. Începeţi prin a ascunde o jucărie în cutie şi, închizând capacul, i-o oferiţi copilului. Copiii pot alege să se joace astfel, înainte de a împacheta. Când un copil este pregătit să treacă la împachetat, ajutaţi-l să aleagă hârtia de împachetat şi să o lipească pe cutie. Aduceţi-i aminte să pună jucăria în cutie înainte de a o împacheta. După ce a împachetat cutia, încurajaţi-l să o ofere cadou unui alt copil. Îi puteţi spune: „Peter, iată un cadou pentru tine“. Spuneţi-le că cel care primeşte cadoul îl poate deschide. Copiilor le va face plăcere să împacheteze din nou cutia cu alte jucării pentru cadouri. Unor copii le va veni greu să renunţe la cadoul pe care l-au împachetat. Încurajaţi-i să împartă cu ceilalţi, dar acceptaţi faptul că nu toţi copiii sunt pregătiţi să facă acest lucru.

Sugeraţi copilului să împacheteze cadouri pe care să le ducă familiei acasă.

Extinderi şi variante:

- Copiii mai mici pot ascunde jucării în cutii şi apoi să le găsească.
- Decoraţi cutiile cu carioca şi creioane colorate în loc să le împachetaţi.
- Folosiţi o cutie mare pentru a o desena în grup. Acest proiect poate lua mai mult de o zi.
- Unii copii sunt fascinaţi de banda adezivă. Organizaţi o activitate de lipire cu bandă adezivă prin care copilul poate exersa folosirea acestei benzi prin lipirea unor bucăţi mici de bandă pe o coală de hârtie. Pentru a face economie de bandă, tăiaţi bucăţi mici. Pentru a-l ajuta pe copil să folosească banda, lipiţi bucăţile pe marginea unui bol.

LEGĂTURA CU FAMILIA

După cum s-a subliniat mai sus, părinţii pot contribui cu hârtie şi cutii. Ce spuneţi despre împachetarea unei cutii surpriză pentru familie? Copilul ar putea confecţiona un obiect micuţ sau ar putea picta un tablou pentru cutie.

De-a trenulețul prieteniei

Scopul activităţii: Copiii imită vagoanele unui tren. Prin această activitate se promovează interacţiunea socială şi mişcarea creativă. Copiii exersează deprinderile motorii cu amplitudine mare.

Materiale: nici un material

Pregătirea activităţii:

1. Citiţi o carte despre trenuri pentru a vă da seama ce ştiu copiii. Ştiu lucruri despre locomotive, vagoane de serviciu, fluieratul locomotivei şi sunetele trenului?
2. Pentru această activitate grupurile ideale sunt cele mici, de 2 sau 3 copii.

Desfăşurarea activităţii: Sugeraţi copiilor să facă un „trenuleţ al prieteniei". Le puteţi arăta exemplificând cu unul dintre copii. Puneţi copilul să imite vagonul de serviciu şi dumneavoastră imitaţi locomotiva. Copilul vă ţine de talie, dumneavoastră strigaţi: „În vagoane!" şi vă mişcaţi prin cameră imitând sunetele unui tren. Ajutaţi copiii să se grupeze pentru trenuleţul prieteniei. Imitaţi sunetele unui tren şi fluieratul locomotivei în timp ce vă mişcaţi. După câteva minute vă opriţi într-o „staţie". Schimbaţi rolurile vagoanelor şi ale locomotivei şi repetaţi activitatea.

Grupaţi copiii mai activi cu cei mai retraşi pentru ca aceştia să înveţe să lucreze împreună.

Extinderi şi variante:

• Ascultaţi cântecele înregistrate despre trenuri sau un ritm cadenţat în timp ce vă mişcaţi.
• Pe măsură ce copiii se obişnuiesc cu activitatea, mai adăugaţi un copil sau un vagon.
• Această activitate este foarte potrivită în aer liber.
• Citiţi cărţi despre trenuri şi organizaţi o vizită a unui tren dacă îl aveţi în apropiere.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Copiilor mai mari le va face plăcere să se joace acest joc cu copilul de doi ani. Sugeraţi familiilor acest joc.

Petrecere în pijama

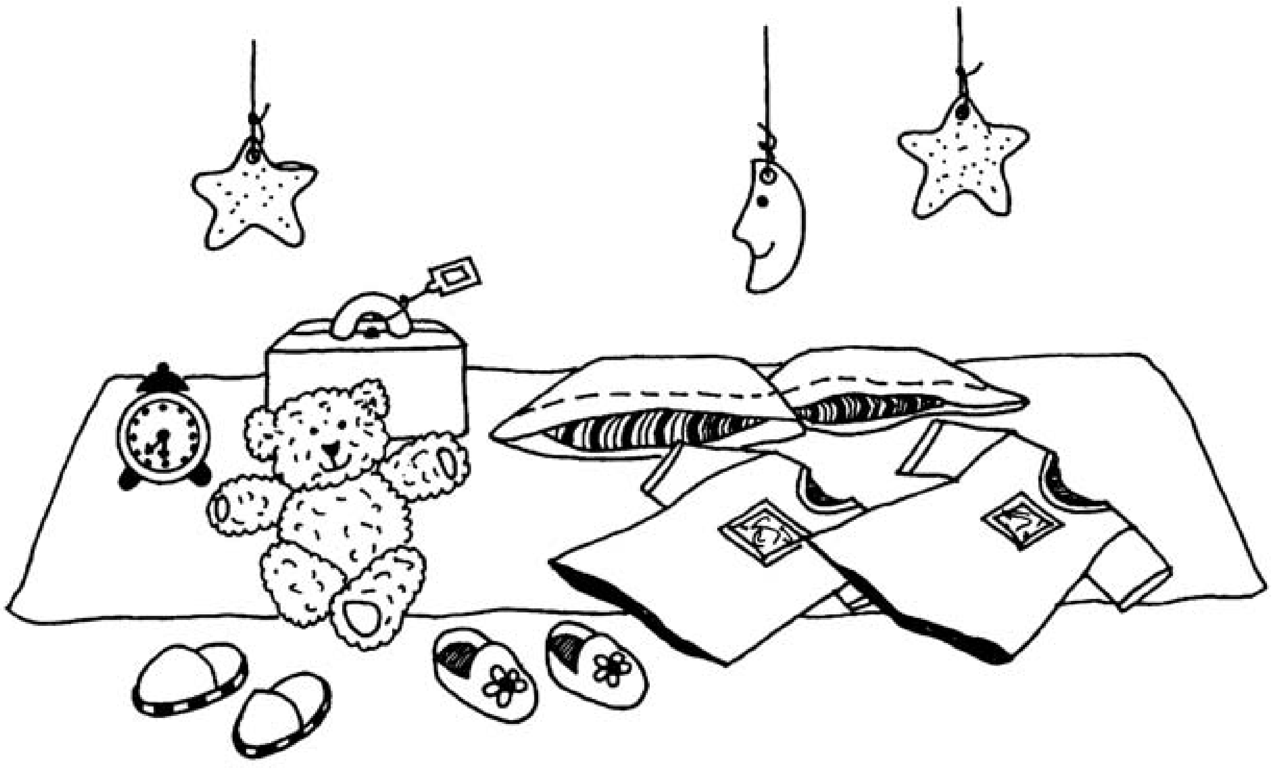
Scopul activităţii: Copiii se prefac că dorm, pe rând, acasă la fiecare dintre ei. Prin această activitate se încurajează interacţiunea socială şi folosirea imaginaţiei.

Materiale:
papuci de casă vechi
un ceas vechi
pături mici
forme de steluţe şi semilune înşirate pe aţă
tricouri (pentru adulţi, în loc de pijamale)
muzică în surdină

Pregătirea activităţii:
1. Adunaţi materialele în spaţiul destinat jocurilor de punere în situaţie.
2. Agăţaţi de tavan luna şi steluţele sau puneţi-le pe un geam.
3. Grupurile mici de până la 4 copii sunt cele mai potrivite.

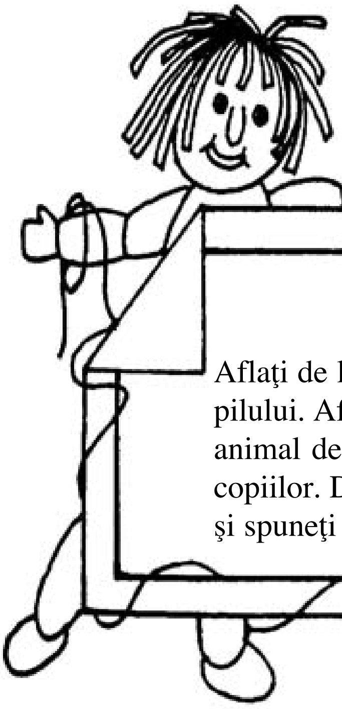
Desfăşurarea activităţii: Observaţi modul cum folosesc copiii materialele în spaţiul destinat jocurilor de punere în situaţie. Când par pregătiţi să încerce ceva nou, propuneţi-le o petrecere în pijama. Explicaţi-le că o petrecere în pijama are loc atunci când prietenii sau rudele dorm acasă la tine. Încurajaţi copiii să se îmbrace în tricourile cu rol de pijamale. Aranjaţi un loc de dormit şi acoperiţi-vă cu o păturică. Puteţi face paturi din saltelele pentru somnul de după-amiază sau saltelele de gimnastică.

Puneţi muzică în surdină. Încurajaţi copiii să se prefacă că dorm. Se pot acoperi unii pe alţii şi păpuşile cu pături. Citiţi poveşti şi cântaţi cântece de adormit copiii. Copiii pot dori să se trezească şi să repete apoi activitatea.

Extinderi şi variante:

- Folosiţi păpuşi şi animale de pluş pentru petrecerea în pijama.
- Vorbiţi despre obiceiurile fiecăruia de a se culca astfel încât copiii să se cunoască mai bine.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Aflaţi de la părinţi informaţii de ordin general despre obiceiurile somnului copilului. Aflaţi, de exemplu, dacă copilul are o păturică preferată, o pernă sau un animal de pluş cu care doarme. Încercaţi să folosiţi aceste informaţii în jocul copiilor. Discutaţi despre obiceiurile somnului copiilor la o întâlnire cu părinţii şi spuneţi părinţilor să vă dea indicii pentru a-i ajuta pe copii să adoarmă.

Fac plastilină

Scopul activităţii: Jocul cu plastilina este o activitate minunată care încurajează dezvoltarea din multe puncte de vedere. Copiii de doi ani sunt pregătiţi să vă ajute să faceţi plastilina. Ei pot astfel învăţa despre cauză şi efect în timp ce amestecă ingredientele. Învaţă despre proprietăţile ingredientelor şi despre cum se schimbă acestea prin adăugarea altor ingrediente uscate sau ude. Prepararea plastilinei oferă copilului experienţa conceptelor matematice de măsurare. Când se joacă cu produsul finit, copilul îşi foloseşte creativitate şi rezolvă probleme.

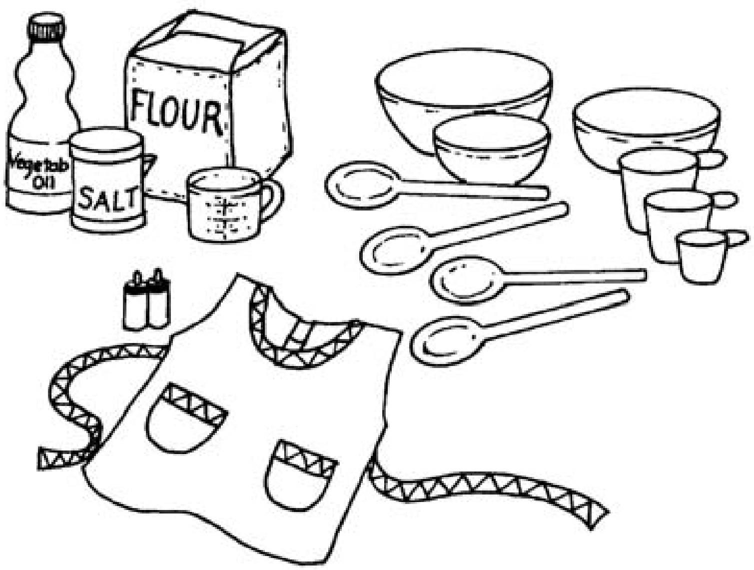
Materiale:

4 părţi făină
1 parte sare
1 parte apă (aproximativ)
1 lingură mare de ulei vegetal
şorţuri
5 linguri mari
1 bol mare, 1 bol mijlociu şi 1 bol mic
căni pentru măsurat
linguri pentru măsurat

Pregătirea activităţii:

1. Strângeţi ingredientele.
2. Alegeţi un loc cu o suprafaţă uşor de curăţat, ca de exemplu masa pentru nisip şi apă.
3. Măsuraţi sarea şi făina în bolul mic şi respectiv cel mijlociu.
4. Măsuraţi apa în cana pentru măsurat.
5. Pentru această activitate este nevoie de până la 4 copii şi un adult.

Desfăşurarea activităţii: Activitatea se poate desfăşura într-un moment la alegere. Pregătiţi locul. Când se apropie copiii, spuneţi-le că faceţi plastilină. Întrebaţi până la patru copii dacă doresc să vă ajute. Dacă sunt mai mulţi copii care vor să ajute, aceştia se pot uita până vor avea loc. Această activitate este de obicei foarte populară şi toţi copiii vor dori să dea o mână de ajutor.

Puneţi pe masă bolul cel mare. Puneţi sarea, făina şi apa în apropiere pe masă. Copiii vă pot ajuta turnând în bol, pe rând, ingredientele uscate. Adăugaţi uleiul vegetal în apă în timp ce ei vă observă. Un copil poate apoi turna amestecul de apă şi ulei în bolul cel mare. Împărţiţi linguri mari tuturor copiilor, inclusiv dumneavoastră. Permiteţi fiecărui copil, pe rând, să amestece. La început amestecaţi dumneavoastră. Vă asiguraţi astfel că ingredientele se amestecă şi demonstraţi cum se foloseşte lingura.

Adăugaţi apă dacă amestecul este uscat. Amestecaţi până când pasta formează o minge. De îndată ce pasta este bine amestecată (după aproximativ 5 minute), spuneţi copiilor că o veţi frământa cu mâinile dumneavoastră mari pentru a o termina. Frământaţi aproximativ 5 minute. Coca trebuie să fie fină şi să nu se lipească. Dacă se lipeşte, mai adăugaţi făină. Când este gata, daţi fiecărui copil puţină cocă pentru a se juca cu ea. Se pot juca mai mulţi copii după ce coca de modelat este amestecată.

În timp ce amestecaţi, observaţi copiii pentru a vedea ce spun. Întrebaţi-i ce se întâmplă când se adaugă diferite ingrediente. Copiii pot observa diferitele texturi pe măsură ce se adaugă ingredientele. Unora dintre copii le place să guste coca, dar încurajaţi-i să se joace cu ea.

Extinderi şi variante:

- Educatorul poate să pregătească coca înainte.
- Îi puteţi da culoare cu colorant alimentar pus în apă sau cu colorant uscat pus în făină. Lăsaţi copiii să aleagă culoarea.
- Încercaţi cu copiii şi alte reţete de plastilină. Vorbiţi despre diferitele moduri de a pregăti plastilina.
- Adăugaţi făcăleţe (cilindre mici din lemn) şi forme de tăiat biscuiţi.
- Preparaţi pâine pentru a exersa cu copiii frământarea.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Pentru această reţetă se foloseşte făină şi sare, ceea ce poate părea o risipă unor familii. Asiguraţi-vă că familiile din grupa dumneavoastră înţeleg şi sunt de acord cu acest joc. Există şi plastilină pe care o puteţi cumpăra pentru acest joc.

Colaj de hârtie ruptă

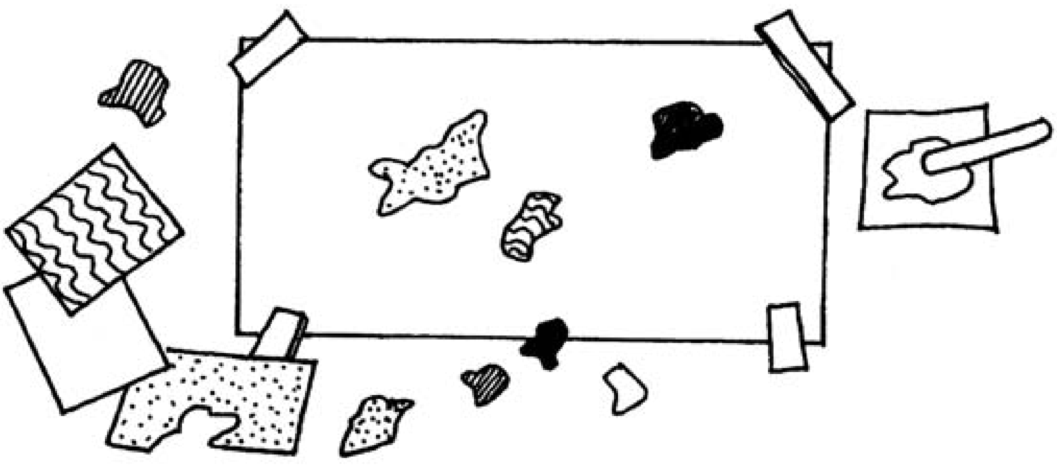
Scopul activităţii: Copilul rupe hârtia şi lipeşte bucăţile. Prin această activitate se dezvoltă creativitatea şi se oferă copilului şansa coordonării de tip ochi-mână. Proiectele în grup promovează conştientizarea socială.

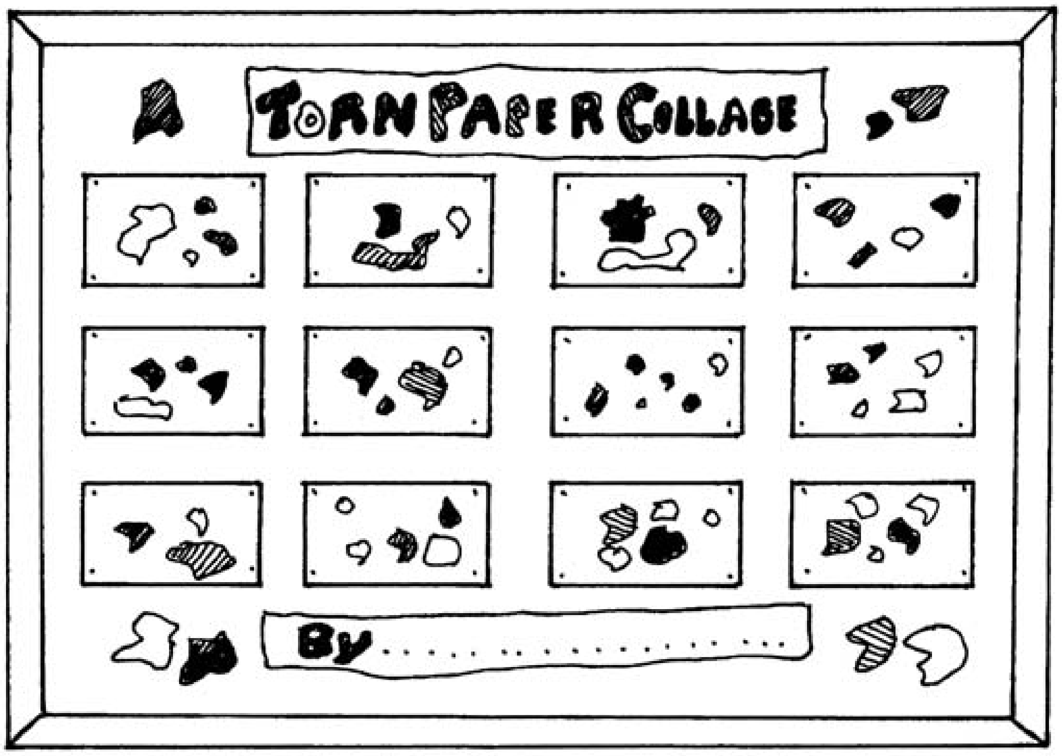
Materiale:
bucăţi de hârtie colorată sau poze din reviste vechi
lipici sub formă de pastă şi beţişoare din lemn
creioane colorate
o coală mare de hârtie pe care se poate lipi

Pregătirea activităţii:
1. Alegeţi o măsuţă de lucru şi lipiţi pe ea, cu bandă adezivă, coala de hârtie.
2. Pregătiţi lipiciul punând cantităţi mici pe 2 sau 3 bucăţele de hârtie.
3. Puneţi bucăţile de hârtie la îndemâna copiilor şi răsfiraţi-le pe masă.
4. Pentru această activitate este nevoie de până la 4 copii, în timpul jcurilor libere.

Desfăşurarea activităţii: Spuneţi copiilor că faceţi un tablou din bucăţele mici de hârtie. Arătaţi-le cum să rupă hârtia. Explicaţi-le că pot rupe hârtie de diferite mărimi. În timp ce rup hârtia, vorbiţi despre sunetele pe care le aud. Spuneţi-le diferitele culori ale hârtiei pe care o folosesc. Arătaţi-le cum să lipească bucăţelele de hârtie pe coala mai mare. Unii copii vor dori să coloreze cu creioane coala pe care se face colajul.

Pe unii copii îi va interesa doar să rupă hârtia şi nu să o şi lipească. Aceştia pot rupe bucăţele punându-le în grămăjoare pentru ceilalţi copii. Ruperea hârtiei îi satisface şi este o activitate prin care îşi exprimă sentimentele. Pe unii copii îi interesează mai mult să lipească. Lăsaţi-i să lipească multe poze. Ajutaţi-i să aprecieze cantitatea de lipici necesară bucăţelelor de hârtie de diferite mărimi. Acesta poate fi un proiect de grup. Folosiţi creionul colorat pentru a scrie numele copiilor lângă creaţia fiecăruia.

Extinderi şi variante:

- Copiilor care au deficienţe de vedere sau dificultăţi în a folosi coordonarea motorie cu amplitudine mică le va face plăcere să rupă hârtia.
- Folosiţi tipuri diferite de hârtie, ca de exemplu folie de aluminiu, tapet şi hârtie de şerveţele. Texturile sunt diferite, la fel ca sunetele care se aud la ruperea lor.
- încurajaţi copiii mai mari să rupă hârtia în forme simple, ca de exemplu cercuri, triunghiuri şi pătrate.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Părinţii pot avea bucăţi de hârtie pe care să le doneze pentru proiect. Le pot aduce de la serviciu. Agăţaţi rezultatul proiectului lângă panoul de informare a părinţilor pentru ca aceştia să îl admire.

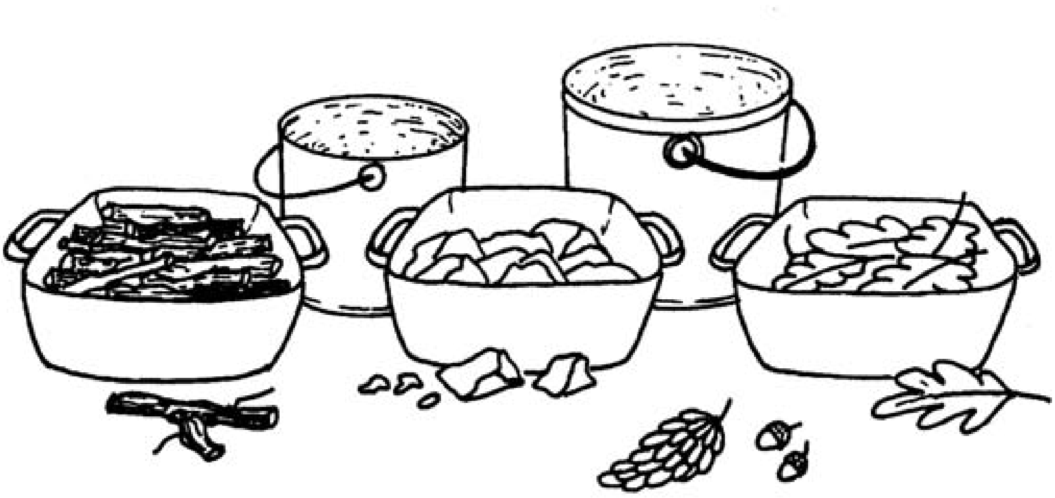
Adun „comori naturale"

Scopul activităţii: Copilul adună şi identifică obiecte din natură şi învaţă să clasifice lucrurile naturale. Copilul învaţă despre mediul înconjurător prin propriile simţuri, privind, atingând şi mirosind diferite obiecte. Copilul îşi foloseşte deprinderile motorii cu amplitudine mică atunci când adună obiectele.

Materiale:
frunze
beţişoare
pietre
alte asemenea lucruri de afară
găleţi, un coş mare sau un lighean pentru a strânge aceste lucruri
pungi mici sau coşuleţe pentru sortarea obiectelor de către copii

Pregătirea activităţii:
1. Alegeţi un loc pentru a aduna obiecte naturale, ca de exemplu terenul de joacă, un parc din apropiere sau un spaţiu în aer liber cu copaci sau tufişuri.
2. Desfăşuraţi activitatea în grup, cu un adult la 4 copii. Un total de 8 copii este suficient.

Desfăşurarea activităţii: Această activitate se desfăşoară cel mai bine dacă întregul grup adună obiecte şi le pune în acelaşi lighean sau într-un coş mare. Puteţi apoi sorta obiectele în pungi mai mici sau în coşuri, fie imediat, fie când vă întoarceţi la locul de joacă. Puneţi obiectele în lighean sau în coşul cel mare. Vorbiţi despre obiectele pe care le adună copiii. Se poate să fie nevoie să explicaţi diferenţa dintre un obiect natural şi unul artificial. Păstraţi doar obiectele naturale şi puneţi gunoiul într-o pungă mică.

Când s-a umplut ligheanul sau coşul, este momentul să sortaţi. Duceţi coşul înapoi în clasă sau la terenul de joacă. Vorbiţi despre culori, texturi şi mărimea lucrurilor pe care le-au adunat. Arătaţi-le suprafeţe tari, fine şi moi. Puteţi sorta în mod simplu prin punerea în acelaşi loc a pietrelor, a beţişoarelor sau a crenguţelor şi a frunzelor. Sau, puteţi sorta după culoare şi mărime.

Extinderi şi variante:

- Puneţi fiecare copil să umple o pungă diferită. Scrieţi numele copilului pe pungă înainte să începeţi. După ce vă întoarceţi la terenul de joacă, puneţi fiecare copil să vorbească despre comorile sale naturale. Dacă copiii doresc acest lucru, puneţi lucrurile într-un lighean sau într-un coş mare pentru a fi studiate de toţi.
- Duceţi afară ligheanul pentru activităţi senzoriale, pentru a fi văzut de toţi copiii. Vedeţi ce mai pot adăuga copiii de pe terenul de joacă.
- Adunaţi pietre în pungi şi pictaţi-le la întoarcere. Puteţi face acest lucru înăuntru sau afară.
- Copiii pot sorta obiectele după culoare, mărime sau greutate.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Vorbiţi cu părinţii despre aceste „comori“. Părinţii se întreabă uneori de ce vor copiii să culeagă de pe jos diferite obiecte. Explicaţi părinţilor faptul că copilul este curios şi că este uşor să transforme obiceiul respectiv într-o activitate didactică. Îl pot ajuta pe copil să sorteze gunoiul de comorile naturale.

Facem cerculețe

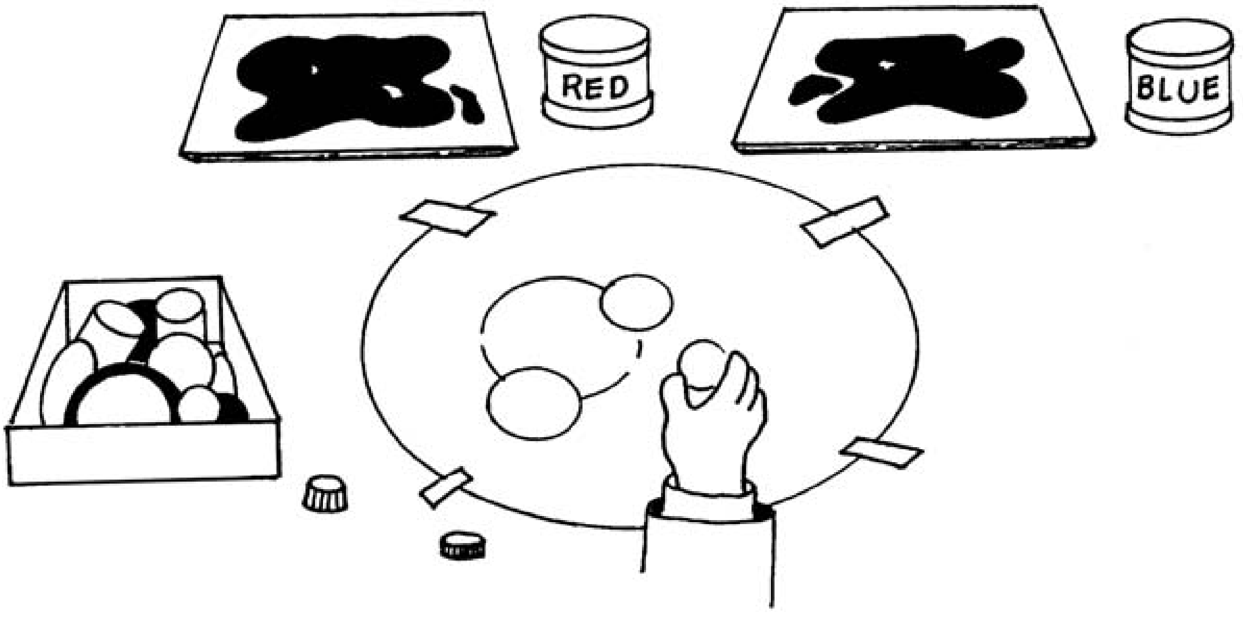
Scopul activităţii: Copilul foloseşte diferite obiecte circulare şi vopsea pentru a face cerculeţe. Această activitate încurajează creativitatea şi exersarea deprinderilor motorii cu amplitudine mică. Copilul se familiarizează cu cercuri de diferite mărimi.

Materiale: diferite obiecte circulare: capace de la recipiente, capace de la tuburi de spray, recipiente mici de plastic şi tuburi din carton
o tăviţă îngustă pentru vopsea
o coală de hârtie mare pe care copilul face amprentele circulare
şorţuri

Pregătirea activităţii:

1. Adunaţi obiectele circulare.
2. Puneţi obiectele într-un coş sau un lighean pentru a fi studiate de copii.
3. Amestecaţi două culori de vopsea.
4. Puneţi vopsea în tăviţe înguste sau în forme pentru tarte.
5. Adăugaţi 2 sau 3 obiecte circulare pentru fiecare culoare de vopsea.
6. Tăiaţi coala mare de hârtie în formă de cerc şi lipiţi-o pe masă cu bandă adezivă. Pe această hârtie vor imprima copiii formele circulare.
7. Pentru buna desfăşurare a acestei activităţi este nevoie de până la 4 copiii o dată.

Desfăşurarea activităţii: Spuneţi copiilor că faceţi cercuri. Arătaţi-le cum să îmbibe obiectele circulare în vopsea şi să lase amprente pe hârtie. Încurajaţi copilul să facă cerculeţe cu diferite mărimi. Vorbiţi copilului despre obiecte, despre culori şi despre amprenta colorată în timp ce lucraţi.

Unii copii vor fi fascinaţi de amprentele colorate. Pe alţii îi va interesa vopseaua. O vor atinge şi vor face o amprentă cu degetele. Vorbiţi-le despre semnele pe care le fac. Încurajaţi-i să facă cercuri cu degetele!

Extinderi şi variante:

• Folosiţi doar 2 sau 3 obiecte pentru copiii cu deficienţe de vedere. Folosiţi obiecte mari pentru copiii care au dificultăţi în ceea ce priveşte coordonarea ochi-mână.

• Puteţi face amprente şi cu alte forme, ca de exemplu cu pătrate sau cu triunghiuri. Căutaţi materiale pentru aceste forme. Puteţi folosi nişte cuburi lavabile.

• Potriviţi culoarea vopselei cu culoarea obiectelor pentru amprente.

LEGĂTURA CU FAMILIA

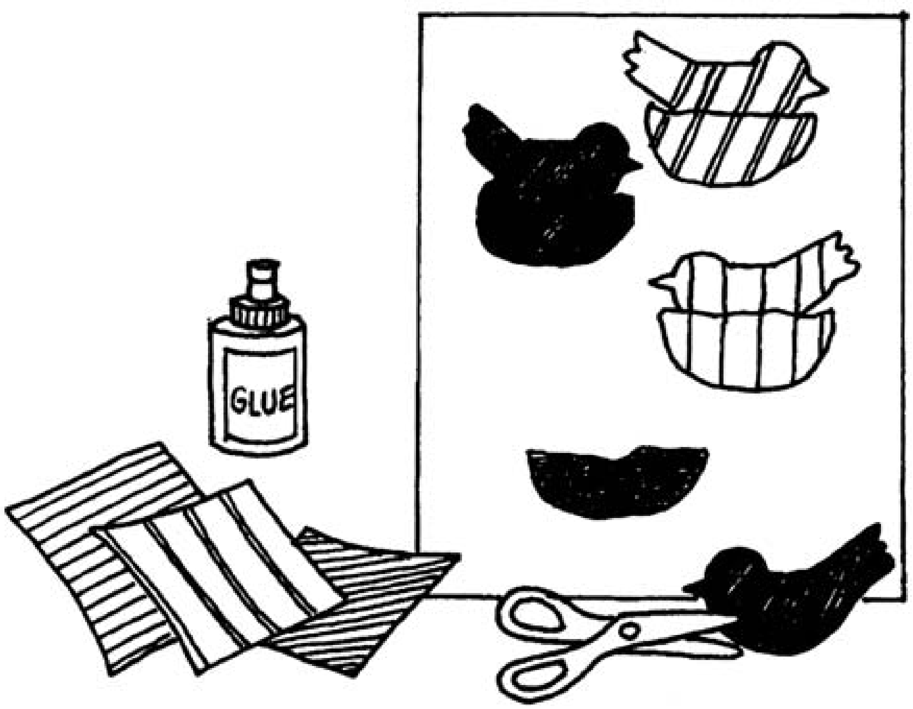
Rugaţi părinţii să doneze obiecte circulare pentru a face amprente.

Pun păsărica în cuibul ei

Scopul activităţii: Copilul pune poze cu păsărele în cuiburi goale şi îşi foloseşte deprinderile vizuale şi de potrivire. Această activitate ajută coordonarea de tip ochi-mână.

Materiale:
hârtie de diferite culori pentru păsări şi cuiburi
folie transparentă de plastic
foarfecă
cuţit
o coală mare de carton
o pungă mică de plastic
lipici
bandă adezivă pe ambele părţi

Pregătirea activităţii:
1. Decupaţi 2 până la 5 păsări din hârtie groasă.
2. Decupaţi un cuib de aceeaşi culoare sau din aceeaşi hârtie, pentru fiecare pasăre.
3. Acoperiţi păsările şi cuiburile cu folie transparentă de plastic.
4. Lipiţi cuiburile pe carton cu lipici. Nu lipiţi partea superioară.
5. Puneţi păsările în punguliţa de plastic pe care o lipiţi pe spatele cartonului.
6. Faceţi această activitate cu până la 2 copii o dată, atunci când alegeţi dumneavoastră.

Desfăşurarea activităţii: Arătaţi copilului cum să pună pasărea în cuib. Încurajaţi copilul să pună pasărea în cuibul de aceeaşi culoare. Unii copii, înainte de a potrivi culorile, vor experimenta introducerea şi scoaterea păsării din cuib. Observaţi copilul în timp ce explorează şi vorbiţi despre modul cum pasărea intră şi stă în cuib. Împărtăşiţi copilului interesul dumneavoastră pentru păsări. Copiii sunt fascinaţi de păsări şi le place să li se povestească despre cum zboară acestea şi despre cum îşi fac ele cuiburi.

Extinderi şi variante:

- În cazul unui copil care prezintă dificultăţi de diferenţiere vizuală, folosiţi doar două păsări. Confecţionaţi păsările şi cuiburile din materiale textile. Copilul poate astfel să potrivească texturile prin pipăit.
- Confecţionaţi o pasăre mare cu un cuib mare şi o pasăre mică cu un cuib mic. Copilul poate potrivi păsările şi cuiburile după mărime.
- Faceţi o plimbare în căutare de păsări. Vedeţi ce păsări găsiţi şi căutaţi cuiburi.
- Adunaţi poze cu diferite păsări şi cuiburi. Confecţionaţi cu ele o poză mare sau o cărticică.
- Faceţi cuiburi împreună cu copiii. Le puteţi face din materiale naturale ca de exemplu beţişoare, frunze şi mâl, sau din hârtie ruptă şi lipită.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Aflaţi dacă vreunul dintre membrii familiei este interesat de păsări. Acesta ar putea să însoţească grupul într-o plimbare şi să identifice păsările pe care le întâlneşte grupul.

Ora poveştilor

Scopul activităţii: Copiii ascultă poveşti înainte de masa de prânz sau înainte de culcare. Povestea îi poate ajuta pe copii să se liniştească. Această activitate de grup este diferită de cea în care se citesc cărţi, în mod spontan, în timpul orelor de joacă. Prin această activitate, copiilor li se prezintă cărţile şi acest lucru îi pregăteşte pentru abilitatea de a citi de mai târziu.

Materiale:
cărţi pentru copii
cântece simple sau poezioare pentru care copiii îşi pot folosi mâinile şi degetele

Pregătirea activităţii:

1. Citiţi poveşti în spaţiul din cameră dedicat cărţilor. Folosiţi un covoraş şi nişte perne pentru a face locul mai confortabil. Pentru această activitate şi pentru alte activităţi de grup, puteţi adăuga câte un covoraş pătrat pentru fiecare copil. Acest lucru îi ajută pe copii să-şi găsească un loc unde să se aşeze.
2. Citiţi cărţi copiilor în grupe mici. Trebuie să aveţi 2 educatori astfel încât fiecare să aibă în grijă 4 până la 6 copii.
3. Pregătiţi-vă să citiţi 2 cărţi: una aleasă de dumneavoastră şi cealaltă aleasă de un alt copil în fiecare zi. Alegeţi un subiect interesant sau care se leagă de experienţa copiilor, de exemplu venirea pe lume a unui frăţior, o vizită a rudelor sau un animal preferat.

Desfăşurarea activităţii: După spălarea mâinilor pentru prânz sau după pregătirea pentru somn, aşezaţi-vă cu un grup mic de copii. Încurajaţi copiii să se aşeze şi ei. Începeţi cu un cântecel pentru a le atrage atenţia. Cântecele în care copiii îşi pot folosi mâinile şi degetele, numite şi „cântece cu gesturi“, sunt cele mai potrivite pentru această vârstă pentru că permit copiilor să se mişte. Prezentaţi cântecul cu gesturi înainte să îl jucaţi. „Marina a vrut să cântăm un cântecel despre un trenuleţ“. Prezentaţi cărţile după cântecul cu gesturi spunând: „Avem aici două cărţi. Aceasta este (titlul cărţii). O vom citi prima“. Copiii vor dori să vorbească despre carte. Ajutaţi-i să facă acest lucru pe rând. Dacă copiii vor şi alte jocuri cu gesturi, încercaţi să faceţi acest lucru. Dacă citiţi cărţi înainte de culcare, mişcaţi-vă încet şi alegeţi cântece relaxante pentru copii.

Extinderi şi variante:

- Copiilor mai mici le place să stea la dumneavoastră în poală sau să se sprijine de dumneavoastră în timp ce citiţi.
- Copiilor mai mari le pot plăcea şi poveştile pe tabloul de fetru.
- Copiii cu deficienţe de vedere şi de auz trebuie să stea aproape de dumneavoastră.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Faceţi o listă a cărţilor pe care le citiţi în scrisoarea de informare a părinţilor. Acestora le-ar putea face plăcere să le ştie. Puteţi include în aceste scrisori şi cântecele cu gesturi pentru ca părinţii să le cânte acasă.

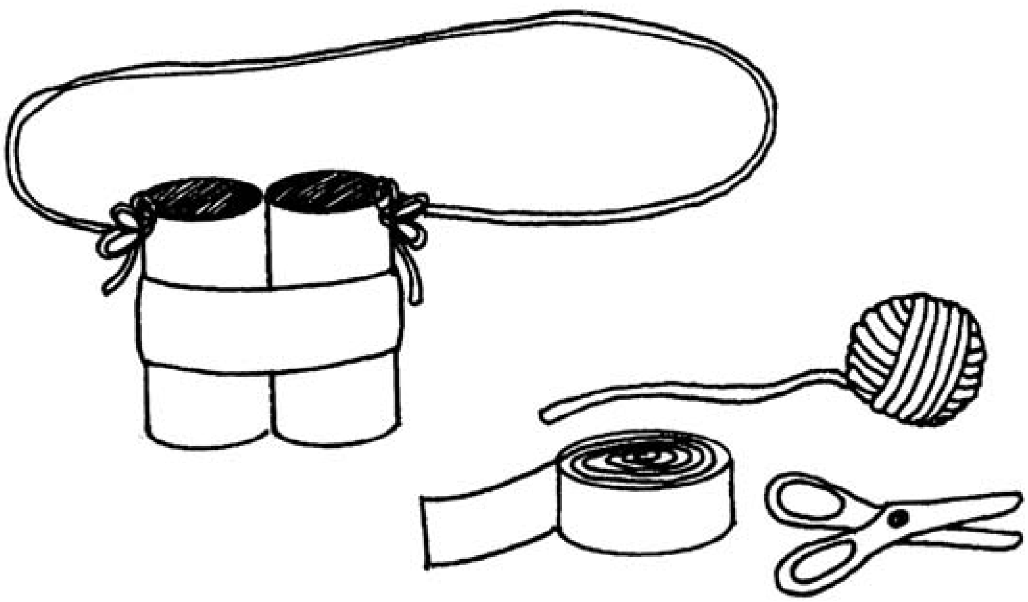
Binoclul

Scopul activităţii: Educatoarea confecţionează un binoclu împreună cu copilul. Jocul cu binoclul încurajează copilul să folosească limbajul. Copilul cunoaşte imagini şi sunete, iar folosirea binoclului dezvoltă simţurile copilului.

Materiale:
tuburi de carton - de la hârtia igienică sau de la prosoape de hârtie
bandă adezivă opacă sau transparentă
aţă sau sfoară

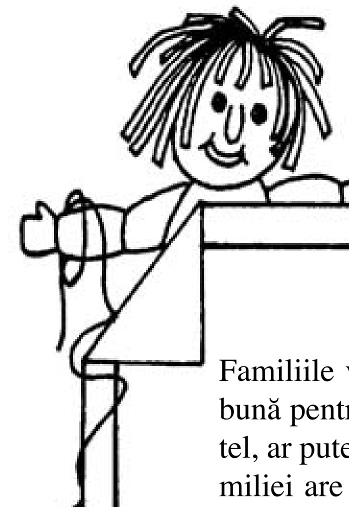
Pregătirea activităţii:
1. Lipiţi împreună 2 tuburi de carton pentru a face un binoclu. Unul sau doi copii v-ar putea ajuta.
2. Confecţionaţi un număr suficient de astfel de perechi pentru jumătate dintre copii.
3. Această activitate este potrivită pentru 4 până la 6 copii.

Desfăşurarea activităţii: Dacă faceţi această activitate înăuntru, staţi aşezat într-un loc confortabil în care să puteţi fi văzut de copii. Aceştia se vor apropia de dumneavoastră pentru a vedea ce faceţi. Cereţi copiilor să se apropie dacă vor să folosească binoclul. Arătaţi-le cum să se uite prin binoclu şi să cum să spună ceea ce văd. „Văd pernele şi pe Alexander citind o carte“. Copiii se vor plimba prin cameră privind prin binoclu. Întrebaţi-i ce văd. Repetaţi ceea ce spun. Dacă binoclul se dezmembrează, puneţi copiii să îl repare cu bandă adezivă.

Extinderi şi variante:

- Pentru copiii mai mici, folosiţi un singur tub. Acesta nu se va dezmembra.
- Pentru copiii mai mari, puneţi folie colorată de plastic la un capăt al tuburilor şi puneţi-i să se uite unii la alţii.
- Mergeţi cu binoclul afară şi uitaţi-vă la natură: priviţi păsărelele, norişorii sau orice atrage atenţia copilului.
- Folosiţi un tub mai lung în chip de telescop sau lunetă.
- Folosiţi aceste tuburi pentru a studia sunetele. Puneţi un tub lung la ureche şi ascultaţi.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Familiile vă pot ajuta adunând tuburi de carton de la hârtia igienică. O sursă bună pentru astfel de tuburi sunt hotelurile. Dacă un părinte lucrează la un hotel, ar putea să aducă la grădiniţă nişte tuburi de carton. Dacă un membru al familiei are un binoclu, invitaţi-l să vină pentru a-l arăta copiilor şi pentru a le explica cum să îl folosească.

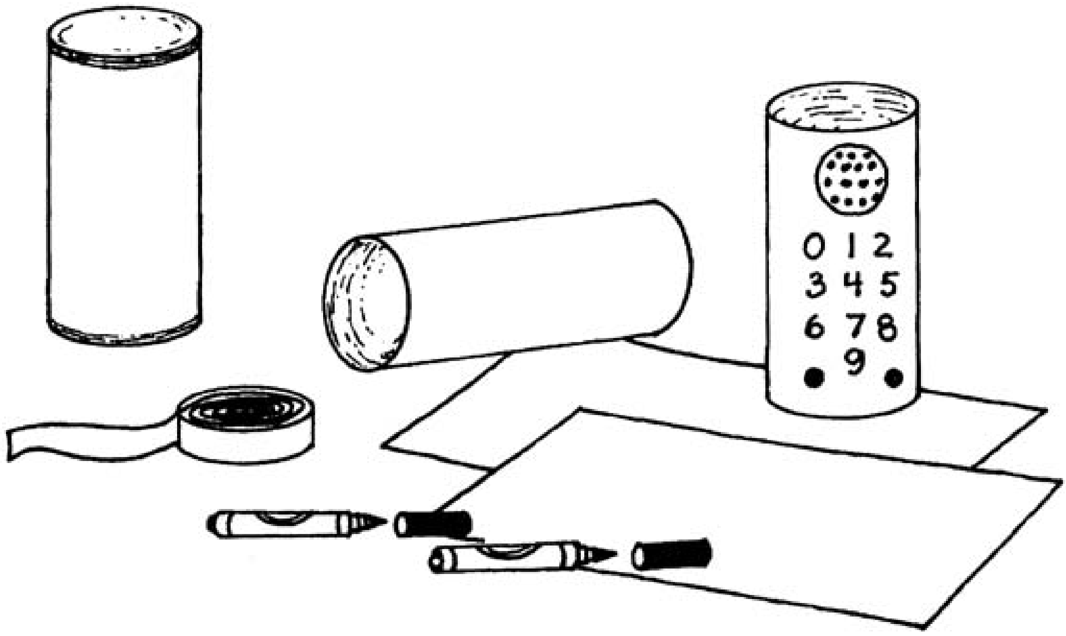
Telefonul de jucărie

Scopul activităţii: Copiii vă ajută să confecţionaţi şi apoi „vorbesc“ la telefoane de jucărie. Această activitate stimulează folosirea limbajului. Copiii se prefac că vorbesc la telefon şi acest lucru încurajează creativitatea şi ideile despre rolurile adulţilor. Conversaţiile la telefon sunt şi o activitate socială şi încurajează interacţiunea socială.

Materiale:
recipiente cilindrice de la sucuri sau tuburi de carton de la hârtia igienică
hârtie pentru a acoperi recipientul de la suc
bandă adezivă opacă sau transparentă
carioca sau creioane colorate

Pregătirea activităţii:

1. Confecţionaţi un telefon prin lipirea cu bandă adezivă a unui capăt al tubului de carton sau al recipientului cilindric. Vă pot ajuta 2 sau 3 copii pentru a lipi.
2. Acoperiţi recipientul cu hârtie.
3. Scrieţi cifrele de la 0 la 9 pe tub, începând cu cifra 0.
4. Această activitate este potrivită în timpul orelor de joacă, când copiii pot alege să participe sau nu. Lucraţi cu maximum 4 copii la un adult.

Desfăşurarea activităţii: Alegeţi un loc unde copiii pot atât să confecţioneze, cât şi să se joace cu telefoanele de jucărie. Dacă vă aşezaţi lângă spaţiul destinat mimării acţiunilor, copiii pot folosi aceste jucării în jocul de-a mama şi de-a tata. Dacă un copil se apropie de dumneavoastră, spuneţi-i că aţi făcut telefoane de jucărie. Arătaţi-i cum să vorbească la telefon, prefăcându-vă că daţi un telefon copilului. Daţi-i şi lui un telefon pentru a putea vorbi amândoi. Pe măsură ce se adună mai mulţi copii, ajutaţi-i să înceapă conversaţii şi să le continue. Conversaţiile trebuie să fie scurte. La început, copiii se bazează pe dumneavoastră pentru a le indica ce să spună. Sugeraţi-le să telefoneze unui copil din apropiere şi daţi un telefon şi acelui copil. Îi puteţi sugera de asemenea să telefoneze mamei sale sau unui membru al familiei.

Extinderi şi variante:

- Copiilor mai mici le puteţi da telefoane de jucărie sau telefoane vechi pentru ca aceştia să le studieze îndeaproape. Unora dintre copii le va face plăcere să atingă telefonul sau să îl plimbe prin cameră.
- Pentru copiii mai mari, adăugaţi diferite telefoane în spaţiul destinat mimării acţiunilor. Le va face plăcere să poarte conversaţii cu dumneavoastră şi cu alte persoane.
- Jucaţi jocul telefoanelor de jucărie cu copiii mai mari. Staţi în cerc cu trei sau patru copii. Şoptiţi o propoziţie simplă la urechea copilului de lângă dumneavoastră. Spuneţi copilului să şoptească propoziţia copilului de lângă el. Ultimul din grup spune întregului grup ceea ce s-a şoptit. Fiţi pregătiţi pentru orice. Copiii spun adeseori ceea ce le trece prin cap. Acceptaţi ceea ce spun.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Aflaţi ce fel de telefon foloseşte familia copilului acasă. Încercaţi să îl confecţionaţi.

Facem o excursie

Scopul activităţii: Copilul îşi face un bagaj într-o valiză sau un rucsac şi se preface că merge în excursie. Această activitate încurajează limbajul expresiv şi stimulează abilitatea de a mima o acţiune. Copiii învaţă vocabularul aferent acţiunii de a împacheta.

Materiale: o valiză mică sau un rucsac pentru fiecare copil
unul sau mai multe dintre următoarele lucruri: cămăşi, şepcuţe, pantofi, animăluţe sau păpuşi

Pregătirea activităţii: Adunaţi materialele. Spaţiul destinat mimării acţiunilor este un loc potrivit pentru acest tip de activitate. Puteţi de asemenea să puneţi obiectele pe rafturi deschise. Această activitate este potrivită pentru maximum patru copii, în funcţie de numărul de materiale.

Desfăşurarea activităţii: Observaţi interesul copilului faţă de materiale. Stabiliţi momentul când copilul este gata de joacă. Puteţi începe prin a-i da nişte idei. Sugeraţi copilului să îşi împacheteze lucrurile pentru a face o vizită unei rude. În timp ce împachetează, faceţi comentarii de tipul: „Julia, ai nevoie de o şepcuţă? Ce ai împachetat?“ După ce copilul îşi termină bagajul, îl puteţi întreba: „Eşti gata să pleci în excursie?“ Copilul poate duce valiza într-o altă parte a camerei. Dacă nu face acest lucru, sugeraţi-i dumneavoastră un loc. Când ajunge acolo, copilul poate despacheta lucrurile. Stimulaţi copiii să folosească limbajul, cerându-le să numească diferitele obiecte. Copilul poate dori să refacă bagajul şi să se întoarcă, apoi să despacheteze din nou. Continuaţi jocul atâta timp cât copilul manifestă interes. Unii copii îşi vor concentra atenţia asupra împachetării şi despachetării bagajului, vorbind puţin despre ceea ce fac. Acceptaţi explicaţiile şi răspunsurile lor limitate. S-ar putea să fie mult mai interesaţi de împachetat decât de vorbit.

Extinderi şi variante:

- Copiii mai mici se vor mulţumi să pună lucrurile în valiză şi apoi să le scoată. S-ar putea să dorească să folosească închizătoarea valizei.
- Copiii mai mari ar putea dori să discute despre ceea ce fac, adăugând şi alte obiecte folosite în mod real pentru un bagaj de călătorie.
- Jucaţi un joc al valizelor cu copiii mai mari, folosind obiecte imaginare. Acesta poate începe cu „Am împachetat valiza bunicii şi am pus în ea o periuţă de dinţi“. Următorul copil spune acelaşi lucru, adăugând un obiect în plus: „Am împachetat valiza bunicii şi am pus în ea o periuţă de dinţi şi un _____“. Acest joc este foarte potrivit pentru îmbunătăţirea memoriei şi îmbogăţirea vocabularului.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Aflaţi dacă familia a făcut de curând călătorii. Întrebaţi părinţii ce au pus în bagajele de călătorie. Folosiţi aceleaşi obiecte sau faceţi o listă şi apoi un desen al obiectelor pe care familiile le iau în călătorii.

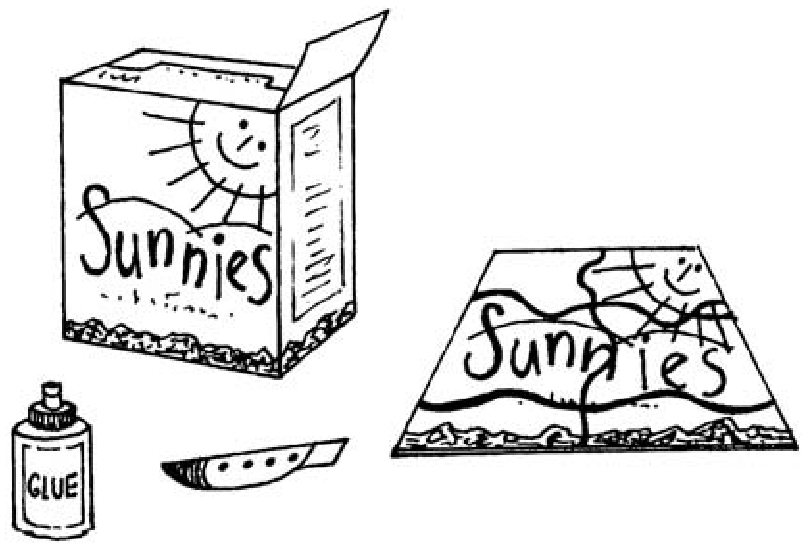
Puzzle

Scopul activităţii: Copiii se joacă cu jocuri puzzle confecţionate de educatori. Aceste jocuri îi ajută pe copii să exerseze coordonarea de tip ochi-mână şi să dezvolte deprinderi pentru a citi şi a scrie. Copiii învaţă să vadă asemănările sau deosebirile, acestea fiind importante pentru capacitatea de a citi de mai târziu. Potrivirea pieselor de puzzle inspiră copilului un sentiment de încredere şi de satisfacţie. Copilului de doi ani îi plac jocurile puzzle formate din 3 sau 4 piese, deşi unii vor aprecia chiar şi unul format din 2 piese.

Materiale:
carton tare
bucăţele de lemn pentru mânere
un cuţit ascuţit sau o lamă cu un tăiş
lipici
cutii goale de cereale sau de biscuiţi preferaţi de copil

Pregătirea activităţii:

1. Jocurile puzzle se confecţionează trasând mai întâi o formă pe bucata de carton tare. Faceţi un puzzle din două piese şi altele din 3 sau 4 piese. Decupaţi cu ajutorul cuţitului formele pieselor. Nu folosiţi instrumentele în mijlocul copiilor. Faceţi ca marginile să fie cât se poate de fine.
2. Jocurile puzzle cu poze se confecţionează din pozele de pe cutiile de cereale, de biscuiţi sau de pe etichetele de pe conserve. Confecţionaţi un puzzle simplu, folosind partea din faţă a unei cutii tăiate pe mijloc în două. Dacă folosiţi etichete, lipiţi eticheta pe un carton tare şi tăiaţi-l apoi în două sau în mai multe bucăţi.
3. Pentru a face jocuri puzzle mai simple, pentru copiii mai mici sau pentru copiii cu deficienţe de vedere, lipiţi nişte mânere mici din lemn pe fiecare piesă de puzzle. Acest lucru face ca piesele să fie mai uşor dă văzut şi de manevrat.
4. Puneţi jocurile puzzle pe rafturi, alături de alte jocuri de mânuit şi lucraţi cu copii în grupe mici, atunci când aceştia aleg jocurile puzzle. Puteţi de asemenea să le puneţi pe o măsuţă pentru o activitate de grup cu doi până la patru copii.

Desfăşurarea activităţii: Observaţi copiii pentru a vedea ce fac cu jocul puzzle. Unii dintre ei se vor apropia, vor privi şi vor atinge. Invitaţi-i să asambleze piesele. Unora dintre copii va trebui să le arătaţi dumneavoastră cum să facă şi ei vă vor imita. Începeţi cu un puzzle format din 2 piese şi după ce îl rezolvă cu succes pe acesta, daţi-le unul cu 3 piese. Alţi copii, care au deja experienţă în acest sens, au nevoie doar de indicii din partea dumneavoastră, fără o demonstraţie practică. Observaţi-le strategiile. Le-aţi putea sugera, de exemplu, cum să întoarcă piesa de puzzle pentru ca aceasta să se potrivească. Încurajaţi-i spunând: „Josef, potriveşte piesele jocului puzzle pentru a face un cerc".

Extinderi şi variante:

- Copiii mai mici vor studia piesele de puzzle punându-le pe jos. Le puteţi arăta pozele şi puteţi numi obiectele în timp ce copiii manevrează piesele.
- Pentru copiii mai mari şi pentru cei cărora le place această activitate, continuaţi să adăugaţi din ce în ce mai multe piese la puzzle.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Confecţionaţi jocuri puzzle la o întâlnire cu părinţii. Părinţii pot face un joc pentru clasă şi unul pe care să îl ducă acasă.

Facem picături de ploaie

Scopul activităţii: Copiii folosesc sticle pentru picături şi apă pentru a face picături de ploaie. Ei exersează astfel deprinderile motrice fine. Această activitate îl ajută pe copil să înţeleagă principiile de cauză şi efect.

Materiale:
sticluţe pentru picături de ochi
sticle de ingrediente
siringi nazale
lighean de veselă sau măsuţa pentru nisip şi apă
apă

Pregătirea activităţii:
1. Strângeţi sticluţele şi siringile.
2. Această activitate se poate desfăşura în ligheanul cu obiecte destinate activităţilor senzoriale sau în lighene aşezate pe o măsuţă joasă. Umpleţi aceste lighene cu apă.
3. Trebuie să aveţi sticluţe de picături pentru până la şase copii. Puneţi 2 până la 3 copii la fiecare lighean şi maximum 6 la masa destinată activităţilor senzoriale. Asiguraţi-vă că aveţi mai multe sticluţe decât numărul copiilor.

Desfăşurarea activităţii: Explicaţi copiilor că pot face picături de ploaie cu aceste obiecte. Arătaţi-le cum să strângă sticluţa de picături de ochi şi celelalte obiecte pentru a le goli. Încurajaţi-i să experimenteze cu diferite sticluţe de picături. Unora dintre copii li se va părea dificil şi vor încerca să facă acest lucru pentru o perioadă scurtă de timp. Alţii vor exersa un timp mai îndelungat. Unii vor fi interesaţi de efectul picăturilor pe suprafaţa apei. Vorbiţi cu ei despre acest lucru şi aflaţi ceea ce li se pare interesant.

Extinderi şi variante:

- Copiii mai mici şi cei cu deficienţe de vedere pot folosi sticlele mai mari.
- Copiilor mai mari le va face plăcere să folosească sticluţele pentru picături de ochi, umplute cu apă colorată, în recipiente de plastic transparente. Aceştia pot muta apa dintr-un recipient în altul şi pot observa cum se combină şi cum se schimbă culorile.
- Folosiţi sticluţe pentru picături de ochi umplute cu apă colorată pe hârtie în culori deschise cum sunt filtrele de cafea. Copiii pot face desene. Puteţi agăţa aceste desene pentru a atârna liber în spaţiul destinat somnului sau pentru a fi observate de bebeluşi.
- Ieşiţi la plimbare şi observaţi efectul picăturilor de ploaie pe suprafaţa bălţilor.

LEGĂTURA CU FAMILIA

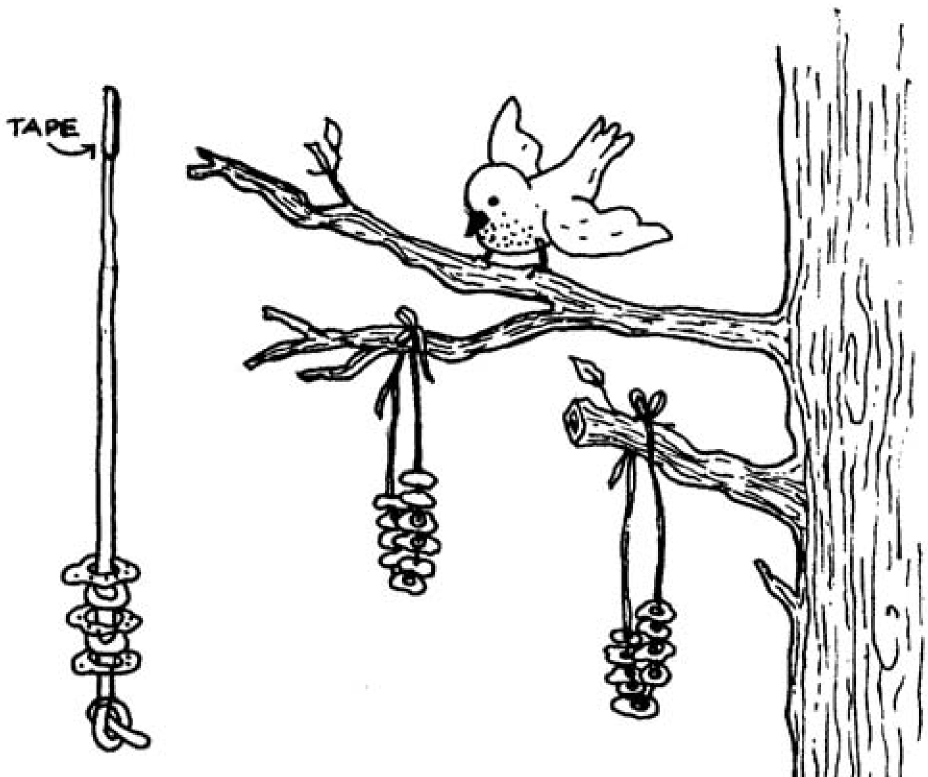
Dacă un membru al familiei lucrează într-un loc unde se găsesc sticluţe pentru picături, acesta ar putea să vă ajute cu câteva astfel de materiale pentru această activitate. Încurajaţi familiile să permită copiilor să folosească acasă sticle pentru picături, jucându-se cu apă într-un vas mic sau într-un lighean.

Dau de mâncare la păsărele

Scopul activităţii: Copilul confecţionează un suport de hrănire a păsărilor şi învaţă despre mâncarea pe care o mănâncă acestea. Activitatea de înşirare pe aţă încurajează deprinderile motorii precise şi coordonarea de tip ochi-mână.

Materiale:
aţă sau sfoară
cereale rotunde de ovăz
biscuiţi sau covrigei rotunzi
foarfecă
bandă adezivă

Pregătirea activităţii:
1. Tăiaţi aţa sau sfoara în bucăţi de aproximativ 15 cm.
2. Faceţi un nod la unul din capete. Lipiţi o bucată de bandă adezivă în jurul celuilalt capăt pentru a putea înşira pe aţă mai uşor.
3. Această activitate se desfăşoară la o măsuţă cu un grup mic de maximum 6 copii o dată.

Desfăşurarea activităţii: Pe măsură ce copiii se apropie de măsuţă, explicaţi-le că vor confecţiona suporturi pentru hrănirea păsărelelor. Arătaţi fiecărui copil în parte cum să înşire cerealele pe aţă. Încurajaţi copilul să înşire aceste cereale. Dacă îi este greu copilului să înşire cerealele de ovăz, sugeraţi-i să încerce să înşire covrigeii sau alte alimente cu o gaură mare. Unii copii vor dori să folosească atât cereale cât şi covrigei. Încurajaţi copiii să nu mănânce mâncarea, ci să o păstreze pentru păsărele. Când un copil vă spune că a terminat, legaţi capetele pentru a face un şirag. Agăţaţi aceste şiraguri pe crengile copacilor din curte. Dacă este posibil, priviţi păsărelele în timp ce mănâncă, de la o fereastră din clasă.

Extinderi şi variante:

- Copiii mai mari se pot gândi la alte alimente pentru păsări. Experimentaţi sugestiile lor şi încercaţi să înşiraţi pe aţă alimentele propuse.
- Agăţaţi lângă sala de clasă un suport pentru hrănirea păsărilor şi puneţi în el seminţe. Priviţi-l în fiecare zi. Întrebaţi copiii „Ce păsări merg la suportul cu seminţe?"
- Ieşiţi afară pentru a privi păsărelele. Luaţi cu dumneavoastră cât mai mulţi adulţi. În timp ce vă plimbaţi, căutaţi păsărele. Priviţi ce fac păsărelele. De exemplu, acestea ar putea să stea pe pământ, să zboare, să caute mâncare, să se odihnească pe crengile unui copac sau să bea apă dintr-o baltă.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Aflaţi dacă sunt părinţi care urmăresc păsările şi care ar putea să vă spună mai multe lucruri despre ele. Rugaţi părinţii să vă însoţească în această plimbare sau să vină să vadă suporturile pentru hrănirea păsărilor.

Fac gimnastică

Scopul activităţii: Copiii exersează cu o păpuşă pentru a face o demonstraţie. Copiii îşi cunosc corpul şi îşi pun în mişcare muşchii cărora se datorează mişcările cu amplitudini mari. Prin această activitate se dezvoltă deprinderi pentru o bună sănătate.

Materiale: o păpuşă din cârpe cu braţe şi picioare mobile

Pregătirea activităţii: Puteţi face această activitate cu un grup mic de până la 4 copii sau cu un grup mai mare, cu ajutorul unor adulţi.

Desfăşurarea activităţii: Adunaţi copiii într-un grup mai mic sau mai mare şi propuneţi-le să faceţi exerciţii fizice. Prezentaţi păpuşa şi activitatea: „Numele păpuşii mele este Johanna. Johannei îi place să îşi mişte corpul". Faceţi mişcări cu păpuşa şi descrieţi-le. „Vedeţi, Johanna îşi mişcă braţele. Puteţi face şi voi la fel?" Unele dintre mişcările preferate sunt mişcarea capului păpuşii, săritura pe loc, atingerea nasului şi a degetelor de la picioare, rotirea în cerc şi întinderea pentru a atinge tavanul. Comentaţi mişcările copiilor. „Katrina dă din cap. Îşi mişcă capul în sus şi în jos. Nina se învârte în cerc". După ce copiii au făcut exerciţii timp de 5 până la 10 minute, ajutaţi-i să se liniştească înainte de a termina. Folosiţi mişcări uşoare şi puneţi-i să se aşeze pe podea şi să facă mişcări mici, să bată din palme sau să îşi atingă degetele de la picioare. S-ar putea ca unii dintre copii să dorească să continue. Aduceţi mai multe păpuşi pentru ca aceştia să poată exersa demonstrând mişcările.

Extinderi şi variante:

- Faceţi exerciţii fizice pe muzică.
- Copiii mai mici vi se vor alătura şi le va face plăcere să îi imite pe cei mai mari.
- Puneţi copiii să facă exerciţii fizice în timp ce agită steguleţe colorate şi clopoţei.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Puteţi face exerciţii fizice la o întâlnire cu părinţii. Puteţi vorbi părinţilor despre aceste exerciţii şi aceştia se pot astfel relaxa.

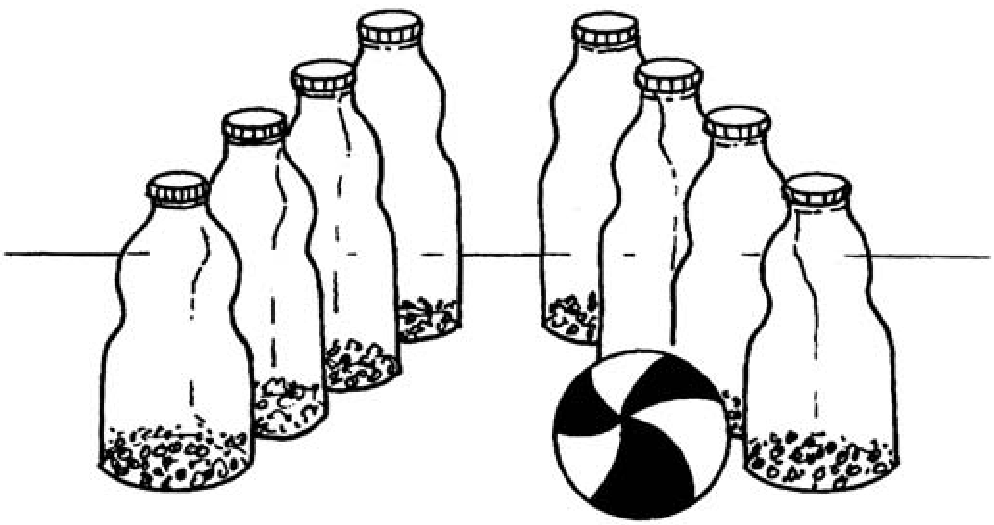
Popice cu sticle

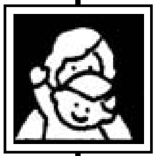
Scopul activităţii: Copiii folosesc sticle pentru a juca bowling. Prin rostogolirea mingii, aceştia exersează deprinderile motorii cu amplitudine mare şi coordonarea de tip ochi-mână. Acest joc îi mai ajută pe copii să înţeleagă relaţia cauză-efect atunci când mingea loveşte şi răstoarnă sticlele. Când copiii se joacă împreună, ei învaţă să coopereze şi să participe pe rând.

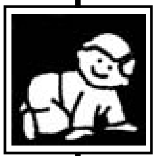
Materiale:
6 până la 8 recipiente din plastic de la apă minerală
puţin nisip
o minge mare sau grea

Pregătirea activităţii:
1. Puneţi nisipul pe fundul sticlelor. Puneţi dopurile la loc.
2. Aşezaţi sticlele pe două rânduri.
3. Alegeţi un loc în care copiii pot rostogoli mingea fără să fie întrerupţi, de exemplu, o zonă retrasă din clasă sau de pe hol.
4. Această activitate este potrivită pentru 3 copii. Un copil poate aranja sticlele în timp ce al doilea rostogoleşte mingea. Folosiţi o altă minge şi două rânduri de câte 4 sticle pentru un număr mai mare de copii.

Desfăşurarea activităţii: Arătaţi copiilor care manifestă interes cum să rostogolească mingea pentru a răsturna sticlele. Ajutaţi-i pe doi copii să se joace, unul aşezând sticlele, iar celălalt rostogolind mingea. Pot apoi inversa rolurile. Vorbiţi despre ceea ce se întâmplă atunci când mingea loveşte sticlele şi sticlele se lovesc între ele. Întrebaţi ce fel de sunete se aud.

Extinderi şi variante:

- Copiilor mai mici le va face plăcere să rostogolească mingea. Acestora la place şi să fugă după minge. Folosiţi, în acest caz, o minge mare şi moale.
- Încercaţi să faceţi această activitate în aer liber şi vorbiţi despre cum se rostogoleşte mingea pe suprafeţe diferite.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Daţi părinţilor indicaţii despre cum să organizeze acest joc acasă. Folosiţi jocul ca o activitate desfăşurată cu ocazia întâlnirilor cu familia, astfel încât părinţii să poată să se joace în clasă înainte să încerce jocul acasă. La aceste întâlniri, puteţi arăta mai multe jocuri cu mingea pentru copii de diferite vârste.

24 - 36 luni

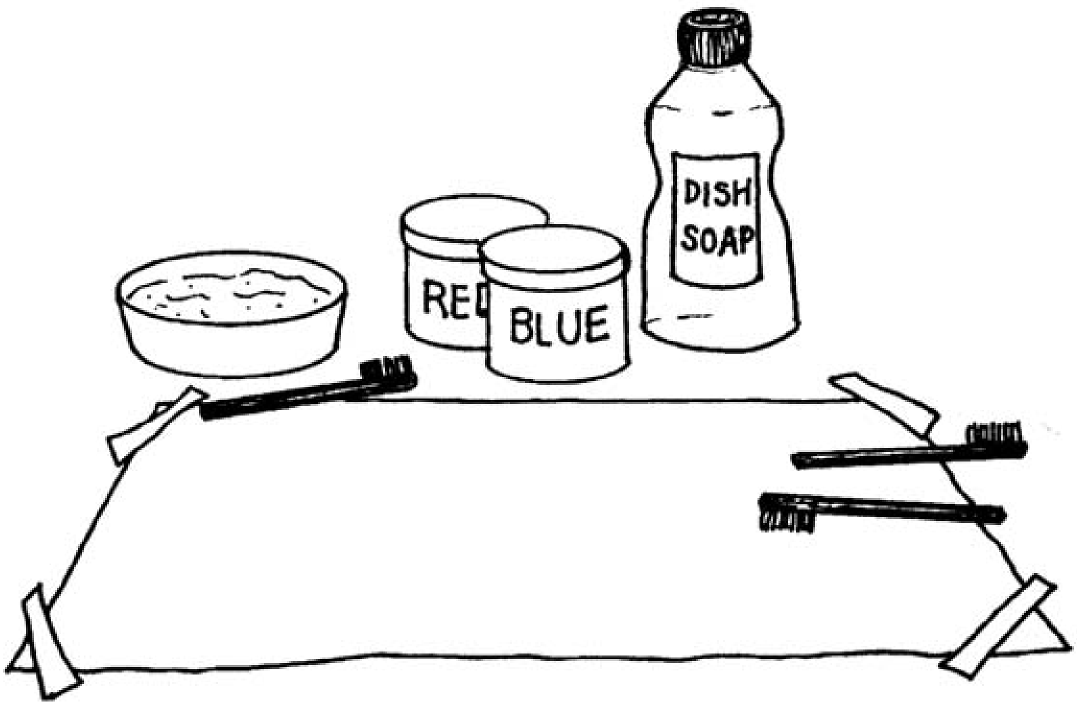
Pictez cu periuţa

Scopul activităţii: Copiii folosesc deprinderile motorii precise şi pe cele cu amplitudine mare în timp ce freacă cu peria atunci când pictează. Atunci când pictează, copiii au şansa să se exprime în mod creativ.

Materiale:
periuţe de dinţi
un recipient nu foarte adânc
1 sau 2 culori de vopsea
hârtie
detergent pentru vase
şorţuri

Pregătirea activităţii:
1. Adunaţi 2 până la 4 periuţe de dinţi mai vechi pentru pictură.
2. Amestecaţi vopseaua şi adăugaţi o cantitate mică de detergent de vase pentru a face balonaşe şi pentru a se curăţa uşor.
3. Turnaţi vopseaua într-un recipient nu foarte adânc.
4. Înmuiaţi periuţa în vopsea şi pictaţi apoi pe hârtie.
5. Această activitate se desfăşoară în spaţiul destinat activităţilor artistice sau senzoriale, cu maximum 4 copii o dată.

Desfăşurarea activităţii: Pe măsură ce copiii înţeleg cum se desfăşoară activitatea, explicaţi-le că veţi picta cu periuţele de dinţi. Oferiţi copilului o bucată de hârtie pe care să picteze şi ajutaţi-l să îşi pună şorţul. Arătaţi copilului cum să picteze cu periuţa, mişcând-o în sus şi în jos, sau într-o parte şi în cealaltă pe hârtie. Vorbiţi copilului în timp ce pictează: „Anna, acum mişti periuţa în sus şi în jos. Ce desen frumos!“ Detergentul pentru vase poate face balonaşe în vopsea în timp ce copilul mişcă periuţa. Întrebaţi copilul: „Ce sunt acelea? De unde au apărut?“
Copilul poate dori să folosească şi a doua culoare de vopsea. Permiteţi copilului să continue până când vă spune că a terminat.

Extinderi şi variante:

- Folosiţi perii mai mari (pentru frecat) pentru copiii mai mici şi o singură culoare de vopsea. Folosiţi coli mari de hârtie pentru a încuraja mişcări ale braţelor cu amplitudine mare.
- O coală mare de hârtie este potrivită pentru un tablou mural realizat în grup.
- Folosiţi perii pentru frecat şi găleţi cu apă şi detergent pentru a spăla mobilierul, ca de exemplu scaunele. Această activitate se poate desfăşura foarte bine în aer liber.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Spuneţi părinţilor că folosiţi periuţe de dinţi. Aceştia v-ar putea da nişte periuţe folosite.

Capitolul 6

Teme pentru copiii mici și pentru cei de la doi la trei ani

6.1. Planificarea temelor: copiii mici (până la trei ani)

Planificarea tematicii este o metodă de integrare a experienţelor de învăţare. Planificarea după tematică are următoarele caracteristici:

- Face legătura între activităţile individuale
- Implică simţurile
- Este mai simplă pentru copiii de peste doi ani şi
- Se bazează pe experienţele reale ale copilului.

Temele sunt o cale prin care copiii de această vârstă primesc experienţe holistice, incluzând toate ariile de dezvoltare: emoţională, socială, lingvistică, intelectuală şi fizică.

De ce să utilizăm tematici?

Marea majoritate a învăţării la copiii între 18 şi 36 de luni este orientată înspre procesele din învăţare; copilul trece repede de la o experienţă la alta şi activitatea sa pare fără conexiuni. Dar observarea atentă de către educatoare îi poate spune cum leagă, de fapt, copilul experienţele între ele. De exemplu, un copil mic îmbracă o păpuşă în zona de teatru şi simulează să spală păpuşa în chiuvetă. Educatoarea îl observă şi înţelege că micuţul este foarte preocupat de îngrijirea copiilor. Educatoarea se întreabă dacă şi alţi copii au această preocupare şi observând atent în sală descoperă că şi alţi copii sunt interesaţi de acelaşi lucru, dar în moduri diferite. Un copil este interesat de jucăriile pentru copiii mici, altul de hrănirea bebeluşilor. O cale de a răspunde la acest interes constă în planificarea unei serii de activităţi de învăţare în jurul temei copiilor mici. Planificarea acestei teme le oferă tuturor copiilor mai multe posibilităţi de a învăţa despre copiii mici, iar varietatea experienţelor duce la învăţare integrată pentru copil.

Procesul de planificare

Interesele copiilor sunt cele mai importante pentru decizia de a planifica o anumită temă. Primul pas este observarea copiilor. Cu toate că nu toţi au aceleaşi interese ei au totuşi experienţe comune. Unele interese sunt cunoscute de educatoare dinainte, altele apar de-a lungul anului. Cei mai mulţi copii sunt preocupaţi de hrană, aşa că această temă este adecvată. Uneori o vizită la „Alimentară“ poate să sugereze o altă temă. De exemplu, copiii descoperă râme pe stradă şi sunt foarte fascinaţi. Educatoarea remarcă acest interes şi continuă observarea pentru a descoperi mai multe despre copii. Ce îi fascinează? Senzaţia când îi ating, felul cum se mişcă sau lăcaşurile din pământ? După observare şi discutare cu copiii, educatoarea planifică activităţi pentru a răspunde acestor preocupări.

Temele pentru copiii mici şi copiii între doi şi trei ani sunt simple şi trebuie legate de experienţa lor cu lumea. Temele pot fi din experienţele zilnice, cum sunt luatul mesei şi îmbrăcarea sau privitor la un material de joacă preferat, cum sunt mingile. Sau, la fel ca în exemplul de mai sus, copiii se pot preocupa de insecte şi animale, iar expunerea la o nouă creatură, ca râma, le focalizează brusc interesul pe un anume tip de animal sau insectă.

Interesele copiilor devin teme în jurul cărora se pot organiza ideile privind activităţile. După ce i se sugerează o temă, educatoarea planifică activităţi legate de diferite arii de dezvoltare a copilului: emoţională, socială, intelectuală şi fizică. În această carte am folosit următoarele arii de dezvoltare:

• Înţelegerea de sine (grija de sine şi sinele)
• Înţelegerea celorlalţi (relaţiile sociale cu colegii)
• Comunicarea cu ceilalţi (vorbitul, cititul, scrisul)
• Înţelegerea lumii (descoperirea şi expresia creativă, ca artă, muzică)
• Mişcarea şi acţiunea.

Ghidul pentru ariile de planificare tematică vă oferă o metodă de a planifica aceste domenii folosind centrele din sală. De exemplu, la planificarea unei teme despre pâine activitatea creativă poate consta în realizarea plastilinei întrucât plastilina permite copilului să creeze „produse de brutărie".

O temă poate dura mai mult în funcţie de interesele copiilor. Unele materiale pot fi atractive pentru copii şi se pot juca mai mult cu ele. Educatoarea poate inventa un cântec pe o temă şi cântecul poate fi repetat luni în şir la cererea copiilor. Alte teme şi activităţi au nevoie de săptămâni pentru a se încheia. De exemplu, proiectul despre pâine poate avea nevoie de două săptămâni ca să se termine. În prima săptămână, copiii mănâncă diferite feluri de pâine şi vorbesc despre gust, culoarea, miros şi despre care dintre copii mănâncă fiecare fel de pâine. În a doua săptămână, puteţi coace nişte pâine în sală, iar în a treia - să vizitaţi o brutărie.

Unele teme dau idei de activităţi pentru unele arii, dar nu pentru toate. Încercaţi să includeţi o activitate în cel puţin două centre în fiecare zi. Copiii mici şi copiii între doi şi trei ani se joacă scurte perioade de timp, aşa că vor aprecia să aibă de unde să aleagă. Asiguraţi-vă ca planificarea anuală să fie variată şi să cuprindă activităţi în toate centrele.

Fiţi precauţi când faceţi planificarea. Încercaţi să ţineţi echilibrul între tematica planificată şi jocul iniţiat de copil. Cea mai mare parte a învăţării la această vârstă ţine de exerciţiul cu materialele preferate. Copiilor le place să repete şi se reîntorc deseori la aceleaşi jucării şi materiale. La planificare încercaţi să includeţi şi activităţi ce le sunt familiare. Puteţi adăuga materiale noi şi să le mai ţineţi pe cele ce le preferă. De exemplu, plastilina este sugerată pentru tema pâinii. Unora dintre copii le place să facă şi să se joace cu plastilina şi vor învăţa din legătura pe care o fac între pâine şi plastilină. Cei care nu aleg să facă plastilină şi vor să se joace cu alte materiale creative trebuie să aibă la dispoziţie şi alte oferte, cum ar fi şevaletul şi vopselele.

O modalitate de a ajunge la un echilibru între temele planificate şi jocul iniţiat de copil este introducerea unei teme pe lună. Nu este însă nevoie să aveţi câte o temă pentru fiecare lună a anului. Copiii pot continua cu preocupările lor individuale cea mai mare parte a lunii şi se pot concentra pe un interes comun grupului doar o parte din lună. Dacă o activitate pentru o temă li se pare interesantă, puteţi continua mai mult de o săptămână cu ea. Astfel educatoarea le poate oferi copiilor experienţe legate între ele şi care nu domină jocul individual al copilului.

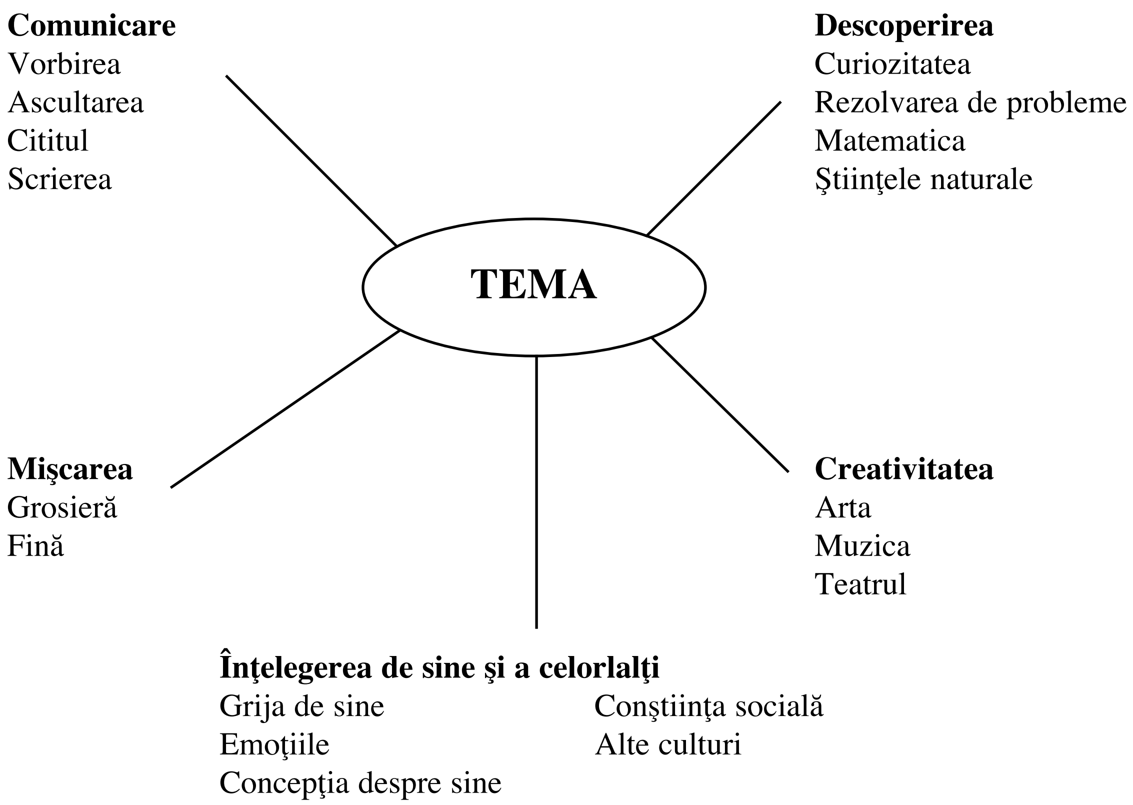
Planificarea tematicii la grupele de vârste mixte

Copiii mici şi copiii între doi şi trei ani pot fi puşi împreună în aceeaşi grupă. În unele săli, pot fi puşi şi sugari. Încercaţi să planificaţi activităţi pentru toate vârstele. De exemplu, când alegeţi un cântec pentru o temă gândiţi-vă la două aspecte deodată: la un cântec simplu pentru cei mai mici şi la altul, mai complex pentru copiii între doi şi trei ani, pentru a permite celui mic să fie participant la tema respectivă în felul lui. Unele activităţi sunt interesante pentru copilul mai mare, dar nu şi pentru cel mai mic. Dacă activitatea din tabel se numeşte pictură, cuprindeţi elemente simple de pictură pentru copiii între doi şi trei ani şi materiale suficiente de joacă în alt colţ al camerei pentru sugarii mari.

6.2. Teme model

în paginile următoare se prezintă cinci teme: Pâinea, Mingile, Animalele domestice, Buzunarele şi Apa. Activităţile marcate cu un asterisc (*) sunt cuprinse în acest capitol.

GHID PENTRU PLANIFICAREA UNEI TEME

Alte activităţi se găsesc în capitolele anterioare, locul lor fiind indicat în paranteze.

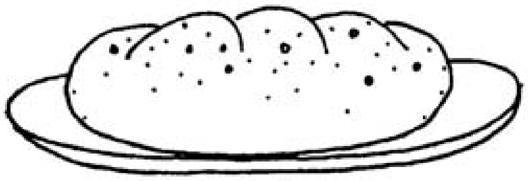
6.2.1. PÂINEA

Comunicare

Să vorbim despre pâinea de la masă
Să ascultăm povestea *pâinii*
Povestea de pe panoul de fetru Omul din turtă dulce

Descoperirea

Facem pâine
Să comparăm ingredientele uscate şi cele umede
Să observăm cum creşte aluatul

Mişcarea

Să învăţăm să împletim cu plastilină (Capitolul 5)
Unelte pentru făcut pâinea pe masa senzorială

Creativitatea

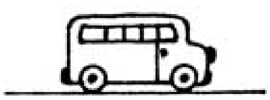
Fac plastilină (Capitolul 5)
Umplu pungi goale pentru pâine cu hârtie mototolită din care fac franzele
Cântec despre pâine
Unelte pentru făcut pâine în centrul dramatic

Înţelegerea de sine şi a celorlalţi

Întindem margarină sau gem pe pâine
Ce fel de pâine se mănâncă în familia ta?
Părinţii vin şi fac pâine la grădiniţă
Ne facem plastilină şi franzele unii pentru alţii

Excursie : Vizită la o brutărie sau în alt loc unde se vinde pâine.

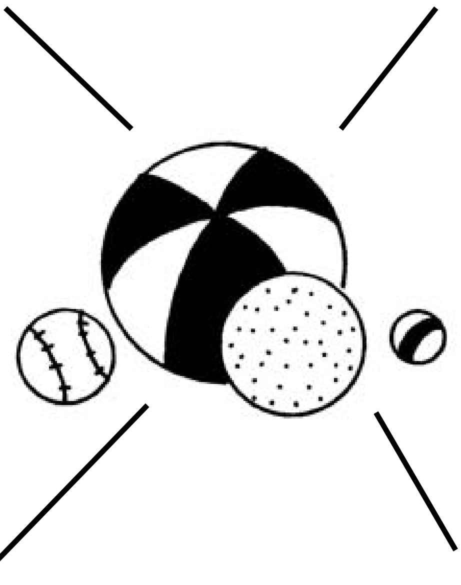
6.2.2. MINGILE

Comunicare

Discuţii despre mingi mari şi mici
Caietul cu mingi

Descoperirea

Spălăm mingile pe masa senzorială
Mingi şi tuburi*

Mişcarea

Punem diferite mingi în masa senzorială
Mişcăm mingile de ping-pong cu cleştii
Jocul cu mingea*
Arunc mingi (Capitolul 5)

Creativitatea

Tipăresc cu mingea
Cântece despre minge*
Mişcare: mă rostogolesc ca mingea

Înţelegerea de sine şi a celorlalţi

Prind baloane de săpun
Rostogolim mingea între noi (Capitolul 3)

*Activităţile sunt prezentate în paginile următoare.

18 - 36 luni

Mingile şi tuburile

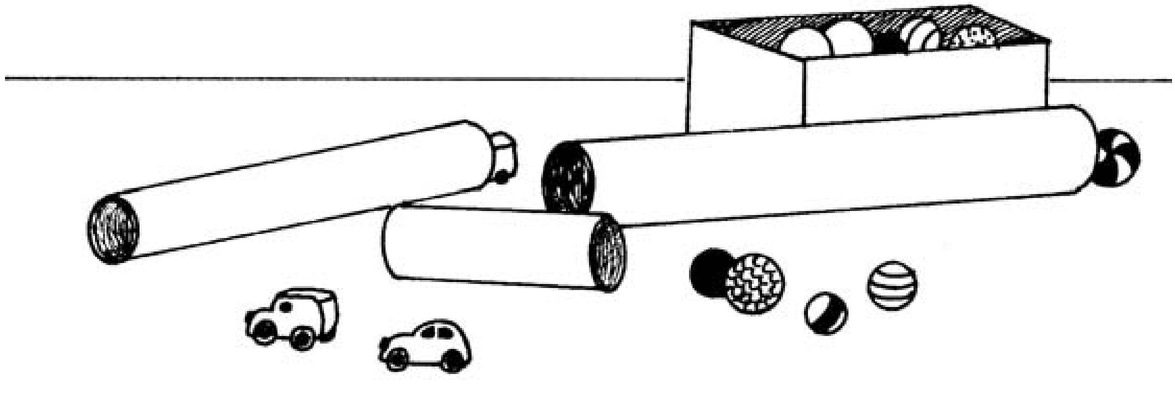
Scopul activităţii: Copilul aruncă mingi prin tuburi şi experimentează cu dimensiuni şi cu obiecte care apar şi dispar. Copilul învaţă conceptul de mare şi mic. Experienţele cu obiecte care apar şi dispar ajută copilul mic şi copilul între 2 şi 3 ani să înţeleagă permanenţa obiectelor.

Materiale: mingi mici cum ar fi cele de golf sau de ping-pong
tuburi de hârtie, role de hârtie igienică, tuburi de carton, tuburi de plastic
lighean de plastic, cutie, sau masă senzorială pentru ascunderea mingilor

Pregătirea activităţii:

1. Tăiaţi tuburi de diferite lungimi
2. Aşezaţi tuburile şi mingile într-o cutie
3. Planificaţi doi, trei copii la o cutie şi până la şase copii la masa senzorială.
   Această activitate este potrivită pentru activităţile libere.

Desfăşurarea activităţii: Observaţi copiii. Arătaţi-le cum să arunce mingile prin tuburi. Dacă mingea este prea mare încurajaţi-i să aleagă mingea de mărimea potrivită. Copiii vor descoperi şi alte căi de a folosi mingile şi tuburile.

Extinderi şi variaţii:

- Cei mai mici vor cerceta tuburile şi mingile separat.
- Cei mai mari vor folosi cele două împreună. Unii vor fi fascinaţi de tuburile mai lungi. Încercaţi să găsiţi pentru ei tuburi sau ţevi de plastic transparent.
- Folosiţi cu tuburile maşini de dimensiuni mici.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Părinţii pot ajuta la procurarea de tuburi şi mingi pentru această activitate. Un părinte care lucrează în domeniul instalaţiilor poate contribui cu ţevi.

Joc cu mingea

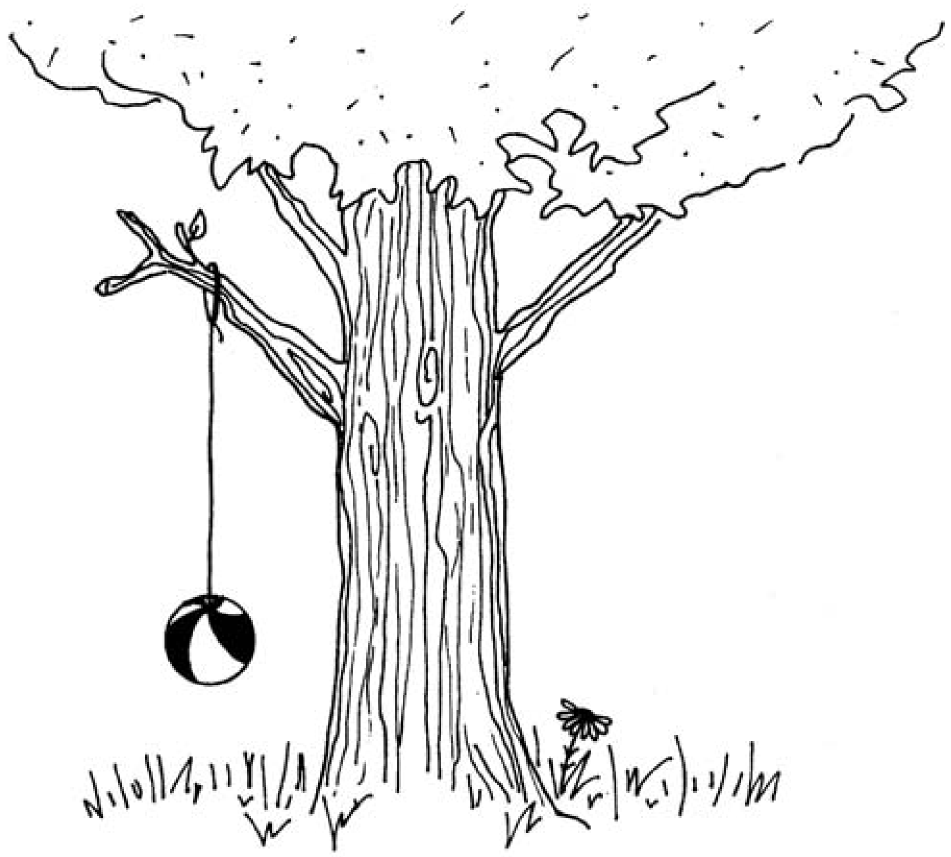
18 - 36 luni

Scopul activităţii: Copilul loveşte mingea suspendată în aer. Această activitate îi stimulează capacităţile gros motorii şi exersează coordonarea între ochi şi mână. Jocul pe perechi stimulează conştiinţa socială a copilului.

Materiale:
minge de plajă
sfoară
bandă adezivă

Pregătirea activităţii:

1. Lipiţi sfoara de minge cu bandă adezivă. Dacă aveţi două mingi, se pot juca patru copii.
2. Atârnaţi mingea de tavan, de o bară de gimnastică sau de o creangă de copac. Atârnaţi mingile la înălţimi diferite: una la nivelul ochilor şi cealaltă în aşa fel ca s-o ajungă majoritatea copiilor.
3. Ajutaţi copiii să lovească mingile, câte unul, pe rând. După ce copiii stăpânesc mişcarea, activitatea se va putea face cu uşurinţă pe perechi.

Desfăşurarea activităţii: Arătaţi copiilor cum să lovească mingea. Încurajaţi-i spunând: „Ai atins mingea“. Insistaţi să o lovească şi nu să tragă să tragă de ea. Copiii mai mari pot să o paseze de la unul la altul. Faceţi o demonstraţie cu unul din copii.

Extinderi şi variaţii:

- Atârnaţi mingea la o înălţime mai mică pentru copiii mai mici.
- Cei mari pot lovi cu piciorul o minge joasă. Supravegheaţi să nu fie loviţi copiii mai mici dacă există copii de vârste diferite.
- În loc de mingi se pot folosi perne umplute cu hârtie mototolită.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Explicaţi părinţilor cum să joace acest joc cu copiii acasă. Fraţii mai mari pot să-l joace cu copiii mici sau cu copii între 2 şi 3 ani.

18 - 36 luni

Cântec despre rostogolirea mingii

Scopul activităţii: Copiii cântă cântecul şi observă mingi de mărimi şi culori diferite.

Materiale: mingi de diferite mărimi

Pregătirea activităţii: Cântaţi acest cântec în timp ce copiii se joacă cu mingile sau faceţi un mic cerc de cel mult patru copii şi cântaţi împreună.

Desfăşurarea activităţii: Lăsaţi copiii să se joace cu mingi de mărimi şi culori variate. Cântaţi în timp ce ei se joacă. Acest cântecel se poate cânta pe o melodie cunoscută cum ar fi „Frére Jaques“:

Mingi mari, mingi mici (arătaţi mărimea cu mâinile)
Rostogolim, rostogolim mişcare cu mâinile
Ne jucăm cu ele, şi facem inele
Uite-aşa, uite-aşa.

Înlocuiţi în cântec mărimea cu o culoare. Mai puteţi include şi numele copiilor.

Acest cântec se poate cânta mimând numai mişcarea.

Extinderi şi variaţii:

- Unii copii mai mici doar vor studia mingile în timp ce ascultă cântecul. Alţii vor lăsa mingea din mână şi vor imita mişcarea mâinilor.
- Alţii mai mari vor mişca mingile conform cântecului.
- Copiii mai mari pot ajuta la sortarea mingilor după mărime şi culoare.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Împărtăşiţi cântecul familiei şi încurajaţi părinţii să-l cânte în timp ce copilul se joacă cu mingea.

18 - 36 luni

Cântec despre aruncatul mingii

Scopul activităţii: Copiii cântă un cântec cu mişcare despre mingi. Ei exersează mişcarea creativă şi îşi folosesc muşchii voluminoşi.

Materiale: nu este nevoie

Pregătirea activităţii: Folosiţi acest cântec cu un număr de până la şase copii.

Desfăşurarea activităţii: Cântaţi acest cântec pe o melodie cunoscută. De exemplu, se poate cânta pe melodia „Nea Alecu". Faceţi mişcări largi ca şi cum aţi avea o minge imaginară foarte mare.

Uite aşa aruncăm noi mingea
Uite, uite, uite aşa
Uite aşa aruncăm noi mingea
Ne jucăm frumos cu ea

Uite aşa prindem noi mingea
Uite, uite, uite aşa
Uite aşa prindem noi mingea
Ne jucăm frumos cu ea.

Adăugaţi şi alte versuri în funcţie de interesul copiilor. Puteţi include versuri despre lovitul mingii cu piciorul, rostogolirea mingii sau pentru copiii mai mari despre bătutul mingii cu mâna.

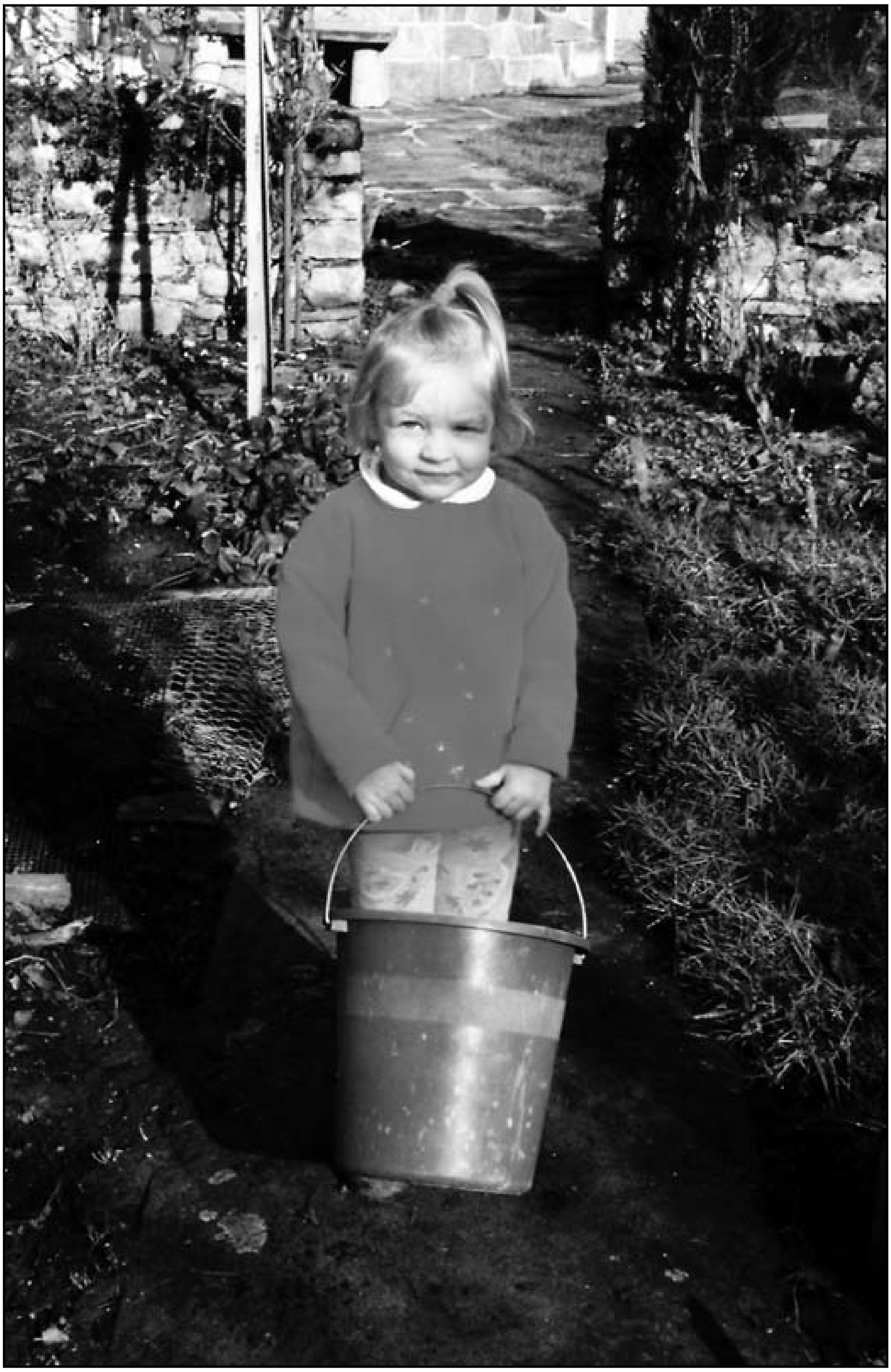

Extinderi şi variaţii:

- Cântaţi acest cântec în timp ce rostogoliţi mingea copiilor mai mici.
- Folosiţi mingi adevărate cu copiii mai mari înăuntru sau afară.

LEGĂTURA CU FAMILIA

La întâlnirile cu părinţii, vorbiţi-le despre această activitate şi încurajaţi-i să o facă acasă cu copiii.

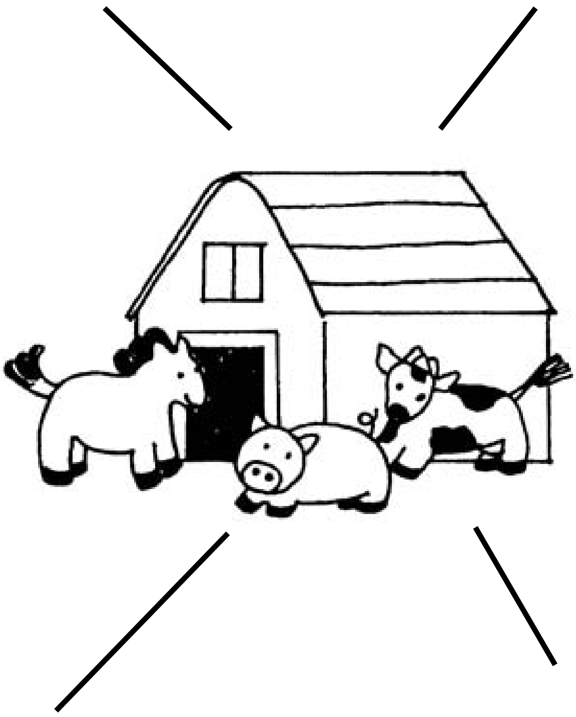
6.2.3. FERMA DE ANIMALE

Comunicare

Animale-marionete (pe beţişoare)*
Tablou de fetru şi animale domestice

Descoperirea

Găseşte animalele*
Găseşte mama şi puiul*

Mişcarea

Spălaţi animale domestice în contextul de jocuri senzoriale
Imitaţi mersul unor animale domestice

Creativitatea

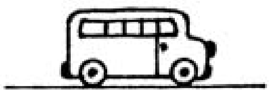
Modelaj din plastilină: urme de animale
Construim animale la centrul de cuburi
Cântec despre animale domestice

Înţelegerea de sine şi a celorlalţi

Facem o fermă de animale*

Sugestie pentru excursii: O vizită la o fermă de animale.

*Activităţile sunt cuprinse în paginile următoare

Animale-marionete (pe beţişoare)

18 - 36 luni

Scopul activităţii: Copiii imită sunetele unui animal în ce ţin în mână o marionetă pe beţişor Cântecele ajută copiii să facă legătura dintre numele animalului şi sunetul lui caracteristic.

Materiale:
imagini cu animale domestice
beţişoare(cum ar fi cele de îngheţată)
folie de plastic transparent pentru acoperirea imaginilor
lipici sau bandă adezivă

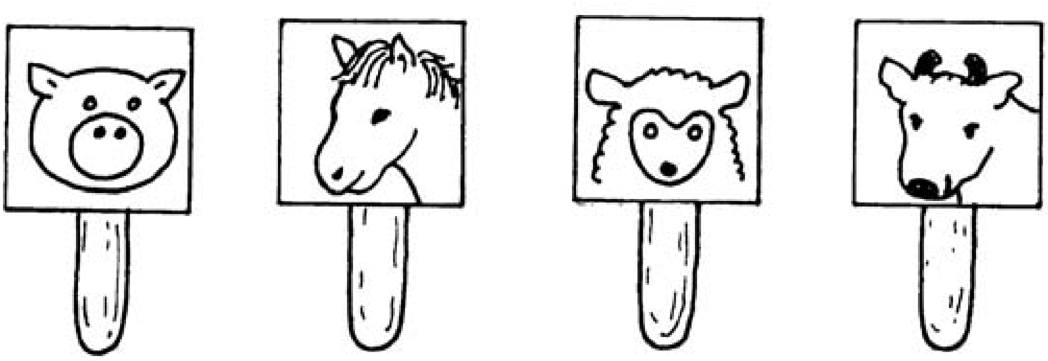
Pregătirea activităţii:
1. Găsiţi imagini cu animale în reviste vechi sau desenaţi-le.
2. Tăiaţi-le şi acoperiţi-le cu folia de plastic.
3. Lipiţi-le pe beţişoare. Faceţi câte una pentru fiecare copil.
4. Puteţi face această activitate în cadrul programului de activităţi alese, cu un singur copil sau cu un grup mic de până la şase copii.

Desfăşurarea activităţii: Cântaţi un cântec cunoscut sau inventaţi unul despre animale. Lăsaţi copilul să aleagă animalul despre care veţi cânta. Folosiţi o marionetă şi arătaţi copiilor cum să mişte animalul în timpul cântecului. Mişcaţi animalul în ritmul cântecului. Îndemnaţi copiii să stea în picioare în timp ce cântă.

Un exemplu de cântec cu animale domestice este „Moş MacDonald avea o fermă“. Fiecare vers conţine numele unui animal domestic:

Moş MacDonald avea o fermă
i a i a o
şi la ferma lui avea o vacă
i a i a o
Făcea mu mu aici şi mu mu acolo
Aici un mu, acolo un mu
Oriunde mergea făcea mu mu.

Puteţi înlocui numele fermierului cu numele unui copil.

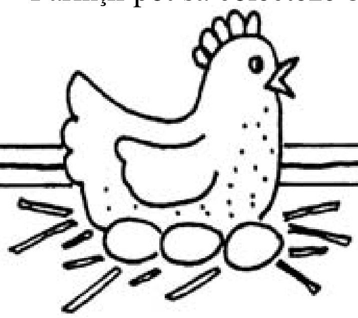

Extinderi şi variaţii:

- Folosiţi animale de pluş sau animale de plastic cu copii mai mici.
- Folosiţi tabloul de fetru cu copiii mai mari. Ei pot să aplice animale pe tabloul de fetru în timpul cântecului şi pot să se joace cu ele ulterior.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Părinţii pot să colecteze beţişoare pentru marionete. Expuneţi marionetele confecţionate să le vadă şi părinţii..

18 - 36 luni

Găsirea animalelor

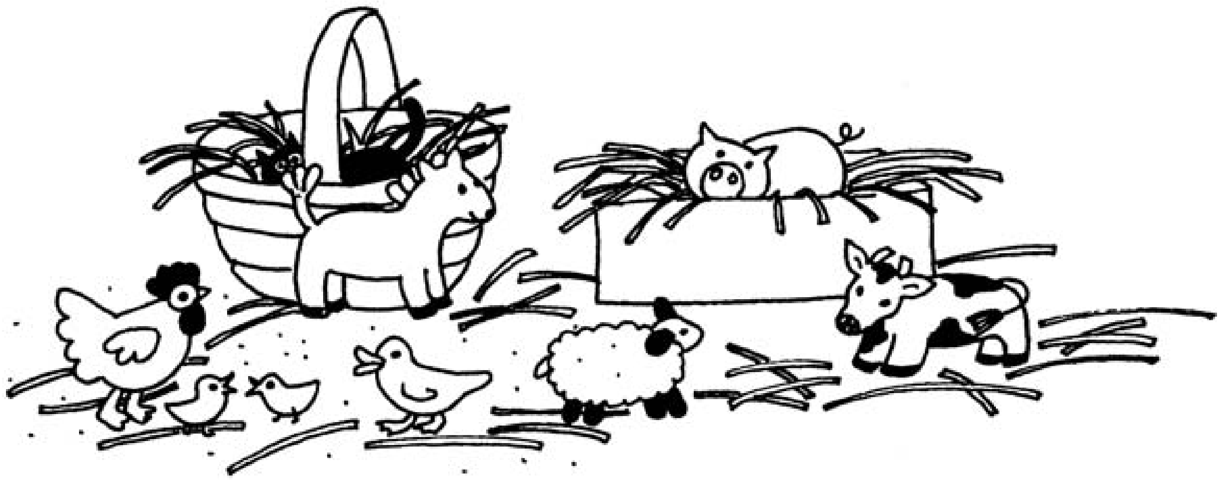
Scopul activităţii: Copiii caută animale mici ascunse în fân sau alt material similar şi practică identificarea animalelor. Acest joc unde animalele apar şi dispar îi ajută pe copii să înţeleagă permanenţa obiectelor şi contribuie la dezvoltarea capacităţilor de motricitate fină ale copiilor.

Materiale:
diferite animale mici de plastic
paie sau alt material similar pentru ascunderea animalelor (se poate folosi hârtie tăiată în fâşii)
cutie sau masă senzorială
cutie sau coş mic pentru animale

Pregătirea activităţii:
1. Puneţi pe masă sau în cutie paie sau un material similar.
2. Aşezaţi animalele într-o cutie sau coş.
3. Aceasta este o activitate potrivită pentru activităţile la alegere.
4. Plasaţi câte doi copii la o cutie sau până la şase copii la masa senzorială.

Desfăşurarea activităţii: Aduceţi cutia cu animale la masa sau cutia senzorială. Sugeraţi copiilor că se vor juca un joc de-a v-aţi ascunselea. Lăsaţi fiecare copil să aleagă un animal. După ce aţi ascuns toate animalele îndemnaţi copiii să le găsească. Puneţi cutia cu animale în mijlocul mesei şi spuneţi că este grajdul. Ei vor pune animalele găsite înapoi în cutie.

În timp ce caută întrebaţi-i: „Ce simţi? Un animal? Ce simţi când pui mâna pe paie“? În timp ce copiii găsesc animalele, ei imită sunetul animalului şi apoi îl pun în grajd. După ce au fost găsite toate animalele, copiii vor vrea probabil să repete jocul.

Extinderi şi variaţii:

- Copiii mai mici se vor juca cu animale mai puţine. Alegeţi pentru ei animale de dimensiuni mai mari.
- Copiii mai mari vor folosi animale mai mici. Dacă sunt de vârste diferite folosiţi animale de diferite mărimi şi sugeraţi copiilor mai mari să aleagă numai animalele mai mici.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Aflaţi ce animale de jucărie au copiii acasă. Încercaţi să folosiţi în această activitate animalele cu care copiii sunt deja familiarizaţi.

24 - 36 luni

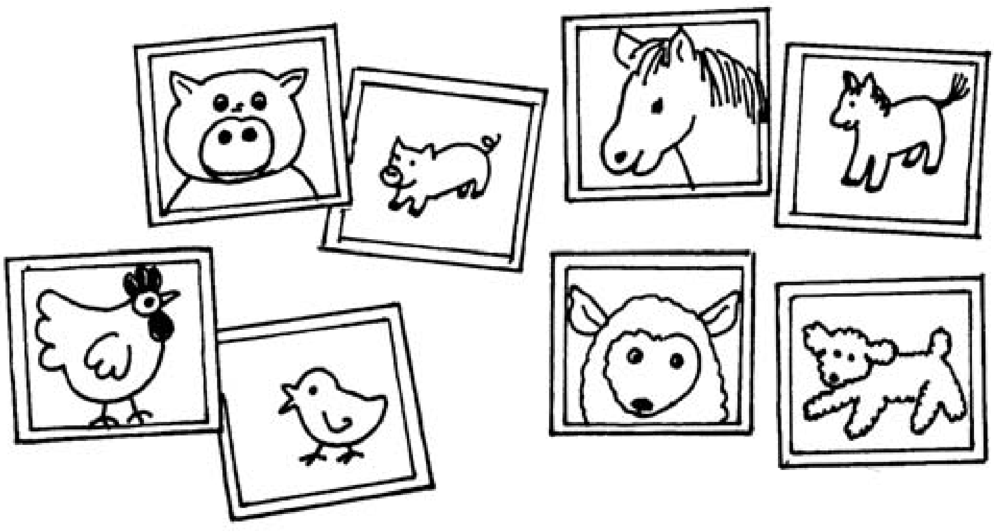
Găsesc mama şi puiul ei

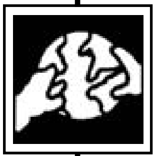
Scopul activităţii: Copilul potriveşte imagini de animale adulte cu puii lor. Învaţă să sorteze animalele pe grupe şi învaţă de asemenea numele puilor de animale şi ale animalelor adulte.

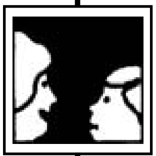
Materiale: fotografii de animale adulte şi puii lor
folie de plastic transparent
coş sau cutie mică

Pregătirea activităţii:
1. Tăiaţi fotografii de animale adulte şi puii lor.
2. Acoperiţi-le cu folie de plastic transparent
3. Puneţi-le într-un coş sau o cutie mică.
4. Aşezaţi coşul, cutia împreună cu celelalte jocuri de mânuit. Activitatea poate fi desfăşurată pe o masă sau pe covor.
5. Pot să se joace cel mult cinci copii.

Desfăşurarea activităţii: Urmăriţi copiii studiind materialele. Puteţi arăta un pui de animal şi părinţii lui. „Josef, uite un pui de vacă. Se numeşte viţel. Care este mama? Cum o numim"?; Aşezaţi cele două imagini împreună şi întrebaţi dacă ştie cum face vaca. Îndemnaţi copilul să aleagă un alt animal şi să pună puiul împreună cu mama lui. Continuaţi activitatea atâta timp cât copilul este interesat.

Extinderi şi variante:

- Copiii mai mici vor cerceta şi vor numi animalele, dar nu vor distinge adulţii de copiii lor.
- Copiii mai mari vor putea să sorteze animalele pe perechi de adulţi şi puii lor.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Întrebaţi părinţii dacă copilul a văzut animale cu puii lor. Includeţi aceste animale în activitate.

Să ne facem o fermă

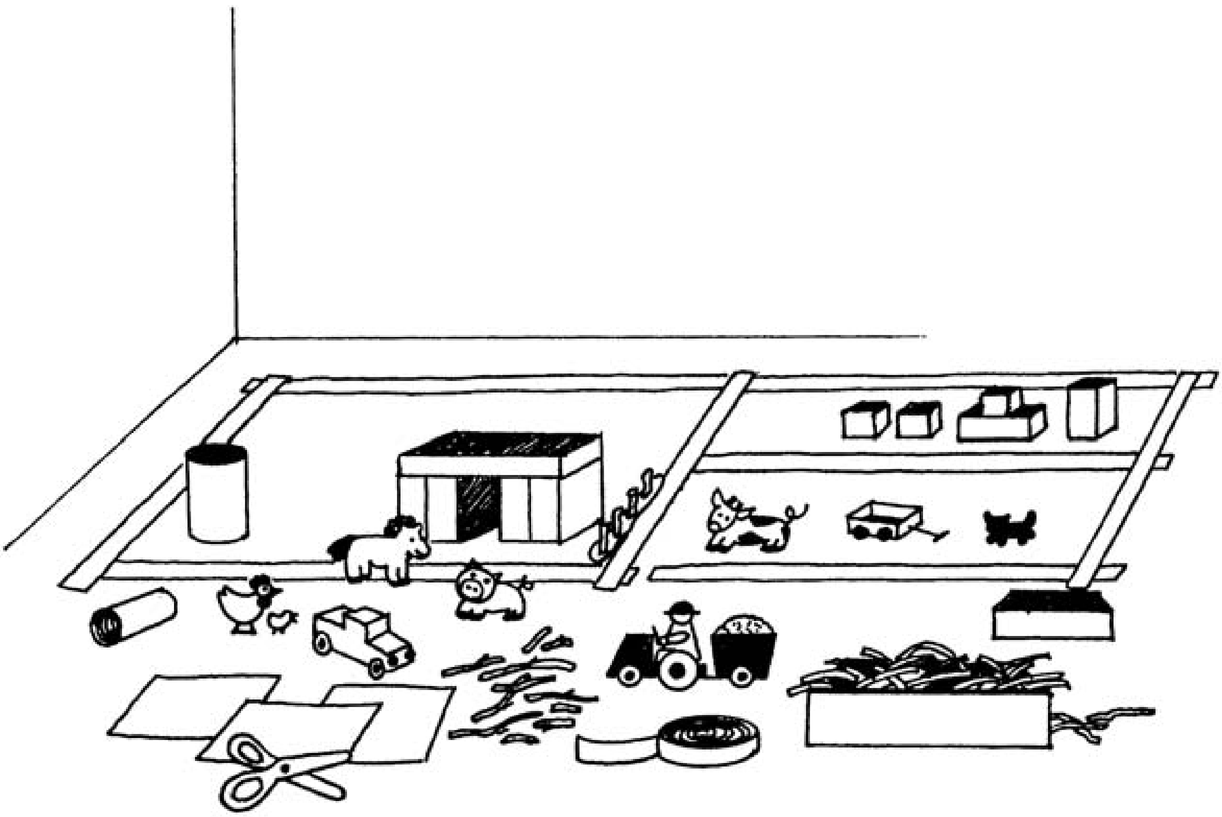
24 - 36 luni

Scopul activităţii: Copilul foloseşte cuburi, hârtie, şi animale să facă o fermă pentru joc de rol. Copiii pot să coopereze la confecţionarea unei ferme sau a unor ferme învecinate.

Materiale:
animale de lemn, hârtie sau pluş
cuburi mici sau beţişoare pentru garduri
hârtie galbenă pentru căpiţe de fân
hârtie portocalie pentru morcovi
hârtie roşie pentru mere
bandă adezivă cu suport de hârtie

Pregătirea activităţii:

1. Adunaţi diferite animale domestice.
2. Folosiţi un colţ de podea sau o masă joasă pentru locul de fermă.
3. Pentru ferme învecinate folosiţi bandă adezivă cu suport de hârtie ca să delimitaţi teritoriul fiecărei ferme.
4. Tăiaţi forme de morcovi, mere, şi căpiţe din hârtia colorată.
5. Aşezaţi cuburile alături, pentru copii, să construiască garduri, magazii, grajduri, şi altele.
6. În funcţie de cantitatea materialelor şi de posibilităţile copiilor de a lucra împreună, programaţi până la patru copii să se joace la o fermă.

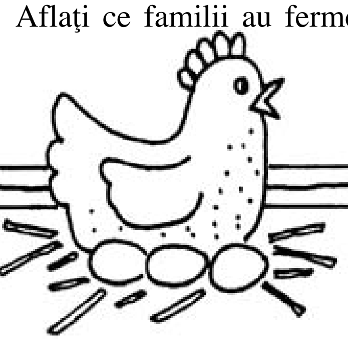
Desfăşurarea activităţii: Spuneţi copiilor că vor face o fermă. Puneţi la îndemână cuburi pentru construit grajduri şi magazii. Arătaţi copiilor dacă este nevoie cum se construiesc. Încurajaţi copiii să hrănească animalele cu fân, mere sau morcovi, sau pot avea alte idei de hrană pentru animale, forme pe care pot să le decupeze ei sau să vă ceară să o faceţi dumneavoastră. În timp ce se joacă cu ferma, vorbiţi copiilor despre denumirea animalelor, cum se îngrijesc, şi cum să-i ajute pe vecini să aibă grijă de animale. Furnizaţi cărţi pentru copii în care să se uite în timp ce construiesc.

Extinderi şi variante:

- Copiii mai mici vor prefera să se joace cu animalele. Dacă cei mari vor dori să aibă multe obiecte mici la ferma lor, confecţionaţi-o pe o masă departe de cei mici.
- Dacă se vor construi ferme învecinate delimitate cu bandă adezivă, copiii mai mari îşi vor însuşi noţiunea de spaţiu personal de activitate. Banda reprezintă un memento vizual al acestui spaţiu.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Aflaţi ce familii au ferme, gospodării. Ce animale posedă? Ferma are garduri? Informaţiile obţinute vă pot ajuta în această activitate cu copiii.

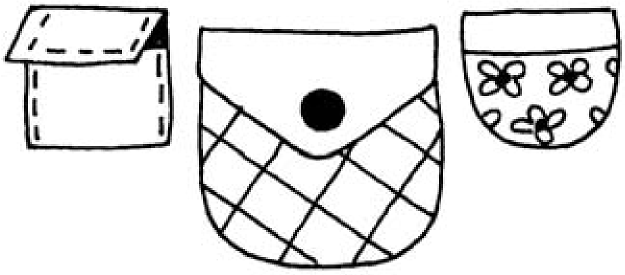
6.2.4 Buzunarele

Comunicare

Discuţie despre buzunare
Carte: *Un buzunar pentru Pantalon*

Descoperirea

Ce am în buzunar?*
Pun batista în buzunar*

Mişcarea

Dans cu mâinile în buzunare*
Pun obiecte mici în buzunar
centrul de actorie

Creativitatea

Cântec despre buzunare
Haine cu buzunare

Înţelegerea de sine şi a celorlalţi

Ziua buzunarelor (buzunarului) - O discuţie despre buzunarele oamenilor
Dramatizaţi o poveste despre animale care trăiesc într-un buzunar

*Activităţile sunt cuprinse în paginile următoare

Pun batista în buzunar

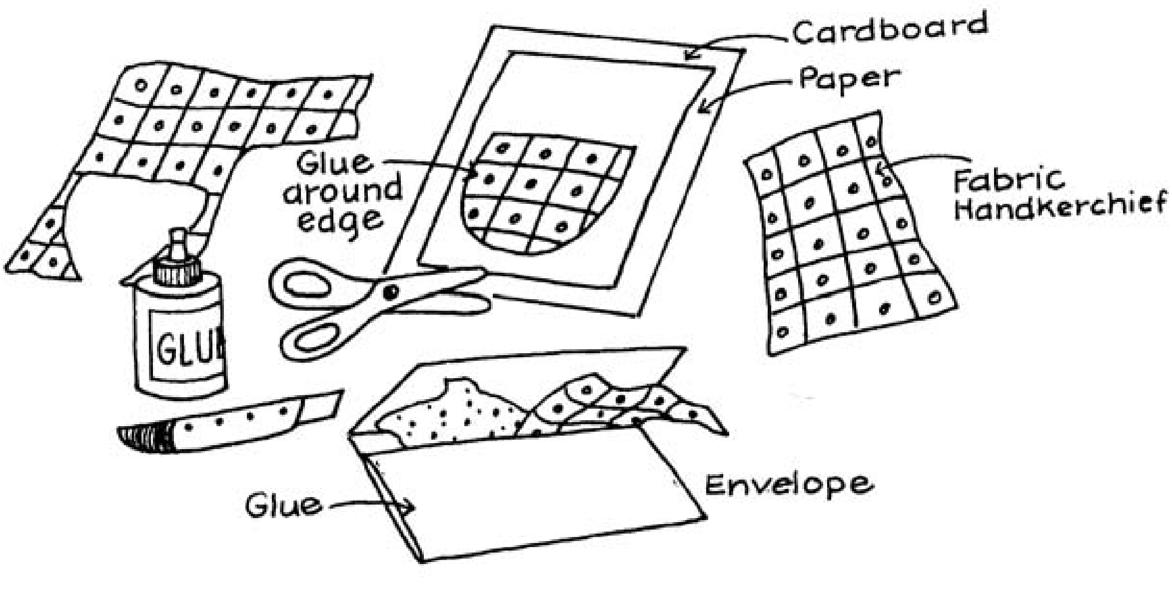
24 - 36 luni

Scopul activităţii: Copiii pun batiste în buzunare cu acelaşi model într-un joc creat de educatoare. Această activitate stimulează deprinderile de discriminare vizuală necesare pentru potrivirea modelelor. Punând batista în buzunar, copiii îşi exersează deprinderile de motricitate fină.

Materiale:
material sau hârtie cu 3-4 modele diferite
foaie mare de hârtie groasă sau carton
bucăţi mici de hârtie sau carton ca bază pentru dreptunghiuri
lipici
foarfeci
folie de plastic transparent pentru acoperit buzunarele
cutter
plic

Pregătirea activităţii:

1. Tăiaţi forme de buzunare din material sau hârtie.
2. Lipiţi „buzunarele" pe foaia mare de hârtie sau carton. Lăsaţi marginea de sus ne lipită.
3. Tăiaţi dreptunghiuri sau „batiste", din aceleaşi materiale, să se potrivească cu buzunarele.
4. Lipiţi dreptunghiurile pe bucăţile de hârtie groasă, pentru a le face uşor de mânuit.
5. Acoperiţi buzunarele cu folie de plastic transparent. După lipire, tăiaţi cu cutter-ul sau cu foarfecele o fantă în partea superioară.
6. Folosiţi plicul pentru batiste. Ataşaţi-l pe dosul cartonului mare.
7. Acest joc se joacă cu câte doi copii odată. Depozitaţi-l cu celelalte jocuri de sortare şi lăsaţi-i pe copii să îl aleagă.

Desfăşurarea activităţii: Observaţi copiii în timp ce studiază jocul. Încurajaţi-i să potrivească batistele cu buzunarele. „Julia, poţi să găseşti buzunarul cu acelaşi model ca pe batistă“? Unii copii nu vor potrivi decât 1, 2 modele atunci când se joacă pentru prima dată. Dacă întâmpină dificultăţi, acoperiţi toate buzunarele în afară de două pentru ale uşura sarcina. Copiii vor dori probabil să repete jocul după ce au pus toate batistele în buzunare. Îndemnaţi-i să o facă.

Extinderi şi variante:

- Copiii mai mici se vor amuza punând batistele în buzunare fără să le potrivească modelul.
- Pentru copiii cu dificultăţi faceţi buzunare mari cu modele simple. Începeţi cu două.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Aflaţi în ce buzunar îşi ţine batista o persoană din familie. Vorbiţi despre aceasta în timp ce copiii fac această activitate.

Ce am în buzunare?

24 - 36 luni

Scopul activităţii: Copilul ascunde şi găseşte obiecte în buzunare. Ei trebuie să-şi dea seama, ce mărime trebuie să aibă obiectul ca să se potrivească în buzunar. Această activitate stimulează folosirea limbajului, întrucât copilul va vorbi despre ce are în buzunar. Acţiunea de a pune şi de a scoate obiecte din buzunar este un exerciţiu bun pentru dezvoltarea deprinderilor de motricitate fină.

Materiale: şorţuleţe
obiecte mici care încap în buzunar

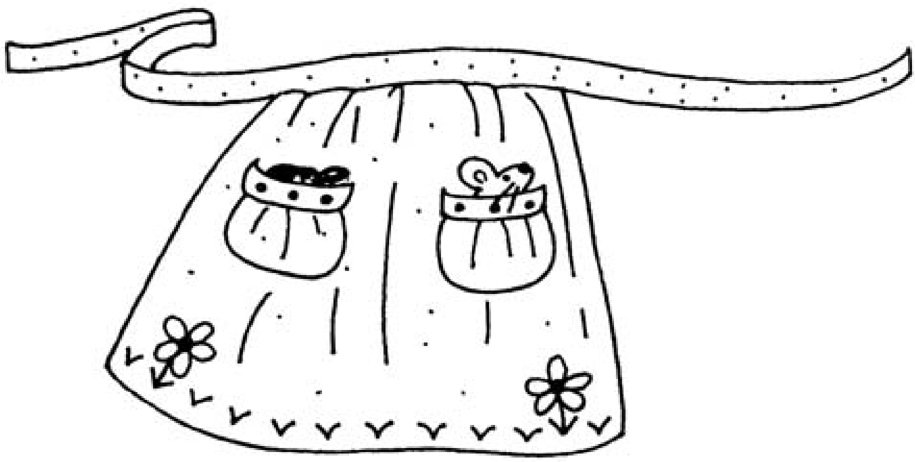
Pregătirea activităţii:

1. Asiguraţi-vă că toată lumea are în ziua aceea haine cu buzunare, inclusiv educatoarele. Cei fără buzunare pot folosi un şorţ.
2. Educatoarea va începe jocul punându-şi în buzunare un obiect mic.
3. Faceţi această activitate în timpul activităţilor la alegere când copiii de obicei se joacă. Se pot juca până la 3 copii o dată. În aşa fel, fiecare are şansa de a vorbi despre obiectul ope care îl are în buzunar.
4. Această activitate poate fi făcută afară, întrucât majoritatea jachetelor au buzunare.

Desfăşurarea activităţii: Educatoarea poate începe cu o mică poezie.

(*Numele educatoarei), educatoarea noastră*
Are-n buzunar o floare-albastră
Şi-a pus-o acolo la păstrare
Să fie sigură că o are.

Cereţi copilului să vă aducă din sală sau de afară un obiect şi să vi-l pună în buzunar. Adaptaţi poezia ca să introduceţi un alt obiect. Copilul va dori poate să-şi pună un obiect în propriul buzunar. Poate chiar cel folosit de dumneavoastră. Găsiţi unul şi pentru el puneţi-l în buzunarul lui şi spuneţi poezia împreună. Dacă şi alţi copii vi se alătură daţi ocazie fiecăruia să ia un obiect şi să şi-l pună în buzunar.

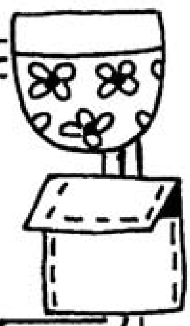
După ce fiecare copil a jucat o dată jocul, cereţi copiilor să-şi pună unul altuia obiecte în buzunare. Vor avea nevoie de ajutor ca să spună poezia. Unii se vor amuza punându-şi obiecte în buzunar şi arătându-le celorlalţi copii.

Extinderi şi variante:

- Copiii mai mici vor pune şi vor scoate obiecte din propriul buzunar şi din cel al educatoarei.
- Copiii mai mari ar putea să prefere un mic coşuleţ din care să aleagă obiectele. Procuraţi obiectele din timp şi asiguraţi-vă că au dimensiuni care să nu permită înghiţirea lor.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Când vin părinţii întrebaţi-i: „Ce aveţi în buzunar"?

24 - 36 luni

Dans cu mâinile în buzunare

Scopul activităţii: Copiii dansează cu mâinile în buzunare. Ei fac mişcări cu partea de sus a corpului şi picioarele. Aceasta le stimulează simţul echilibrului.

Materiale: nici un material

Pregătirea activităţii:
1. Alegeţi o melodie pe care se poate dansa. Puteţi folosi un instrument pentru a cânta o melodie ritmată.
2. Pot dansa o dată patru până la opt copii. Faceţi această activitate în timpul activităţilor libere sau la ora de muzică

Desfăşurarea activităţii: Începeţi cu melodia. Puneţi-vă mâinile în buzunare şi cereţi copiilor să facă la fel. Dacă unii nu au buzunare îşi pot pune mâinile în şolduri sau se pot folosi şorţuleţe cu buzunare. Daţi indicaţii simple: „Nu uita, pune mâinile în buzunare şi dansează". Faceţi o demonstraţie. Mişcaţi partea superioară a corpului într-o parte şi în alta, mişcaţi capul în sus şi în jos, scuturaţi picioarele câte unul, săriţi, faceţi step. Unii copii, în mod automat, îşi vor scoate mâinile din buzunare şi vor bate din palme. Lăsaţi-i să o facă. Îndemnaţi-i să-şi ţină mâinile în buzunare, dar nu uitaţi că este greu pentru copii să facă lucrul acesta vreme îndelungată în timp ce dansează.

Extinderi şi variante:

- Copilul mai mic va dansa şi se va legăna în ritmul muzicii. Nu-şi va pune neapărat mâinile în buzunare.
- Copiii care au dificultăţi să-şi menţină echilibrul se vor descurca mai bine fără să-şi pună mâinile în buzunare. Ei îşi pot pune mâinile în buzunare înainte de a dansa şi la sfârşit.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Spuneţi părinţilor despre dansul cu mâinile în buzunare. Aceasta este o activitate bună pentru copiii mari. Puteţi să o folosiţi şi la o întâlnire cu familiile.

6.2.5. APA

Comunicare

Citiţi cărţi despre cum facem baie
Ascultaţi cum face apa
Fac baloane de săpun*
Observaţi apa în natură

Descoperirea

Puneţi apă caldă şi rece în lighene-văniţe
De-a ploaia*

Mişcarea

Joc în aer liber cu sticle care împroaşcă apa
Spăl scaune (Capitolul 5)
Facem picături de ploaie (Capitolul 5)
Sar peste baltă*

Creativitatea

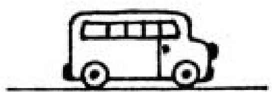
Vopsesc cu apă*
Cântece despre ploaie

Înţelegerea de sine şi a celorlalţi

Prind baloane de săpun
Eu spăl (Capitolul 5)

Sugestie pentru excursii: Faceţi o plimbare prin ploaie.

*Activităţile sunt incluse în paginile următoare.

De-a ploaia

18 - 36 luni

Scopul activităţii: Copiii fac ploaie folosind site şi strecurători în apă. Ei pot observa forma şi sunetul ploii, şi acţiunea de „a ploua". Jocul „de-a ploaia" îl satisface pe copil şi îl face să se simtă încrezător.

Materiale:
lighean sau masă senzorială
strecurători
strecurători de jucărie făcute din containere de plastic sau cutii de conserve
containere goale ne găurite
şorţuleţe impermeabile

Pregătirea activităţii:
1. Faceţi strecurători găurind containere de plastic sau cutii de conserve.
2. Puneţi apa în lighean sau masa senzorială.
3. Aşezaţi mai multe strecurători, strecurători de jucărie, containere goale la masa senzorială.
4. Planificaţi câte doi copii la un lighean sau până la şase la masa senzorială.

Desfăşurarea activităţii: Spuneţi copiilor că vor putea face ploaie cu aceste jucării: Ajutaţi-i să-şi pună şorţuleţele. Îndemnaţi-i să umple strecurătoarele cu apă şi să le ridice. „Ploaia va cădea din strecurătoare în lighean". În timp ce se joacă, descrieţi ce fac. „Alexander, apa din strecurătoarea ta face pic, pic. Aşa sună ploaia"? „Alexander face ploaie care cade foarte repede". Copiilor le place să se joace cu apa şi se vor juca foarte mult.

Extinderi şi variante

- Copiii mici vor folosi strecurătoarele casă mişte apa şi să stropească. Se vor juca probabil şi „de-a ploaia care cade din strecurătoare“. Îndemnaţi-i să se joace fără să o verse din lighean.
- Faceţi o plimbare în ploaie şi vorbiţi copiilor mai mari despre cum cade ploaia. În timpul plimbării cântaţi cântece despre ploaie.
- Folosiţi strecurătoarele ca să cerneţi sare sau făină, când vă jucaţi în interior, şi pentru nisip la jocurile afară.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Sugeraţi părinţilor să observe ploaia şi să discute despre ea cu copilul în drum spre grădiniţă.

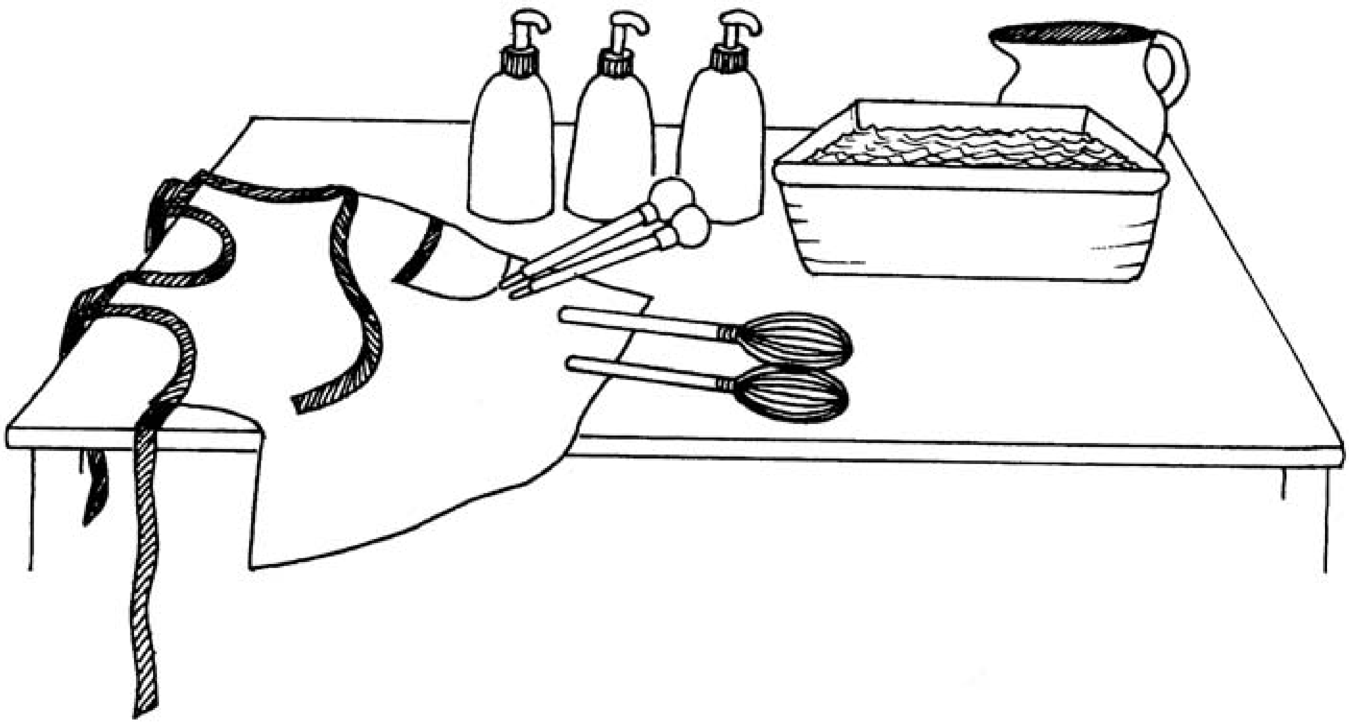
Fac baloane de săpun

18 - 36 luni

Scopul activităţii: Copiii folosesc diferite instrumente de făcut baloane de săpun. Ei învaţă despre cum se fac baloanele de săpun şi proprietăţile lor.

Materiale:
lighean sau masă senzorială
detergent de vase lichid
pompiţe
teluri
sticle goale sau aproape goale de detergent de vase
şorţuleţe

Pregătirea activităţii:
1. Puneţi cam 8 cm de apă în lighean sau masa senzorială.
2. Adăugaţi puţin detergent de vase. Agitaţi apa să vedeţi dacă se formează baloane de săpun.
3. Adunaţi, pompiţe, teluri şi sticle de detergent şi puneţi-le în lighean.
4. Această activitate se poate face în timpul activităţilor libere. Se pot juca o dată până la doi copii la un lighean sau şase la masa senzorială.

Desfăşurarea activităţii: Spuneţi copiilor că pot face baloane de săpun cu instrumentele. Ajutaţi-i să-şi pună şorţuleţul înainte de a începe. Arătaţi copiilor cum să apese pompiţele în apă ca să facă baloane de săpun. Arătaţi-le cum să strângă sticlele cu mâna şi să fie atenţi cum ies baloanele. Puteţi să-i întrebaţi despre baloanele de săpun. „Sunt mari? Mici? De unde au apărut“? Arătaţi copiilor cum sa bata apa cu telurile. Întrebaţi, „Ce se întâmplă cu apa“? Descrieţi ce fac copiii în timp ce experimentează. Subliniaţi sunetele aerului care iese când strâng pompiţele şi sticlele.

Extinderi şi variante

- Copiii mai micii vor face baloane de săpun învârtind apa cu mâinile sau cu linguri mari. Le va plăcea să atingă baloanele şi să le mişte.
- Daţi copiilor mai mari linguri şi îndemnaţi-i să prindă baloanele.
- Când vă jucaţi afară, folosiţi această reţetă şi adăugaţi o linguriţă de glicerină. Glicerina face baloanele să dureze mai mult. Puteţi face baloane de săpun cu ajutorul unor bucăţi de sârmă îndoită sau tăiaţi găuri mari în capace de cutii goale

LEGĂTURA CU FAMILIA

Trimiteţi reţeta de baloane de săpun acasă dacă credeţi că părinţilor le-ar plăcea să facă această activitate cu copiii. Aduceţi-le aminte să nu folosească prea mult săpun, ca să nu-l usture ochii pe copil.

Vopsesc cu apă

24 - 36 luni

Scopul activităţii: Copiii „vopsesc cu apă“. Fac modele şi exersează mişcarea cu pensula. Îşi folosesc imaginaţia când fac pe vopsitorii. Întrucât apa se usucă, pot să vizualizeze noţiunile de ud şi uscat.

Materiale:
pensule de vopsit
cutii de conserve sau sticle de plastic
sfoară

Pregătirea activităţii:
1. Faceţi găuri în cutiile de conserve şi puneţi sfoară. Sfoara trebuie să fie destul de lungă, copilul să poată să şi-o atârne în jurul gâtului.
2. Faceţi găuri în sticlele de lapte de plastic şi transformaţi-le în găleţi cu toartă.
3. Aceasta este o activitate individuală, deci pregătiţi câte o pensulă pentru fiecare copil. Activitatea poate fi făcută înăuntru sau afară.

Desfăşurarea activităţii: Umpleţi găleţica până la jumate şi puneţi o pensulă lângă. Când copiii vor întreba ce faceţi spuneţi că pot vopsi cu apă. Daţi fiecărui copil o găleată şi o pensulă. Spuneţi-le că pot vopsi mobila. Dacă sunteţi afară, pot vopsi peretele sau echipamentul de la locul de joacă. Descrieţi ce fac în timp ce vopsesc. „Anna, vopseşti raftul într-o culoare închisă. Vopseşti din mişcări mari“. În timp ce apa se usucă întrebaţi copiii de ce îşi schimbă culoarea obiectele vopsite. Copiii vor fi fascinaţi şi vor vrea să vopsească mult timp. Asiguraţi-vă că aveţi destule pensule pentru toţi copiii.

Extinderi şi variante:

- Copiii mai mici vor avea nevoie de pensule cu mânere late şi recipiente cu gura mare. Le va plăcea acest joc senzorial şi senzaţia apei reci pe piele.
- Copiii mai mari vor dori poate să poarte, în timp ce vopsesc, coifuri de hârtie.
- Această activitate poate fi completată cu o vizită de observare a unor zugravi.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Aflaţi dacă cineva din familie este zugrav. Invitaţi-l să vă facă o demonstraţie. Rugaţi familiile să nu arunce cutiile şi sticlele de plastic, care pot servi de containere de vopsea.

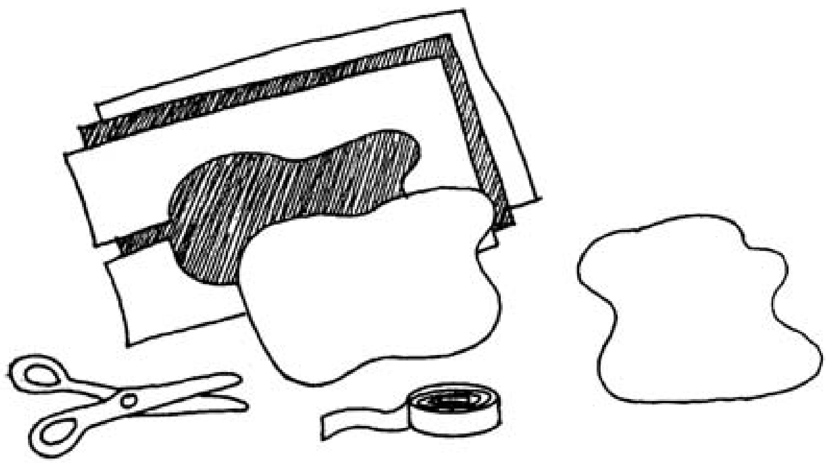
Sar peste baltă

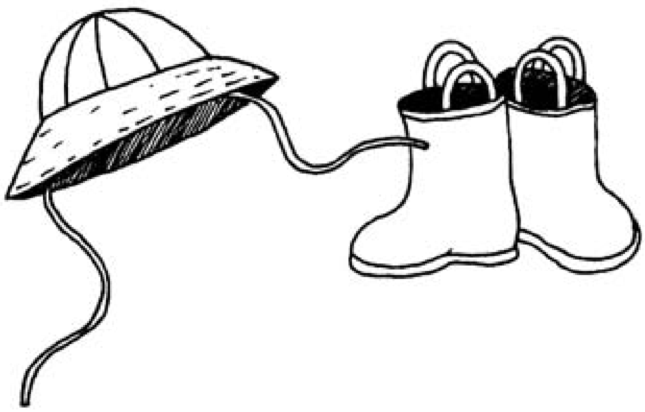
24 - 36 luni

Scopul activităţii: Copiii se fac că sar peste bălţi şi practică săritura. Le face plăcere să-şi mişte corpul şi pot să înţeleagă mai bune noţiunea de „peste“ .

Materiale:
hârtie albastră
foarfeci
bandă adezivă

Pregătirea activităţii:
1. Să aveţi disponibil un loc larg înăuntru sau afară
2. Tăiaţi 4 până la 6 bălţi din hârtie
3. Dacă vă jucaţi înăuntru, aranjaţi bălţile cam la 20-30 cm distanţă şi lipiţi-le cu bandă adezivă. Dacă sunteţi afară, puneţi bălţile pe pământ.
4. Jocul se poate juca bine cu câte un copil şi grupuri de patru până la şase copii.

Desfăşurarea activităţii: Explicaţi copiilor jocul. „Peter, acestea ziceam că sunt bălţi. Arată-mi dacă poţi să sari peste una“. Demonstraţi. Copilul vă va urma. Descrieţi cum sare copilul. „Peter, ai sărit peste baltă. Ai sărit cu ambele picioare“. Încurajaţi-l. „Ce săritură grozavă! Ce sus ai sărit“! Invitaţi şi alţi copii să vi se alăture. Comentaţi cum sar doi copii deodată.

Extinderi şi variante:

- Copiii mai mici vor păşi peste bălţi.
- Variaţi formele bălţilor. Puteţi folosi forme geometrice.
- Variaţi culorile bălţilor.
- Adăugaţi pălării de ploaie şi cizme.
- Faceţi o plimbare prin ploaie şi săriţi peste bălţi adevărate.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Vorbiţi cu părinţii despre această activitate. Întrebaţi părinţii dacă au văzut copilul uitându-se la bălţi şi încercând să sară peste ele în drum spre grădiniţă.

Capitolul 7

Familii şi comunităţi

7.1. Implicarea familiilor şi comunităţilor

Familiile

Cei mai importanţi oameni în viaţa sugarilor şi a copiilor mici sunt adulţii care îi îngrijesc, părinţii în primul rând. Toată familia, copiii, mătuşile, unchii, verişorii şi bunicii au roluri speciale pentru copiii mici. Familiile le oferă dragoste, identitate şi siguranţă, dar şi o mulţime de noi informaţii şi educaţie.

Activităţile care îi ajută pe sugari şi copii mici să înveţe despre familiile lor şi ale altor copii sunt o componentă semnificativă în dezvoltarea fiecărui copil. Acest capitol dă educatoarelor sugestii pentru activităţi care să se lege de rolul familiei, ale membrilor de familie, de tradiţiile din familie şi de sărbătorile unei familii. Aceste activităţi de învăţare le dau copiilor ocazia de a învăţa prin joc despre viaţa de familie, cum ar fi îngrijirea bebeluşilor şi vizita la rude. Prin joc, copiii îşi însuşesc mai bine ideea de familie. Activităţile îl leagă, apoi, sentimental pe fiecare copil de familia sa, ceea ce reprezintă un sprijin suplimentar pentru momentele când copilul este separat de familie în timpul zilei.

Comunităţile

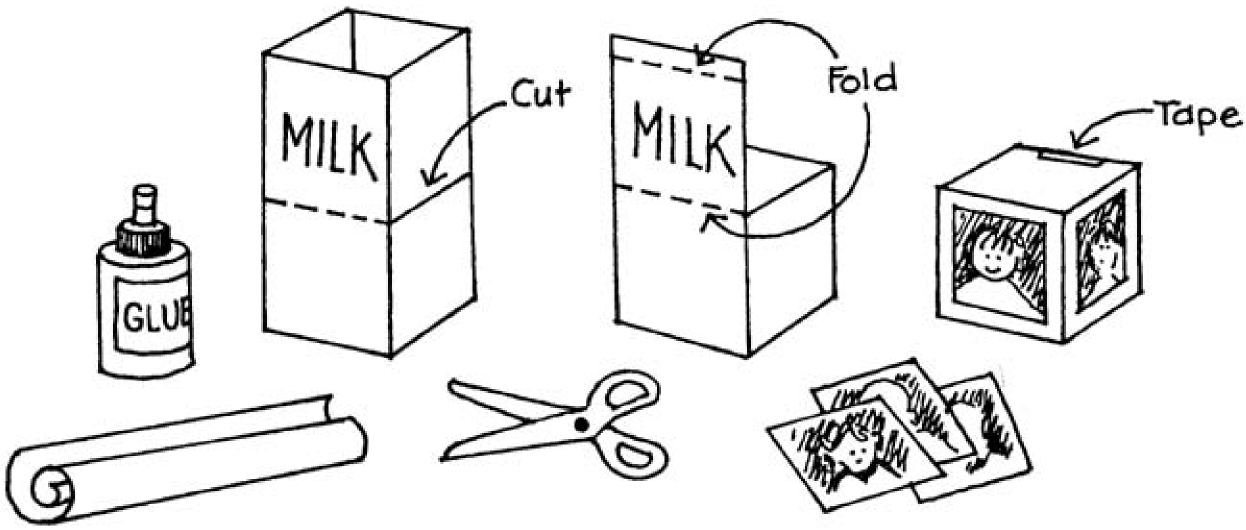
Pe lângă familie, comunitatea este o altă sursă de sprijin şi învăţare. Sugarii şi copiii mici învaţă în fiecare zi despre oameni şi locuri din comunitatea lor atunci când îşi însoţesc educatoarea în parc, la magazin sau la programul de îngrijire a copiilor. În acest capitol sunt incluse activităţi care îi ajută pe sugari şi pe copiii mici să exploreze mediul înconjurător, vecinii şi locurile unde se munceşte din comunitate. Copiii mici sunt interesaţi de hainele de lucru şi de unelte. Jucându -se de-a brutarul, ei învaţă despre meseria de brutar şi despre pâine.

Cine este pe cubul cu poze?

6 - 36 luni

Scopul activităţii: Copilul identifică membrii ai familiei. Adultul va face un cub cu poze şi se va juca cu copilul un joc de-a ghicitul. Acest joc este important pentru dezvoltarea sentimentului de familie al copilului şi a înţelegerii de sine. Copilul de peste 2 ani poate ajuta la lipirea pozelor pe cub şi-şi dezvoltă astfel dexteritatea şi creativitatea. Copilul mai mare face exerciţii de pronunţare a numelor şi exerciţii de vorbire despre membrii familiei.

Materiale:
poze de familie vechi de la fiecare copil, pe care familia vă lasă să le tăiaţi
fotografii ale fiecărui copil pe care le faceţi în sală
cutii de carton, de lapte sau suc
lipici
markere
folie de plastic transparentă pentru protejat pozele

Pregătirea activităţii:

1. Faceţi cubul tăind cutia în jumătate. Îndoiţi partea de sus a cutiei şi lipiţi capacul de margini cu lipici sau bandă adezivă (vezi ilustraţia).
2. Tăiaţi fotografii cu membrii familiei (mama, tata, fratele sora) şi lipiţi-le pe fiecare pe câte o faţă a cubului. Lipiţi şi o fotografie a copilului.
3. Acoperiţi fotografiile cu folie de plastic, ca să nu se uzeze.
4. Această activitate se poate face cu până la trei copii o dată.

Desfăşurarea activităţii: Aşezaţi-vă pe covor cu un copil sau un grup mic de copii. Jucaţi un joc de-a ghicitul cu un copil odată. Întrebaţi copilul: „Cine-i în fotografie?“ Dacă lucraţi cu un grup de copii, aveţi grijă să-i vină rândul fiecăruia. Dacă aveţi o grupă de vârste diferite, lăsaţi copii mai mici să cerceteze cubul. Întrebaţi copii de peste 2 ani cine este pe cub şi încurajaţi-i să vă spună numele persoanelor.

Extinderi şi variante:

- Lipiţi pe cub şi fotografii de bunici sau alte rude
- Faceţi un cub cu toţii copiii din grupă. Aceasta este o activitate bună pentru învăţarea numelor.
- Folosiţi poze mari pentru copiii cu probleme de vedere.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Asiguraţi-vă că membrii familiei vă permit să tăiaţi pozele necesare pentru această activitate. Dacă nu doresc să fie tăiate, lipiţi fotografia de familie pe o faţetă a cubului şi desenaţi pe celelalte obiecte pe care copilul să le identifice. Trimiteţi cubul copilului acasă, ca familia să poată juca acest joc cu el.

18 - 36 luni

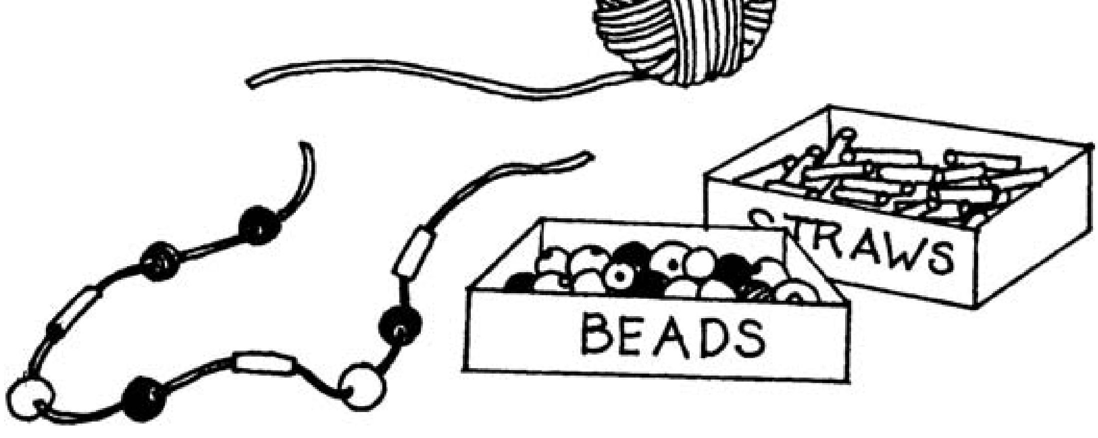
Fac mărgele pentru mama

Scopul activităţii: Copiii îşi exersează deprinderile de motricitate fină în timp ce înşiră pe aţă obiecte, ca să facă mărgele pentru mama, sau pentru alte persoane importante din viaţa lor. Prin confecţionarea şi oferirea unui cadou, copiii învaţă să-şi exprime sentimentele de afecţiune faţă de ceilalţi.

Materiale:
aţă (aţa groasă sau lâna vor fi mai uşor de mânuit pentru copiii mai mici)
bandă adezivă pentru capetele aţei
obiecte de înşirat, cum ar fi : nasturi, bucăţi mici de plastic sau paie de hârtie
containere pentru obiecte

Pregătirea activităţii:

1. Tăiaţi bucăţile de aţă pentru mărgele.
2. Faceţi un nod la un capăt. Puneţi bandă adezivă la celălalt capăt pentru a putea înşira mai uşor.
3. Aşezaţi obiectele de înşirat în două containere pe o masă joasă sau pe covor.
4. Această activitate se poate face cu un grup mic de până la şase copii la un adult. Este important să fie prezent un număr suficient de adulţi pentru a supraveghea copiii mai mici ca să nu înghită obiectele de înşirat.

Desfăşurarea activităţii: Invitaţi copilul să facă mărgele pentru mama sau pentru un alt membru al familiei. Tăticilor le place orice este făcut de copilul lor, deci le-ar plăcea şi nişte mărgele. Daţi fiecărui copil o aţă şi arătaţi obiectele de înşirat. „Julia, înşiră pe aţă nasturii ăştia frumoşi ca să faci un şirag de mărgele“. Faceţi un model cu câteva bucăţi ca să arătaţi cum se înşiră. Copiii mai mici vor avea nevoie de ajutor. Ţineţi aţa şi lăsaţi-i pe ei să pună obiectele. Copiii de la 2 la 3 ani vor avea nevoie de ajutor cu primul obiect, şi apoi vor dori să lucreze singuri. Încurajaţi-i cu mult entuziasm să continue. Fiecare copil va lucra câtva timp şi va face un şirag de mărgele original. Unii vor înşira o mărgică, alţii vor folosi mai multe. Când copilul spune că a terminat, legaţi capetele colierului, scrieţi numele copilului şi puneţi-l într-un loc anume, de unde copilul va şti să-l ia acasă. Înainte de a le aşeza, unii copii vor dori să poarte colierele create de ei.

Extinderi şi variante:

- Se pot folosi mărgele de lemn şi acestea se pot ţine la grădiniţă, în loc să fie trimise acasă. Ţineţi o cutie de pantofi plină cu mărgele de înşirat pentru această activitate.
- Copiilor mai mici le va plăcea să se uite şi să pună mâna pe colierele colorate din mărgele de lemn.
- Copiii mai mari pot face mărgele din bucăţi mici de plastilină. Ei împreună cu educatoarea pot face plastilină şi apoi să o modeleze în bucăţi mici. Adultul va face câte o găurică în fiecare şi le va lăsa pe o tavă să se usuce înainte de a fi înşirate de copii.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Această activitate se poate face şi la o întâlnire cu părinţii cărora li se va arăta cum se pot folosi mici obiecte din casă pentru a crea un obiect de artă. Părintele şi copilul pot face mărgele pentru bunica.

8 - 36 luni

Am grijă de bebeluş

Scopul activităţii: Copilul se joacă cu diferite păpuşi şi exersează îngrijirea lor. Acest joc îl ajută să înţeleagă cum au grijă părinţii de copii. El mai învaţă să identifice sentimentul de grijă faţă de ceilalţi.

Materiale:
păpuşi diferite (de diferite rase, cu diferite coafuri)
fulare
haine de păpuşi
cutii sau coşuri pentru fulare şi haine

Pregătirea activităţii:
1. Aşezaţi păpuşile, fularele şi hainele pe covor sau la centrul de actorie.
2. Folosiţi containere separate pentru haine şi fulare.
3. Această activitate se poate face cu un copil sau cu un grup mic de până la patru copii.

Desfăşurarea activităţii: Învăţaţi copilul să aibă grijă de păpuşi. „Peter, nu vrei să ţii bebeluşul în braţe? Tu poţi să fii tata şi să ţii bebeluşul". Îndemnaţi copilul care nu umblă încă să cerceteze bebeluşul. „Marina, pune mâna pe părul păpuşii. E creţ? Unde e părul tău"? Copiii pot purta păpuşile în braţe ori în suporturi făcute din fulare. Îndemnaţi-i să legene bebeluşii şi să le cânte. Întrebaţi copiii dacă bebeluşii sunt obosiţi sau dacă le este foame. Fiecare copil va dori probabil să aibă grijă de bebeluşi într-un mod diferit. Unii vor dori să-i ducă în braţe, alţii să-l legene ca să adoarmă. Ajutându-l pe copil să aibă grijă de bebeluş, el va învăţa despre diferitele sarcini pe care le au adulţii atunci când îngrijesc copiii mici.

Extinderi şi variante:

- Copilul mai mic va învăţa despre schema corporală. Ajutaţi-l să identifice părul, ochii, nasul, gura şi alte părţi ale corpului.
- Copiilor mai mari le place să îmbrace bebeluşul. Fularele pot fi folosite şi ca păturici. Vor avea probabil nevoie ca adultul să-i demonstreze cum se îmbracă şi se hrăneşte bebeluşul.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Aflaţi cum îşi poartă şi îşi leagănă copilul mic fiecare părinte. Există diferenţe în modul în care părinţii au grijă de bebeluşi. Cereţi-le eventual o fotografie a lor, făcută în timp ce hrănesc sau îşi ţin copiii în braţe şi faceţi un album despre cum îşi îngrijesc părinţii copiii.

8 - 36 luni

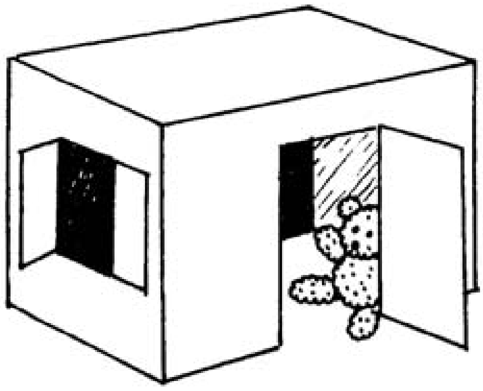
Ne facem casă

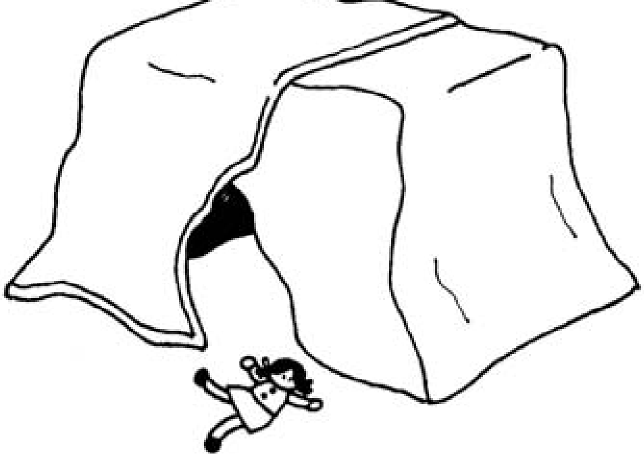
Scopul activităţii: Copiii îşi folosesc imaginaţia ca să construiască o casă pentru toată grupa. Construind o casă şi jucându-se în ea, ei învaţă despre noţiunea de cămin. Copiii îşi vor folosi musculatura mică atunci când construiesc casa şi muşchii voluminoşi când se târăsc în casă şi afară din ea.

Materiale: cutii mari, scaune sau o masă
cearşafuri sau materiale uşoare pentru acoperit casa
bandă adezivă pentru lipit marginile materialelor

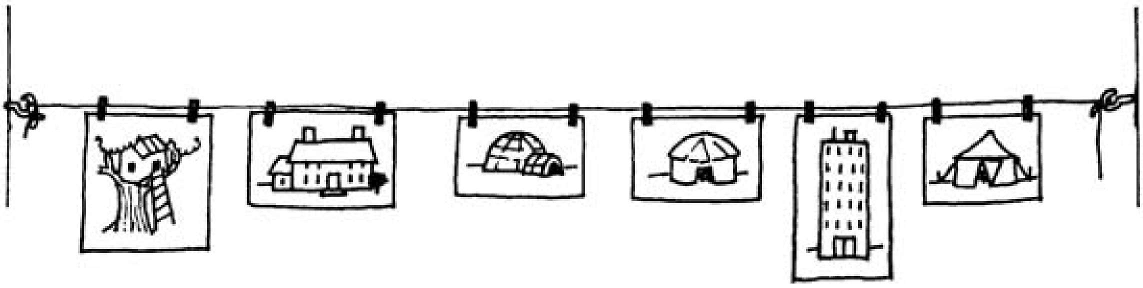
Pregătirea activităţii:
1. Un loc liber în sală pentru a putea fi folosit pentru casă.
2. Copiii mici şi cei între 2 şi 3 ani vor ajuta cu plăcere la construirea casei.
3. Începeţi cu o casă simplă. Poate fi sub o masă, sau un cearşaf aşezat peste două piese de mobilier.
4. Construiţi casa cu un grup mic de până la trei copii şi lăsaţi un număr de până la patru copii să se joace o dată.

Desfăşurarea activităţii: Copiii vor observa această activitate imediat şi vor veni să cerceteze. Explicaţi că veţi construi o casă unde se pot juca. Îndemnaţi trei copii să fie constructorii şi ceilalţi să fie familia care va locui acolo. Asiguraţi-vă că există în restul sălii posibilităţi interesante de alegere a locului de casă, în cazul în care există prea mulţi copii care doresc să ajute la construit. Constructorii pot ajuta la punerea acoperişului şi lipirea lui de mobilier. Vor dori imediat să se târască înăuntru. Asiguraţi-vă că există suficient spaţiu în casă pentru un număr de până la şase copii.

Vorbiţi copiilor despre diferite feluri de case. Apartamente, colibe, corturi, cabane, peşteri sunt câteva dintre ele. Copiii vor dori să se joace în casă mai mult timp decât perioada unei activităţi. Interesul lor poate dura săptămâni în şir.

Extinderi şi variante:

- Adunaţi fotografii cu diferite feluri de case şi expuneţi-le. Copiii le vor privi şi veţi discuta despre ele. Acoperiţi fotografiile cu folie de plastic şi aşezaţi-le la nivelul ochilor copiilor.
- Puneţi câteva dintre fotografii la centrul de actorie şi îndemnaţi copiii să vorbească despre casele lor în timp ce se joacă.
- Tăiaţi fotografii de case din reviste. Faceţi un colaj, prin lipirea lor pe o bucată mare de hârtie.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Cereţi fiecărei familii să-şi deseneze casa sau să facă o fotografie. Faceţi pentru copii o expoziţie a caselor. Puneţi-o într-un album sau expuneţi-o pe perete.

Zgomote de acasă şi de la bunici

8 - 36 luni

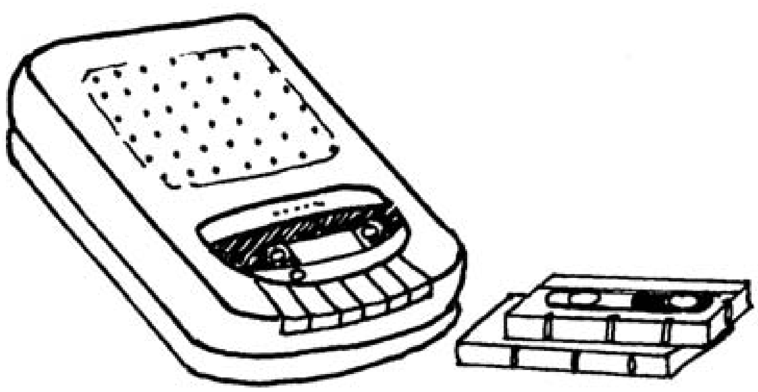
Scopul activităţii: Copilul ascultă şi identifică zgomote de acasă şi de la bunici.

Materiale:
reportofon
casetă audio goală

Pregătirea activităţii:

1. Întrebaţi părinţii ce zgomote ar putea auzi copilul în casa bunicului. Pot fi zgomote pe care copilul le-a auzit acasă la el, cum ar fi: zgomot de uşi trântite, lătrat de câine, apă ce curge de la robinet sau un radio. Aflaţi dacă există vreun zgomot specific din casa bunicilor.
2. Faceţi o listă cu zgomotele care ar putea exista acasă la toţi copiii, sau în casa bunicului. Cam 5 până la 7 zgomote. Înregistraţi-le pe o durată suficient de lungă încât copilul să le poată identifica cu uşurinţă.
3. Aşezaţi-vă pe podea cu copiii şi reportofonul.
4. Această activitate se poate face cel mai bine cu până la 3 copii.

Desfăşurarea activităţii: Îndemnaţi copiii să asculte. „Peter, vrei să auzi zgomote de acasă de la bunicul"? Porniţi reportofonul şi priviţi cu atenţie copilul. Întrebaţi „Ce auzi ? Un câine"? Spuneţi ce se aude dacă unii din copii nu ştiu ce este, repetaţi operaţiunea aşa încât copiii să identifice zgomotele mai uşor. Copilului îi va trebui un timp ca să se familiarizeze cu reportofonul şi cu zgomotele.

Extinderi şi variante:

- Copiii mai mic vor asculta zgomotele dar nu le vor identifica. Vor fi fascinaţi de reportofon şi vor dori să pună mâna pe el.
- Copiii mai mari vor fi probabil interesaţi să cerceteze şi sunetele din sală. Înregistraţi câteva şi folosiţi-le în joc.
- Faceţi o plimbare şi ascultaţi zgomotele din jur.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Vorbiţi părinţilor despre zgomotele din casa lor şi cea a bunicilor. Asiguraţi-vă să aveţi zgomote similare pe bandă. Părinţii pot asculta zgomote cu copilul acasă. Aflaţi dacă bunicii locuiesc în aceeaşi casă cu copilul. Dacă este aşa, se poate juca varianta cu zgomote din casa copilului. Dacă nu, includeţi un zgomot similar cu cel de acasă de la bunicul.

Bunica povesteşte

8 - 36 luni

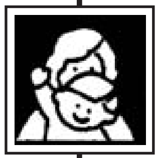
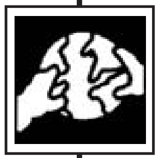
Scopul activităţii: Adultul spune copiilor o poveste preferată auzită de la bunica. Spusul poveştii este o activitate de exersare a limbajului; copilul învaţă cuvinte noi. Află de asemenea lucruri despre bunica lui şi despre tradiţia din familie.

Pregătirea activităţii:

1. Întrebaţi părinţii despre povestiri sau poveşti pe care le-au auzit de la bunicii lor când erau mici. Rugaţi părintele să vină să spună povestea. Dacă acesta nu poate, notaţi-o şi spuneţi-o dumneavoastră.
2. Această poveste se poate spune unui copil sau unui grup mic de până la patru copii.

Desfăşurarea activităţii: Găsiţi un loc confortabil unde să staţi pe jos sau staţi într-un balansoar. Începeţi prin a spune că bunicii ştiu poveşti pe care le spun copiilor lor. Când aceştia cresc mari şi devin părinţi, ei vor spune propriilor lor copii aceeaşi poveste. Spuneţi copiilor ce părinţi sau bunici spun această poveste. „Aceasta este povestea pe care bunica lui Joseph i-a spus-o mamei lui“. Copiii vor zice adeseori: „Mai spune o dată“. Ei adoră poveşti asociate cu numele bunicilor.

Extinderi şi variante:

- Unele poveşti vechi pot fi găsite în cărţile de copii. Dacă e posibil găsiţi o carte cu o poveste tradiţională şi citiţi-o copiilor. Lăsaţi cartea în bibliotecă la îndemâna copiilor.
- Copiilor mai mici le place să stea în poala dumneavoastră şi să vă asculte vocea.
- Copiilor mai mari le place să discute despre bunicii lor după ce ascultă povestea. Este o ocazie minunată pentru ei să exerseze exprimarea verbală şi să înveţe despre familii din diferite regiuni.
- Invitaţi un povestitor să spună o poveste tradiţională sau o poveste de-a bunicilor.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Cea mai bună modalitate de a realiza această activitate este de a invita un membru al familiei să vină să spună o poveste. Dacă nu poate veni, sau locuieşte departe, atunci spuneţi-o dumneavoastră.

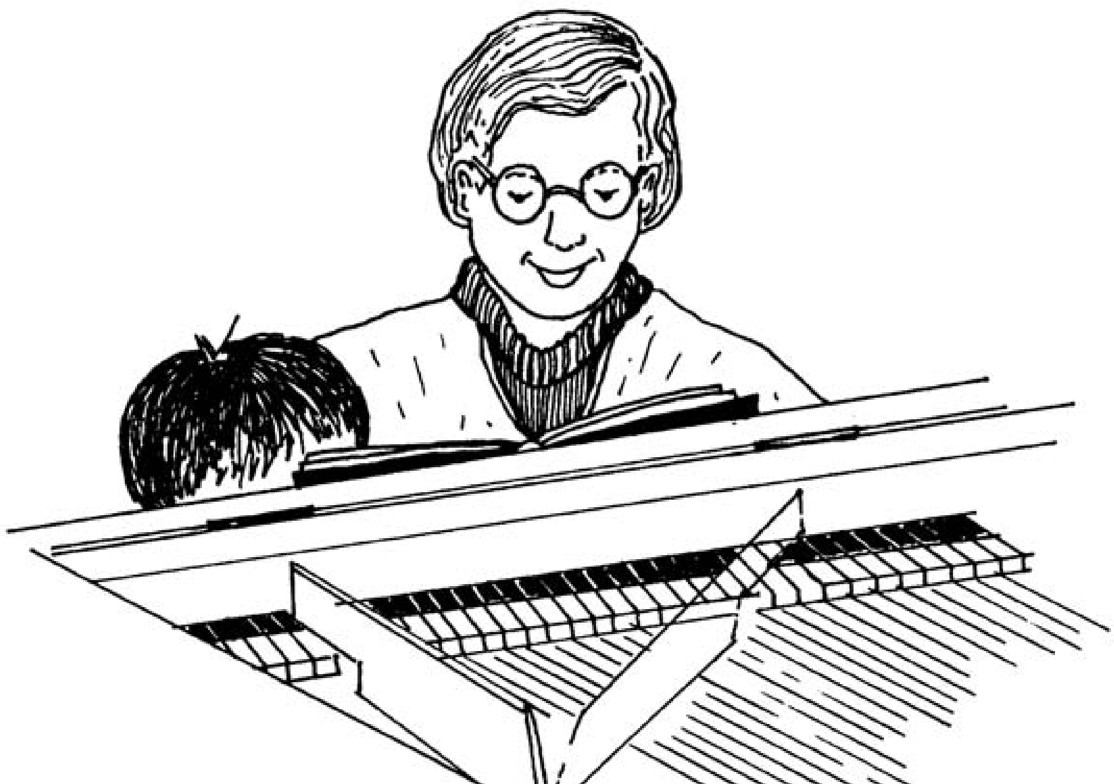
Vine un cântăreţ în vizită

12 - 36 luni

Scopul activităţii: Cineva din familie vine şi cântă unul din cântecele preferate. Copiii ascultă şi cântă şi ei. Această activitate le oferă prilejul de a folosi limbajul şi de a învăţa mai multe lucruri despre membrii familiei.

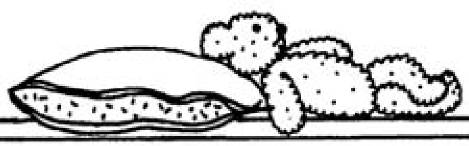
Pregătirea activităţii:
1. Rugaţi persoane din familie să vină să cânte un cântec preferat.
2. Această activitate se face cu un grup mic de copii sau cu toţi copiii.

Desfăşurarea activităţii: Găsiţi un loc disponibil în sală unde grupa să stea jos sau în picioare. Începeţi activitatea spunând copiilor că unul din părinţi va veni să cânte un cântec. Copiilor le va plăcea mai mult această activitate dacă vor putea să bată din palme sau să danseze în timp ce se cântă cântecul. Pot asculta şi apoi să-l înveţe şi ei. Unii copii vor sta să asculte mai mult în timp ce alţii vor asculta o dată şi apoi vor pleca să se joace.

Extinderi şi variante:

- Faceţi un caiet de cântece auzite de la rudele copiilor.
- Cântaţi sau compuneţi melodii folosind instrumente simple făcute din clopoţei înşiraţi pe aţă.
- Colectaţi fotografii cu membri ai familiei cântând şi dansând, şi expuneţi-le la vedere.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Întrebaţi părinţii despre cântece preferate din familie. Cele mai potrivite pentru copii la această vârstă vor fi cântecele de leagăn.

Urcăm pe munte

18 - 36 luni

Scopul activităţii: Copilul se joacă de-a călătoria în vizită la rude. Această vizită presupune o călătorie peste munţi. Copilul îşi însuşeşte noţiune de „peste“. Această activitate îmbunătăţeşte coordonarea mişcărilor la copil şi îl solicită să-şi folosească muşchii voluminoşi în timp ce se târăşte.

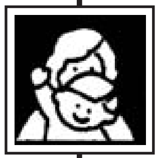
Materiale: 4 - 5 perne moi

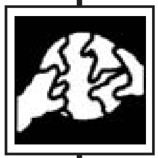
Pregătirea activităţii:
1. Aduceţi perne şi faceţi o grămadă. Aceasta va fi muntele de urcat.
2. Faceţi această activitate cu unu - doi copii.

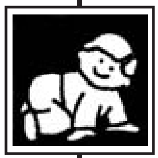
Desfăşurarea activităţii: Staţi pe covor lângă perne. Îndemnaţi copilul să vină să se caţere. În acest timp spuneţi: „Marina, ne căţărăm pe perne. Ce bine te caţeri ! Ne urcăm pe un munte mare să o vizităm pe mătuşa Julia. Caţără-te, caţără-te, caţără-te“! Copiilor le place să se caţere. Dacă pernele se dezechilibrează, luaţi câteva din ele ca să simplificaţi activitatea.

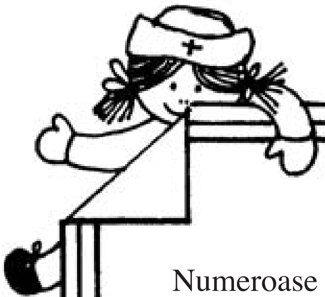
Extinderi şi variante:

- Copiilor mai mici şi celor de la 2 la 3 ani le va plăcea să-şi facă singuri muntele atunci când pernele se dărâmă.
- Găsiţi o carte despre munţi şi arătaţi copiilor pozele.
- Inventaţi o poveste despre o vizită peste munţi la nişte rude.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Numeroase familii au rude care trăiesc departe. Aflaţi cine călătoreşte peste munţi sau dealuri mari când îşi vizitează aceste rude. Amintiţi numele lor în timp ce copii se joacă.

Haine şi ţesături de acasă

18 - 36 luni

Scopul activităţii: Copiii învaţă despre materiale tradiţionale şi modele specifice în timp ce studiază diferite materiale şi haine. Sugarii şi copiii mici învaţă despre haine punând mâna şi uitându-se la diferite materiale. Copiii mici şi cei de la 2 la 3 ani îşi folosesc imaginaţia în timp ce se îmbracă cu hainele şi pretind că sunt cineva din familie.

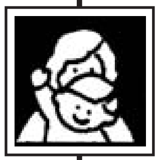
Materiale: bucăţi de materiale din care sunt făcute hainele tradiţionale
cămăşi vechi, fuste sau alte haine tradiţionale
poze din reviste sau ale membrilor familiei purtând haine din aceste materiale

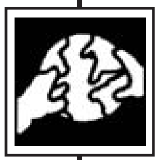
Pregătirea activităţii:

1. Consultaţi-vă cu familia despre idei în legătură cu materiale pentru haine tradiţionale. Pot fi de fiecare zi sau purtate numai de sărbători.
2. Colectaţi materiale şi nişte haine vechi.
3. Puneţi diferitele materiale într-un coş sau o cutie de pantofi la îndemâna copiilor.
4. Această activitate poate fi făcută cu până la 3 copii la un adult.

Desfăşurarea activităţii: Alegeţi un loc pe covor sau pe o masă mică unde aşezaţi materialele şi hainele. Lăsaţi copiii să studieze diferitele texturi. Întrebaţi despre material: „Peter, cum e materialul, moale sau aspru“? Priviţi cu atenţie copii să vedeţi ce îi interesează. Le place să-şi frece materialul de piele, să se uite la el la lumină, sau să-l scuture să vadă cum se mişcă? Dacă nu ştiu ce să facă cu el, sugeraţi unele din acţiunile de mai sus. După ce ei vor cerceta materialele, spuneţi-le că fustele şi cămăşile pentru dans sunt făcute din aceste materiale. Dacă aveţi o bucată mare de material, copiii vor dori probabil să danseze îmbrăcaţi în ea.

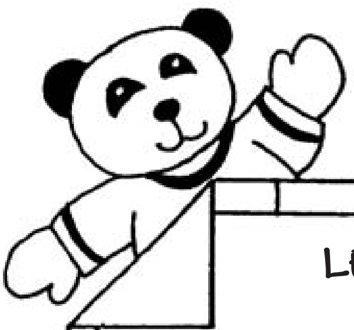

Extinderi şi variante:

- Puneţi hainele la centrul de actorie pentru copiii mici şi pentru cei de la 2 la 3 ani. Ei se pot îmbrăca şi juca de-a părinţii care lucrează sau sărbătoresc.
- Lipiţi bucăţile de material într-o cutie de pantofi sau pe o foaie groasă de hârtie ca să poată şi copiii mai mici să pună mâna pe ele.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Invitaţi un membru al familiei să vină îmbrăcat într-un costum tradiţional. Poate fi o cămaşă veche de lucru sau un costum de sărbătoare.

Cântece şi dansuri de acasă

0 - 36 luni

Scopul activităţii: Copiii cântă şi dansează şi învaţă despre diferite sărbători de familie.

Materiale: colecţii de cântece şi dansuri de la diferite sărbători de familie

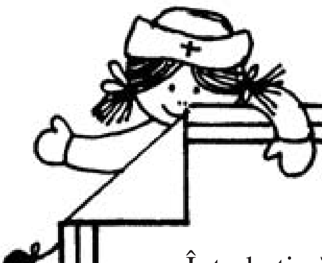
Pregătirea activităţii:
1. Adunaţi cântece şi dansuri de la familii sau folosiţi casete cu muzică.
2. Această activitate se poate face cu un grup mic de copii.

Desfăşurarea activităţii: Găsiţi un loc destul de mare pentru toată grupa. Ca introducere, cântaţi sau puneţi o casetă cu mai multe cântece diferite. Alegeţi un cântec sau un dans cu cuvinte şi mişcări simple. Unii copii nu au un mod foarte diversificat de a sărbători unele evenimente în familie. În acest caz, gândiţi-vă să le puneţi un cântec sau un dans care este diferit de ceea ce au ei acasă.

Extinderi şi variante:

- Invitaţi un membru al familiei să-i înveţe pe copii un cântec sau un dans. Fraţii mai mari pot să cunoască nişte cântece şi pot fi doritori să-i înveţe pe copii aceste cântece.
- Folosiţi instrumente simple.
- Fiecare copil poate avea un clopoţel sau o tobă mică în timp ce invitatul cânta sau dansează.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Întrebaţi părinţii despre regiunile de unde provin şi despre cântece şi dansuri tradiţionale specifice acestei regiuni. Poate ei cunosc un muzician care să vină în vizită şi să cânte pentru copii.

Felicitări

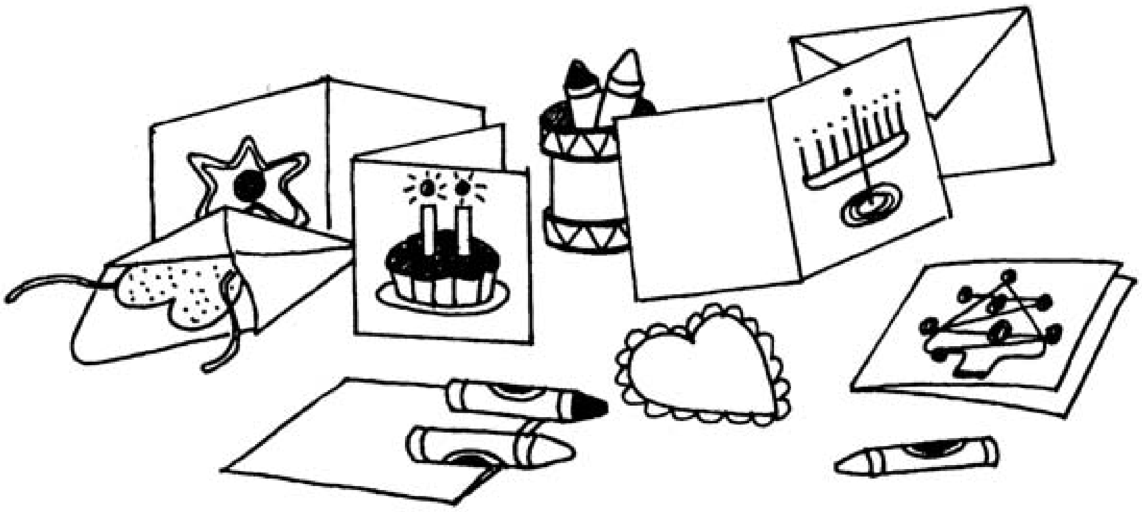
18 - 36 luni

Scopul activităţii: Copiii confecţionează felicitări pentru membrii familiei. Cu această activitate ei fac exerciţii de scriere şi îşi dezvoltă deprinderile de folosire a muşchilor mici. Pentru copii este foarte interesantă ideea de a trimite felicitări şi le place sentimentul pe care-l încearcă când oferă ceva celorlalţi din familie.

Materiale:
felicitări vechi (de la zile de naştere, nunţi, Crăciun, Hanukkah)
plicuri şi corespondenţă veche
markere sau creioane de ceară
coş sau cutie pentru felicitări

Pregătirea activităţii:
1. Aduceţi diferite tipuri de felicitări, corespondenţă veche şi plicuri.
2. Puneţi-le într-un coş sau cutie la îndemâna copiilor.
3. Programaţi până la patru copii pentru această activitate.

Desfăşurarea activităţii: Puneţi felicitările, markerele, corespondenţa veche şi plicurile pe o masă mică. Îndemnaţi copii să se uite la ele şi să vorbească despre diferitele sărbători pentru care le folosim. Lăsaţi-i să folosească markere şi să decoreze felicitările. S-ar putea să vă spună ce să scrieţi dumneavoastră pe ele. Copiii mai mari vor folosi probabil plicuri. Întrebaţi-i dacă vor să trimită o felicitare unui părinte, altcuiva din familie sau unor prieteni. Adresaţi plicul şi daţi felicitarea familiei.

Extinderi şi variante:

• Folosiţi hârtie îndoită în jumătate pentru a face o felicitare dacă nu aveţi gata făcute.

• Folosiţi abţibilduri pentru decorare.

• Eventual trimiteţi o carte poştală unei rude bolnave.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Părinţii vor fi desigur doritori să doneze felicitări vechi. Cereţi adrese ale persoanelor din familie ca să-i ajutaţi pe copii să trimită felicitarea. Nu toate familiile trimit felicitări de sărbători, aşa că unii copii pot doar să trimită un bilet unui membru al familiei.

Cu autobuzul

Scopul activităţii: Copiii se joacă de-a mersul cu autobuzul. Îşi dezvoltă imaginaţia şi învaţă despre autobuz.

Materiale: scăunele
şapcă de sofer

Pregătirea activităţii: 1. Aranjaţi scăunelele în linie ca să arate ca nişte scaune din autobuz.
2. Se pot juca până la 4 copii o dată.

Desfăşurarea activităţii: Faceţi pe şoferul de autobuz. Puneţi-vă şapca pe cap. Aşezaţi-vă pe scaunul din faţă şi faceţi-vă că folosiţi volanul. Explicaţi copiilor că sunteţi şoferul autobuzului şi spuneţi: „Vreţi să faceţi o plimbare cu autobuzul? Urcaţi şi aşezaţi-vă. Vom face o călătorie cu autobuzul“. După ce copiii s-au aşezat întrebaţi: „Julia, vrei să mergem la magazin? Autobuzul ăsta merge la magazin“. Faceţi zgomot ca un motor şi pretindeţi că şofaţi. Întrebaţi copiii unde vor să meargă. Dacă vreunul dintre copii vrea să fie el şoferul, daţi-i şapca şi deveniţi pasager. Continuaţi acţiunea atâta timp cât copiii rămân interesaţi.

Extinderi şi variante:

- Copiilor mai mici le va plăcea să se aşeze şi să se ridice de pe scăunele. Ţineţi-l pe cel mai mic în braţe, să se poată juca şi el.
- Copiii mai mari vor dori probabil să ia cu ei în autobuz un animal de pluş sau o păpuşă.
- Jucaţi-vă şi de-a mersul cu trenul sau cu avionul.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Aflaţi dacă familiile folosesc autobuzul. Întrebaţi părinţii ce preferinţe are copilul când merge cu autobuzul. Îi place cum se deschid uşile, se uită la şofer, sau îi place claxonul. Introduceţi această informaţie în joc. Sugeraţi părinţilor să joace acest joc acasă cu copiii.

8 - 36 luni

Ce se aude afară?

Scopul activităţii: Când sunteţi afară la locul de joacă sau la o plimbare, ascultaţi diferite zgomote. În această activitate copiii vor identifica zgomote familiare.

Materiale: nici un material

Pregătirea activităţii: Această activitate se poate face cel mai bine cu până la trei copii la un adult.

Desfăşurarea activităţii: În timp ce sunteţi afară, ascultaţi diferite zgomote: claxoane, cântec de păsări, oameni care vorbesc, zgomot de vehicule. Întrebaţi copilul: „Ce se-aude?“ Dacă este un copil mai mic spuneţi: „Ascultă, Joseph, auzi păsărica?“ Când vă reîntoarceţi în sală găsiţi fotografii cu diferitele lucruri a căror sunete le-aţi auzit şi arătaţi-le copiilor. Fotografiile ajută copilul să facă legătura dintre un obiect şi zgomotul sau sunetul emis de el.

Extinderi şi variante:

- Copiii mai mici vor fi mai interesaţi de sunete scoase de animale şi de vocile oamenilor. Zgomote puternice s-ar putea să-i deranjeze.
- Copiii mai mari vor fi interesaţi de vehicule.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Spuneţi părinţilor să facă această activitate pe drumul la şi de la creşă. Dacă aud aceleaşi sunete, aceasta va ajuta copilul să se familiarizeze cu sunetele şi zgomotele din jur.

Ce miroase afară?

12 - 36 luni

Scopul activităţii: Copiii explorează mirosurile de afară. Ei îşi folosesc simţul mirosului ca să înţeleagă lumea din jur. Această activitate este foarte potrivită pentru învăţarea de cuvinte noi.

Materiale: nici un material

Pregătirea activităţii:
1. Faceţi o plimbare şi studiaţi tipurile de mirosuri de afară.
2. Această activitate poate fi făcută afară la locul de joacă, în parc sau la o plimbare.
3. Faceţi această activitate cu maximum trei copii la un adult.

Desfăşurarea activităţii: Mergeţi afară cu copiii şi fiţi atenţi la diferitele mirosuri. Cereţi copiilor să-şi atingă năsucurile şi să miroasă. Spuneţi copiilor mai mici a ce miroase, dar cereţi copiilor mai mari să identifice un anumit miros. Încercaţi să identificaţi cel puţin trei mirosuri diferite. Ele pot fi: miros de flori, frunze, miros provenind de la un restaurant, miros de fum de ţigară, de la ţeava de eşapament a unui automobil sau mirosuri de animale.

Extinderi şi variante:

- Copiilor mai mari le va plăcea această plimbare cu mirosuri. Faceţi o plimbare doar ca să vedeţi cum miros diferite lucruri.
- Puneţi diferite obiecte în boluri sau borcane în sală şi vedeţi dacă cei mici pot identifica mirosurile.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Întrebaţi părinţii dacă gătesc cu mirodenii. Rugaţi-i să aducă dacă vor puţin din fiecare. Aranjaţi până la 3 borcănaşe sau boluri mici cu mirodenii, să le miroasă copiii.

Facem sos de mere

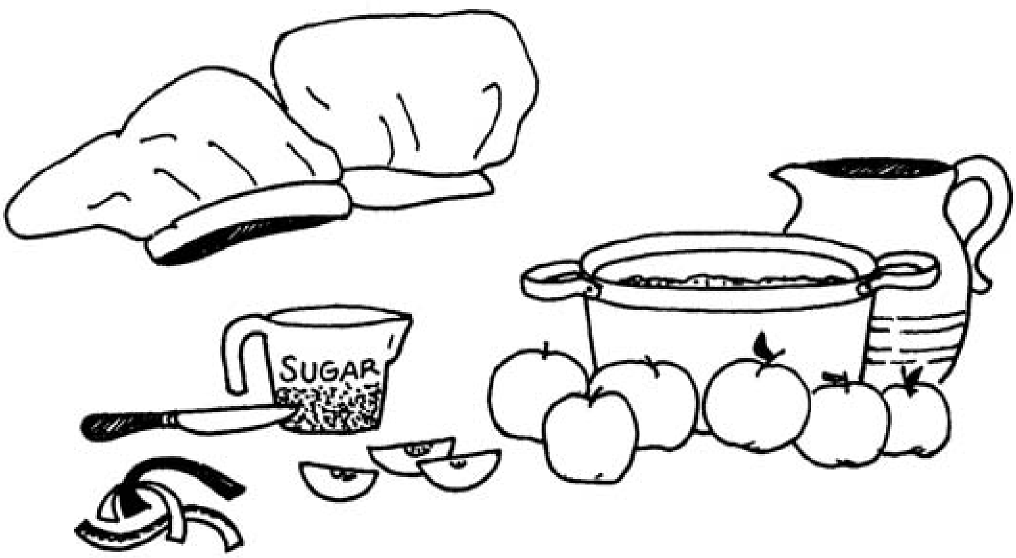
18 - 36 luni

Scopul activităţii: Copiii ajută la prepararea unui sos de mere şi învaţă despre munca bucătarului. Această activitate îi învaţă pe copii de unde vine sosul de mere şi cum se schimbă merele atunci când sunt încălzite.

Materiale:
mere
apă
zahăr
oală mare
4 -5 linguri pentru mestecat
opţional: şapcă de bucătar sau diferite alte şepci albe, de purtat în timpul gătitului

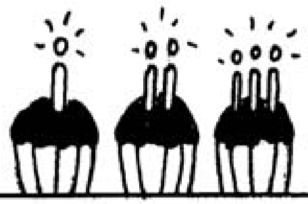
Pregătirea activităţii:
1. Curăţaţi şi tăiaţi merele. Păstraţi un măr să-l vadă copii întreg înainte de a-l tăia.
2. Această activitate se va face cu până la patru copii şi un adult.

Desfăşurarea activităţii: Puneţi materialele pe o masă joasă. Invitaţi câţiva copii să facă sos de mere. Lăsaţi-i să se uite la mărul întreg şi explicaţi că le-aţi tăiat pe celelalte pentru sos. Vorbiţi cu copiii despre mirosul mărului. Ei pot ajuta să puneţi bucăţile de măr în oală. dacă e posibil, alegeţi un loc de gătit unde copiii să poată privi. Le va plăcea să mestece pe rând în timp ce merele se fierb. Când merele s-au înmuiat aduceţi-le pe masă ca să le îndulciţi. Lăsaţi unu - doi copii să pună o cantitate mică de zahăr în sosul de mere. După ce sosul s-a răcit, mâncaţi-l împreună. Copiilor le va plăcea să vorbească despre cum au gătit sos de mere.

Extinderi şi variante:

- Întindeţi gem pe pâine. Copiii mai mari pot învăţa să folosească cuţite neascuţite ca să întindă gemul pe pâine ei înşişi.
- Puneţi şepci de bucătar la centrul de actorie şi jucaţi-vă de-a gătitul sosului de mere.
- Faceţi o plimbare la un restaurant sau la cantina unei şcoli ca să vedeţi bucătari preparând mâncare.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Folosiţi reţeta preferată de sos de mere a uneia dintre familii. Mulţi părinţi ezită să-i lase pe copiii mici să gătească, dar amintiţi-le că ei pot ajuta la treburi simple: să mestece în mâncare sau să toarne ingrediente într-un bol. Copiii se mai pot juca cu cratiţe şi oale goale în timp ce părintele găteşte. Dacă unul din părinţi este bucătar, invitaţi-l să arate copiilor hainele lui de lucru.

18 - 36 luni

Doctorul şi asistenta medicală

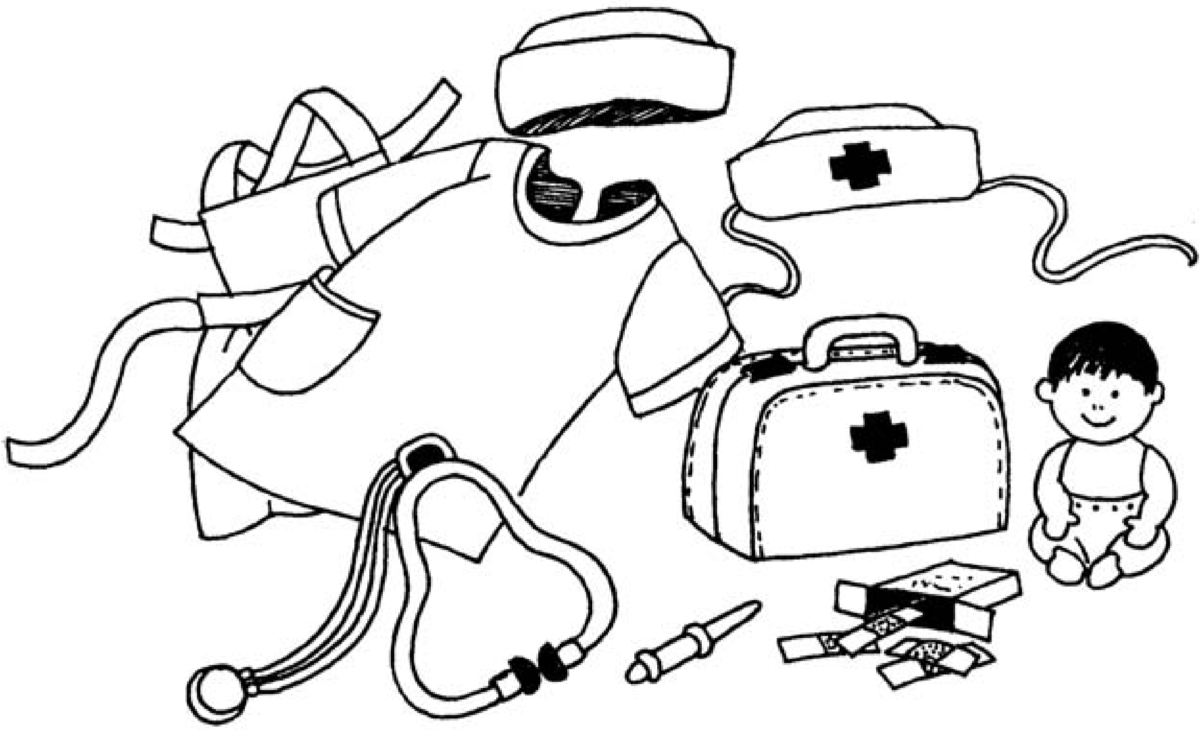
Scopul activităţii: Copiii examinează instrumentele cadrelor medicale şi învaţă despre munca lor. Această activitate ajută copiii să-şi însuşească vocabularul folosit de medici şi conceptul de boală.

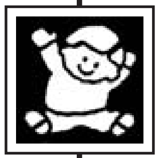
Materiale:

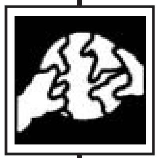
halate albe
stetoscop adevărat sau de jucărie
pansamente adevărate sau de jucărie
păpuşi

Pregătirea activităţii:

1. Adunaţi pansamentele într-o cutie mică.
2. Aranjaţi pentru această activitate un mic loc pe covor sau la centrul de actorie.
3. Această activitate se poate face cel mai bine cu până la trei copii deodată.

Desfăşurarea activităţii: Explicaţi copiilor că păpuşile sunt bolnave şi au nevoie de doctor sau asistentă medicală. Învăţaţi-i să fie doctori sau asistente medicale. Puneţi-vă un halat şi oferiţi unul copilului. El va dori mai întâi să observe sau să cerceteze materialele. După ce copilul a făcut acest lucru, întrebaţi: „Maria, vrei să vezi dacă bebeluşul e bolnav? Hai să folosim stetoscopul ca să-i consultăm inima. O auzi? Cred că bebeluşul are nevoie de un pansament la picior. Vrei să i-l pui tu“? După ce fiecare copil a fost rugat să folosească materialul ei vor începe să se gândească la modalităţi de a avea ei înşişi grijă de păpuşi. Atâta timp cât copiii le vor folosi, lăsaţi aceste materiale în sală. Ei se vor juca acest joc de multe ori. Pentru a le stimula interesul, după un timp mai adăugaţi şi alte materiale cum ar fi: un cântar sau o spatulă. Dacă în grupă sunt copii foarte mici, asiguraţi-vă că materialele sunt destul de mari ca să nu provoace înecarea copiilor.

Extinderi şi variante:

- Învitaţi un doctor sau o asistentă medicală să vă viziteze şi să arate copiilor cum se îngrijesc păpuşile.
- Găsiţi fotografii ale copiilor cu un doctor sau o asistentă medicală şi expuneţi-le să le vadă copiii.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Interesaţi-vă cine din familie este asistentă medicală sau doctor. Ei pot ajuta cu materiale sau pot să ne viziteze în uniforme albe şi să vorbească copiilor.

12 - 36 luni

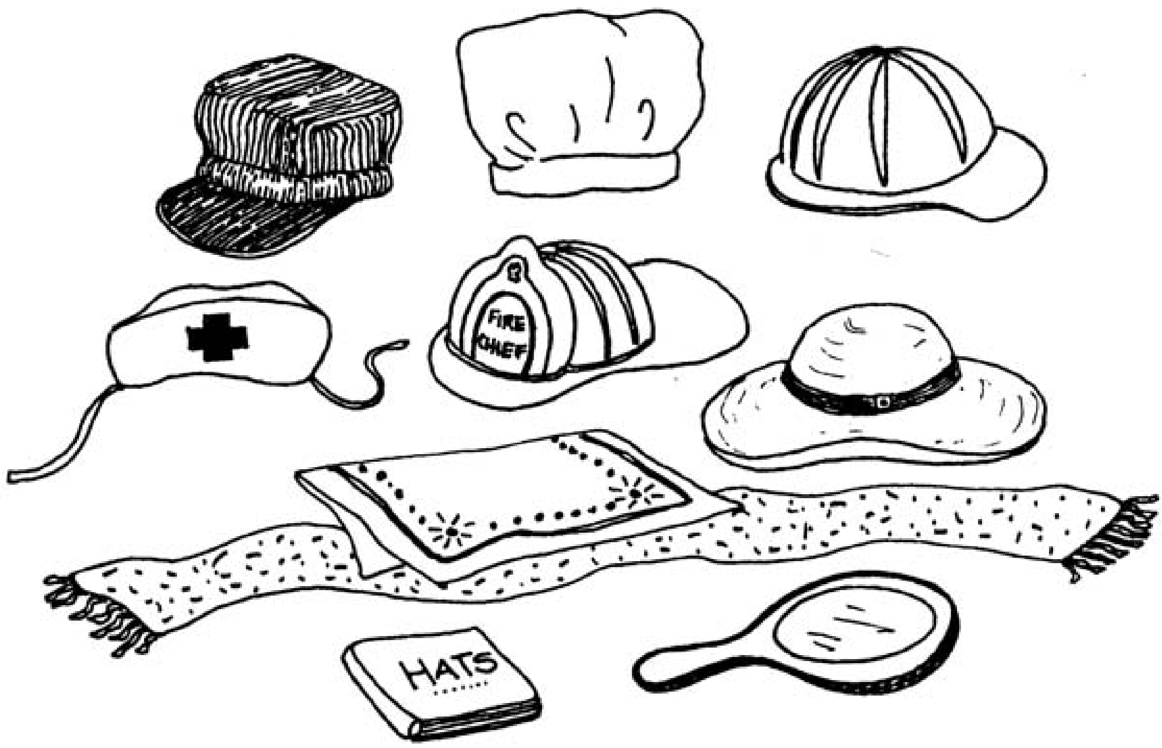
Meserii şi pălării

Scopul activităţii: Copiii se joacă cu pălării şi şepci ale diferitelor profesiuni şi învaţă despre uniformele de lucru. Ei învaţă de asemenea cuvinte specifice diferitelor profesiuni şi îşi folosesc imaginaţia când se joacă de-a meseriile.

Materiale: diferite pălării (şepci, bonete, caschete, căşti etc.) de bucătar, poliţist, muncitor din construcţii, măturător de stradă sau asistentă medicală
fotografii ori o carte cu diferite meserii şi pălăriile lor
oglindă
cutie sau coş

Pregătirea activităţii:
1. Aşezaţi pălăriile în cutie sau în coş.
2. Încercaţi această activitate cu grup de 3 copii.

Desfăşurarea activităţii: Aşezaţi-vă pe covor cu pălăriile în jurul dumneavoastră. Uitaţi-vă cu atenţie la copii în timp ce vin să cerceteze pălăriile. Îndemnaţi-i să le pună pe cap; „Josef, vrei să încerci casca de constructor? Ce cască frumoasă! Arăţi chiar ca un constructor de case". Dacă sunt curioşi, duceţi-i în faţa oglinzii, să vadă cum arată. Continuaţi jocul până când copiii îţi pierd interesul şi seduc să se joace în altă parte.

Extinderi şi variante:

- Puneţi pălăriile pe cuiere sau pe rafturi la centrul de actorie pentru a fi folosite de copiii mai mari.
- Pentru copiii mai mici, găsiţi o carte despre pălării. Sugerăm cartea *Hats* de Ann Morris (Mulberry Books, 1989).
- În loc de pălării ale diferitelor profesiuni, folosiţi pălării şi glugi de fiecare zi.

LEGĂTURA CU FAMILIA

Întrebaţi membrii familiei ce pălării poartă. Faceţi o listă şi ilustraţi-o cu diferite pălării. Expuneţi-le în locul unde copiii se joacă şi se deghizează. Aflaţi ce pălării folosesc membrii familiei în meseria lor.

BIBLIOGRAFIE

Bronson, M. B. (1995). *The right stuff for children birth to 8 (Materia adecvată copiilor între zero şi opt ani)*. Washington, DC: NAYEC

Catlin, C. (1994) *Toddlers together (Copiii mici împreună)*. Beltsville, MD: Gryphon House

Deiner, P. (1997). *Infants and toddlers: Development and program planning (Sugarii şi copiii mici. Planificarea dezvoltării şi a programelor)*. Fort Worth, TX: Harcourt Brace

Dexter,S. (1995). *Joyful play with toddlers (Jocuri vesele pentru copii mici)*. Seattle, WA: Parenting Press

Hast, F şi Hollyfield, A. (1999). *Infant and toddler experiences (Experienţe cu sugari şi copii mici)*. St. Paul, MN: Redleaf Press

Hawaii Early Learning profile (HELP) (Profilul educaţiei timpurii în Hawaii (HELP)). (1988). Vort Corporation

Herr, J. Şi Swin, T. (1999). *Creative resources for infants and toddlers* [*Resurse creative pentru sugari şi copii mici*]. Albany, NY: Delmar

Sparrow, S.S.,Balla, D.A. Şi Cichetti, D.V. (1984) *Vineland Adaptive Behaviour Scales (Scala Vineland de comportamente de adaptare)*. Cicle Pines. MN: American Guidance Service, Inc

State Education Departmen, The University of the State of New York. (1996). *How I Grow: Birth Through Five: A Guidebook for Parents (Cum cresc - de la naştere la cinci ani. Ghid pentru părinţi)*. Albany, NY: Autorul

Steelsmith, S. (1995) *Peekaboo and other games to play with your baby (Peekaboo şi alte jocuri pe care le puteţi folosi cu copiii voştri)*. Seattle, WA: Parenting Press

Szanton, E.S., Editor, (1997). C*reating child-centered programs for infants and toddlers (Crearea de programe centrate pe copii pentru sugari şi copii mici)*. Washington, DC: Children's Resources International

U.S. Consumer product, Safety Commission. (1996) *Which toy for wich child ? A consumer's guide for selecting suitable toys, ages birth through five (Ce jucărie este potrivită pentru fiecare copil? Ghidul consumatorului în alegerea jucăriilor potrivite pentru copii între zero şi cinci ani)*. Washington DC: autorul

Wilmes, C. Şi Wilmes, D. *2's experience sensory play (Experienţa copiilor între doi şi trei ani cu jocul senzorial)*. Elgin, IL: Building Blocks.

ANEXA A

Jaloane privind dezvoltarea copiilor de la naştere la trei ani

	Interesul pentru ceilalţi	Conştiinţa de sine	Jaloane de mişcare şi oculare
Primele luni (0-8 luni)	• Nou născuţii preferă faţa şi sunetele produse de om. În primele două săptămâni, ei recunosc şi preferă imaginea, mirosul şi sunetul educatoarei principale. • Schimbul de zâmbete şi priviri sunt dovezi ale unei interacţiuni sociale timpurii. • Anticipează momentul când va fi luat în braţe şi hrănit şi se mişcă în semn de participare. • Vede adulţii ca ceva interesant şi nou. Îi caută pentru a se juca. Îşi întinde braţele pentru a fi luat în braţe.	• Îşi suge degetele şi mâinile pe neaşteptate. • Îşi observă mâinile. • Ridică mâna când se apropie un obiect de faţa lui ca şi când s-ar apăra. • Se uită la locul de pe corpul lui unde este atins. • Se întinde şi pune mâna pe jucării. • Îşi împreunează mâinile şi degetele. • Încearcă să acţioneze. • Începe să distingă prietenii de străini. Îşi arată preferinţa de a fi ţinut de oameni cunoscuţi.	• Foloseşte reflexe complexe: caută ceva să sugă, se ţine când cade, îşi întoarce capul dacă nu poate respira bine, evită lucrurile strălucitoare, mirosurile puternice şi durerea. • Pune mâna şi obiecte în gură. Începe să se întindă după obiectele interesante. • Apucă, lasă, apucă şi lasă din nou obiectul • Îşi ridică capul. Şi-l ţine sus. Şade fără sprijin. Se rostogoleşte. • Mută şi mişcă obiecte cu mâna. Se târăşte.
Copilul între 8 şi 18 luni	• Îşi arată neliniştea în faţa unor adulţi necunoscuţi. • Îi place să exploreze obiecte cu cel de lângă el pentru a stabili relaţii cu acesta. • Îi determină pe cei din jur să îi facă pe plac (să-i aducă jucării, păpuşi şi cărţi). • Arată un interes deosebit pentru copiii de o vârstă cu el. • Demonstrează atenţie faţă de limbajul adultului. • Copiază comportamentul adultului, cum ar fi aspiratul, punerea mesei, îmbrăcarea, purtarea genţii pentru a merge „la serviciu", folosirea telefonului sau a altui obiect în loc de telefon. • Pune în scenă pese simple de teatru, ca îngrijirea păpuşilor, un rol de animal, mersul cu automobilul sau trenul.	• Îşi cunoaşte numele. • Îşi zâmbeşte sau se joacă în oglindă. • Îşi foloseşte muşchi mari şi mici pentru a cerceta sigur pe sine lumea dacă adultul de lângă el îi dă un sentiment de siguranţă. • A devenit mai conştient de posibilitatea de a acţiona, dar are simţ redus al responsabilităţii pentru acţiunile sale. • Arată un puternic simţ al propriei persoane şi dă indicaţii celorlalţi (De ex., „Şezi acolo"!). • Identifică una sau mai multe părţi ale corpului. • Începe să folosească *„Eu, tu, mie"*.	• Şade bine în scaun. • Se trage în picioare şi se tine sprijinit de mobilă. • Merge sprijinit. Merge singur. • Aruncă obiecte. • Urcă scările. • Foloseşte marker pe hârtie. • Se apleacă, merge cu paşi mărunţi, merge înapoi câţiva paşi.
Copilul de la 18 la 36 luni	• Arată tot mai multă dorinţă de a fi văzut şi evaluat de ceilalţi. • Vede în ceilalţi un obstacol în a fi lăudat imediat. • Începe să-şi dea seama că ceilalţi au drepturi şi privilegii. • Se bucură mai mult de jocul şi explorarea împreună cu ceilalţi. • Începe să descopere avantajele cooperării. • Se identifică după sex. • Este mai conştient de sentimentele celorlalţi. • Se controlează mai bine în faţa celor din jur. • Îi plac activităţile de grup mic. • Joacă piese simple de teatru cu ceilalţi (Tu - copilul, eu - mama, mersul la magazin, gătitul cinei, pregătirea pentru petrecere).	• Arată clar că este o personalitate distinctă, ca atunci când spune „NU" la cererile adulţilor. • Se vede ca o personalitate puternică, creativă şi activă. Explorează totul. • Începe să fie capabil să se autoevalueze şi să ştie cum este (bun, rău, plăcut, urât). • Încearcă să îşi impună reguli. • Foloseşte numele lui şi al celorlalţi. • Identifică şase sau mai multe părţi ale corpului.	• Scrie cu marker sau creion. • Urcă şi coboară scări şi poate sări peste o treaptă. • Loveşte mingea cu piciorul. • Stă într-un picior. • Înşiră mărgele pe aţă. • Desenează un cerc. • Stă şi umblă pe vârfuri. • Urcă treptele cu câte un picior pe o treaptă. • Mânuieşte foarfeca. • Imită o linie dreaptă cu creionul din o singură mişcare

Notă: Cele ce sunt prezentate de mai jos nu sunt toate comportamentele posibile, după cum ele pot apărea mai devreme sau mai târziu la fiecare individ. Graficul sugerează doar momentul aproximativ când poate apărea un anume comportament, aşa că nu trebuie să îl interpretaţi în mod greşit. Deseori, dat nu întotdeauna, comportamentele apar în ordinea în ordine evolutivă. Mai ales la sugari comportamentele dintr-un domeniu se suprapun considerabil cu cele din altele. Unele comportamente sunt enumerate la mai multe categorii pentru a evidenţia această relaţie.

Comunicare pentru dezvoltarea limbajului	**Conştientizarea fizică, spaţială şi temporală**	**Acţiuni intenţionate şi folosirea uneltelor**	**Exprimarea sentimentelor**
• Plânge pentru a semnala durerea sau suferinţa. • Zâmbeşte sau articulează sunete pentru a iniţia un contact social. • Răspunde la vocea umană. În prima lună poate distinge vocile umane familiare de alte sunete. Se uită fix la faţă. • Foloseşte comunicare verbală sau non-verbală pentru a-şi exprima interesul sau a exercita influenţă. • Bolboroseşte producând toate tipurile de sunete. Vorbeşte şi când este singur. • Combină sunetele. Înţelege numele oamenilor şi obiectelor cu care este obişnuit. Râde. Ascultă conversaţiile. • Pe la şase luni distinge sunetele din limbajul de acasă de alte forme de vorbire.	• Se linişteşte singur sugându-şi degetul sau găsind ceva ce să-l liniştească. • Urmăreşte cu privirea un obiect care se mişcă încet. • Recunoaşte obiecte în mişcare (forma de arc, alunecare, salt) • Se întinde la şi apucă jucării. • Caută jucăria căzută. • Recunoaşte detalii ale obiectelor (o jucărie agăţătoare) şi dă semne de recunoaştere când revede obiectul. • Identifică obiectele din variate puncte de vedere. Găseşte jucăria ascunsă sub pătură dacă a urmărit când aceasta a fost ascunsă. • Prevede o serie de evenimente după ce a văzut-o repetată de mai multe ori.	• Îşi observă mâinile. Apucă sunătoarea dacă vede atât mâna cât şi sunătoarea. • Loveşte un obiect pentru a produce o imagine plăcută sau a continua producerea unui sunet. • Încearcă să reia mersul pe genunchi săltând uşor pentru a-l face pe adult să mai meargă o dată.	• Îşi exprimă confortul/plăcerea sau disconfortul fără ambiguităţi. • Răspunde mai animat şi cu mai multă plăcere celui mai important dintre adulţi. • Poate fi liniştit de adultul cu care este obişnuit când suferă. • Zâmbeşte şi răspunde cu plăcere stimulilor sociali. Foarte interesat de oameni. Îşi arată nemulţumirea la pierderea contactului social. • Râde tare (din stomac). • Îşi manifestă nemulţumirea sau dezamăgirea la pierderea jucăriei. • Îşi exprimă clar emoţii foarte bine diferenţiate: plăcere, furie, anxietate sau teamă, tristeţe, emoţie, dezamăgire, exuberanţă. • Reacţionează cu sobrietate sau anxietate la străini.
• Verifică prin contact vizual dacă mama este prezentă. • Pe la opt luni, se întoarce pentru a privi un obiect, cum ar fi mingea, când aude cuvântul „minge“ în limbajul de acasă. • Înţelege mai multe cuvinte decât poate spune. Se uită spre 20 de obiecte sau mai multe dacă li se spune pe nume. • Creează propoziţii lungi bolborosite. • Scutură capul în semn de negaţie. Spune clar 2-3 cuvinte. • Se uită cu interes la cărţi cu poze şi indică obiecte. • Foloseşte semnale vocale în loc de plânset pentru a fi ajutat. • Începe să folosească *mie, tu, eu*.	• Încearcă să construiască cu blocuri. • Dacă jucăria este ascunsă sub 1-3 cârpe şi el urmăreşte operaţia, caută jucăria sub cârpa potrivită. • Persistă în căutarea jucăriei dorite chiar dacă jucăria este ascunsă sub alte obiecte, cum sunt pernele. • Caută o minge rostogolită sub canapea, mergând pe după canapea pentru a o găsi. • Împinge piciorul în pantof, braţul în mânecă.	• Continuă manual mişcarea jucăriei care se rostogoleşte. • Foloseşte un băţ ca jucărie. • Caută cheia unei cutii muzicale când se termină cântecul. • Aduce un scăunel ca să poată ajunge la un obiect. • Împinge deoparte lucrul sau persoana nedorită. • Se târăşte sau umblă pentru a ajunge la ceva sau pentru a evita ceva neplăcut. • Îşi vâră piciorul în pantof şi mâna în mânecă. • Parţial, se hrăneşte singur cu degetele sau lingura. • Mânuieşte bine ceaşca, vărsând puţin din ea. • Mânuieşte bine lingura ca să se hrănească singur.	• Îşi arată în mod activ afecţiunea pentru o persoană familiară: o îmbrăţişează, îi zâmbeşte, fuge spre ea, se reazemă de ea etc. • Îşi manifestă teama când se desparte de mamă • Arată furie faţă de oameni sau obiecte. • Îşi exprimă sentimente negative. • Îşi manifestă mândria şi plăcerea când realizează lucruri noi. • Îşi arată sentimentele intense faţă de părinţi. • Continuă să arate cât este de mândru când reuşeşte ceva. • Se autorevendică, dovedind un puternic simţ de sine.
• Combină cuvinte. • Ascultă poveşti un scurt interval de timp. • Poate avea un vocabular de 200 cuvinte. • Începe să „fantazeze“ şi să joace jocuri simbolice. • Defineşte la ce folosesc multe obiecte casnice. • Utilizează propoziţii compuse. • Foloseşte adjective şi adverbe. Povesteşte întâmplările de peste zi.	• Identifică un obiect familiar prin pipăire dacă acesta este pus într-o sacoşă cu alte două obiecte. • Foloseşte „mâine, ieri“. • Uitându-se la copiii prezenţi îşi dă seama cine lipseşte. • Îşi reclamă independenţa: „Eu fac asta“. • Se îmbracă cu haine simple, cum ar fi şapca şi papucii de casă.	• Ignoră orice forme fără găuri când se joacă cu jucării de stivuit. Trece doar inele sau alte obiecte cu gaură. • Clasifică, etichetează şi sortează obiectele după grupa la care aparţin (Tari sau moi, mari sau mici). • Ajută să fie îmbrăcat sau dezbrăcat. • Foloseşte unele obiecte ca şi când ar fi altceva (un bloc de construcţii ca maşină, blocul mare ca autobuz, cutia în loc de casă).	• Îşi manifestă frecvent sentimente şi comportamente agresive. • Are stări de spirit contrastante şi schimbări de stări de spirit (încăpăţânat sau înţelegător). • Arată tot mai multă teamă (de întuneric, monştri etc.). • Îşi exprimă emoţiile controlându-se tot mai mult. • Este conştient de sentimentele lui şi ale celorlalţi. • Este mândru de ce realizează. • Îşi exprimă sentimentele cu cuvinte mai des precum şi în jocul simbolic. • Are empatie pentru ceilalţi.

Sursa: Lally, J.R., Griffin, A., Fenichel, E., Segal, M., Szanton, E., & Weissbourd, B. (1995). Caring for Infants & Toddlers in Groups: Developmentally Appropriate Practice. Arlington, VA: ZERO TO THREE [Grija faţă de grupele de sugari şi copiii mici, ZERO LA TREI ANI]. Copyright 1995 ZERO TO THREE. Publicat cu acordul autorilor.

ANEXA B

Sugestii de echipament şi mobilier pentru sălile pentru copiii mici

Sugarul mic (naştere la 8 luni)

Carpete
Balansoare
Scaun pentru adulţi
Scăunele pentru copii (se pot cumpăra scaune cu dublă funcţie, joacă şi mâncare dacă ele au tăviţă mobilă)
Leagăne şi aşternut
Rafturi joase pentru jucării (2)*
Masă de înfăşat*
Perne şi saltele pentru târât sau blocuri mari şi moi de burete pentru a se căţăra
Oglinzi (una pentru masa de înfăşat şi una aşezată mai jos pe perete în zona de joacă)
Leagăne mobile
Leagăne pentru sugari
Casetofon pentru casete audio şi CD pentru a asculta muzică

Sugarul mare (8 - 18 luni)

La fel ca şi pentru sugarii mici cu următoarele adăugiri şi modificări:

Măsuţă (până la 6 locuri) de care se trag pentru a se ridica şi pe care se joacă*
Masă senzorială mică pentru jocul cu nisip şi apă*
Rafturi joase pentru jucării (3)*
Pentru jocul simbolic chiuvetă, sobă şi leagăn de mărimea copilului
Blocuri simple*
Jucării de tras cu mânere solide
Scări şi tobogan jos cu balustrade*
în locul pernelor şi saltelelor un material de burete, lemn sau plastic pentru aparatul de căţărat
Leagăne
Tunel

Copilul mic şi de doi ani (18 - 36 luni)

La fel ca şi pentru sugarii mici şi mari, cu următoarele adăugiri şi modificări:

Scaun confortabil pentru adulţi în locul balansoarelor, folosit la ora de citire
Masă sau măsuţe pentru toţi copiii
Ţarc în loc de leagăn
Rafturi joase pentru jucării (4 sau mai multe pentru separarea zonelor de joacă)*
Şevalet mic*
Triciclete şi cărucioare mici
Raft de cărţi jos*

*arată că obiectul poate fi făcut manual

ANEXA C

Sugestii de materiale de joacă şi jucării pentru sălile pentru copiii mici

Sugarul mic (naştere la 8 luni)

Mingi moi de diferite texturi (diametru 12 cm)
Cărţi mici cu 4 - 5 pagini uşor de întors*
Câteva blocuri uşoare din cârpe sau cauciuc (10 -15 cm)
Păpuşi moi cu părul vopsit sau turnat
Jucării uşoare şi foarte colorate pentru apucat şi scuturat, de ex. „sunătoare“
Jucării mobile
Clopoţei pentru scuturat

Sugarul mare (8 - 18 luni)

Creioane mari netoxice
Instrumente pentru ritm
Mingi mari şi uşoare
Cărţi cartonate, imagini şi poveşti simple
Blocuri uşoare (aproximativ 15 - 25)
Păpuşi cu feţe
Cuburi sau cartoane sau câteva mărgele mari şi sfoară groasă pentru înşirat*
Marionete de mână şi deget cu trăsături simple şi culori strălucitoare*
Jucării de tras şi împins cu roţi mari
Puzzle-uri simple şi cu butoane (2 - 3 bucăţi)
Telefon de jucărie
Pâlnii şi strecurători pentru nisip şi apă
Unelte mici pentru nisip (lopăţică, găleată)
Jucării simple care se pot stivui şi pune una în alta (3 bucăţi)*

Copilul mic (18 - 24 luni)

Mingi mari şi uşoare
Mingi mici (cu diametru mai mare de 4 cm)
Blocuri uşoare (circa 20 - 40)*
Blocuri de plastic mari uşor de asamblat (de ex., Duplo)
Figuri de oameni (5 cm) ce pot să fie prinse pe panouri
Cuburi şi cartoane pentru înşirat*
Instrumente simple de ritm (clopoţei, tobe şi sunători)
Cutie muzicală simplă
Cartoane pentru cârlige
Figuri (7 - 10 cm) şi animale
Marionete mici de mână (25 cm)
Jucării de împins cu mânere rigide
Puzzle-uri de 3 - 5 piese
Cutii de activităţi*
Jucării de sortat forme*
Maşinuţe (15 - 20 cm)

Copilul de doi ani

Vopsele tempera şi pentru degete
Şevalet mic reglabil* cu hârtie mare şi perii boante mari
Foarfeci boante uşor de folosit
Mingi mari (diametru 25 - 30 cm)
Cărţi cu figuri reliefate, poveşti simple
Păpuşi ce se pot spăla (20 - 30 cm)
Haine de păpuşi ce se pot încheia uşor
Machete mici cu nasturi, scai, şireturi şi fermoare
Jocuri de potrivit cu 3 - 5 perechi*
Instrumente ca tamburine, blocuri de nisip şi sunătoare
Oameni şi animale de mică dimensiune
Puzzle-uri de 4 - 5 piese
Oale şi capace pentru jocul de rol
Costume pentru mascare
Vapoare pentru jocul în apă
Site şi strecurători, roţi de apă pentru jucatul în apă
Maşinuţe de jucărie (6 - 10 cm)
Camioane mari pentru blocuri
Unelte mari pentru nisip

*arată că obiectul poate fi făcut manual.

ANEXA D

Listă de control cu jucării şi materiale de joacă pentru sălile pentru copiii mici

ESTE JUCĂRIA SIGURĂ ? ***DA*** ***NU***

- Este durabilă?
- Se poate sparge?
- Este prea mare pentru a fi înghiţită?
- Are muchii ascuţite?
- Are piese mici, detaşabile?
- Poate jucăria prinde degetele sau pielea copilului?
- Este făcută din material non - toxic?
- Este făcută din material neinflamabil?

PROMOVEAZĂ JUCĂRIA DEZVOLTAREA ?

- Foloseşte simţurile copilului?
- Implică copilul în mod activ?
- Este adecvată vârstei copilului?
- Foloseşte mai multe abilităţi de dezvoltare?
- Este adecvată pentru a ajuta copilul să înţeleagă culturi şi rase diferite?
- Este jucăria complementară altor materiale din sală?

ANEXA E

Model de obiective de dezvoltare pentru copiii mici

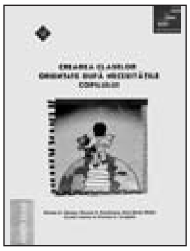
Activităţi zilnice	Sugarul mic	Sugarul mare	Copilul mic
La sosire	• zâmbeşte • se întinde • răspunde la voci • gângureşte şi bolboroseşte	• face cu mâna „pa“ • articulează • începe să-şi dea jos hainele de deasupra	• spune „pa“ • umblă cu o poşetă • se dezbracă de hainele de deasupra • îşi agaţă ghiozdanul în dulăpior
La hrănire	• plânge/se agită pentru a arăta că îi este foame • realizează contactul vizual • zâmbeşte, articulează • se întoarce spre sunetele şi vocile auzite • se întinde spre şi ţine sticla	• arată cu arătătorul şi prin gesturi • ţine o sticlă sau ceaşcă în mână • mănâncă biscuiţi, sau mâncare ce se poate ţine cu degetele	• îşi comunică verbal foamea • se caţără pe scaun • mănâncă singur • foloseşte degetul arătător şi indicatorul pentru a prinde obiecte mici • arată că mai vrea • dă nume la mâncăruri • îşi spală şi şterge mâinile
La schimbarea scutecelor/toaletă	• plânge/se agită pentru a arăta disconfortul • face contact vizual • zâmbeşte, articulează • imită sunete • se poate rostogoli şi loveşte cu picioarele • apucă obiecte	• plânge/se agită pentru a arăta disconfortul • indică/gesticulează pentru a arăta că îi trebuie ceva • ajută ridicând fundul şi introducând picioarele în pantaloni • răspunde la instrucţiuni	• poate exprima în cuvinte necesitatea de a fi schimbat sau de a merge la baie • cere să fie curat • îşi descheie nasturii • rămâne uscat mai mult timp • se spală şi şterge pe mâini • recunoaşte că trebuie să meargă la baie
La îmbrăcare	• gângureşte/ bolboroseşte • joacă „cucu bau“ • începe să-şi îndoiască braţele şi picioarele în mod cooperant • se iută la sine în oglindă • se uită după obiectele căzute	• iniţiază jocuri despre îmbrăcare • îşi dă jos îmbrăcămintea mai măruntă • ajută la îmbrăcare şi la mişcarea braţelor şi picioarelor	• se îmbracă în haine simple şi mari • numeşte obiecte de îmbrăcăminte şi din cele obişnuite • are opinii privitor la materiale, culori şi articole de îmbrăcăminte • se dezbracă fără sau cu puţin ajutor • îşi numeşte şi indică părţi din corp • urmează două instrucţiuni simple

Activităţi zilnice	Sugarul mic	Sugarul mare	Copilul mic
Dormitul	• plânge/se agită când este obosit sau vioi • se rostogoleşte • recunoaşte feţe familiare şi obiecte când se trezeşte • anticipează recompensele	• ritualul adormirii se prelungeşte • plânge/se agită când este obosit • indică prin gesturi spre leagăn sau zona de somn	• arată prin gesturi că este obosit • spune articulat dorinţa sau nevoia de somn • poate să se opună somnului • ajută la efectuarea unor obligaţii (pune pătura deoparte)
Jocul personal	• îşi observă mâinile şi picioarele • se întinde şi apucă jucării • şade sprijinit • mută jucăriile dintr-o mână în alta • îşi suge mâna şi degetele	• îşi zâmbeşte sau se joacă în oglindă • ajunge să şadă • explorează mediul, obiectele • se târăşte, circulă şi umblă sprijinit • mâzgăleşte • întoarce paginile cărţii • caută jucăria preferată	• joacă jocuri simbolice • exploră mediul din jur • se joacă singur • arată afecţiune păpuşii şi oamenilor • colorează şi pictează • sare • demontează şi pune la loc lucruri • denumeşte imaginile din carte
Jocul cu colegii	• gângureşte/ bolboroseşte • îşi manifestă nemulţumirea când i se ia jucăria • face contact vizual	• explorează obiecte împreună cu alţii • arată interes pentru colegi • iniţiază jocuri sociale (cu mingea)	• ascultă poveşti, ritmuri, muzică • completează puzzle-uri simple • participă la jocuri simbolice şi joc de rol • aruncă mingea la ţintă
La despărţire	• poate saluta părinţii fericit sau neutru • răspunde zâmbind la zâmbetul adulţilor • îşi recunoaşte părinţii • îşi controlează capul atunci când e purtat în braţe	• poate fi absorbit în activităţi şi să refuze să plece • poate să fie ofensat de plecarea părinţilor şi să-i ignore sau să se opună • foloseşte cuvinte ca mama, pa • face cu mâna, spune la revedere!!! TAI	• răspunde la întrebări • poate alege şi renunţa la o activitate • poate protesta şi părăsi o activitate • răspunde la întrebări simple • foloseşte pronume personale

Sursă: Martha L. Venn şi Juliann Woods Cripe, *Creating Child-Centered programs for Infants and Toddlers* [Crearea de programe orientate după copil pentru sugari şi copiii mici], Washington DC: Children's Resources International, p.114

Colecţia:
CREAREA DE CLASE ORIENTATE DUPĂ COPIL

CREAREA CLASELOR ORIENTATE DUPĂ NECESITĂŢILE COPILULUI (3-5 ani)

Ajută educatoarele să creeze medii active de învăţare pentru copiii preşcolari, să individualizeze învăţarea şi să implice familiile în program. Educatoarele învaţă tehnici de observare pentru a preda conform calităţilor, intereselor şi nevoilor fiecărui copil.

CREAREA MATERIALELOR CENTRATE PE COPIL PENTRU MATEMATICĂ ŞI ŞTIINŢE

Ajută educatorii să proiecteze şi elaboreze propriile materiale didactice pentru explorare activă la orele da matematică şi ştiinţe. Fiecare activitate cuprinde „o legătură cu familia“ care leagă familia de experienţele de învăţare de la clasă. Instrucţiunile uşor de urmat permit profesorilor să creeze activităţi pe baza materialelor reciclate şi naturale.

PREDAREA ORIENTATĂ DUPĂ NECESITĂŢILE COPILULUI (6-7 ani)

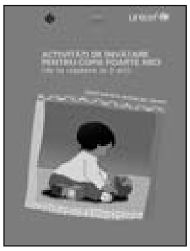
Asigură lecţii, sugestii de extindere a activităţii, strategii şi forme de evaluare programe tematice, liste complete de resurse şi bibliografie. Volumul prezintă patru teme mari care unesc conceptele şi scopurile programului: Comunicarea, Îngrijirea, Comunitatea şi Relaţiile.

EDUCAŢIA CENTRATĂ PE COPIL (0-3 ani)

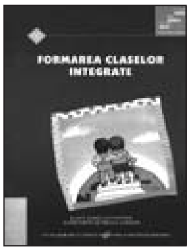
Prezintă baza teoretică şi cercetările care justifică nevoia de programe de calitate. Arată educatoarelor cum să proiecteze un mediu sigur, sănătos şi atent pentru sugari şi copii mici, cum să sprijine învăţarea la această vârstă şi cum să organizeze şi evalueze programul orientat după copil la sugari şi copii mici.

ACTIVITĂŢI DE ÎNVĂŢARE PENTRU COPIII FOARTE MICI: GHID PENTRU ACTIVITĂŢI ZILNICE

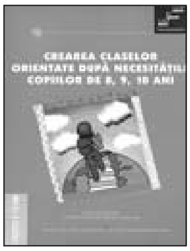
Oferă educatoarelor peste 100 de activităţi gata concepute adecvate nivelului de dezvoltare ce pot fi încorporate în programul zilnic al copilului. Fiecare activitate are un scop, o listă de materiale şi etape simple de pregătire. În plus au un capitol de „Legătura cu familia“ pentru a implica părinţii şi a extinde activitatea şi acasă.

FORMAREA CLASELOR INTEGRATE

Oferă date de cercetare, metode practice şi studii de caz din lumea reală care orientează şi sprijină învăţătorii în domenii ca: parteneriatul cu familia, dezvoltarea psihomotorie şi adaptarea la mediul clasei.

CREAREA CLASELOR ORIENTATE DUPĂ NECESITĂŢILE COPILULUI (8-10 ani)

Este o combinaţie unică de practici educaţionale curente deosebite şi teorie sănătoasă, adresată nevoilor educaţionale ale copiilor din şcoala primară, în domeniile: matematică, citire, studii sociale, ştiinţe şi arte vizuale.

EDUCAŢIA ŞI CULTIVAREA DEMOCRAŢIEI

Explică relaţia dintre democraţie şi educaţia timpurie, susţinând că există tehnici eficiente de predare care încurajează democraţia: alegerea, individualitatea, creativitatea, egalitatea, respectul pentru diferenţe şi respectarea nevoilor individuale menţinând în acelaşi timp echilibrul spre beneficiul mai mare al grupului.

VANEMONDE
2005